

Podkladové studie a materiály
ke studii
„Identifikace nedostatku kvalifikací
na českém trhu práce“

**Národní observatoř zaměstnanosti a vzdělávání
Národní vzdělávací fond**

Praha 2003

Seznam podkladových studií a materiálů:

- 1. Šetření zaměstnavatelských subjektů - Výňatek ze závěrečné zprávy.....3**
Median, s.r.o.

- 2. Kvantitativní analýza inzerce v denním tisku a na Internetu.....81**
Jiří Vymazal a Kateřina Kyselá

- 3. Dílčí analýzy zpracované na základě různých šetření.....111**
Alena Zuckersteinová
 - 1. Šetření agentury CzechInvest.....112**
 - 2. Úroveň jazykové vybavenosti dospělé populace České republiky.....116**
 - 3. Šetření Národního observatoře v personálních agenturách.....117**
 - 4. Šetření Národního observatoře na úřadech práce.....122**

I. podkladový materiál

ŠETŘENÍ ZAMĚSTNAVATELSKÝCH SUBJEKTŮ

VÝŇATEK ZE ZÁVĚREČNÉ ZPRÁVY

Agentura MEDIAN

VÝZKUM TRHU, MÉDIÍ A VEŘEJNÉHO MÍNĚNÍ, VÝVOJ SOFTWARE
Strašinská 31, 100 00 Praha 10, tel.: 274 81 10 13, fax: 274 81 43 11
<http://www.median.cz/> E-mail: median@median.cz

Obsah

METODOLOGIE.....	5
ZÁKLADNÍ GRAFY	7
ČÁST A	7
ČÁST B	39
ČÁST C.....	52
ČÁST D.....	61
STRUKTURA NEVÁŽENÉHO VÝBĚROVÉHO SOUBORU.....	102
STRUKTURA VÁŽENÉHO VÝBĚROVÉHO SOUBORU	115

Metodologie

Šetření pracovních sil provedla agentura pro výzkum trhu, médií a veřejného mínění MEDIAN. Terénní sběr dat probíhal v období 14.10. – 29.11. 2002. Cílovou skupinou výzkumu byly osoby zodpovědné za školení a nábor pracovníků v podnicích s více než 5 zaměstnanci.

Výzkum byl proveden technologicky vyspělejším typem kvantitativního výzkumu – tzv. **CAPI** – metodou kvantitativního dotazníkového výzkumu pomocí notebooků. Rozhovory prováděli školení tazatelé agentury MEDIAN na základě jednotného dotazníku. Dotazník se při této technologii zobrazuje přímo v počítači, program sám kontroluje správnost filtrů a logických vazeb a současně zajišťuje kompletní vyplnění. Odpovědi respondenta jsou zaznamenávány přímo do počítače.

Během dotazování byly získány informace od 901 respondentů, což je o 101 respondentů více než bylo požadováno. Většina vzorku byla získána na základě kvótního výběru, návratnost se pohybovala přes 60 %. Data zahrnují také výsledky dotazování, která proběhla v podnicích z dodaného seznamu TOP 50 firem. Naši tazatelé kontaktovali všech 50 firem, na základě tohoto seznamu se podařilo uskutečnit 26 rozhovorů, což odpovídá více než 50 % návratnosti.

Po ukončení terénu probíhalo vyhodnocení a analýza získaných informací. Bylo provedeno kódování volných otázek, výsledné datové soubory byly počítačově zkontrolovány. Následovalo tzv. vyčištění datových souborů, jehož cílem byla kontrola logických souvislostí mezi odpověďmi na jednotlivé otázky a případná náprava chyb.

Zkontrolované a „vyčištěné“ datové soubory byly podrobeny matematicko-statistické analýze. Dále bylo provedeno třídění druhého stupně. Pro obě skupiny podniků – malé a střední a podniky celkem - byla provedena třídění podle následujících kategorií: velikost podniku, kraj, odvětví, produktivita, tržby a zahraniční účast. Výsledky těchto třídění jsou součástí této zprávy v části TABULKY, která je svázána samostatně

Základní četnosti byly převedeny do grafické podoby a prezentovány společně za podniky celkem a podniky malé a střední v kapitole ZÁKLADNÍ GRAFY. V grafech byly pro větší přehlednost údaje setříděny podle celkových sloupcových procent. Zpráva obsahuje i kapitolu nazvanou DODATEK KE STRUKTUŘE VÝBĚROVÉHO SOUBORU, která

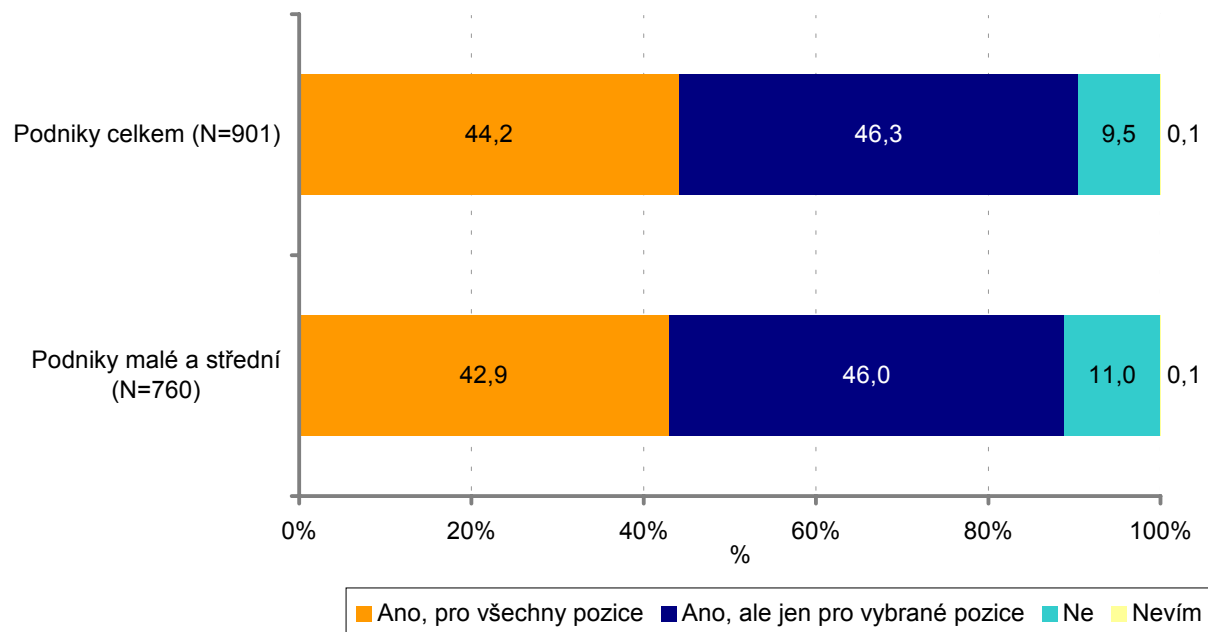
obsahuje přehledné tabulky se základními frekvencemi části E - informace o organizaci. Závěrečná kapitola obsahuje výpisy otevřených otázek.

Index vzdělanosti u otázky E08 je způsobem, jak využít údajů o struktuře zaměstnanců dle dosaženého vzdělání pro nějaký souhrnný ukazatel. Index je váženým průměrem (váhy jsou právě ony procentuelní podíly skupin zaměstnanců) čísel 1,2,3,4 přiřazených jednotlivým kategoriím. Pokud zaměstnávám tedy 20 % vysokoškoláků, 40 % středoškoláků s maturitou, žádné středoškoláky bez maturity a 40% pracovníků se základním vzděláním, pak index vzdělanosti pro daný podnik bude $I = 0,2 \cdot 1 + 0,4 \cdot 2 + 0 \cdot 3 + 0,4 \cdot 4 = 2,6$. Čím vyšší je tedy vzdělání, tím blíže 1 je index a naopak.

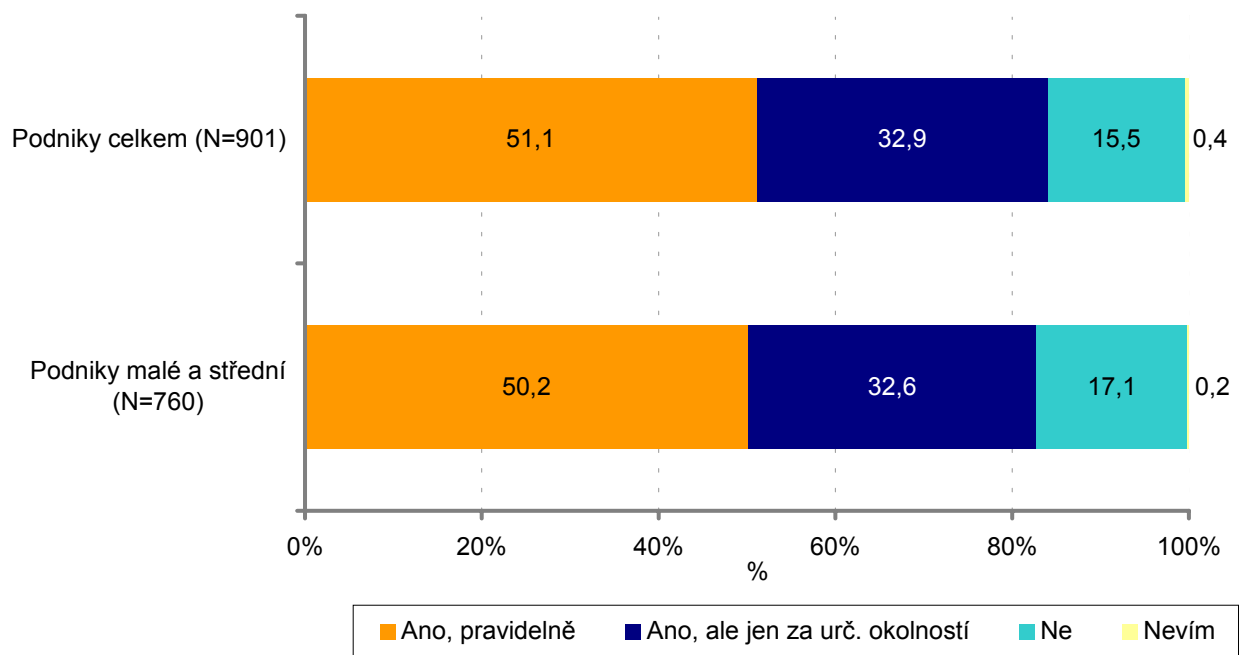
Základní grafy

část a

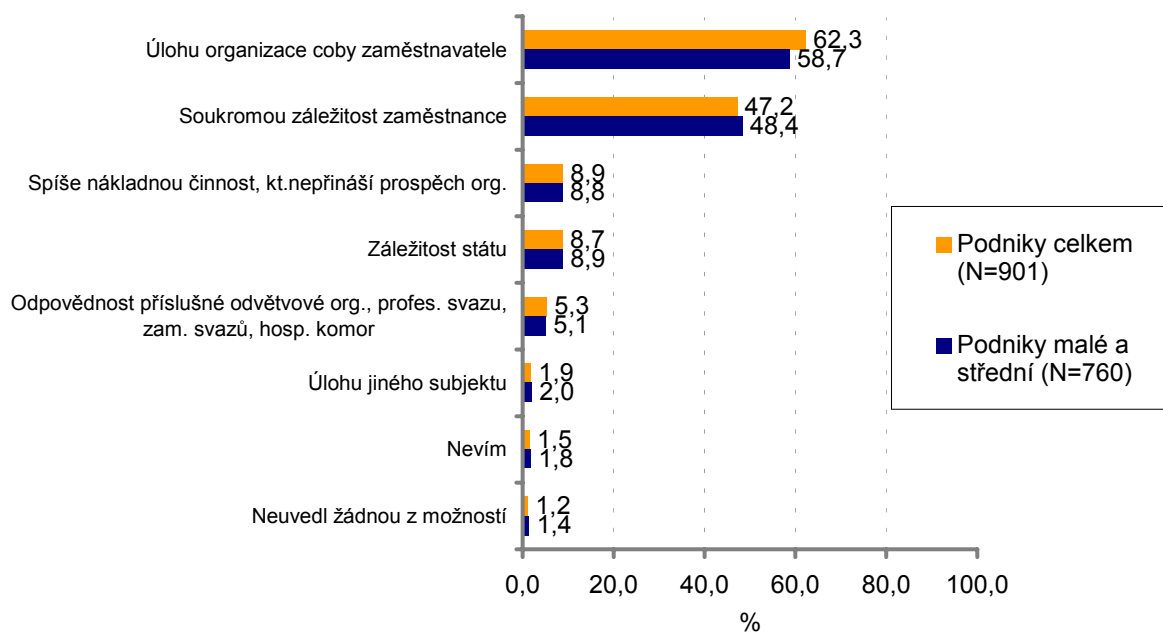
A01 Jsou ve vaší organizaci stanoveny požadavky na kvalifikaci a pracovní dovednosti pro jednotlivé pracovní pozice?

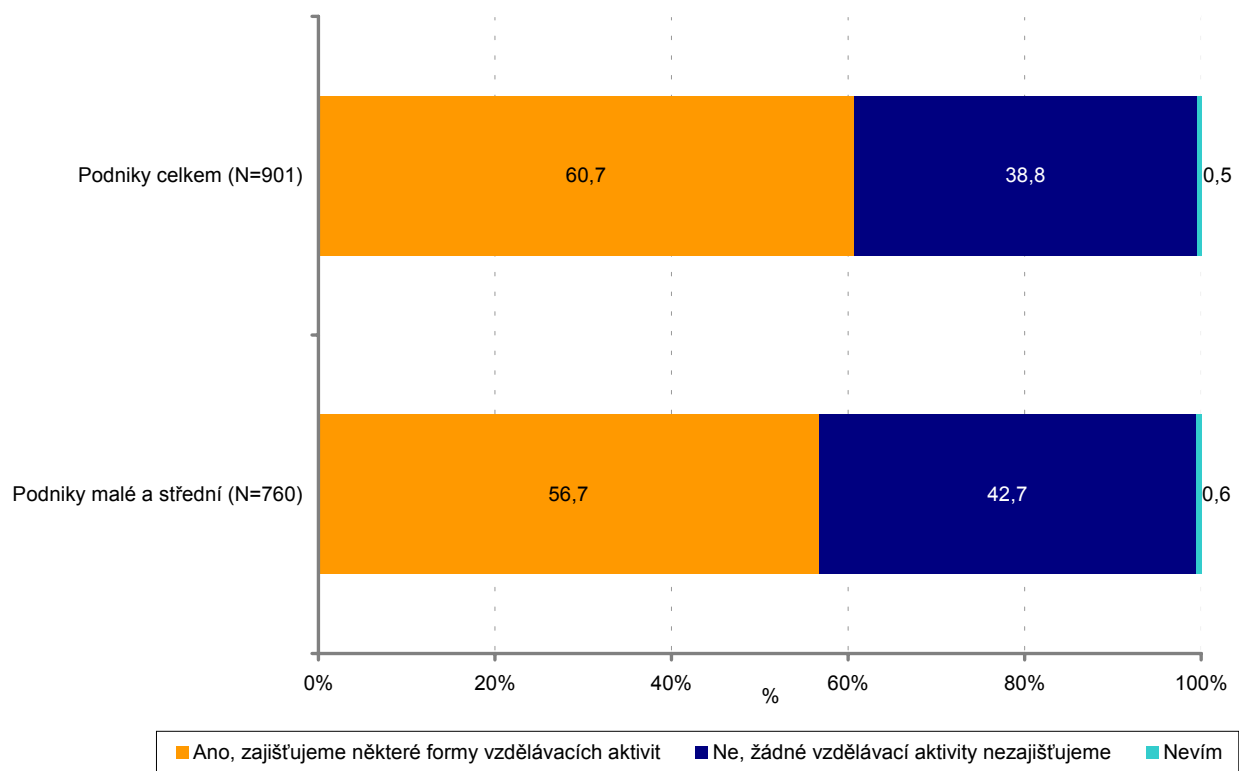
A02 Hodnotíte ve vaší organizaci dovednosti svých pracovníků?

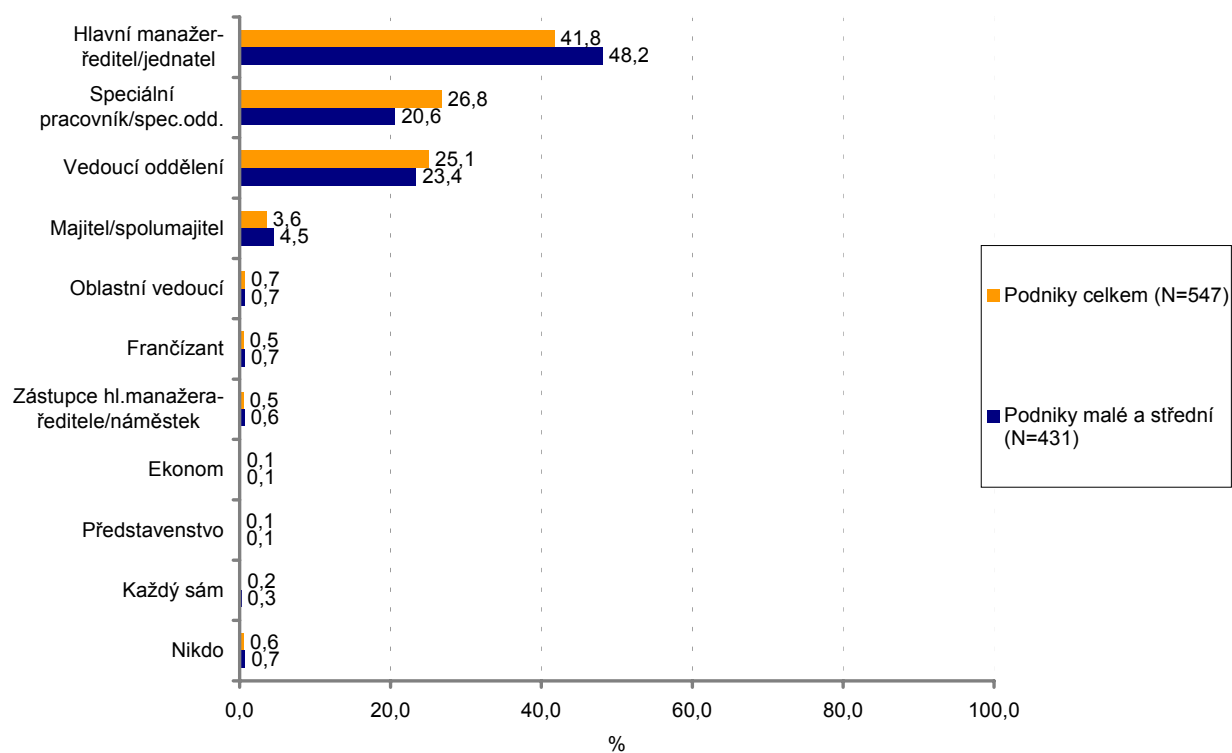
A03 Získávání a rozšiřování dovedností vašich pracovníků považujete za...

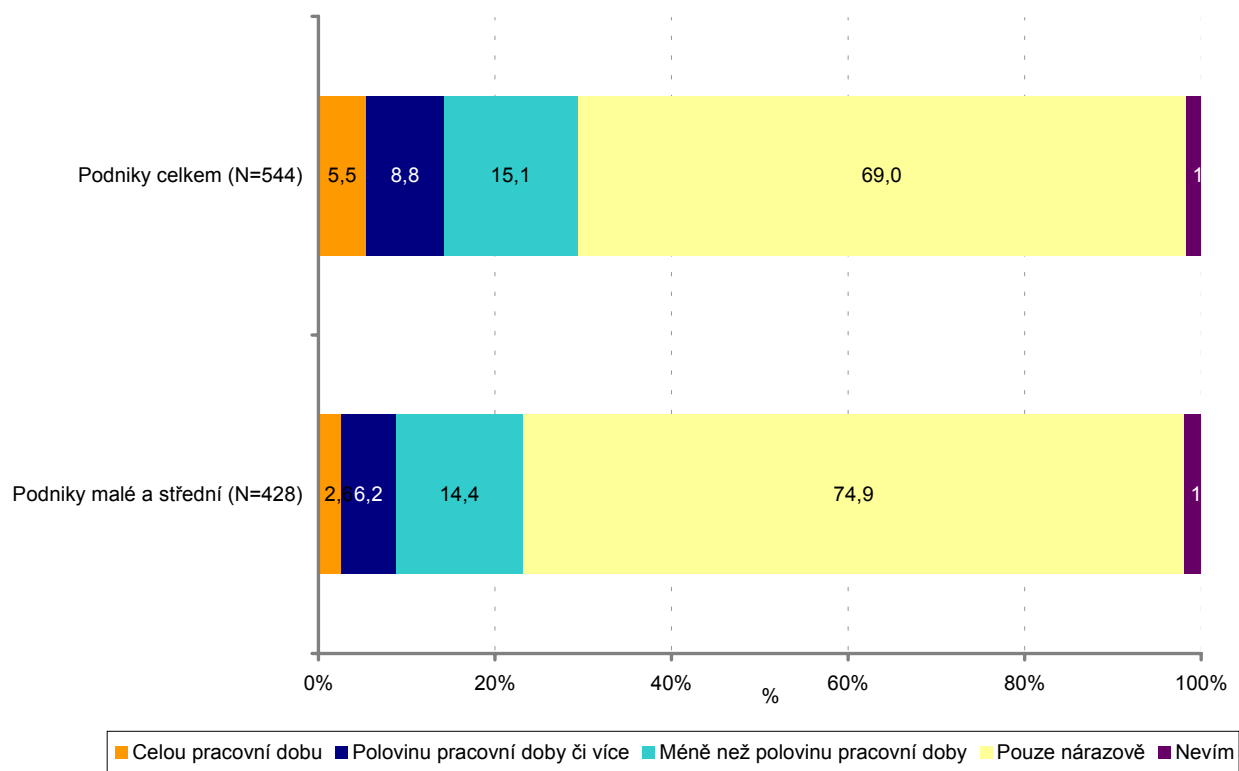
A04 Zajišťujete pro své pracovníky kromě povinného zaškolení nějaké vzdělávací a rozvojové aktivity (tzn. interní či externí kurzy či vzdělávací programy krátkodobé i dlouhodobé, formální či neformální vzdělávání, účast na seminářích, konferencích a jiné formy vzdělávání)?

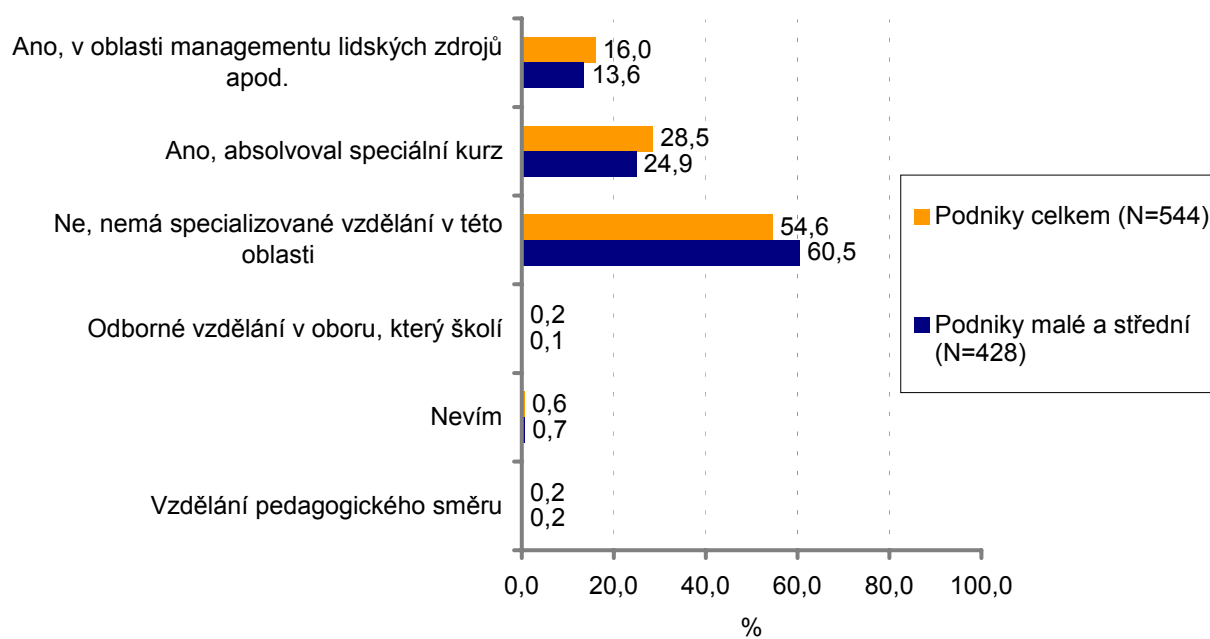
A05 Kdo ve vaší organizaci odpovídá za vzdělávání a rozvoj pracovníků?

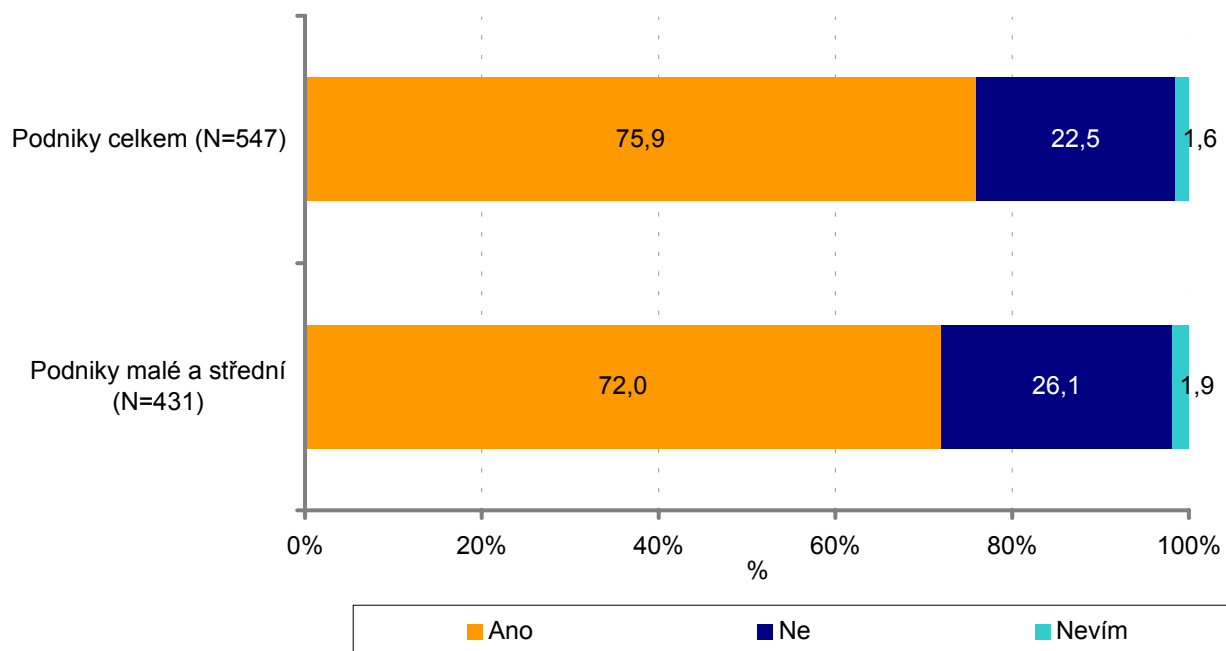
A06 Tento pracovník se problematice vzdělávání a rozvoje pracovníků věnuje...

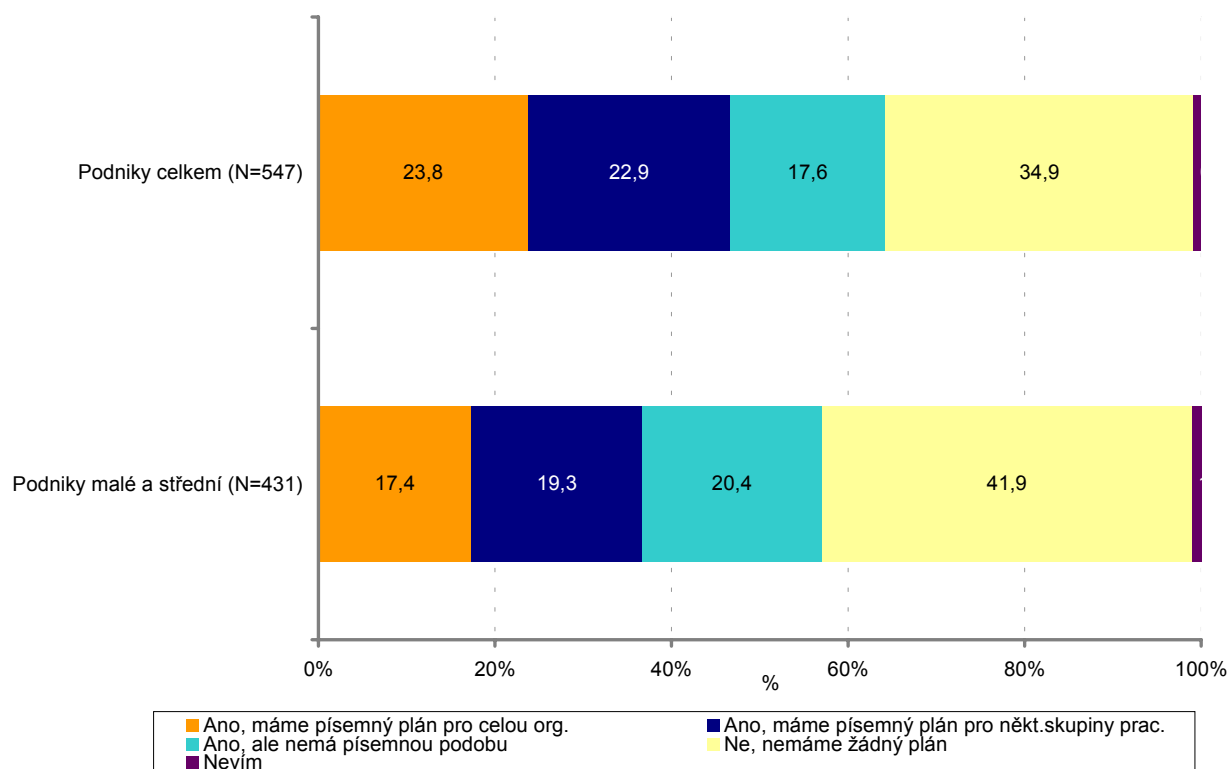
A07 Má tento pracovník nějaké specializované vzdělání?

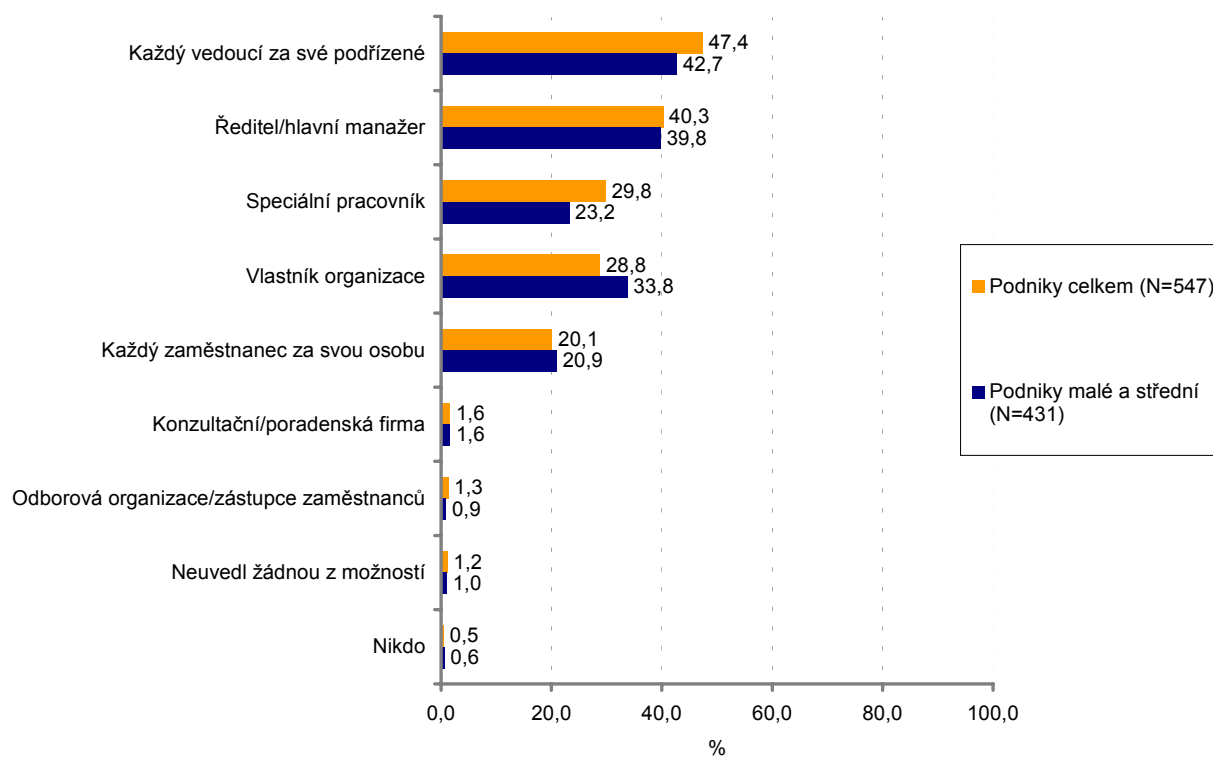
A08 Zjišťujete budoucí potřeby pracovníků v oblasti vzdělávání a rozvoje?

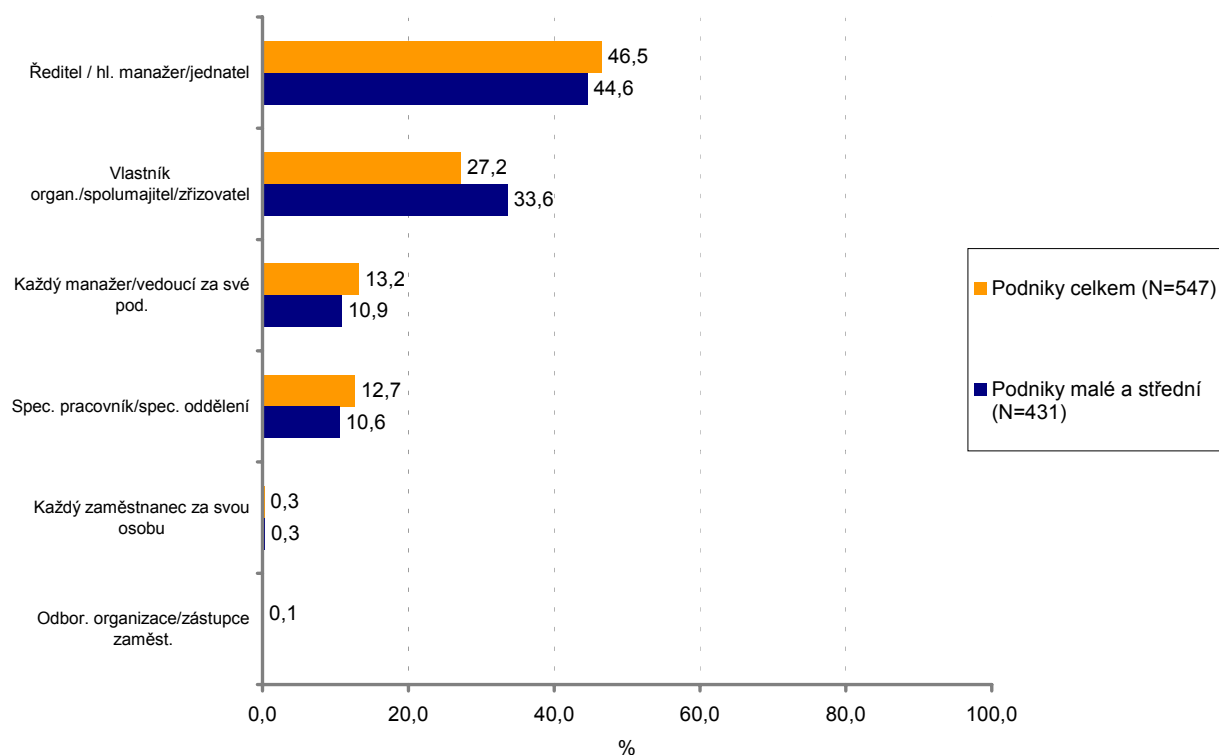
A09 Má vaše organizace vypracovaný plán vzdělávání?

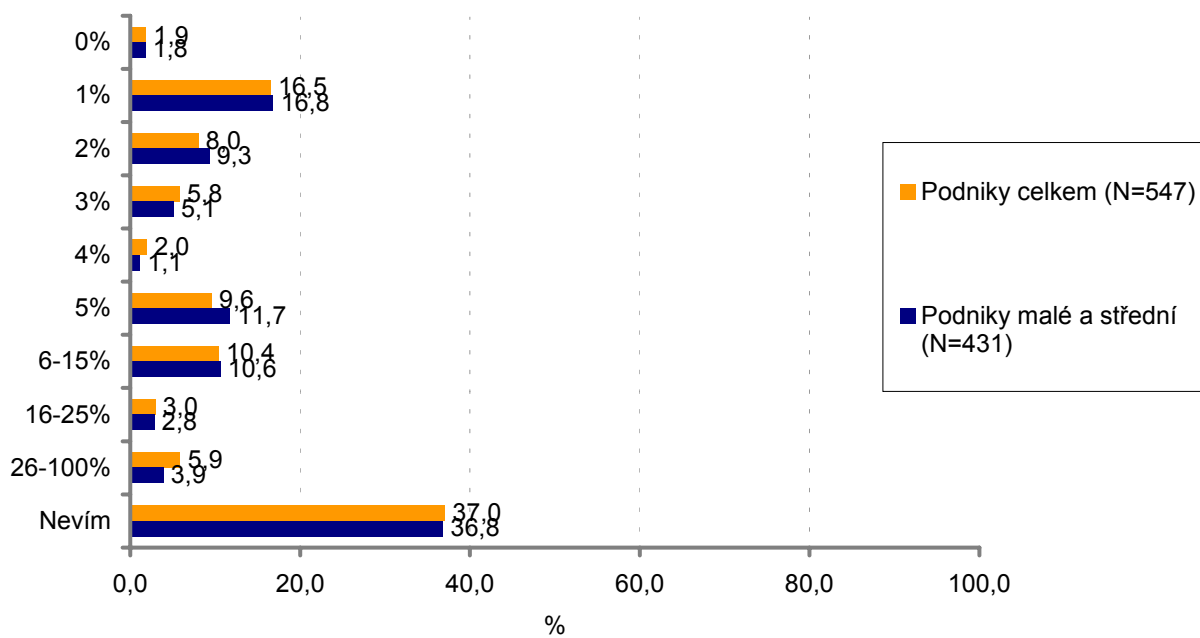
A10 Kdo ve vaší organizaci navrhuje vzdělávací aktivity?

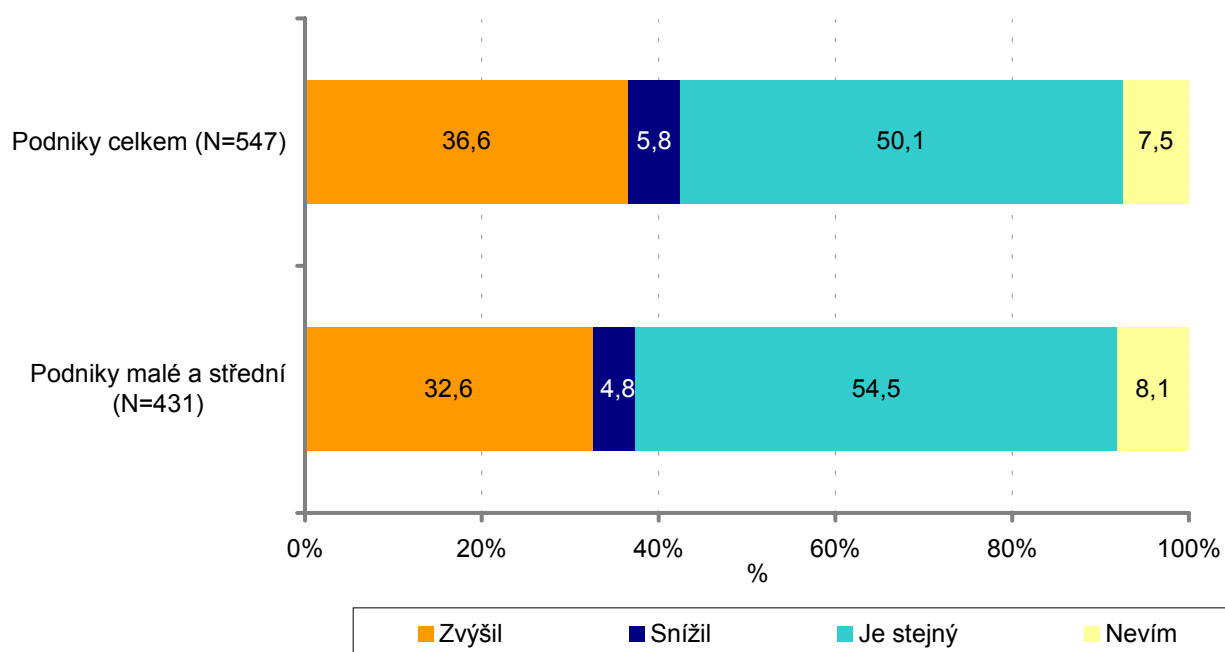
A11 Kdo ve vaší organizaci rozhoduje o realizaci vzdělávacích aktivit?

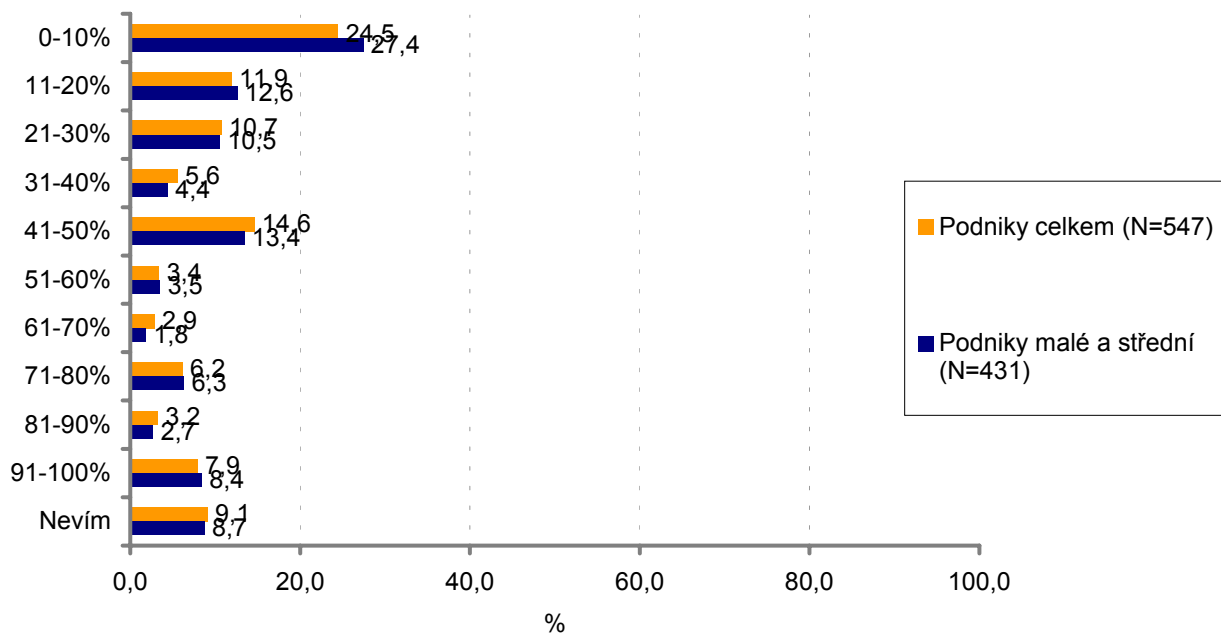
A12 Jaký podíl v % z celkových nákladů práce činí náklady na vzdělávání a rozvoj pracovníků vaší organizace? A13 Tento podíl (%) se za poslední 3 roky ...

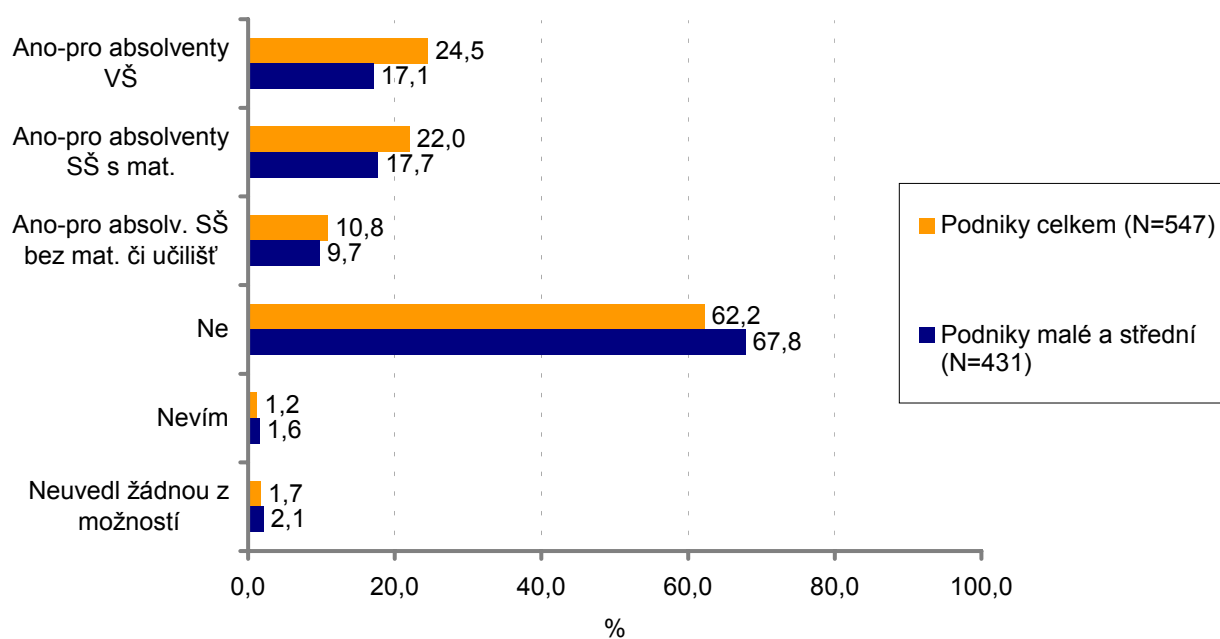
A13 Tento podíl (%) se za poslední 3 roky

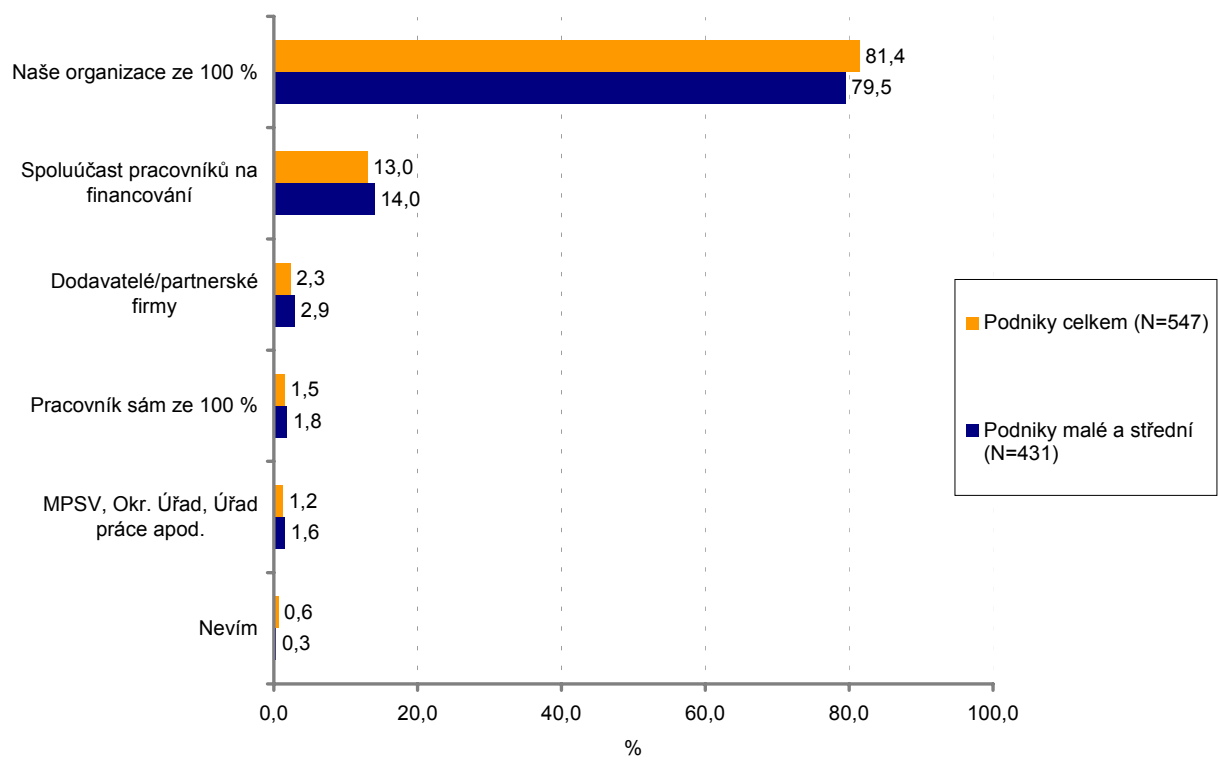
A14 Jaké procento pracovníků vaší organizace se v posledních 12 měsících zúčastnilo jakéhokoliv vzdělávání a a rozvoje kromě povinných školení ze zákona?

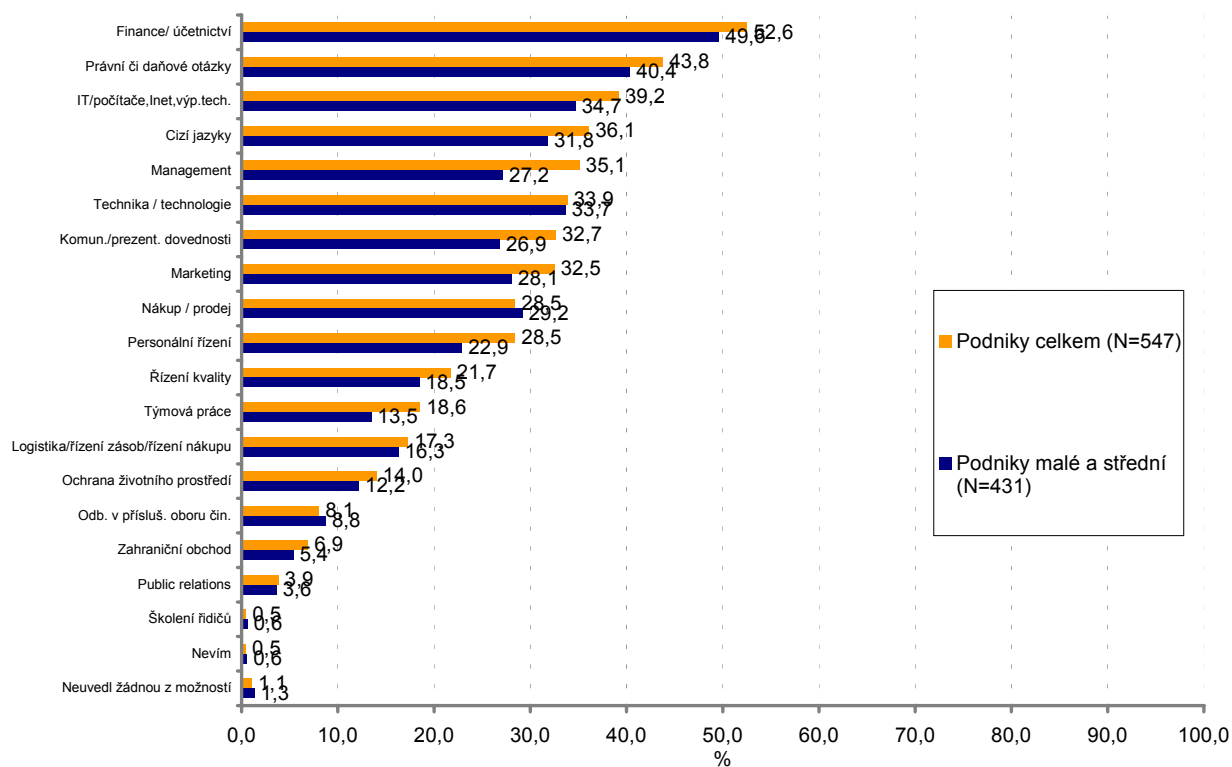
A15 Realizuje vaše organizace specifický program vzdělávání a rozvoje pro čerstvé absolventy vysokých či středních škol po jejich nástupu do vaší organizace?

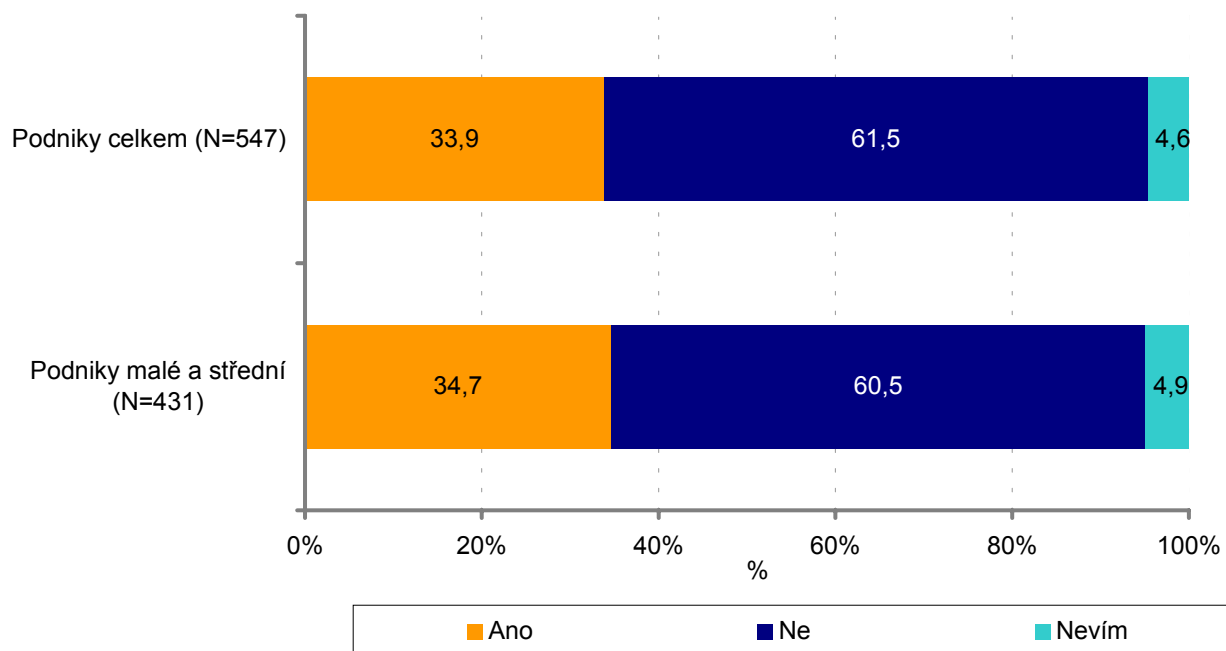
A18 Kdo zpravidla financuje vzdělávací kurzy vašich pracovníků?

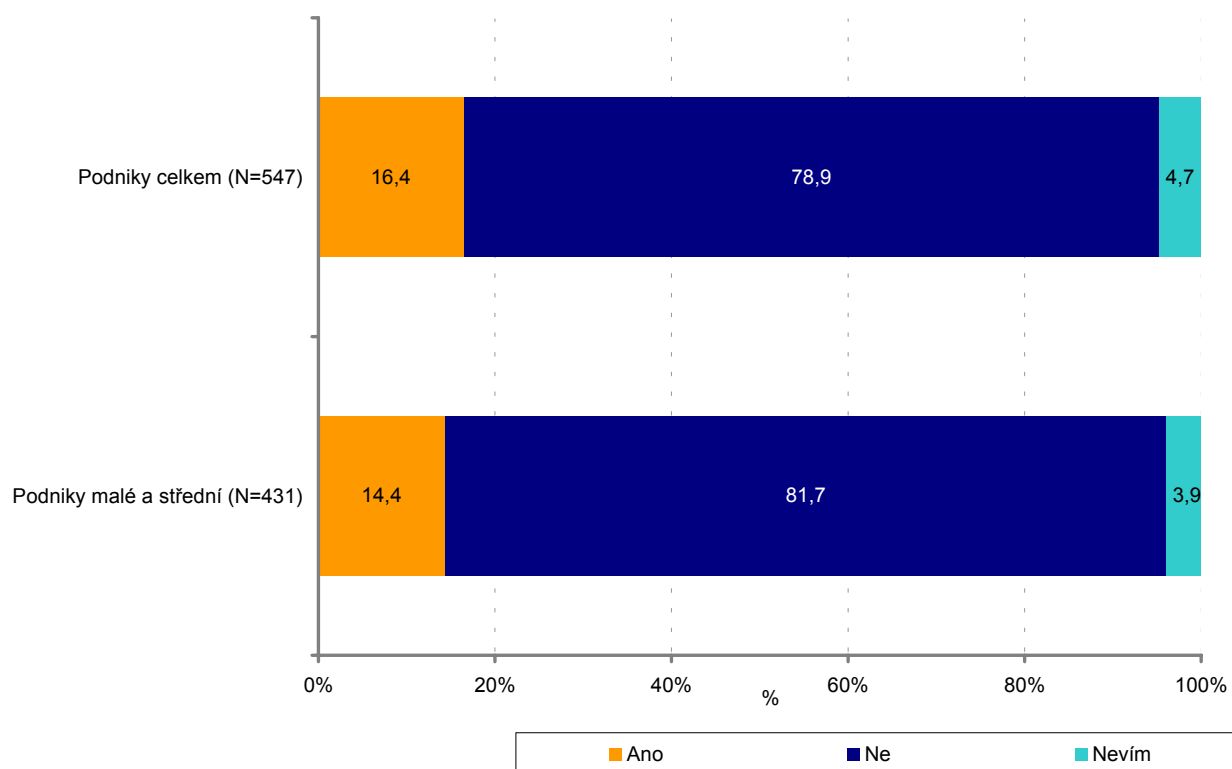
A19 Jaké zaměření kurzů nejčastěji vyhledává vaše organizace pro své pracovníky?

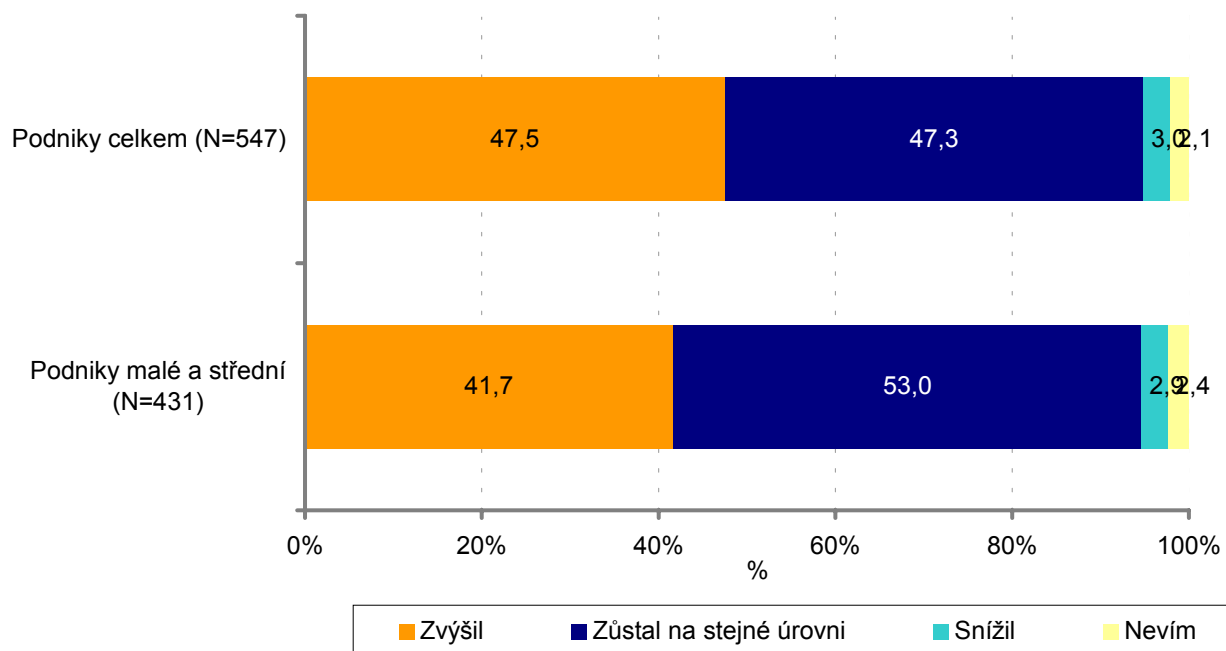
A20 Byli někteří z pracovníků záměrně vyškoleni v rámci vaší organizace tak, aby byli schopni vykonávat 2 a více profesí?

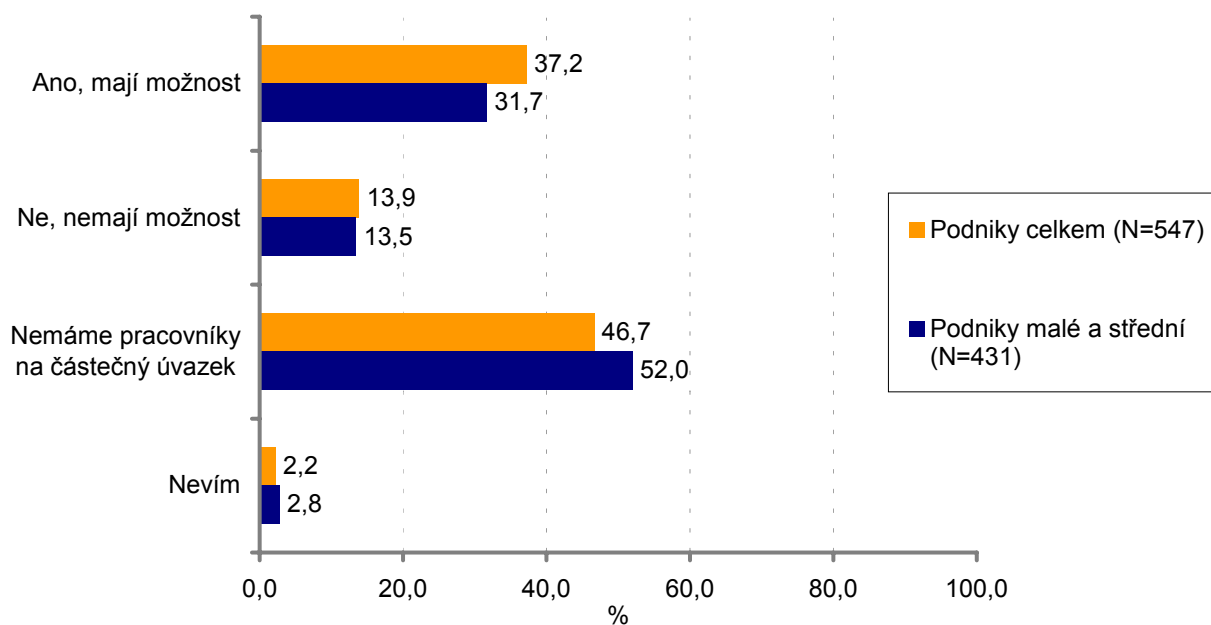
A22 Prošli někteří z pracovníků v rámci vaší organizace nějakým rekvalifikačním kurzem tak, aby byli schopni vykonávat jinou práci než předtím?

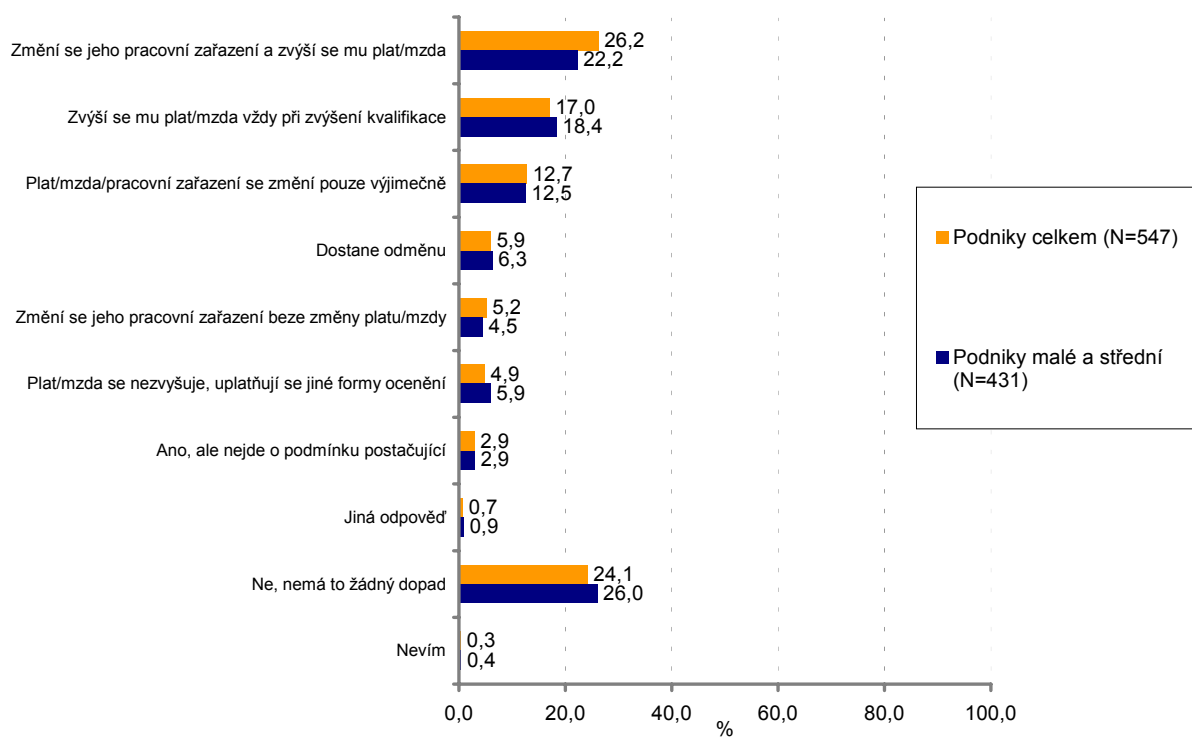
A24 Změnil se v posledních 3 letech rozsah vzdělávání pracovníků?

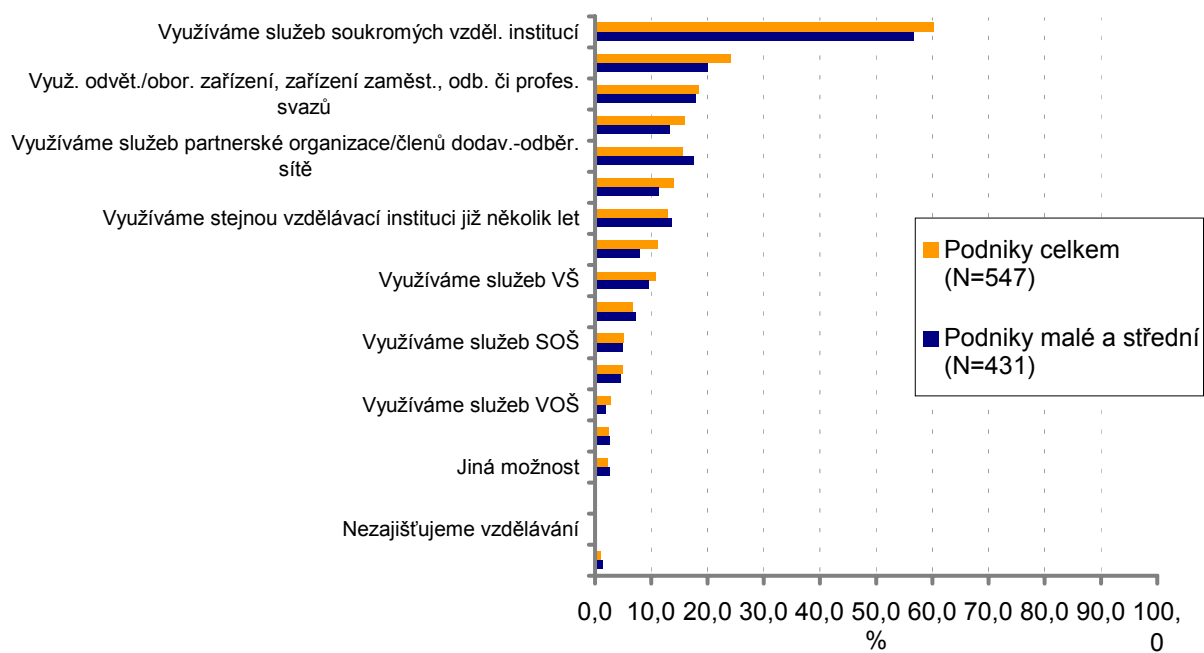
A25 Jestliže zaměstnáváte pracovníky na částečný úvazek, mají možnost vzdělávání?

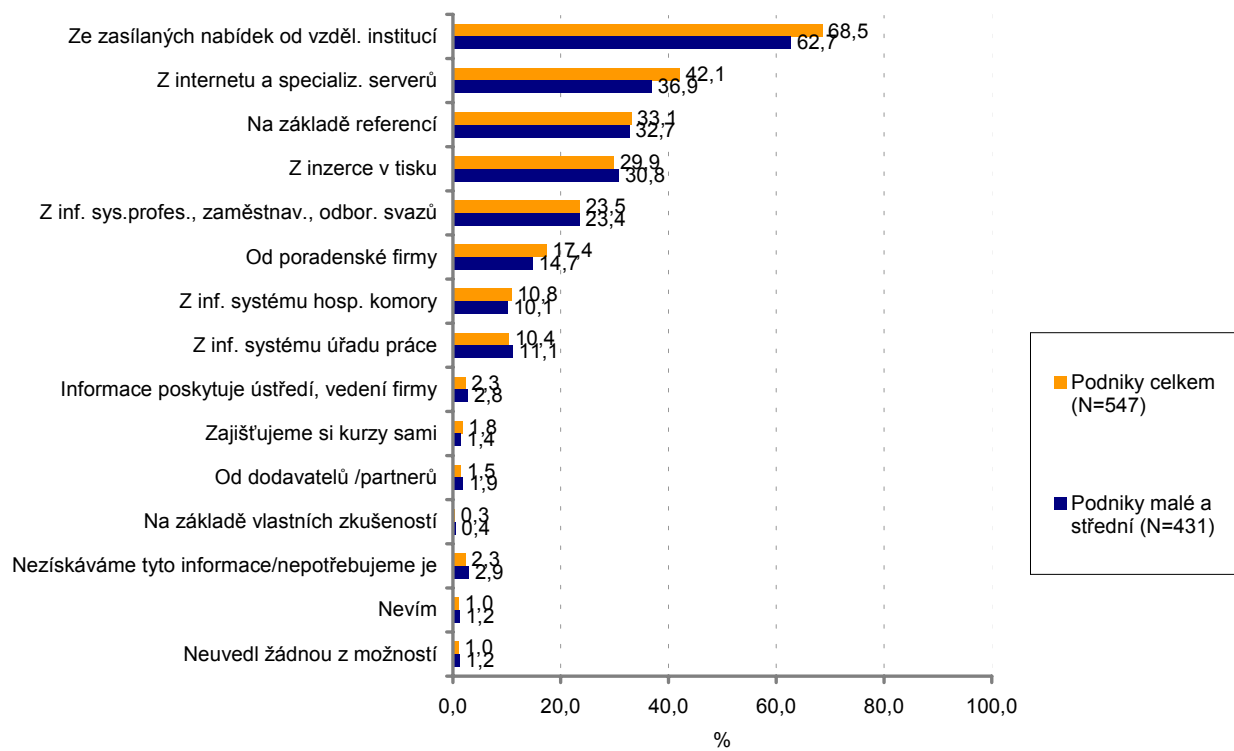
A26 Jestliže si pracovník zvyšuje kvalifikaci, kterou využívá ve své práci, odrazí se to v jeho hodnocení?

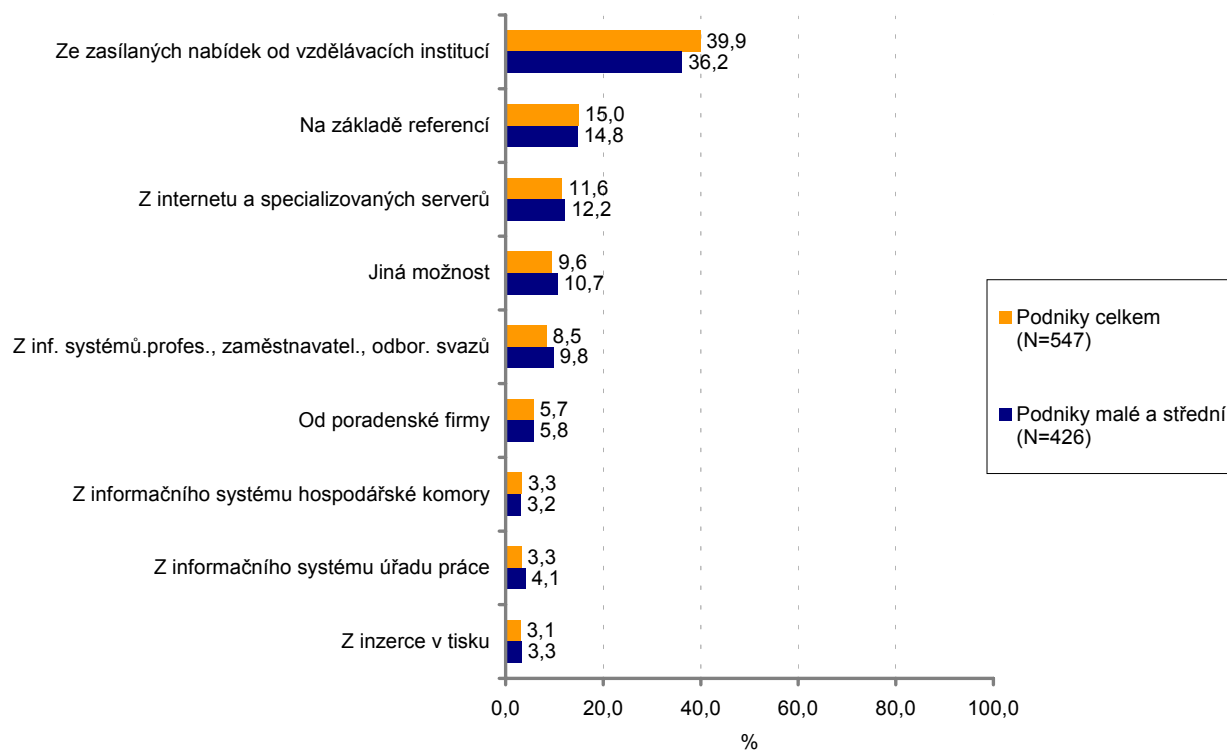
A27 Co se týká zajišťování vzdělávání pracovníků ...

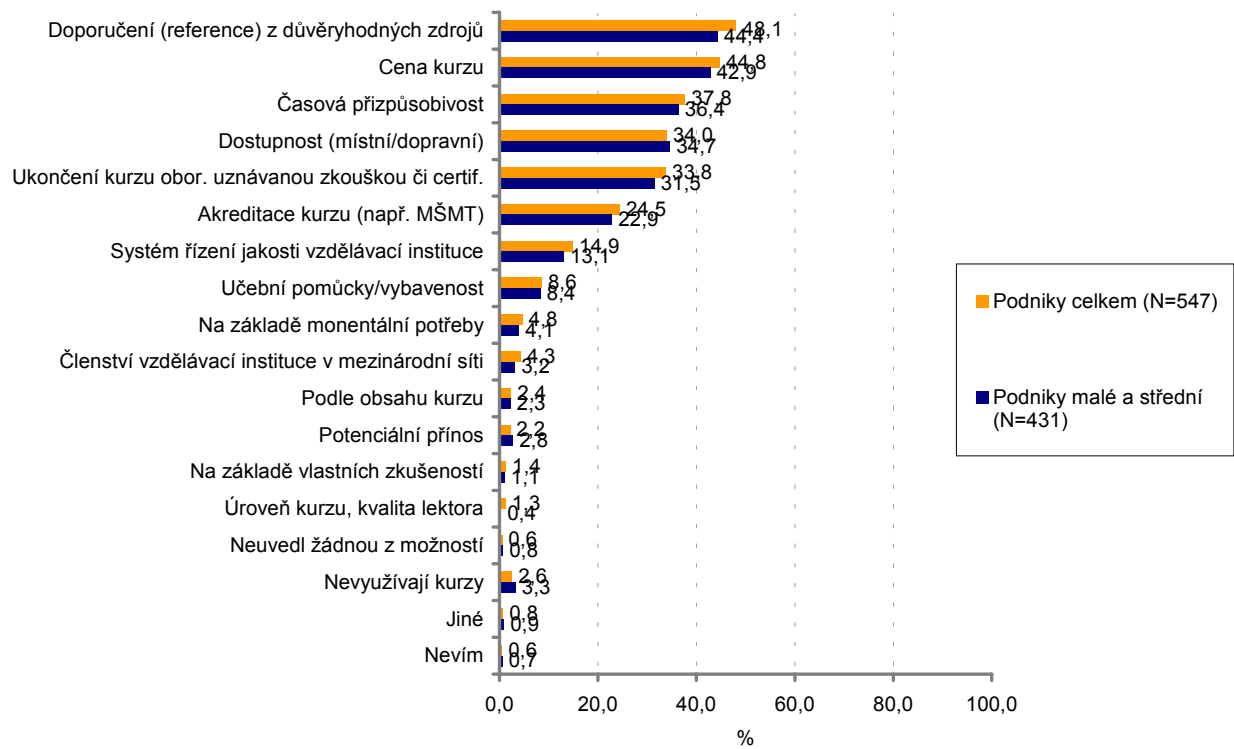
A28 Jak získáváte informace o nabídce vzdělávacích kurzů, kterých vaše organizace využívá?

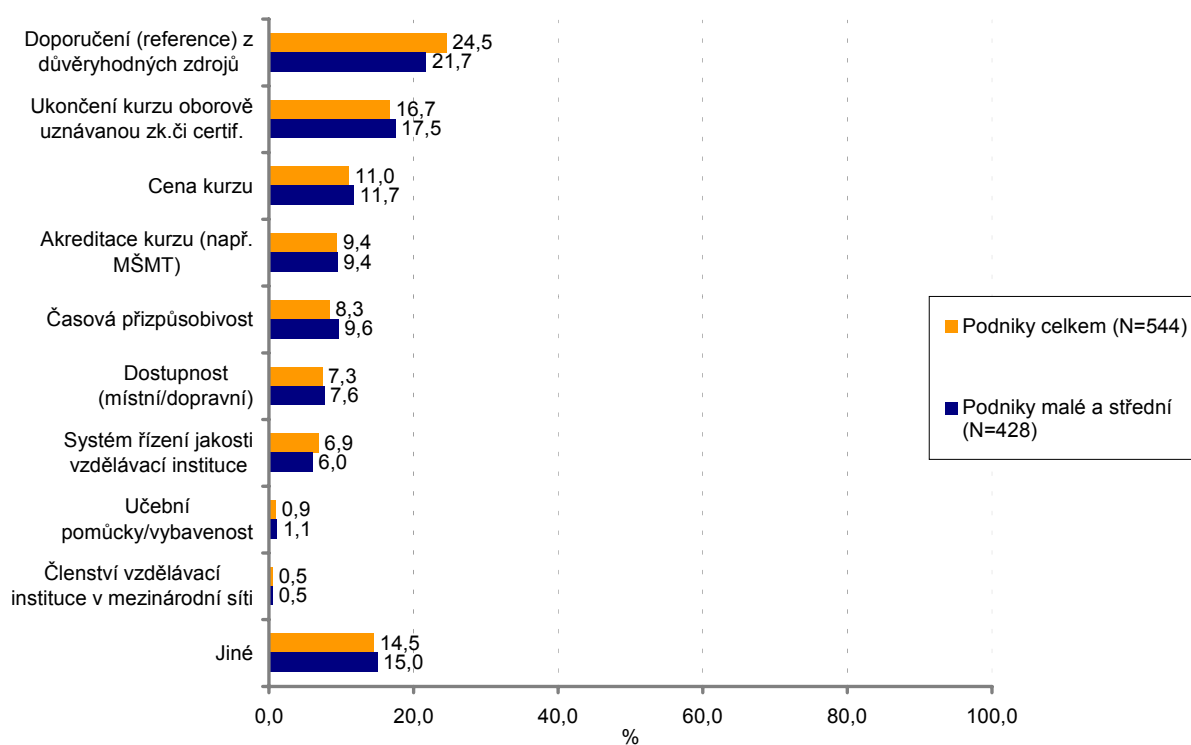
A28 jaký způsob považujete za nejefektivnější?

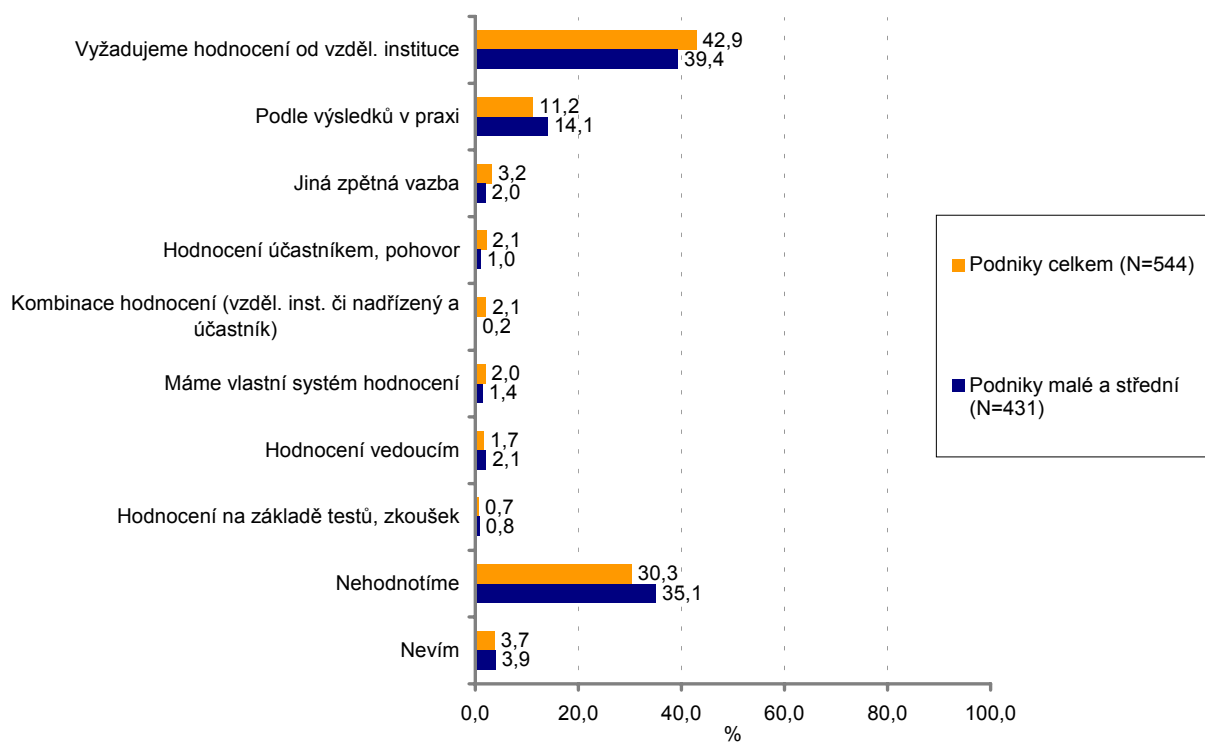
A29 Na základě jakých kritérií vybíráte vzdělávací kurz?

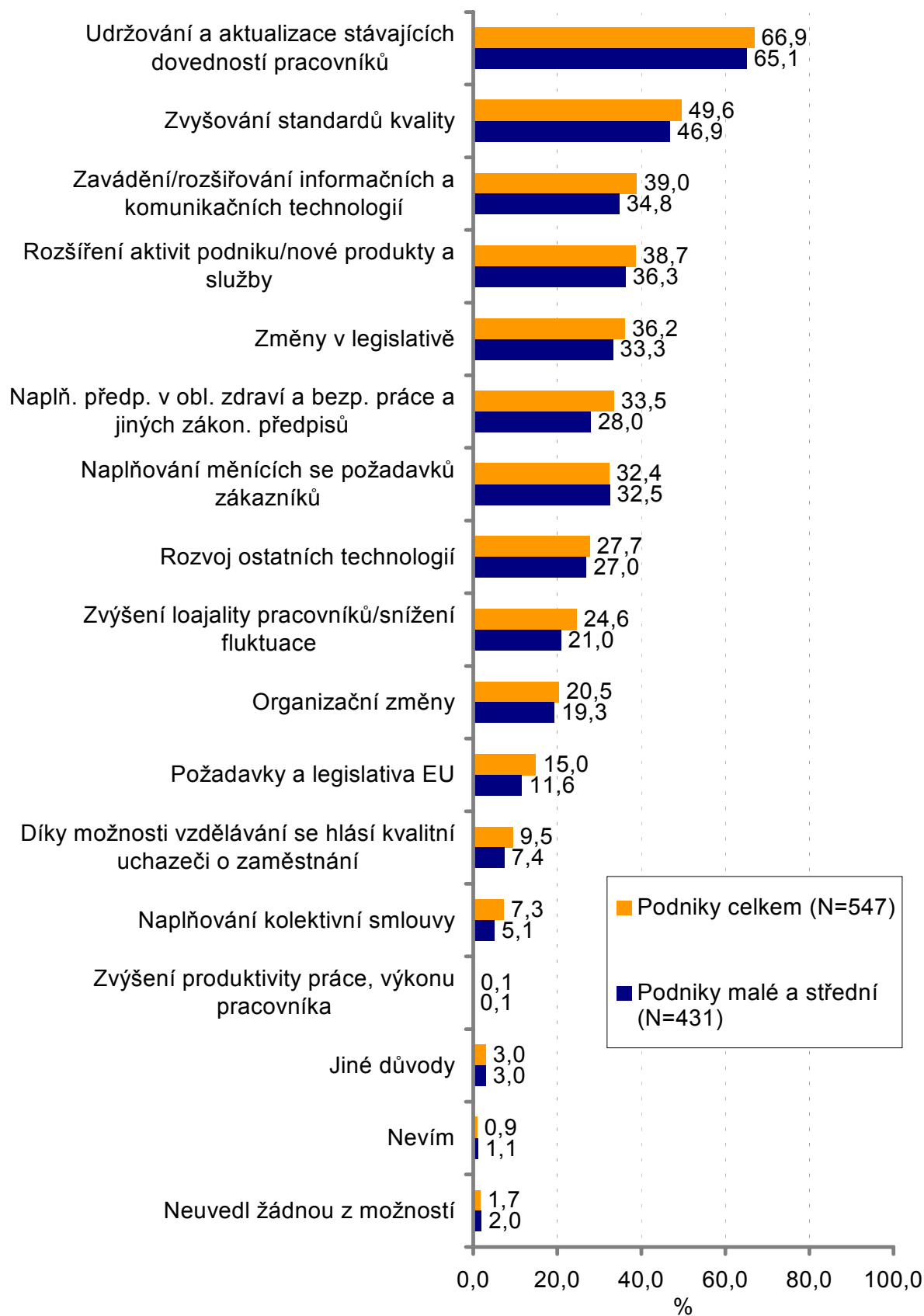
A29 které z těchto kritérií je pro vás nejdůležitější?

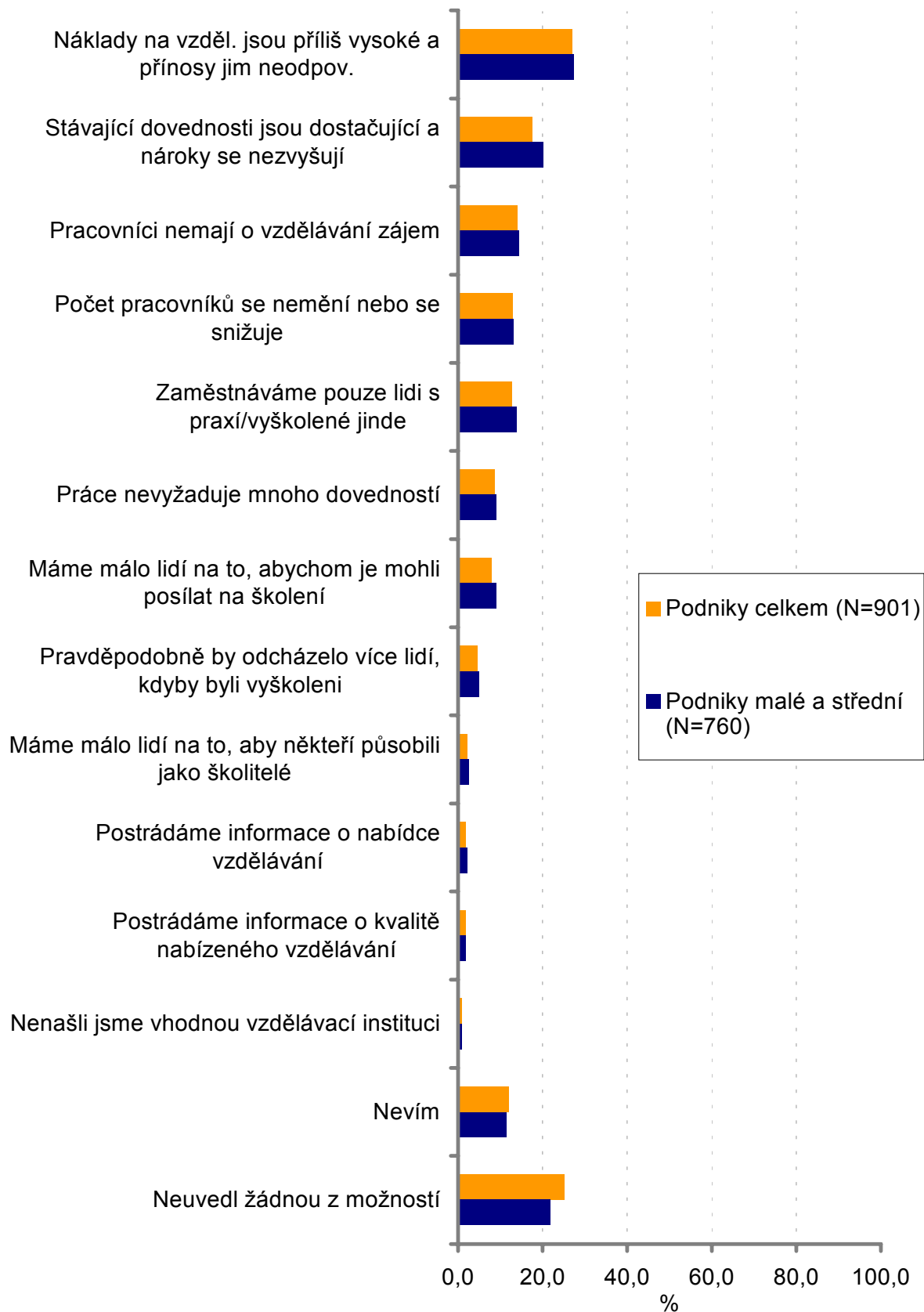
A30 Jakým způsobem hodnotíte výsledky vzdělávání a rozvoje pracovníků?

A31 Zaměstnavatelé udávají celou řadu důvodů, proč zajišťují vzdělávání a rozvoj svých pracovníků. Které důvody jsou důležité pro vaši organizaci?

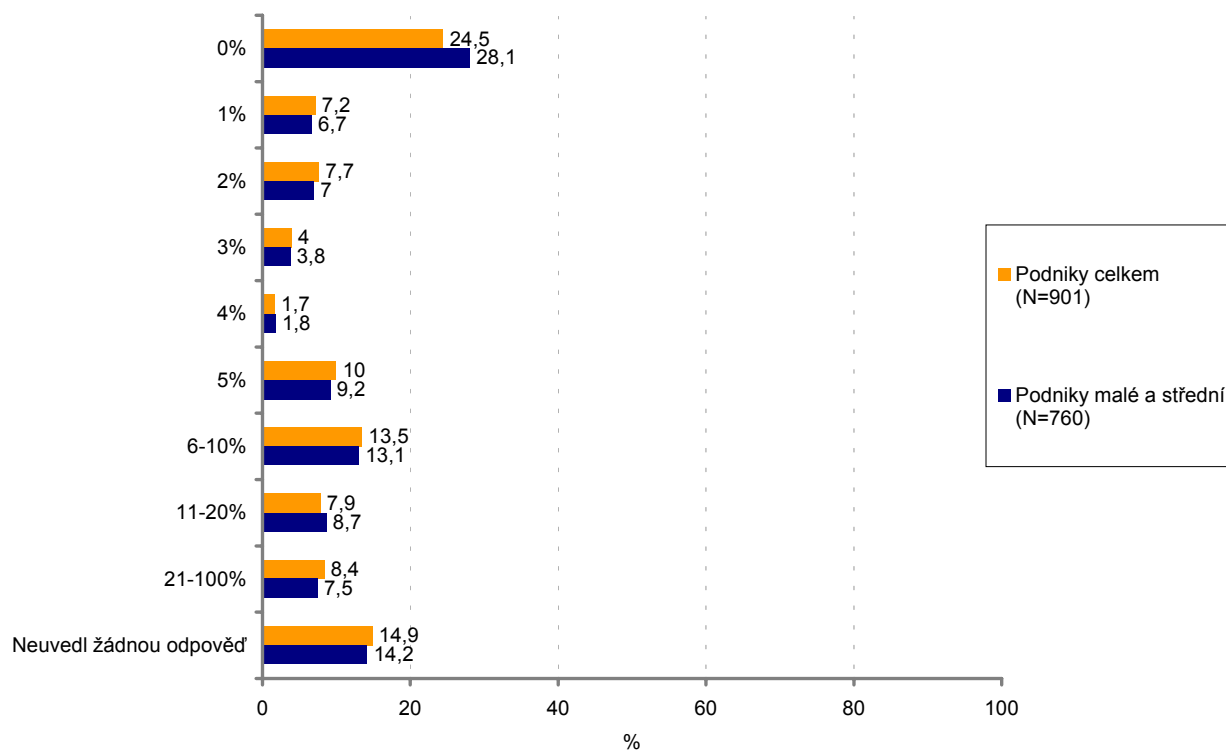

A32 Zaměstnavatelé uvádějí celou řadu důvodů proč nezajišťují vzdělávání a rozvoj svých pracovníků. Které důvody platí ve vaší organizaci?

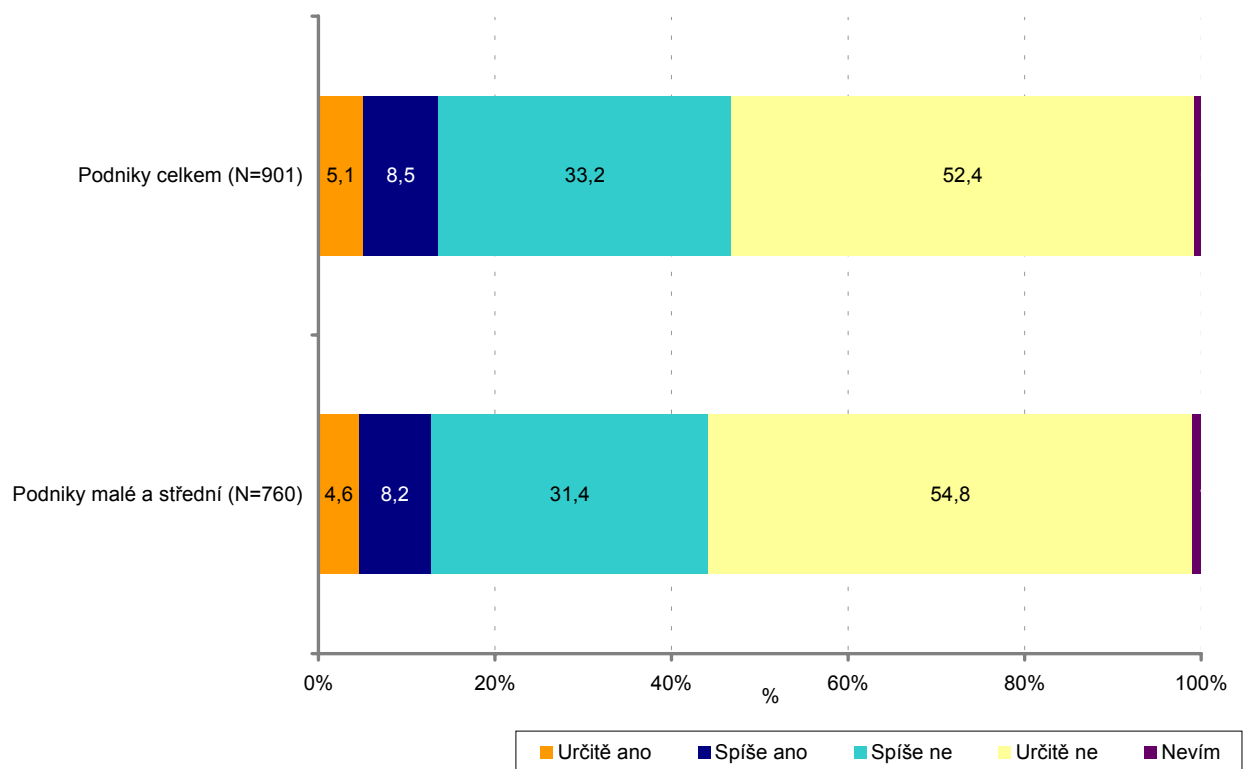

část b

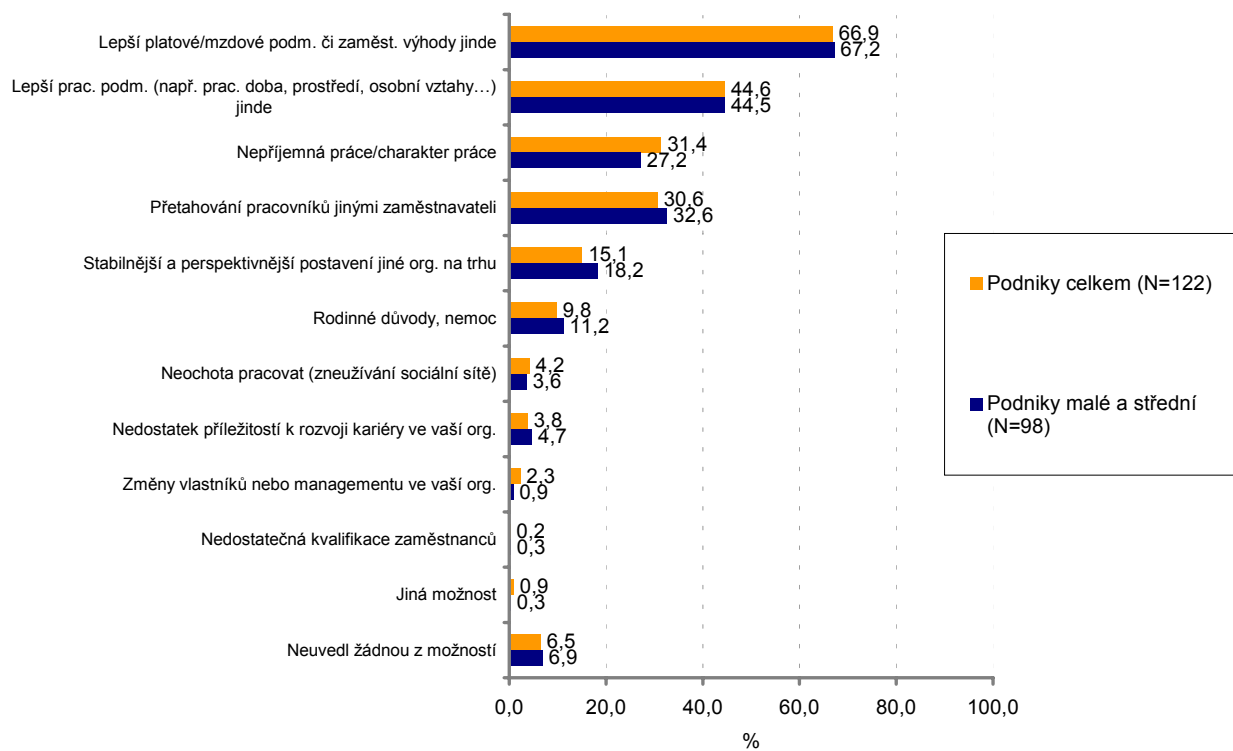
B03 Jaké procento z celkového počtu pracovníků z vaší organizace z vlastní iniciativy odešlo a bylo nahrazeno (přirozená fluktuace) v posledních 12 měsících?

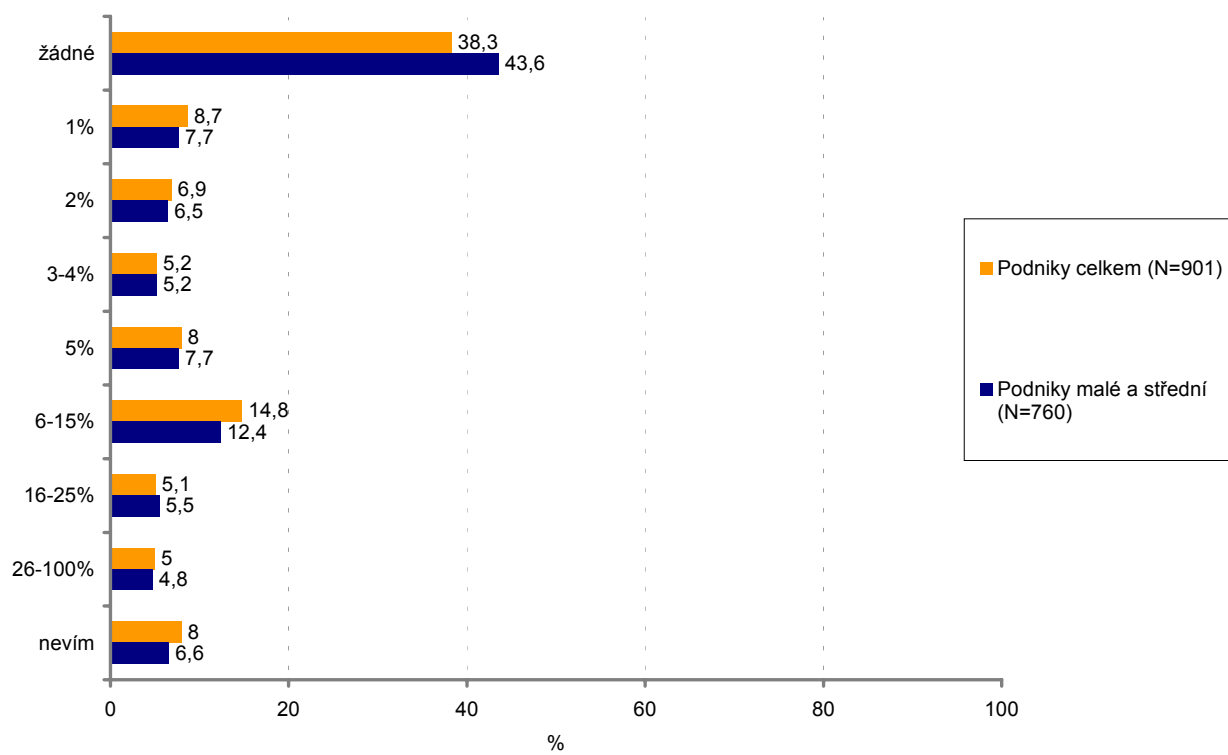
B04 Představuje fluktuace ve vaší organizaci významný problém?

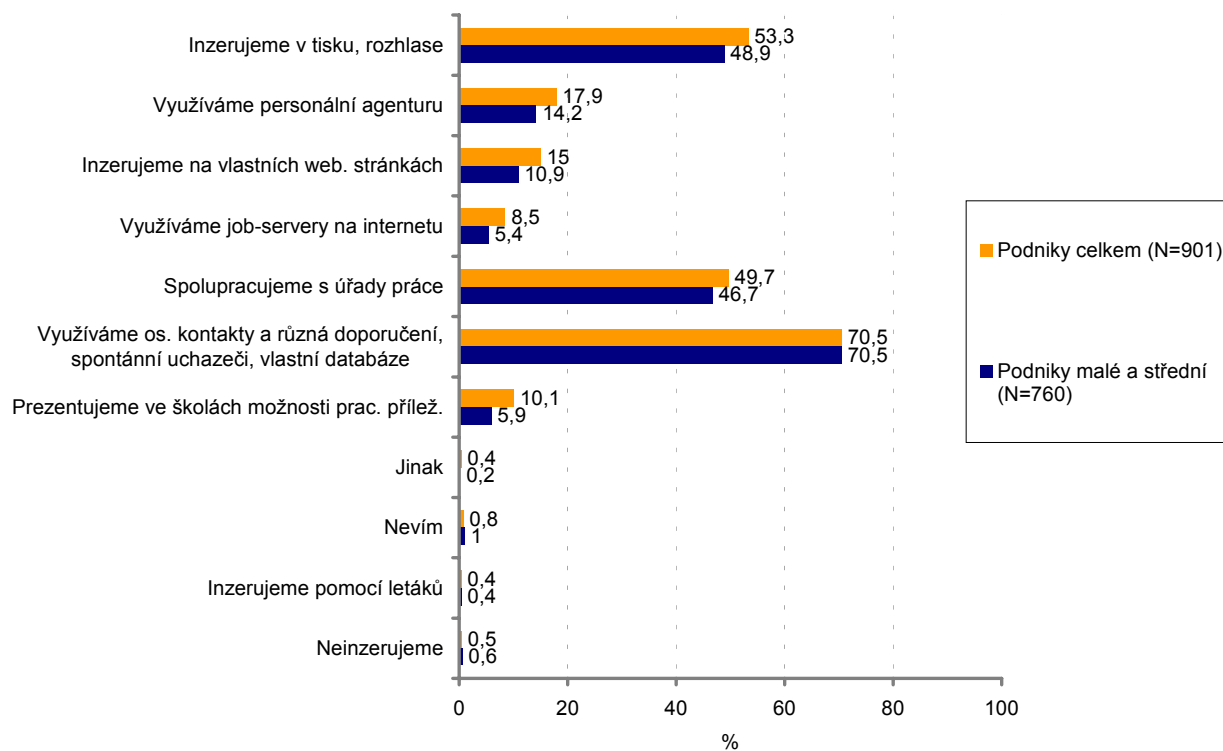
B06 Jaké jsou, dle vašeho názoru, příčiny zvýšené fluktuace pracovníků?

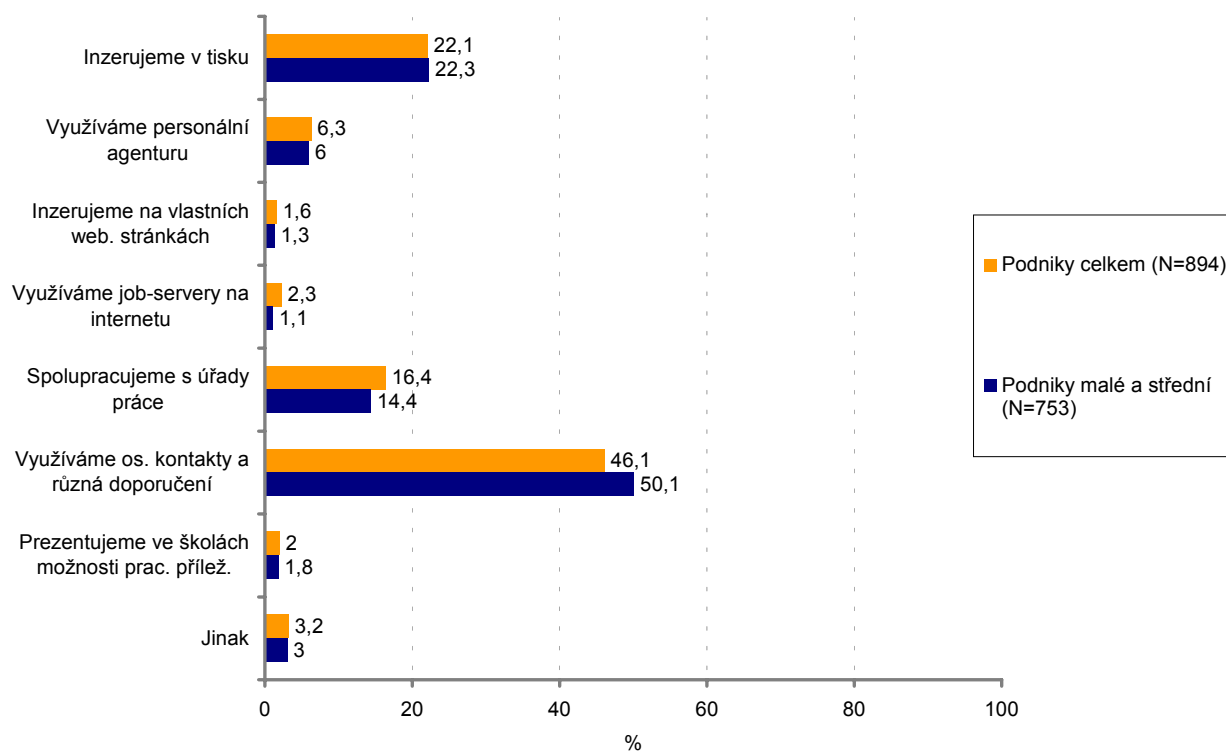
B07 Kolik % pracovníků jste v posledních 3 letech propustili?

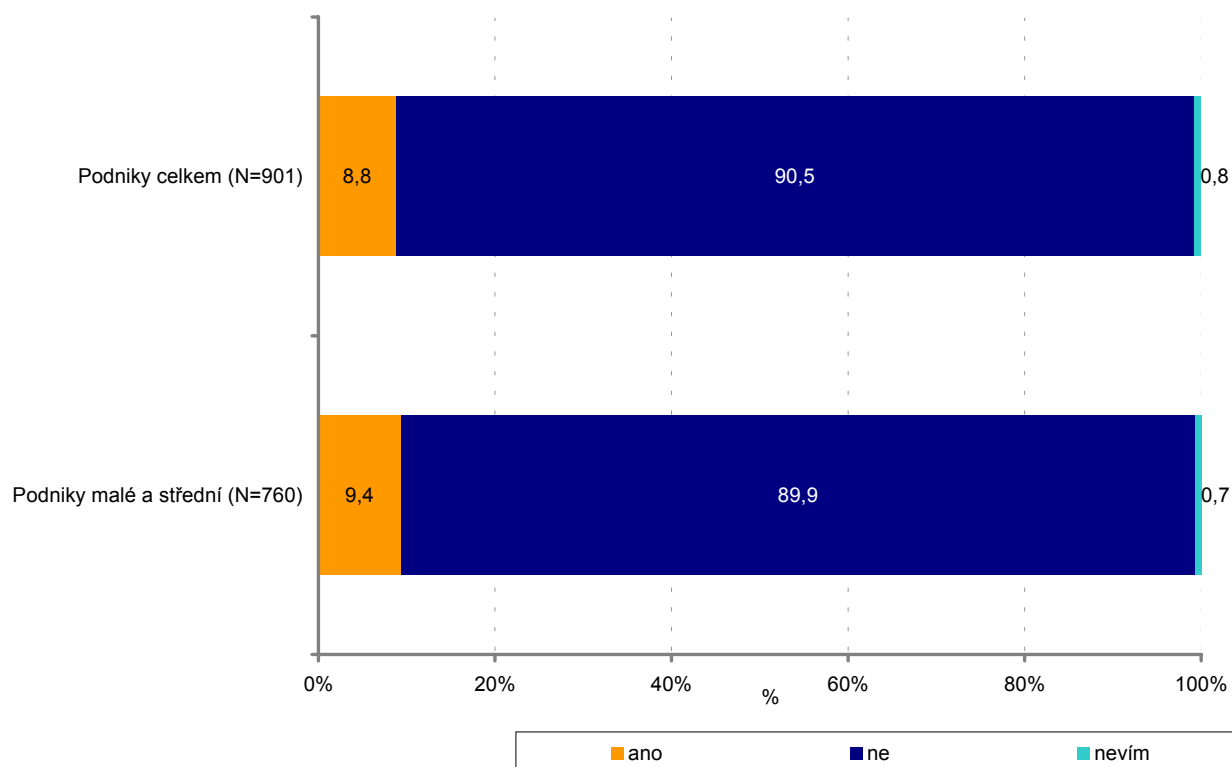
B09 Jaké způsoby vyhledávání nových pracovníků využíváte?

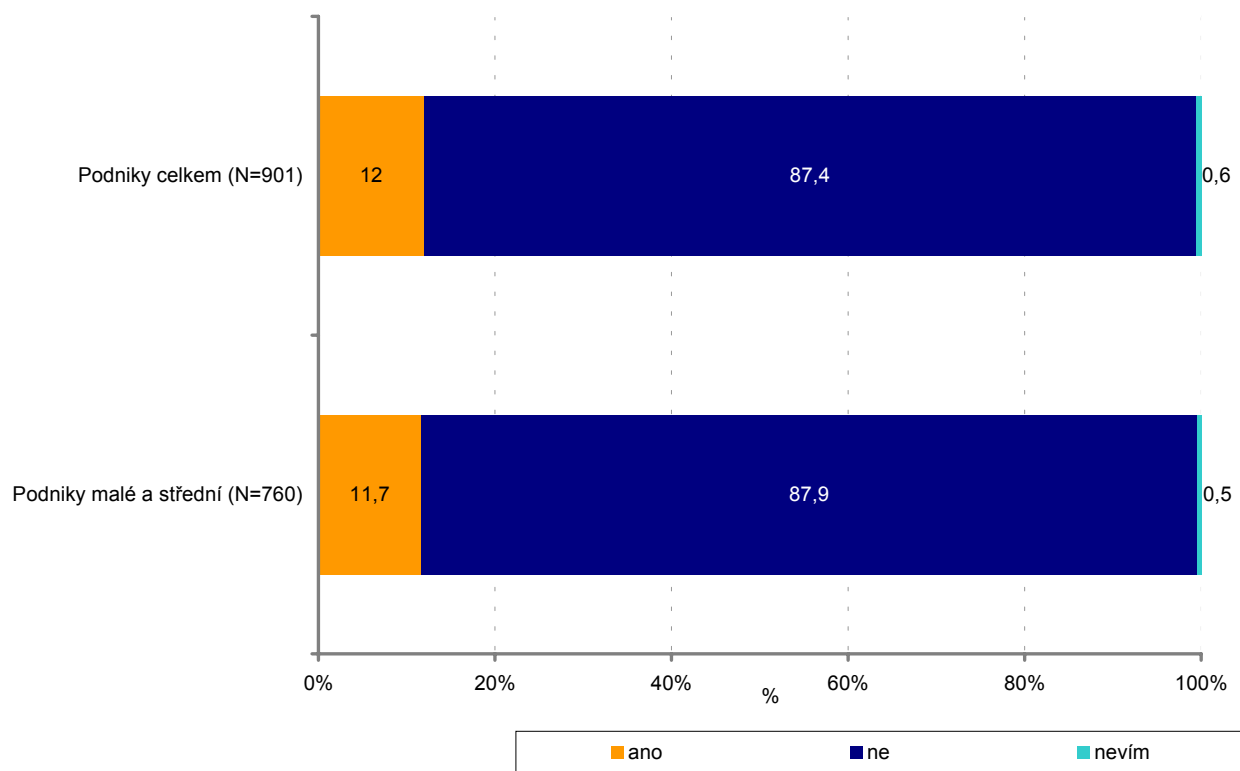
B09 Jaký způsob vyhledávání nových pracovníků považujete za nejefektivnější?

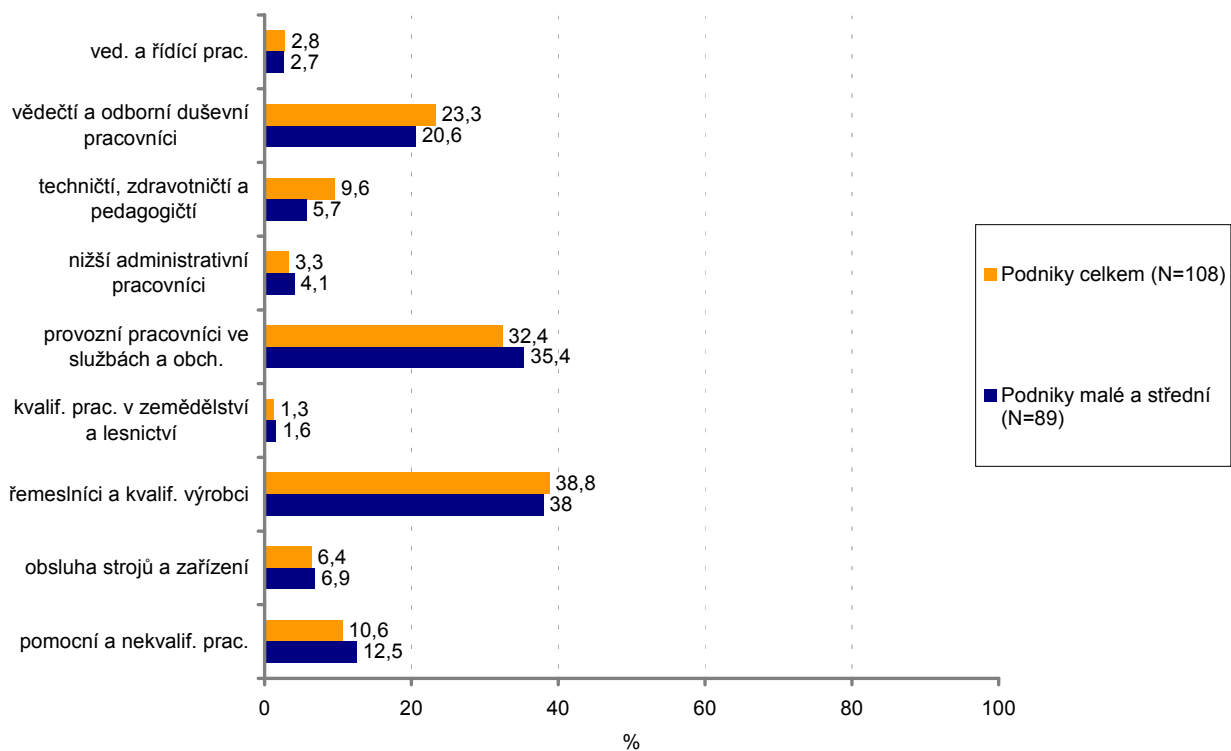
B10 Má podle vašeho názoru vaše organizace dlouhodobější problémy s nedostatkem znalostí a dovedností u pracovníků?

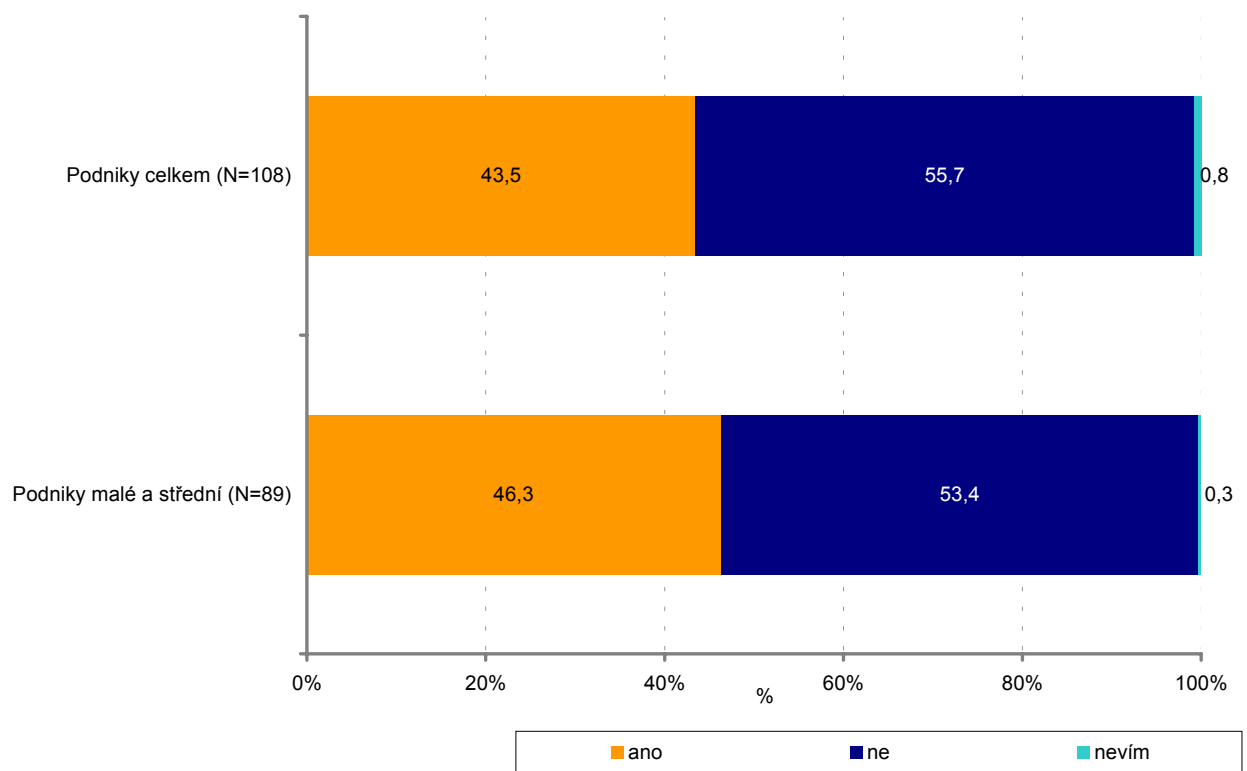
B11 Máte problémy s obsazováním volných míst?

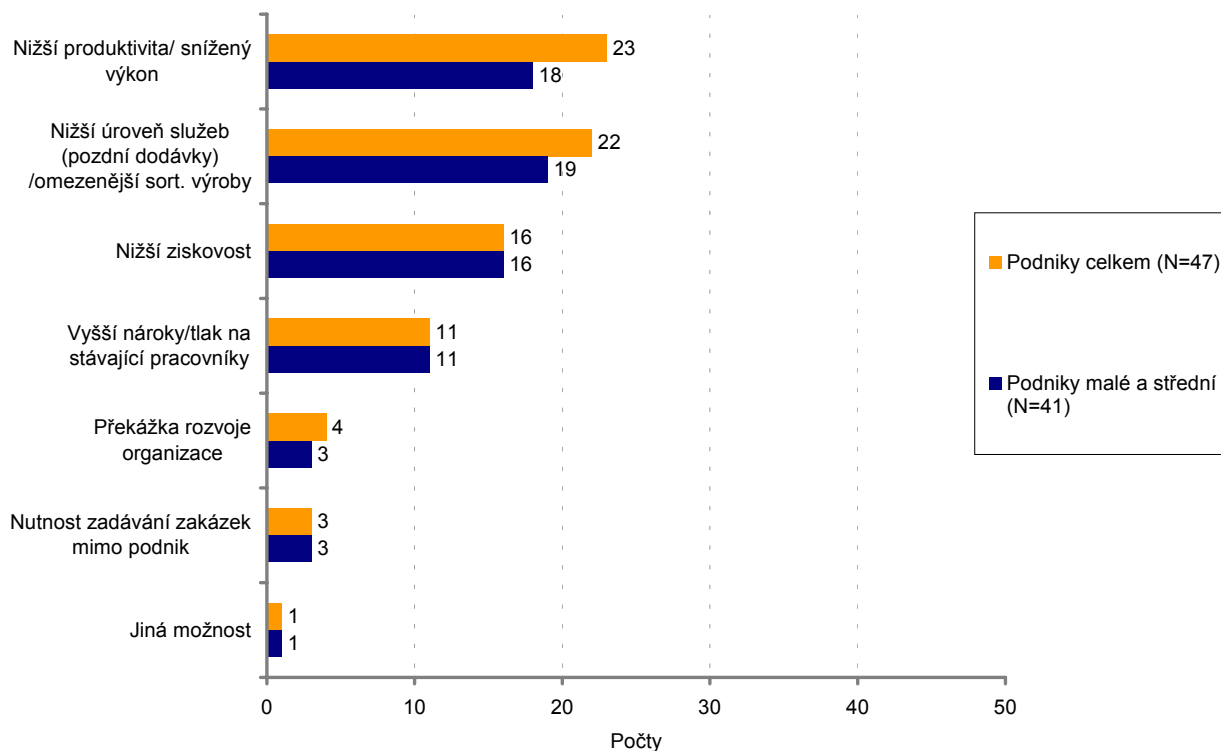
B14 U kterých konkrétních profesí máte největší potíže najít vhodné pracovníky s odpovídajícími znalostmi a dovednostmi?

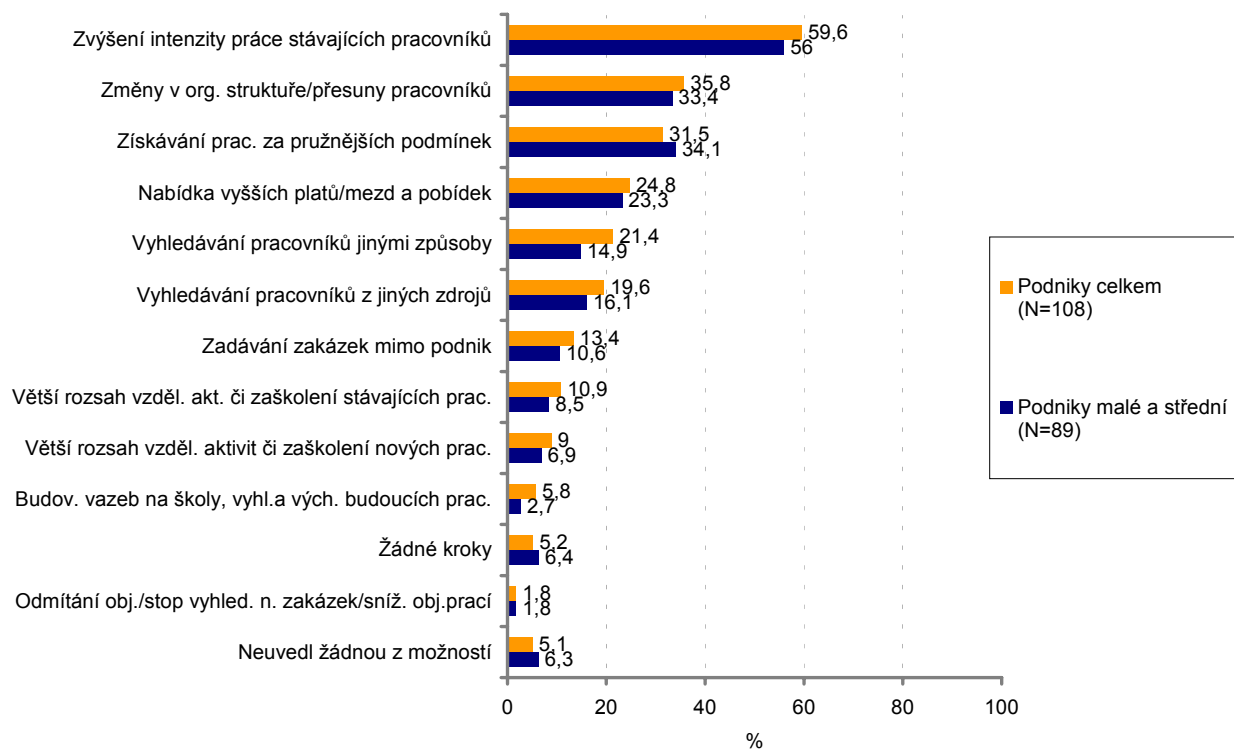
B17 Ovlivnily problémy se získáváním pracovníků nepříznivě výkon vaší organizace?

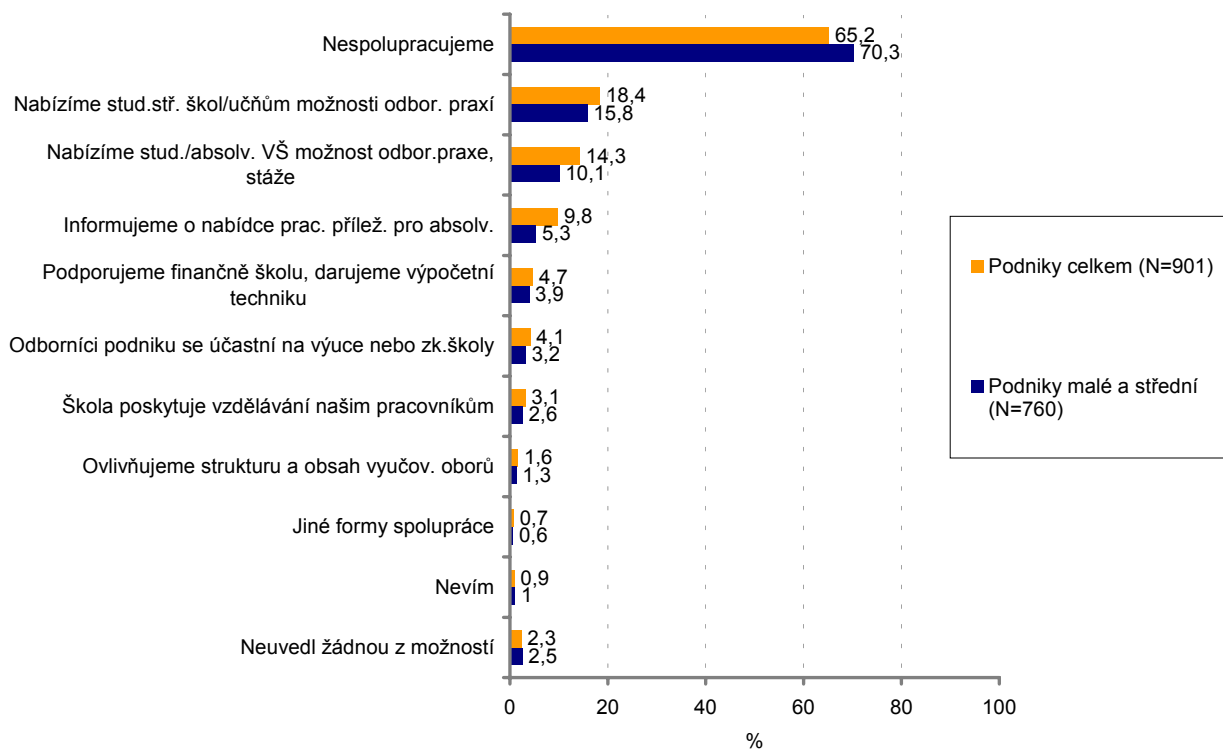
B18 Jak konkrétně se tyto problémy projevily?

B19 Jak se snažíte řešit dopad problémů při získávání pracovníků?

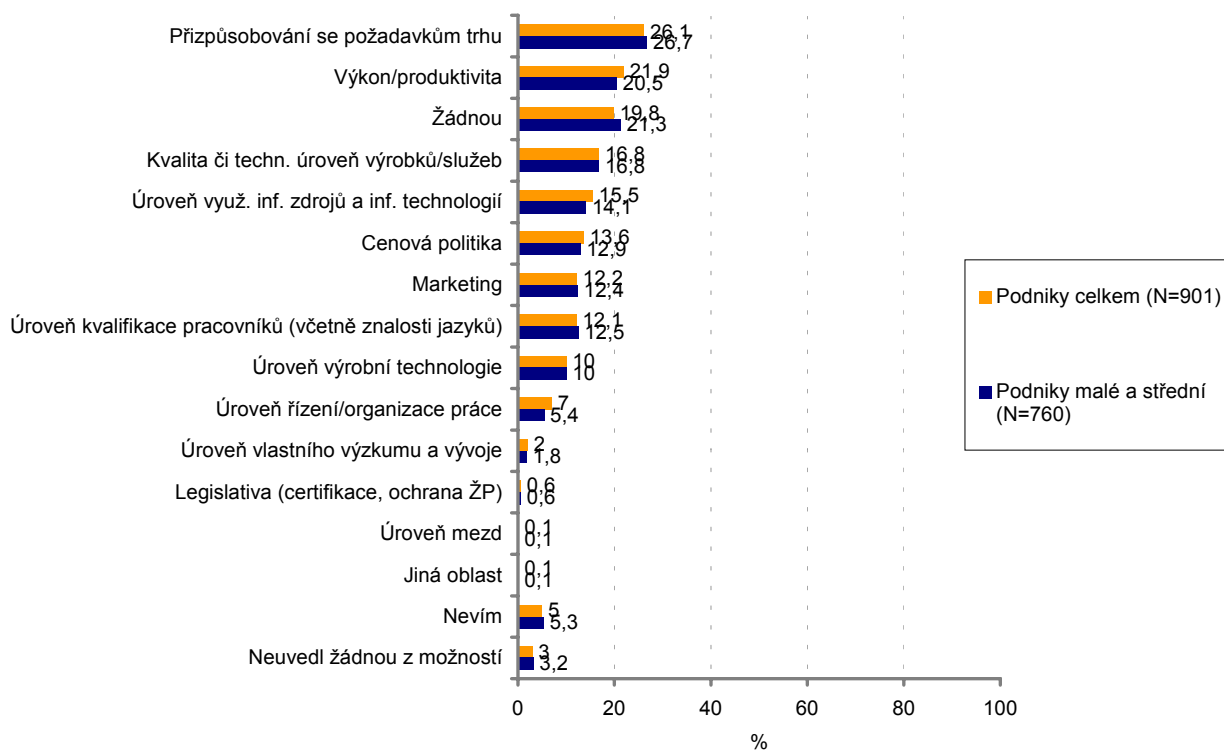

B23 Spolupracuje vaše organizace se školami nebo učňovskými zařízeními?

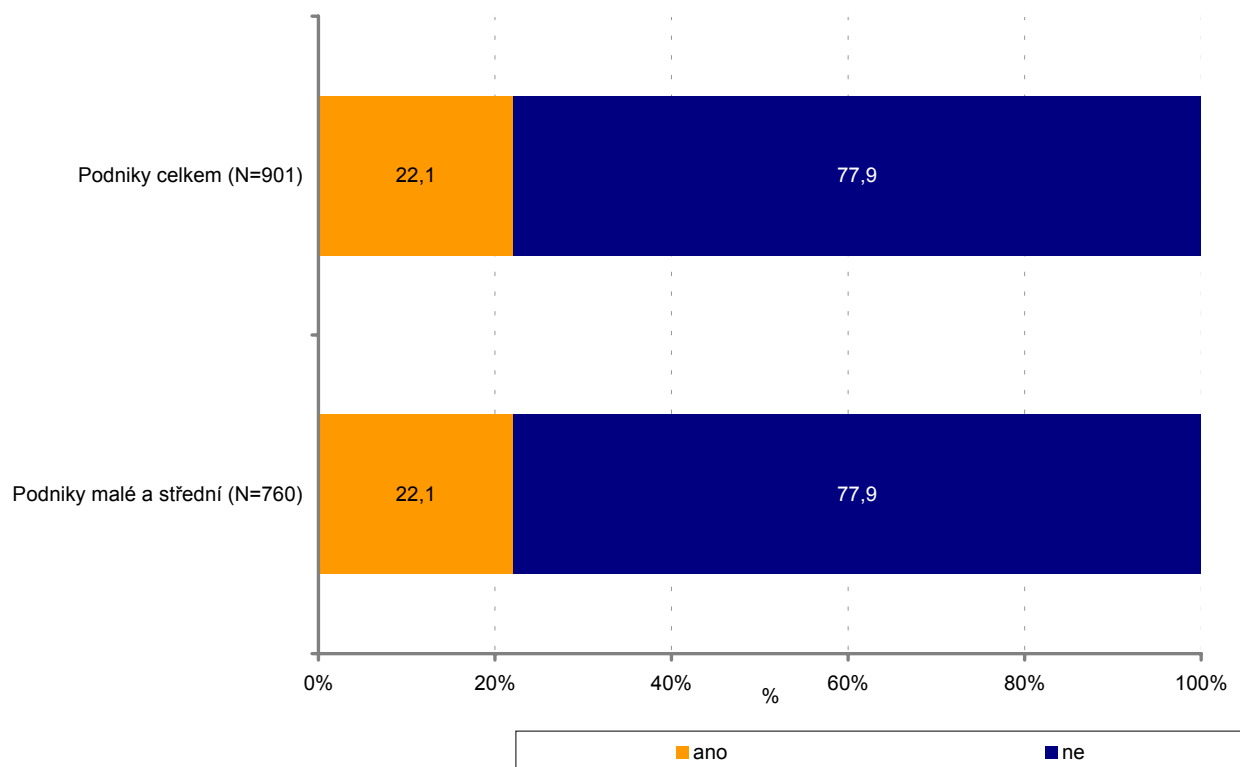

část C

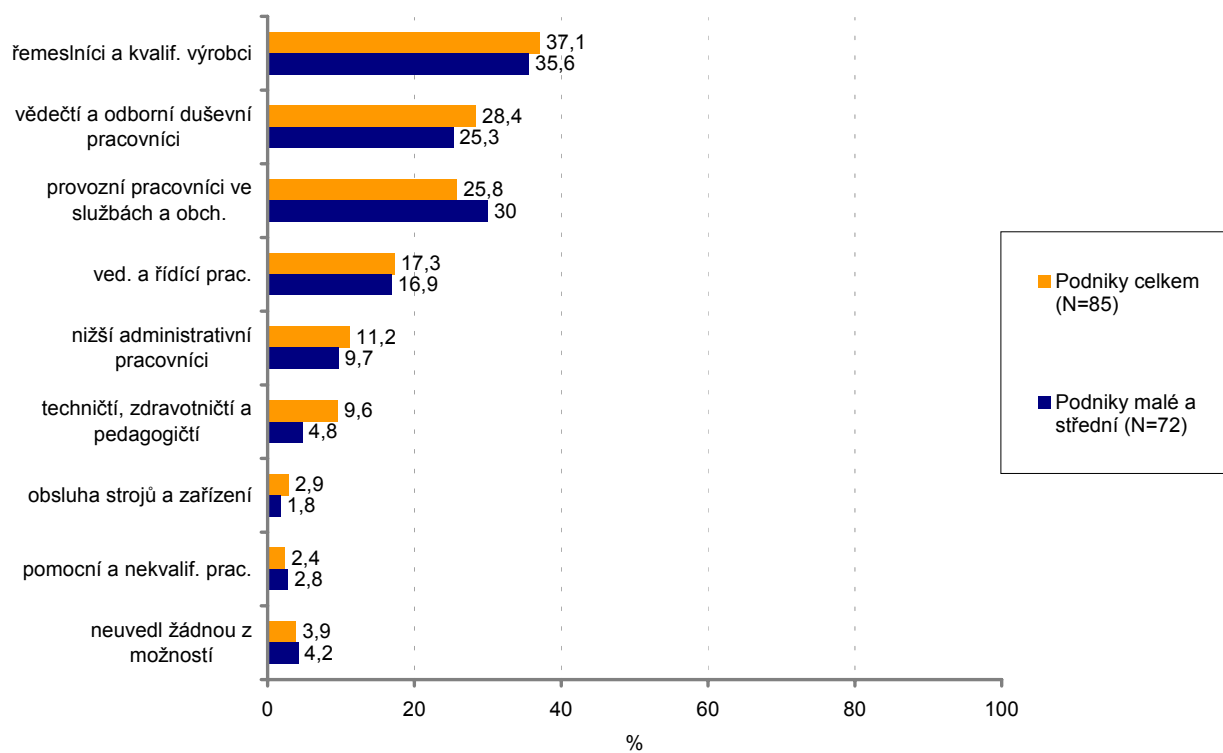
C01 Které oblasti bude muset vaše organizace zlepšit, aby se vyrovnala konkurenci po vstupu do EU?

C02 Pociťujete nedostatek pracovníků z hlediska rozvoje vaší organizace?

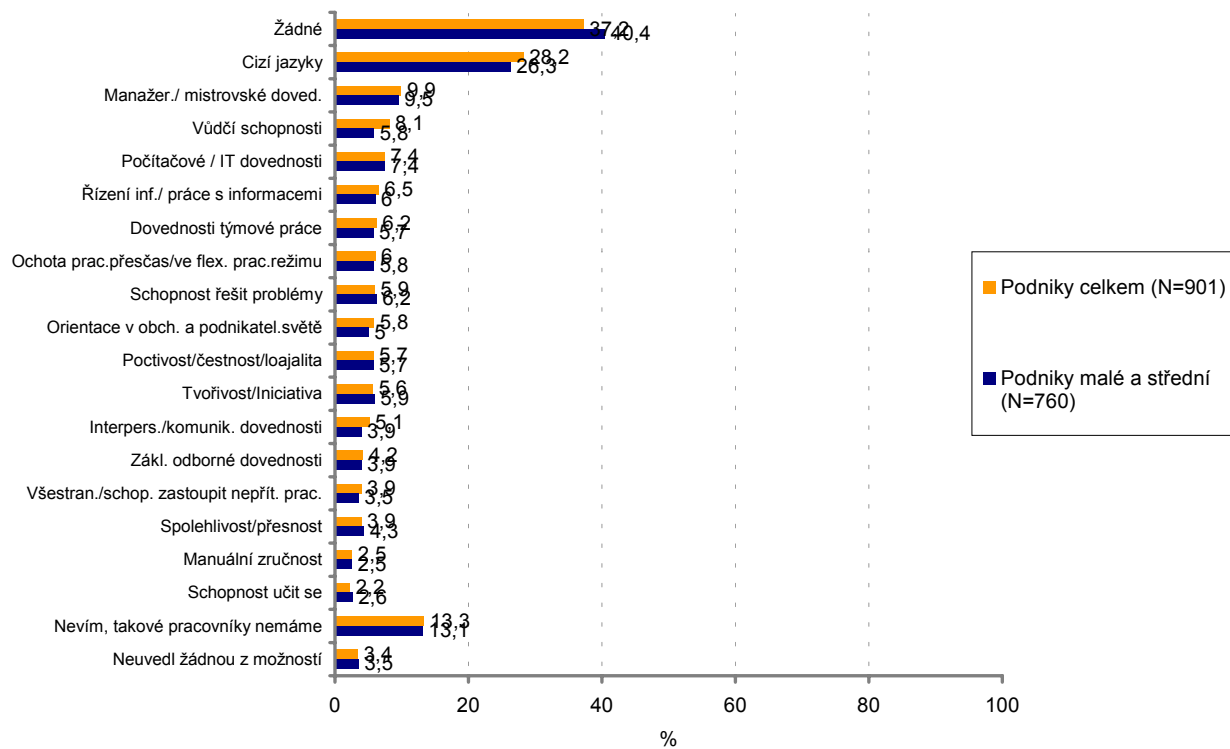

C03 U kterých konkrétních profesí očekáváte největší potíže se získáním vhodných pracovníků s odpovídajícími znalostmi a dovednostmi 2 roky po vstupu do EU?

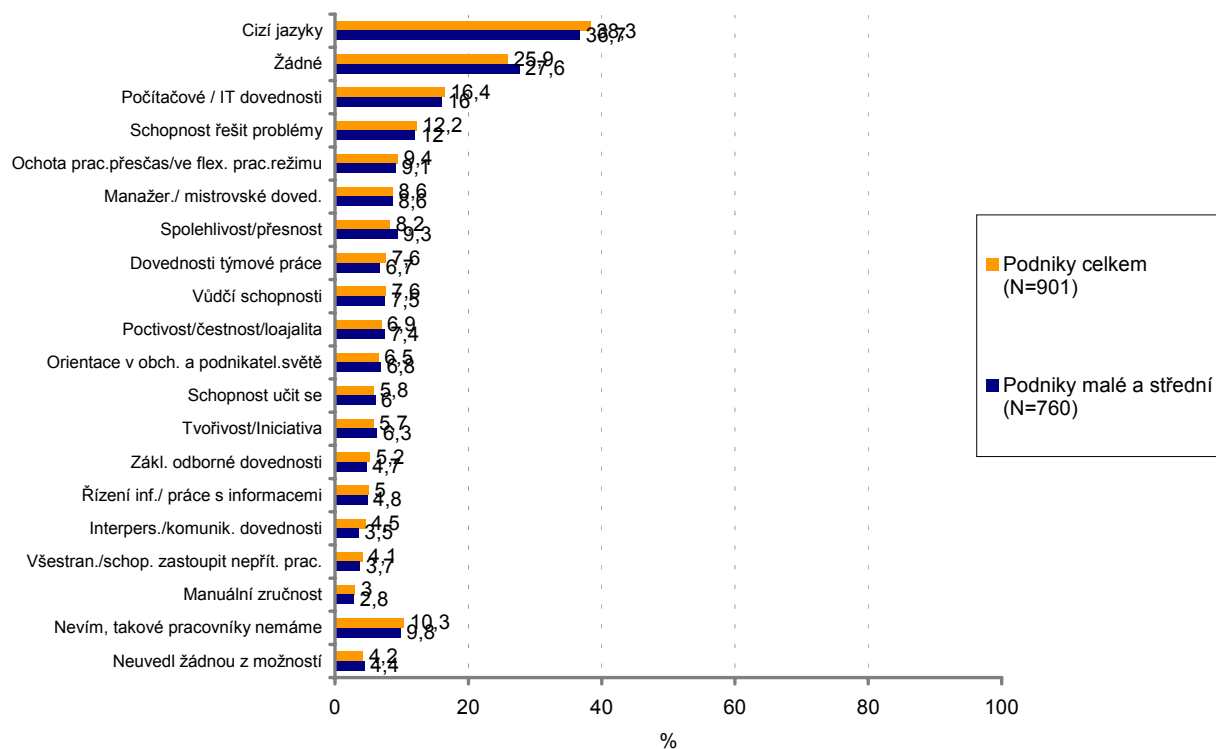

C04 Které znalosti a dovednosti jsou méně kvalitní u Vašich pracovníků ve srovnání s Evropskými protějšky?

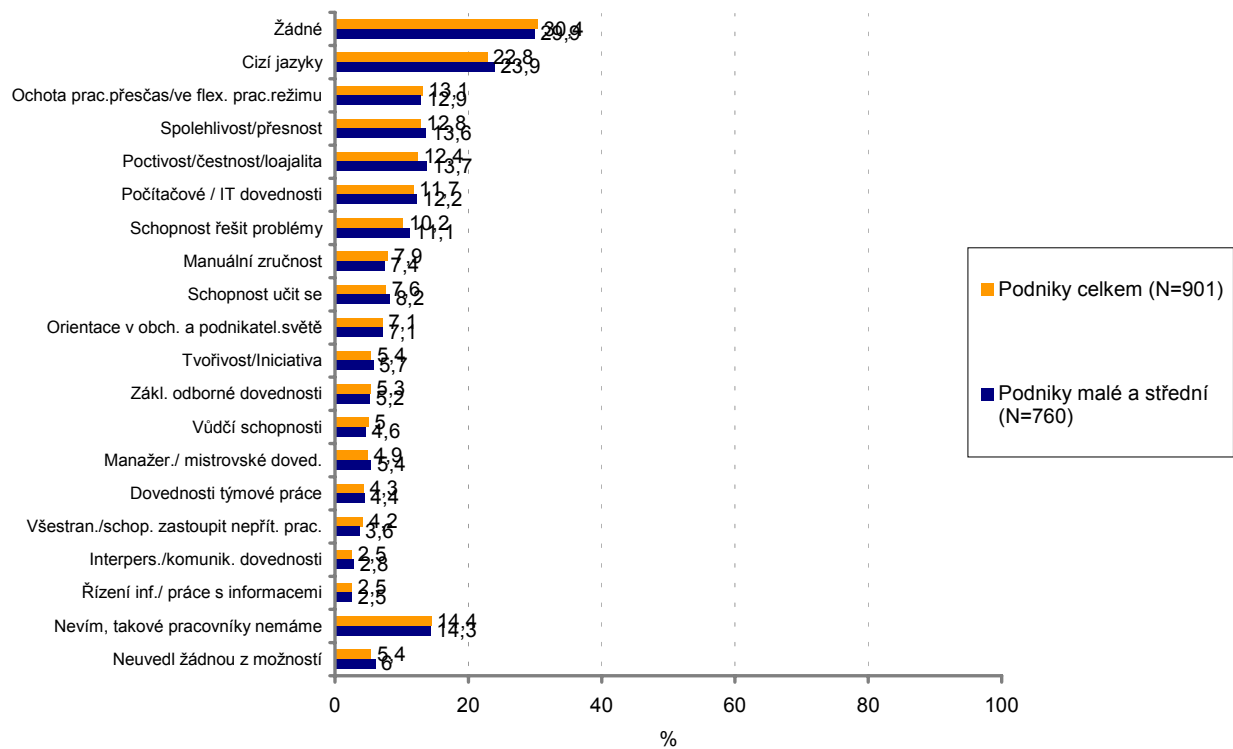
Vysokoškoláci

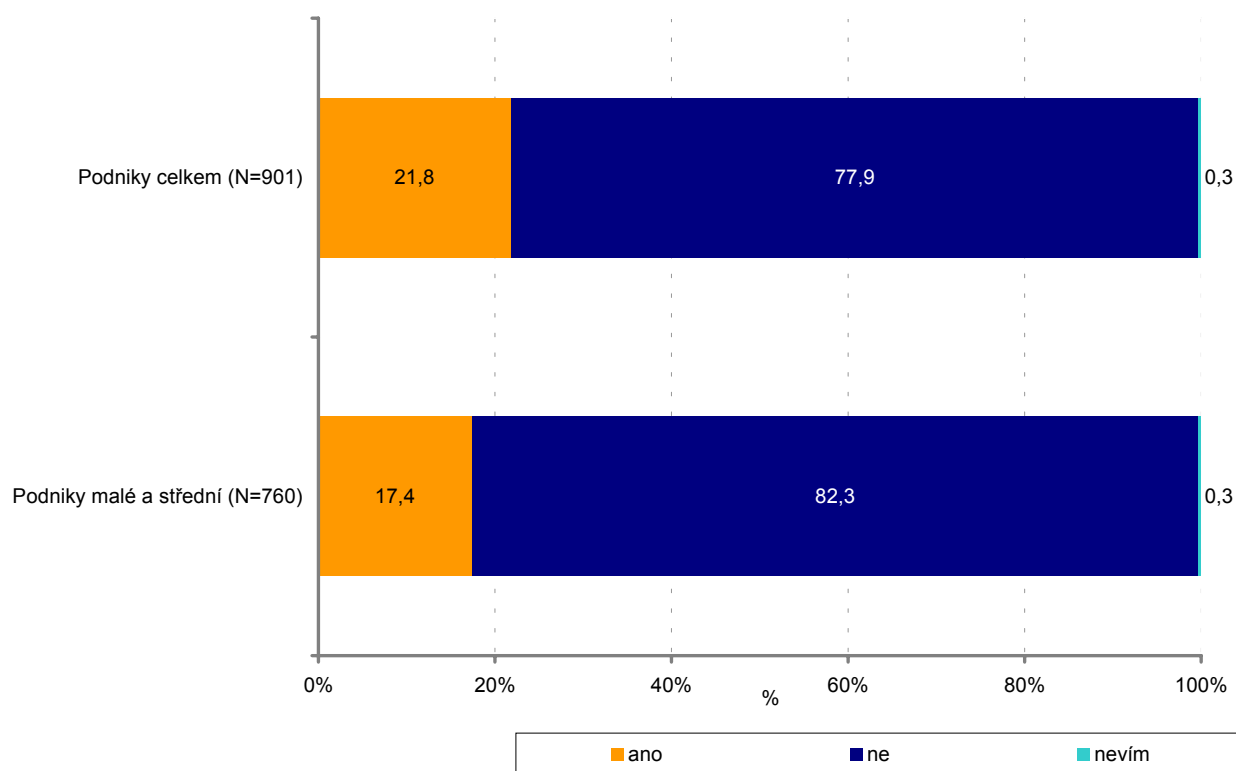
Středoškoláci

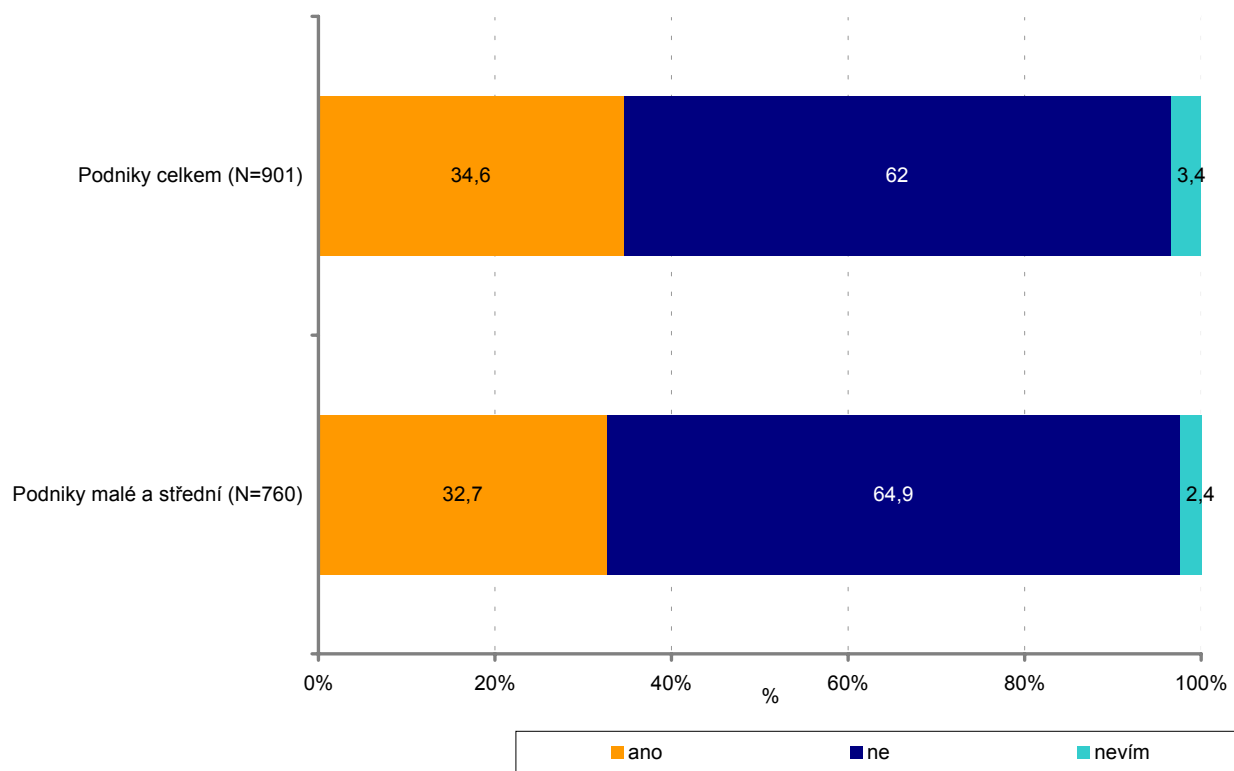
Vyučení

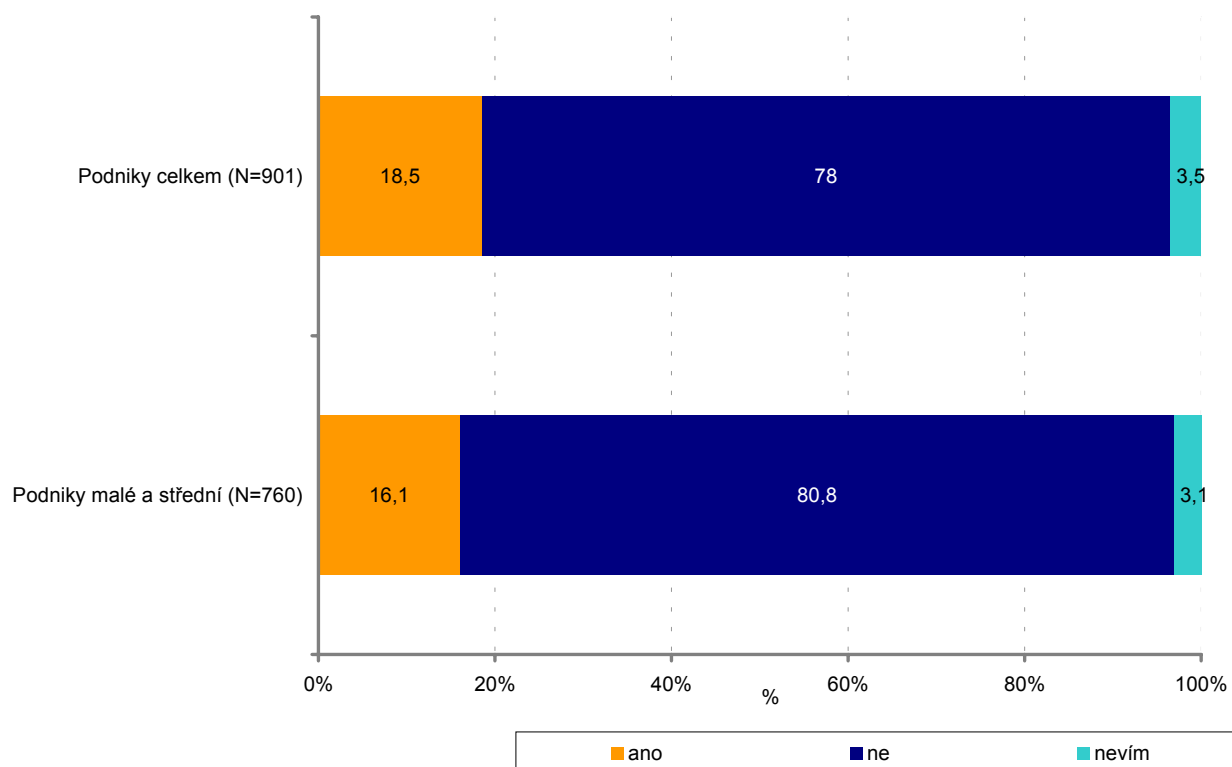
C05 Umožnili jste vašim pracovníkům studijní pobyt nebo praxi v zahraničí?

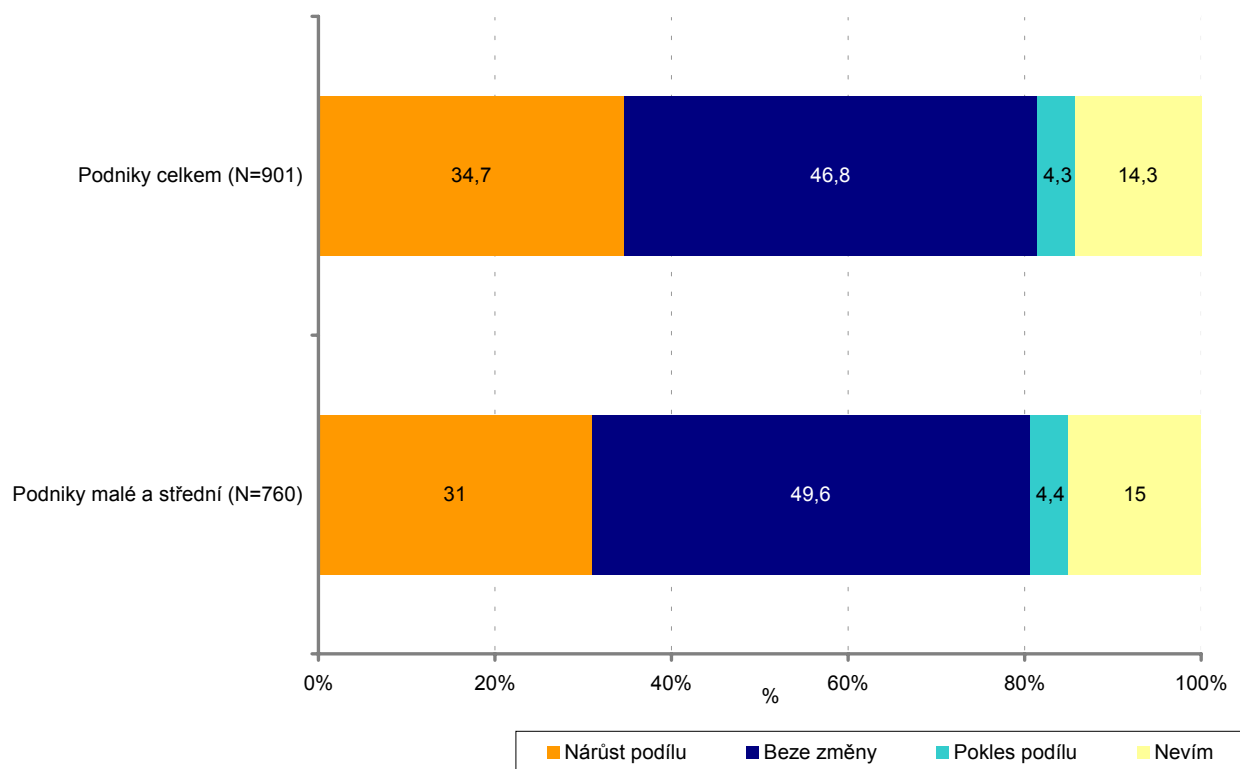
C06 Máte informace o typu a rozsahu vzdělávání či jiných opatření v rozvoji lidských zdrojů u vašich konkurentů na domácím trhu?

C07 Máte informace o typu a rozsahu vzdělávání u vašich konkurentů na zahraničních trzích?

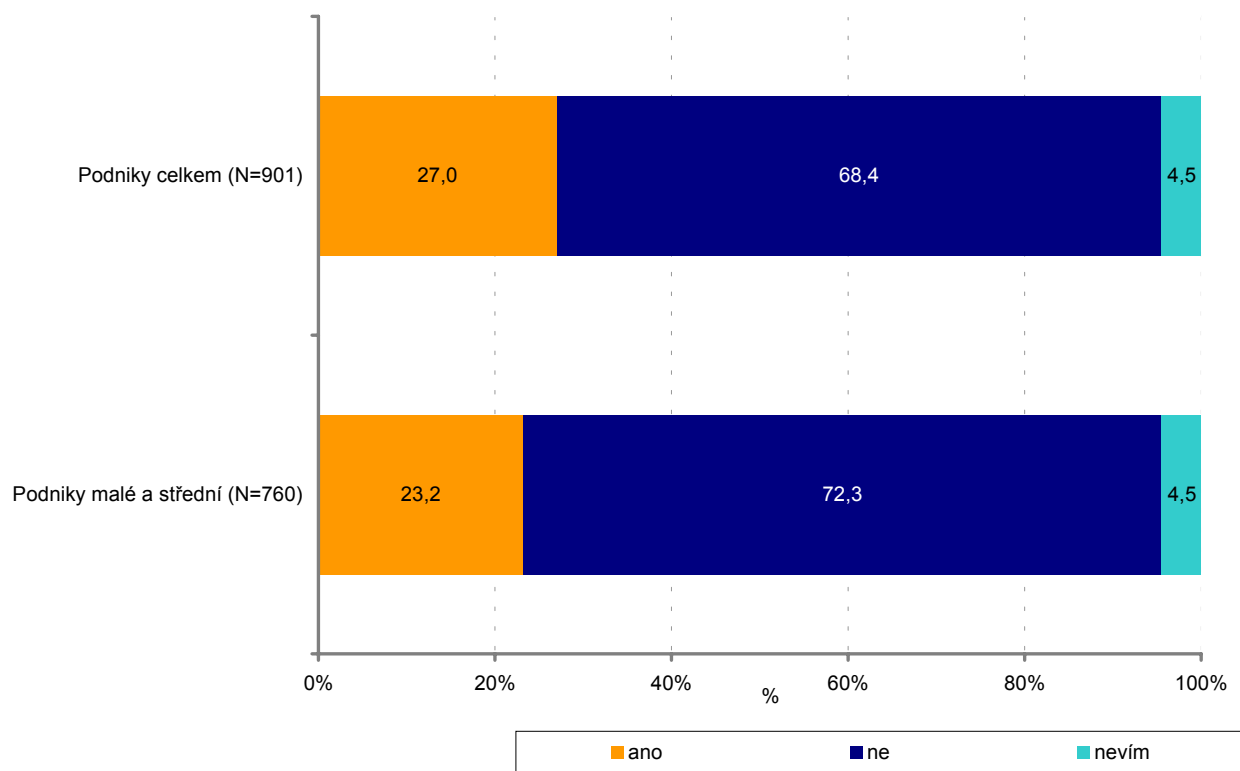
C08 Jakou změnu v podílu výdajů na vzdělávání na celkových nákladech práce (výdaje na vzdělávání / celk. nákl. práce) očekáváte po vstupu do EU?

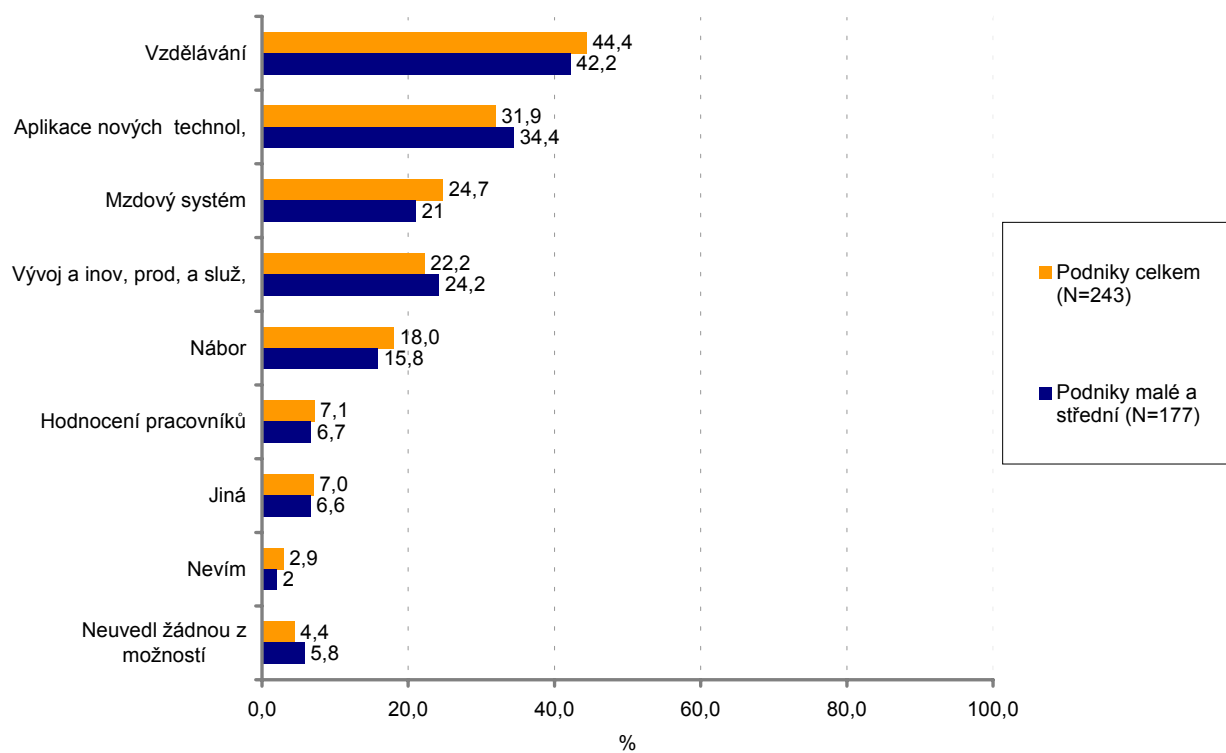
část D

D01 Spolupracovala vaše organizace někdy s těmito organizacemi a v jaké oblasti?

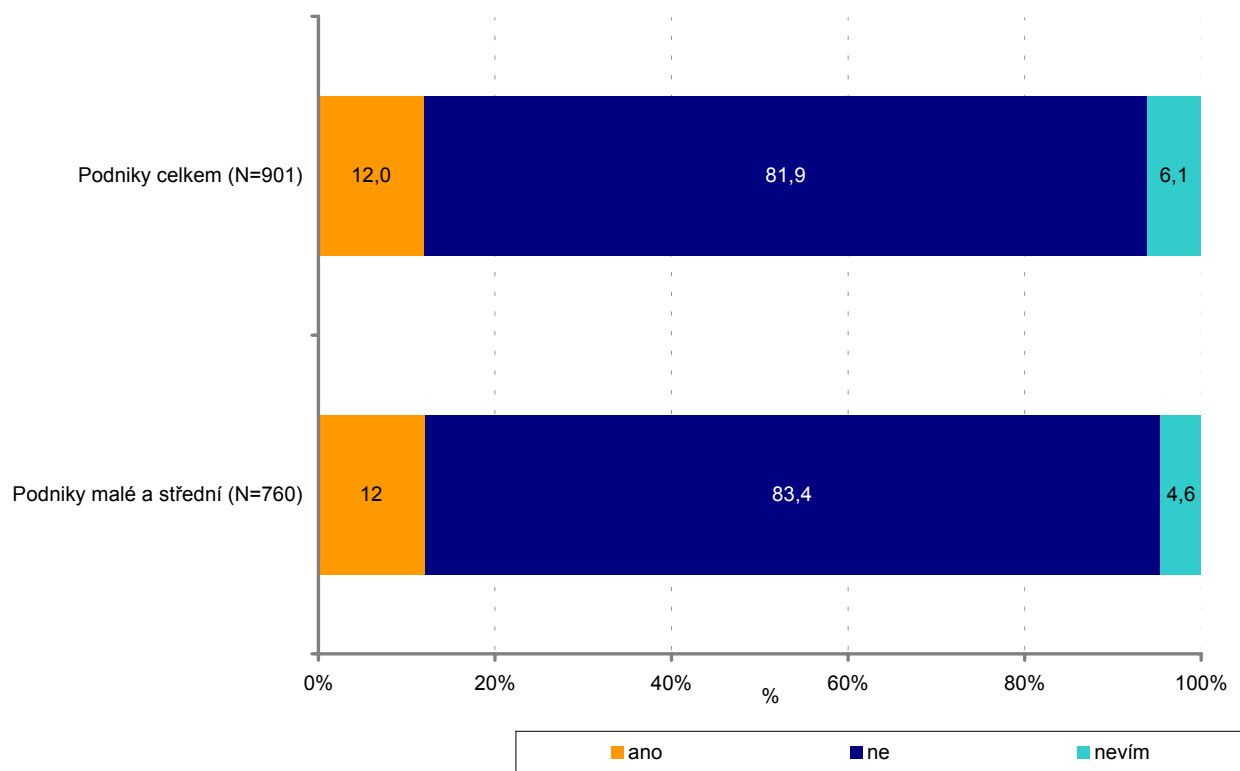
Profesní a zaměstnavatelské organizace, svazy a asociace – spolupráce ano/ne

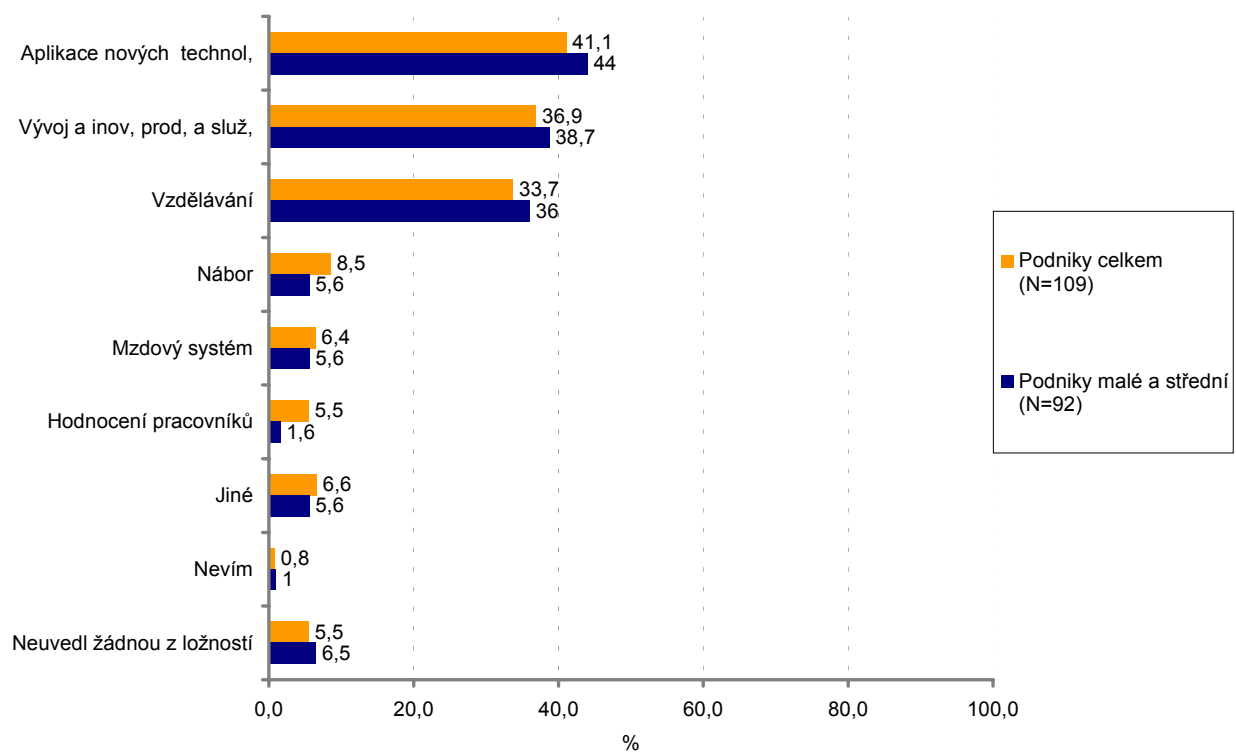
Profesní a zaměstnavatelské organizace, svazy a asociace – oblast spolupráce

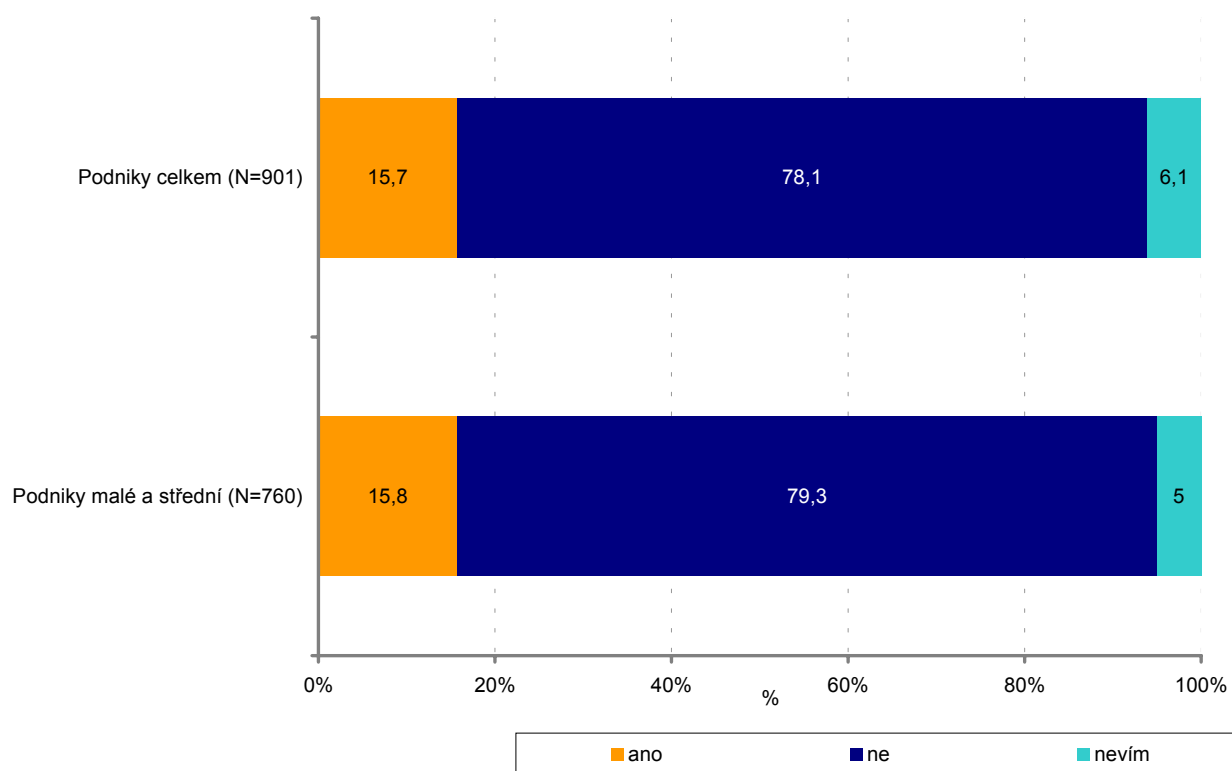
Podnikatelská a inovační centra – spolupráce ano/ne

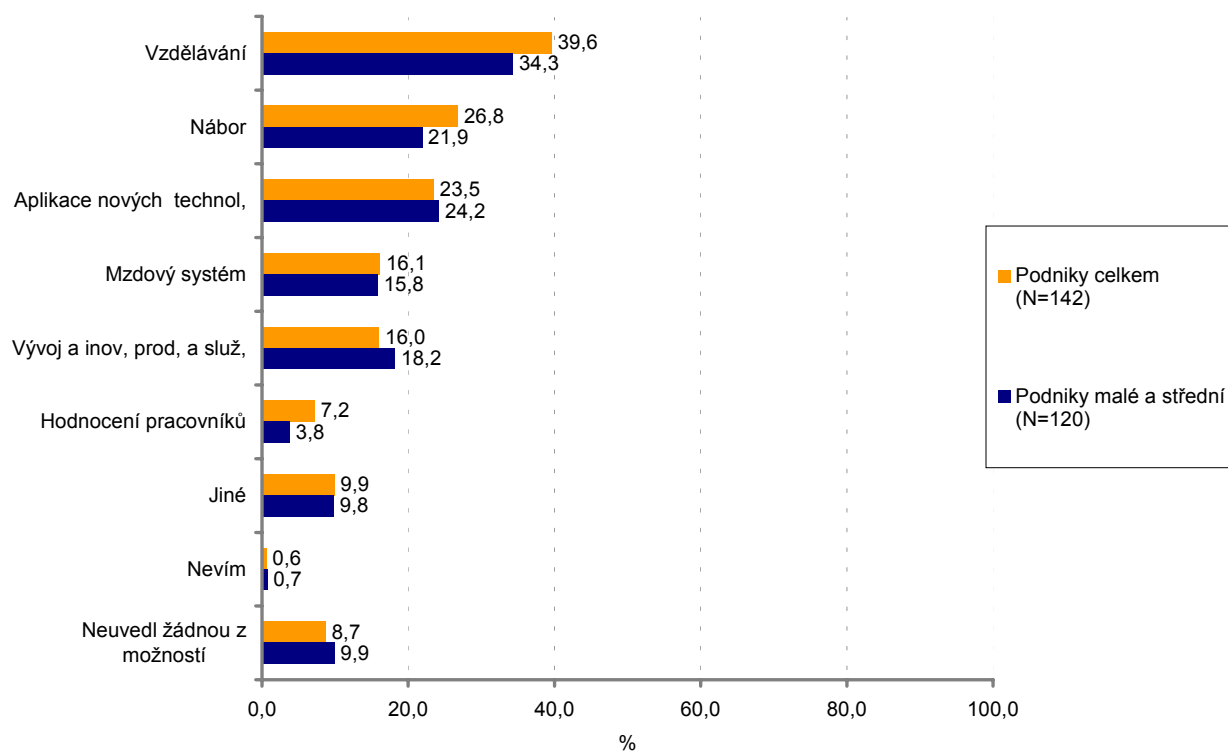
Podnikatelská a inovační centra – oblast spolupráce

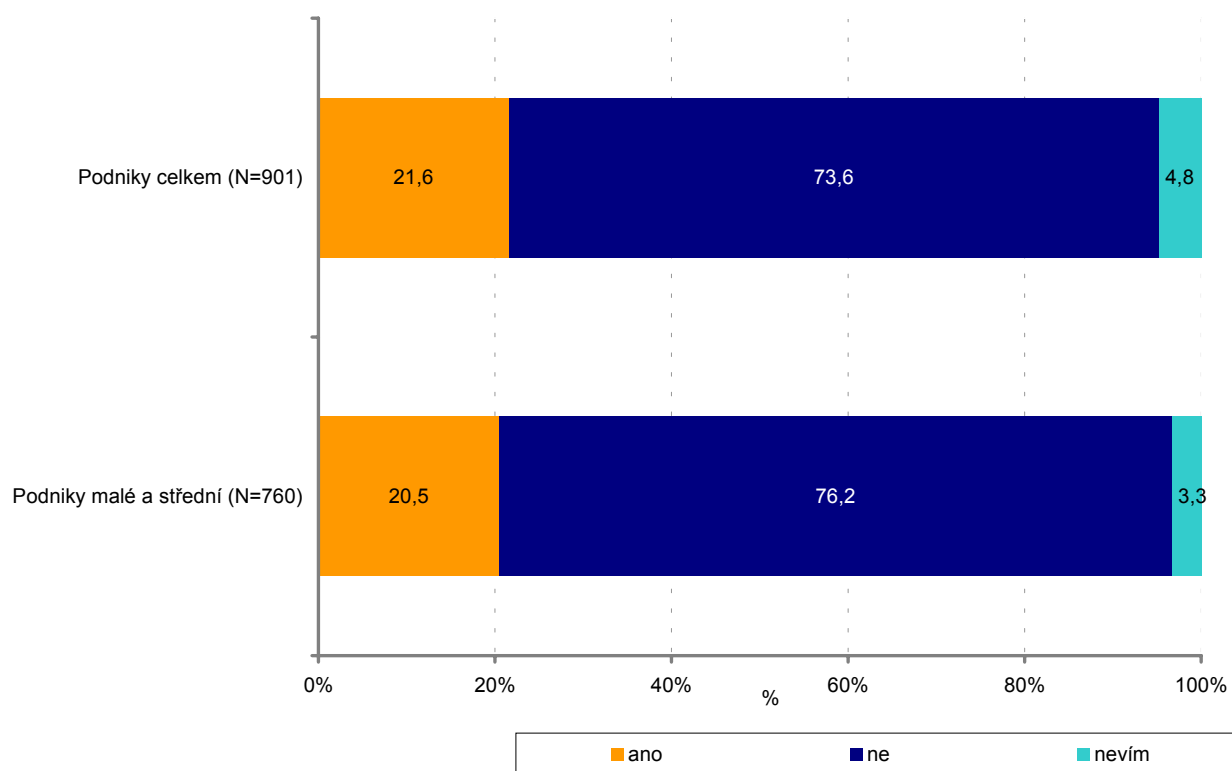
Regionální poradenská a informační centra – spolupráce ano/ne

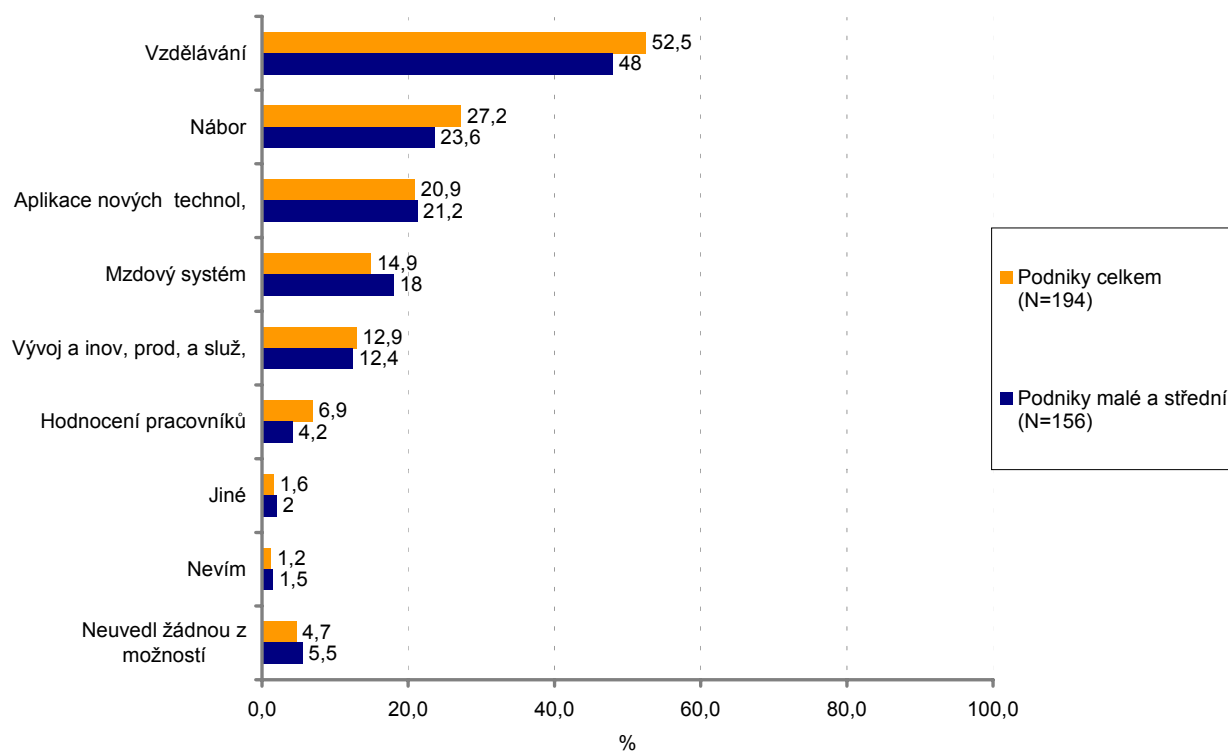
Regionální poradenská a informační centra – oblast spolupráce

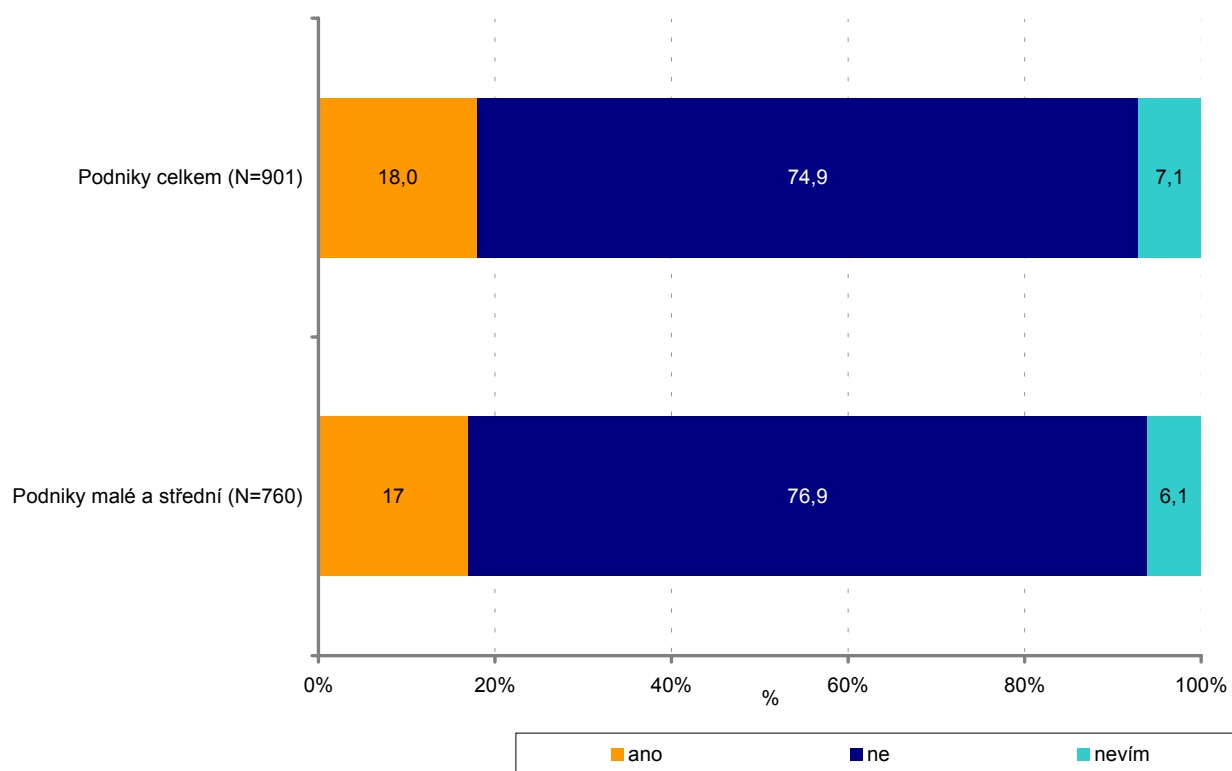
Rekvalifikační a informační centra – spolupráce ano/ne

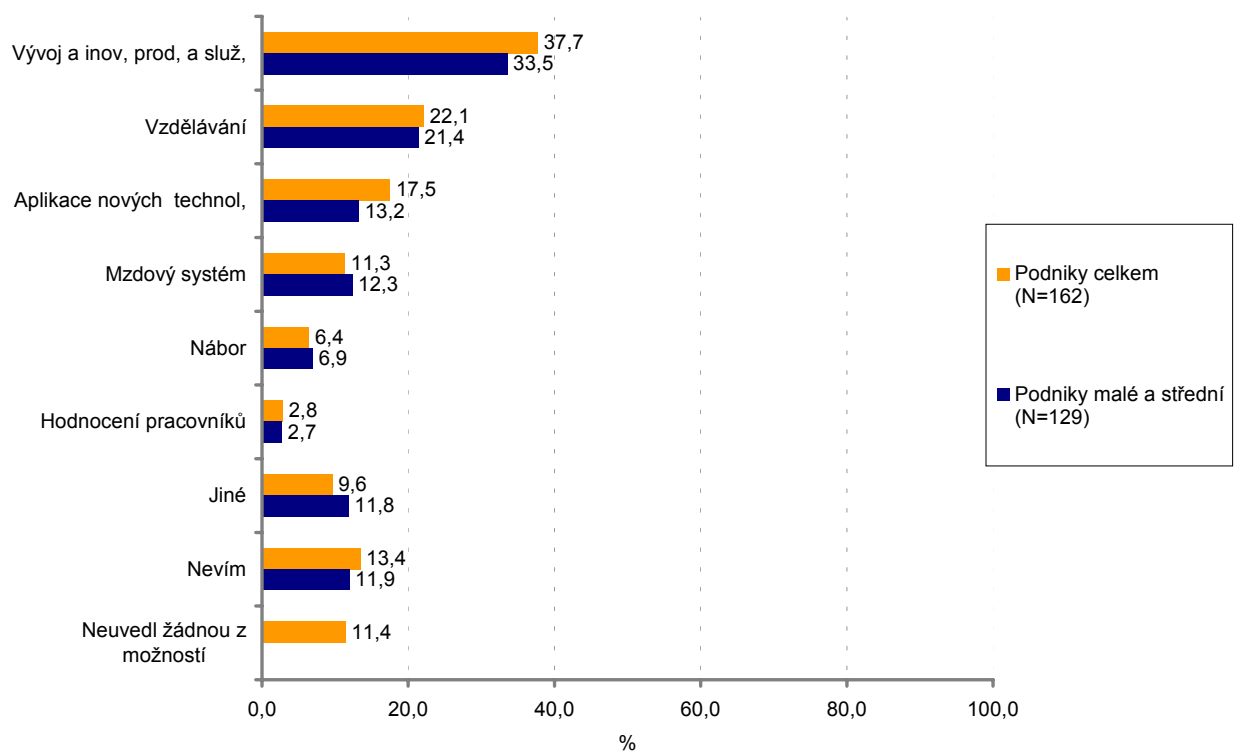
Rekvalifikační a informační centra – oblast spolupráce

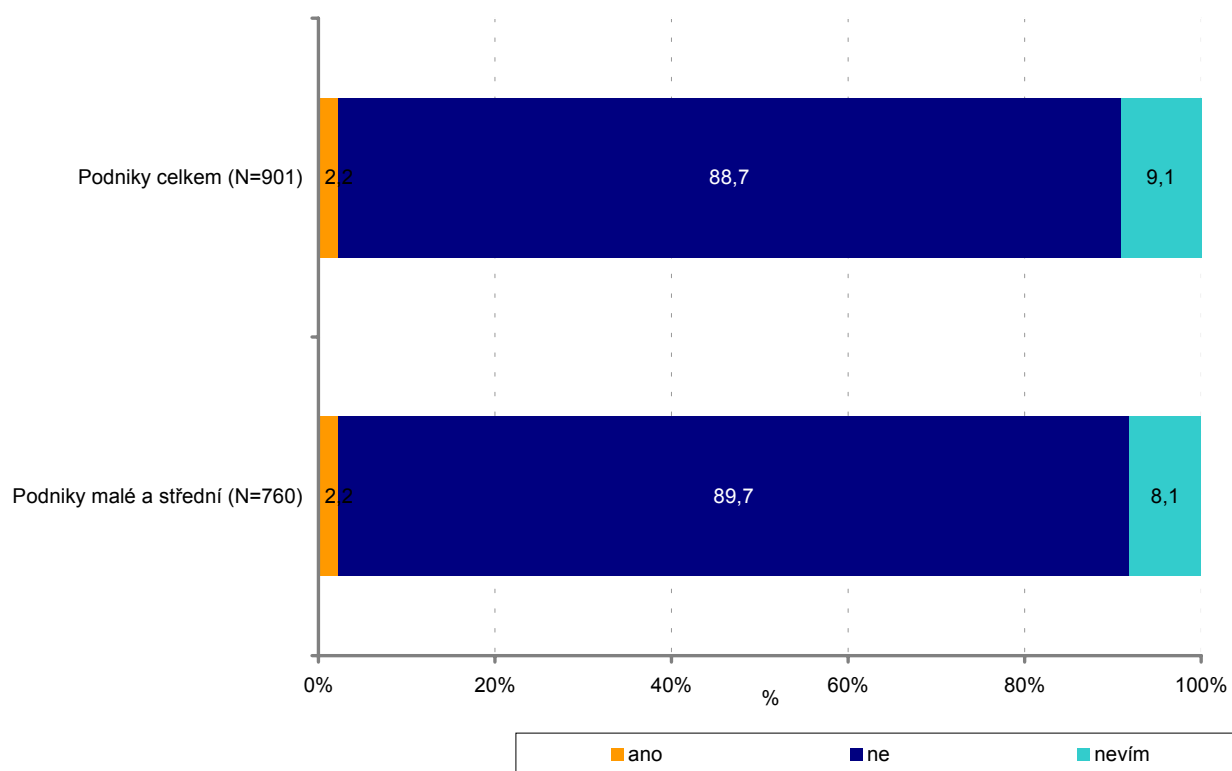
Hospodářská komora – spolupráce ano/ne

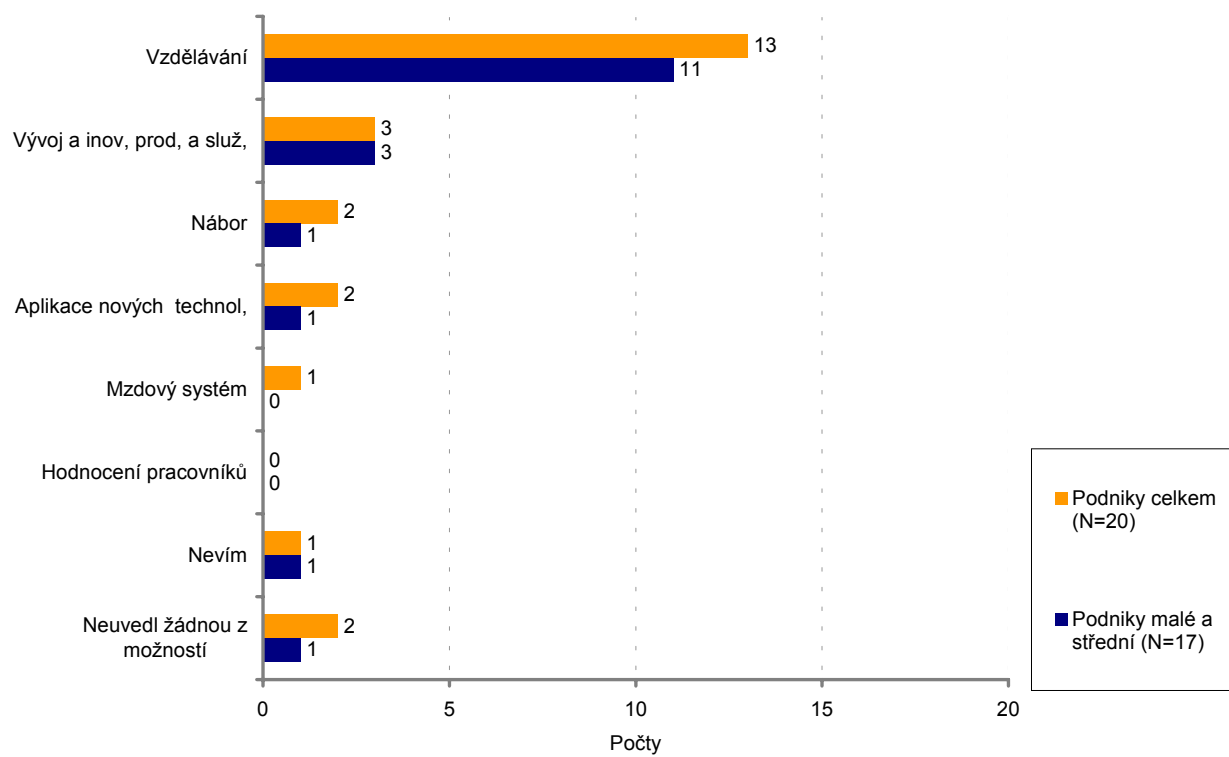
Hospodářská komora – oblast spolupráce

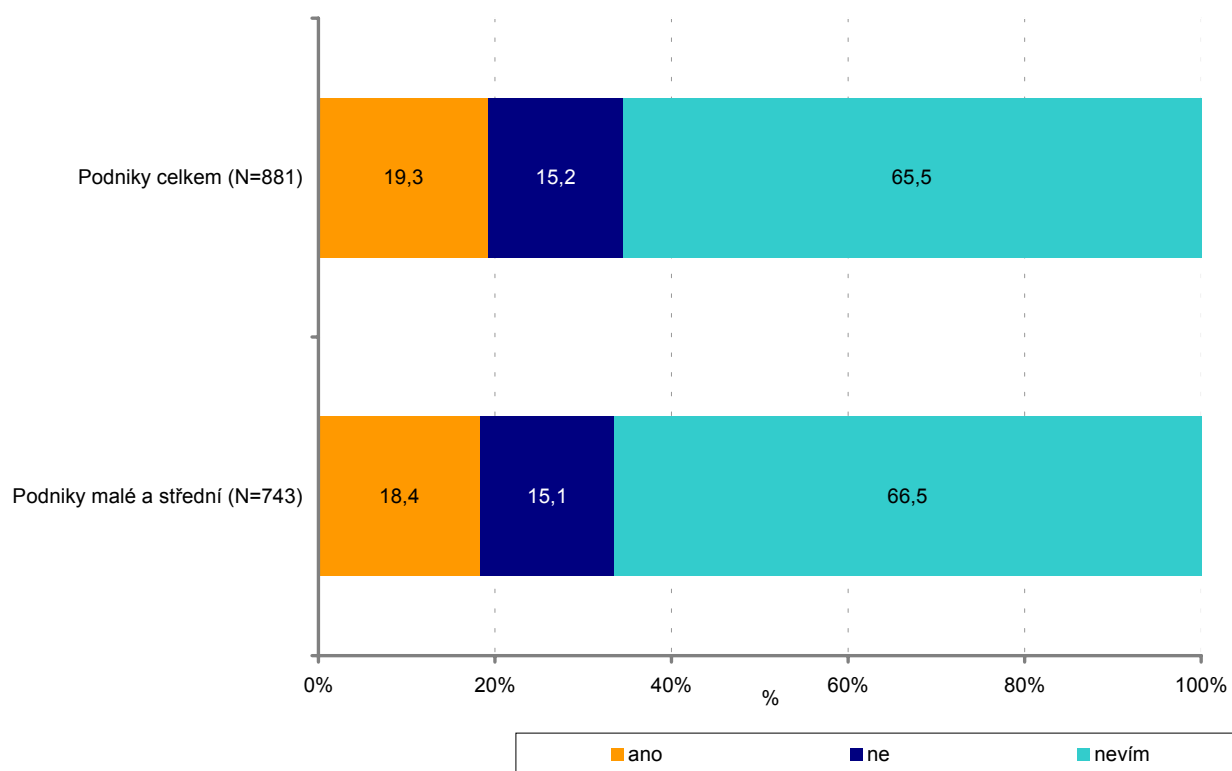
Krajské rady RLZ/celož.učení/vzděl.dospělých/ atd. – spolupráce ano/ne

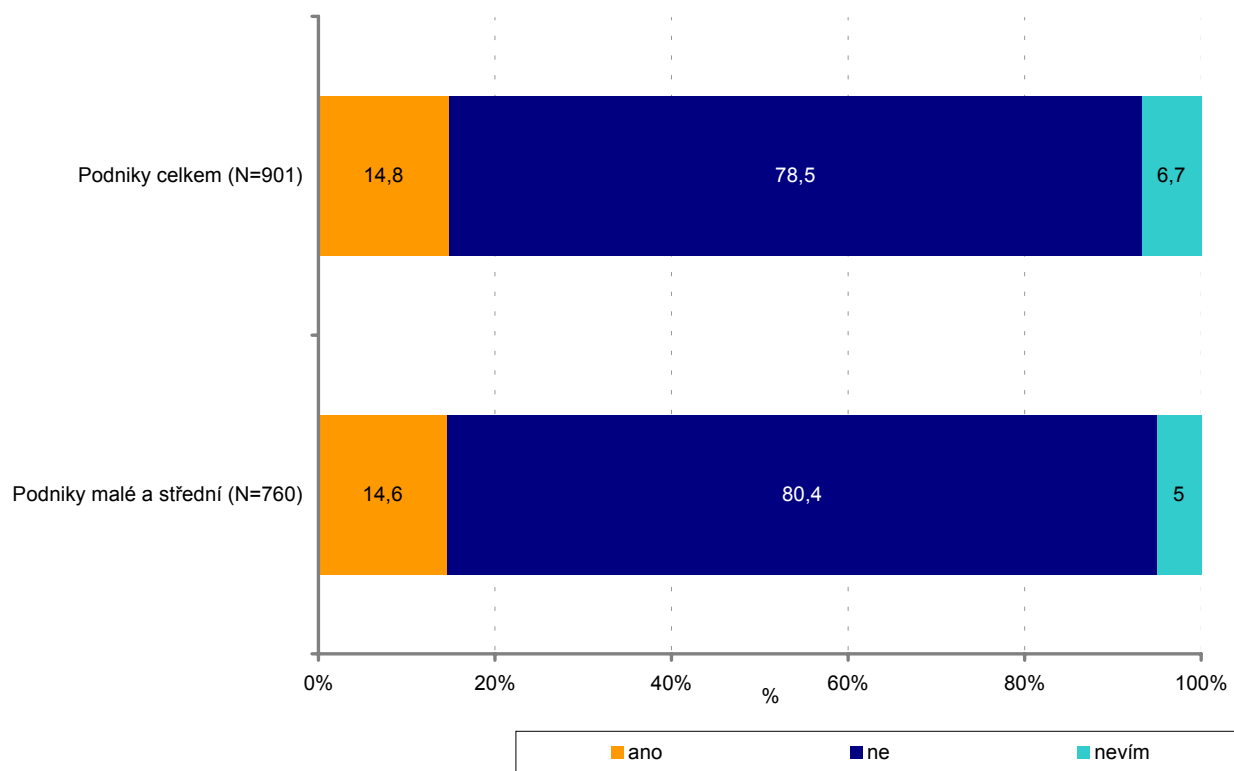
Krajské rady RLZ/celož.učení/vzděl.dospělých/ atd. – oblast spolupráce

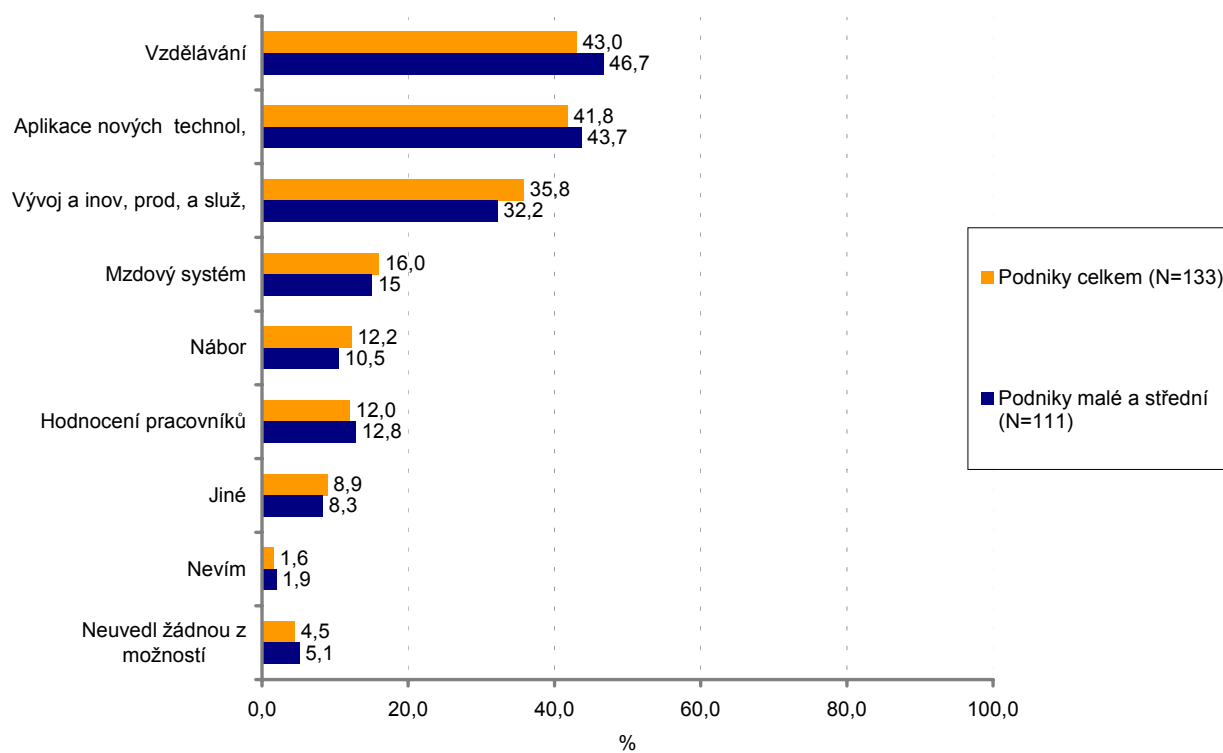
Existuje krajská rada RLZ ve vašem kraji?

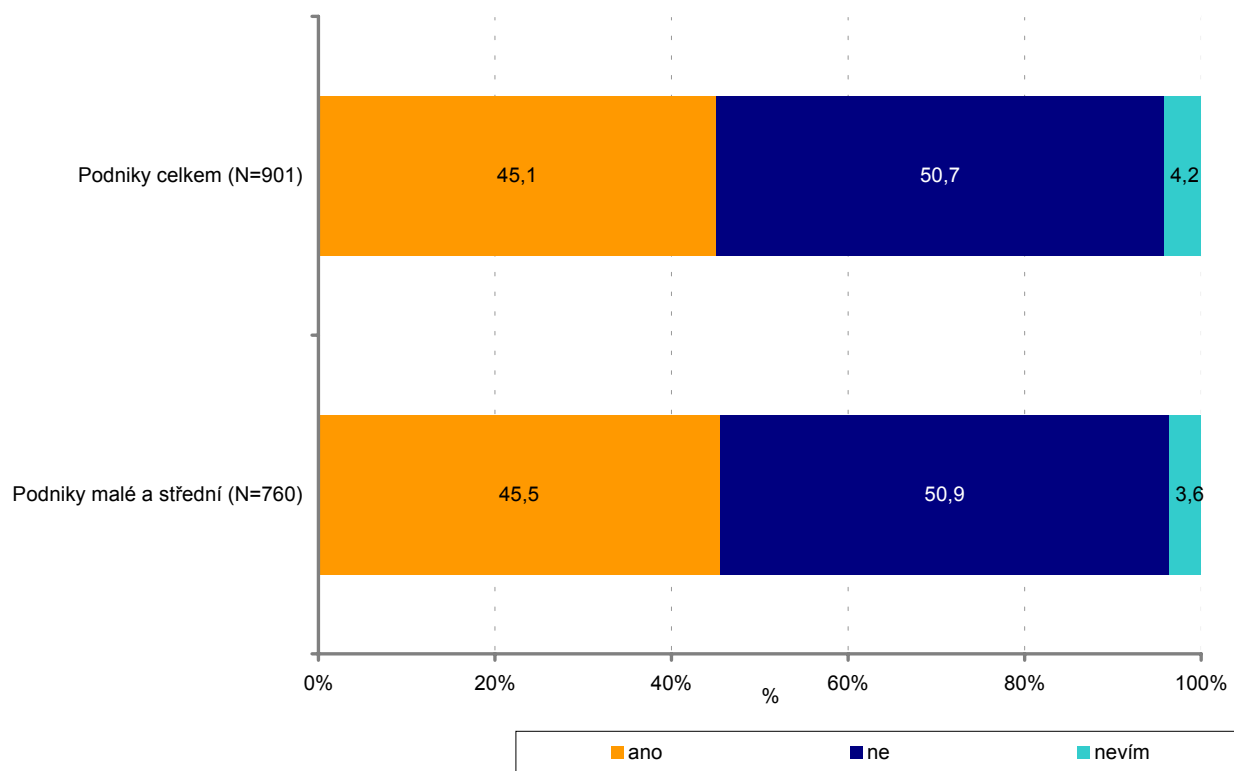
Jiné organizace v partnerství/společném podniku – spolupráce ano/ne

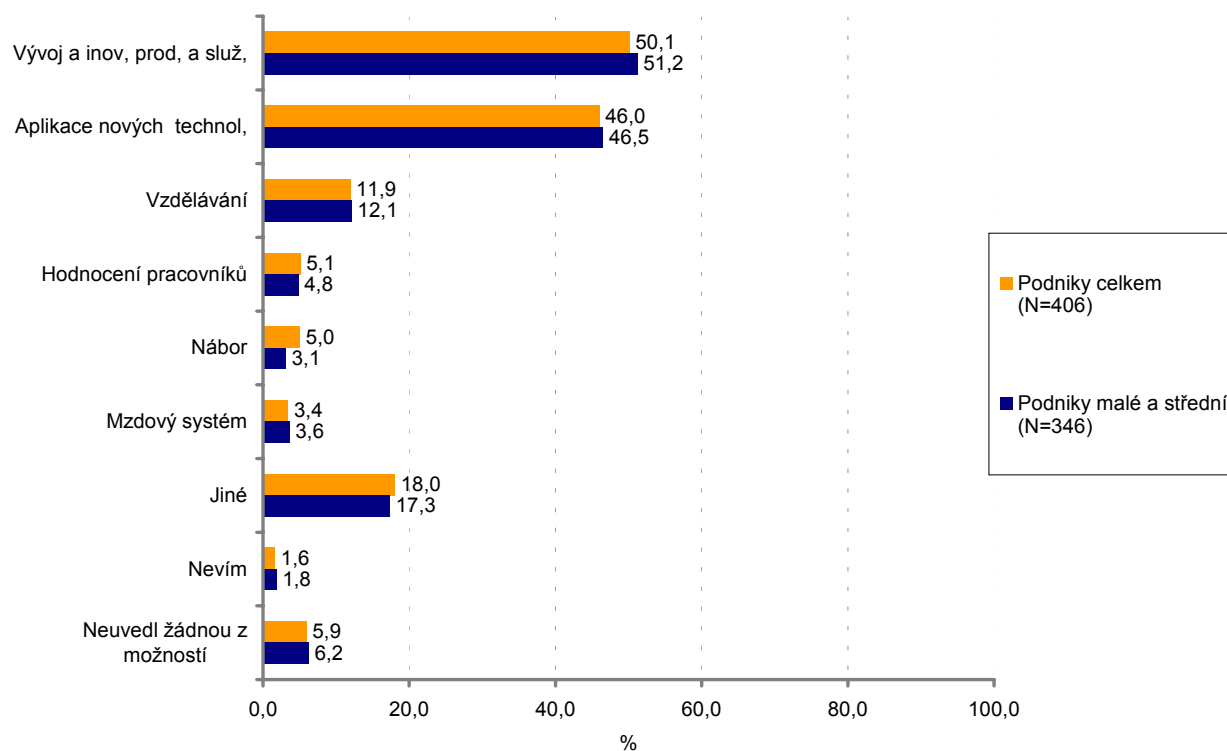
Jiné organizace v partnerství/společném podniku – oblast spolupráce

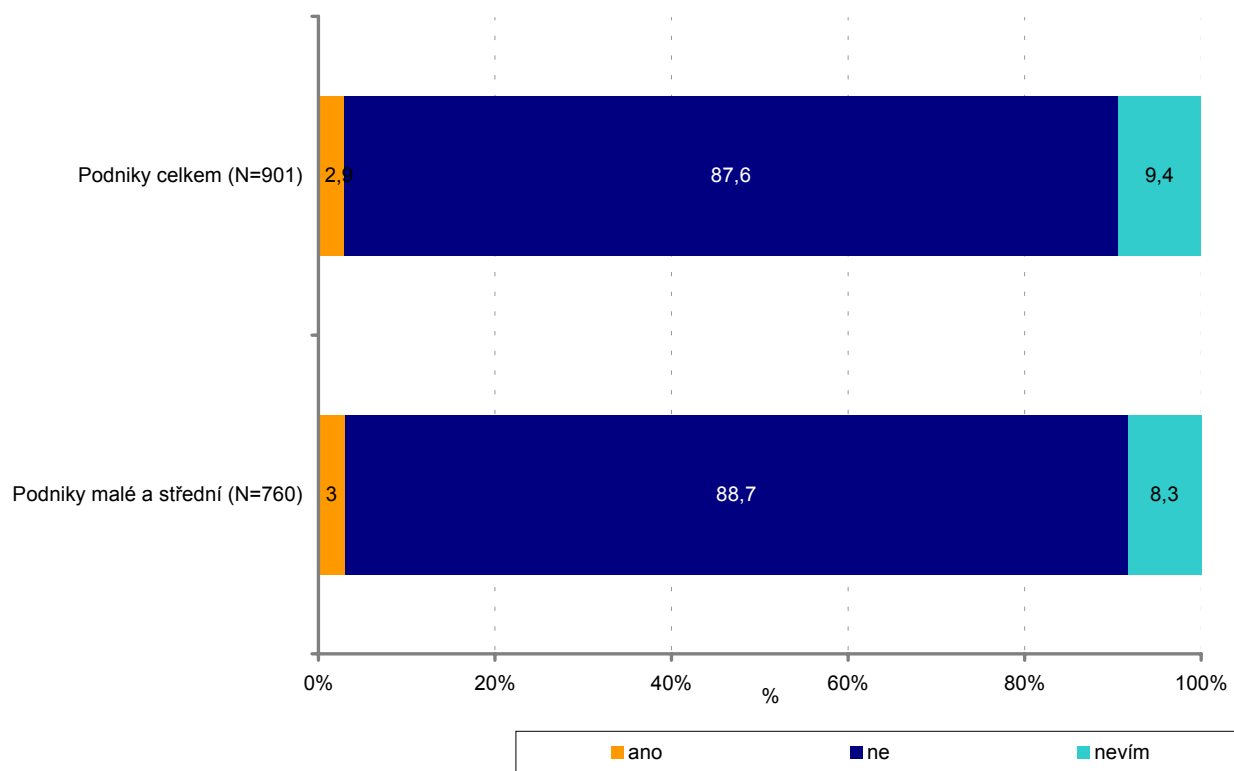
Dodavatelé/odběratelé – spolupráce ano/ne

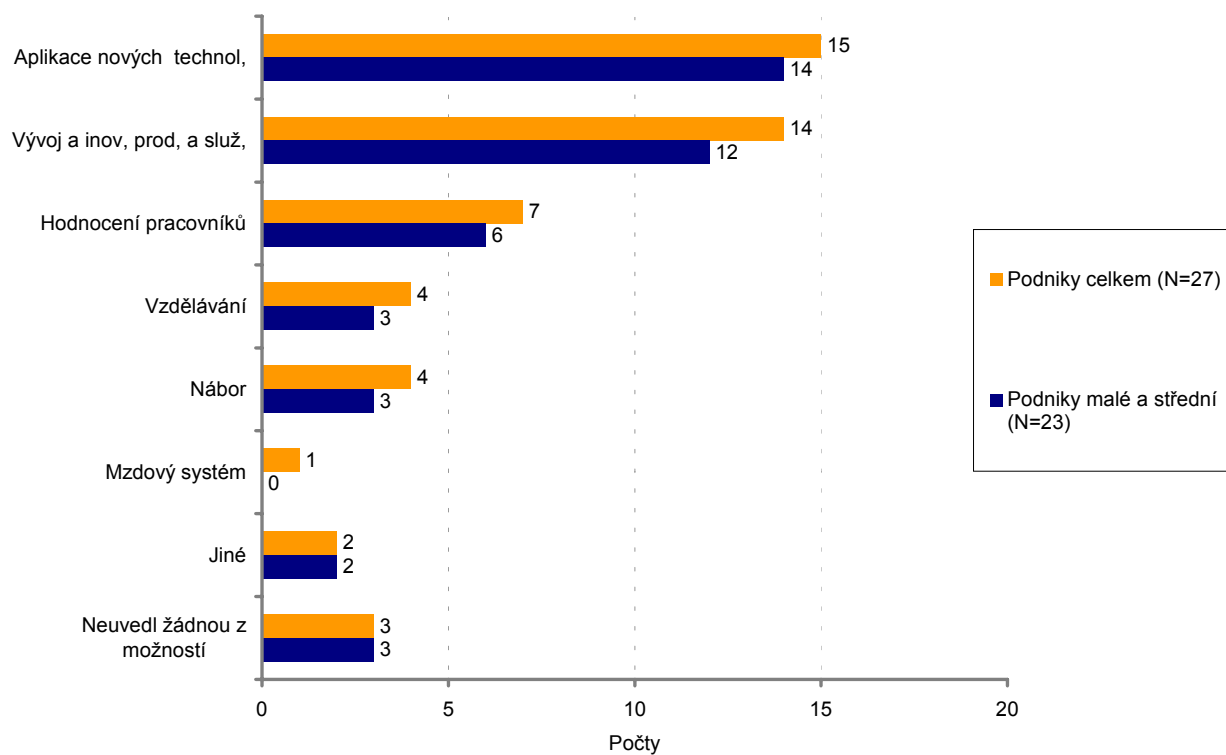
Dodavatelé/odběratelé – oblast spolupráce

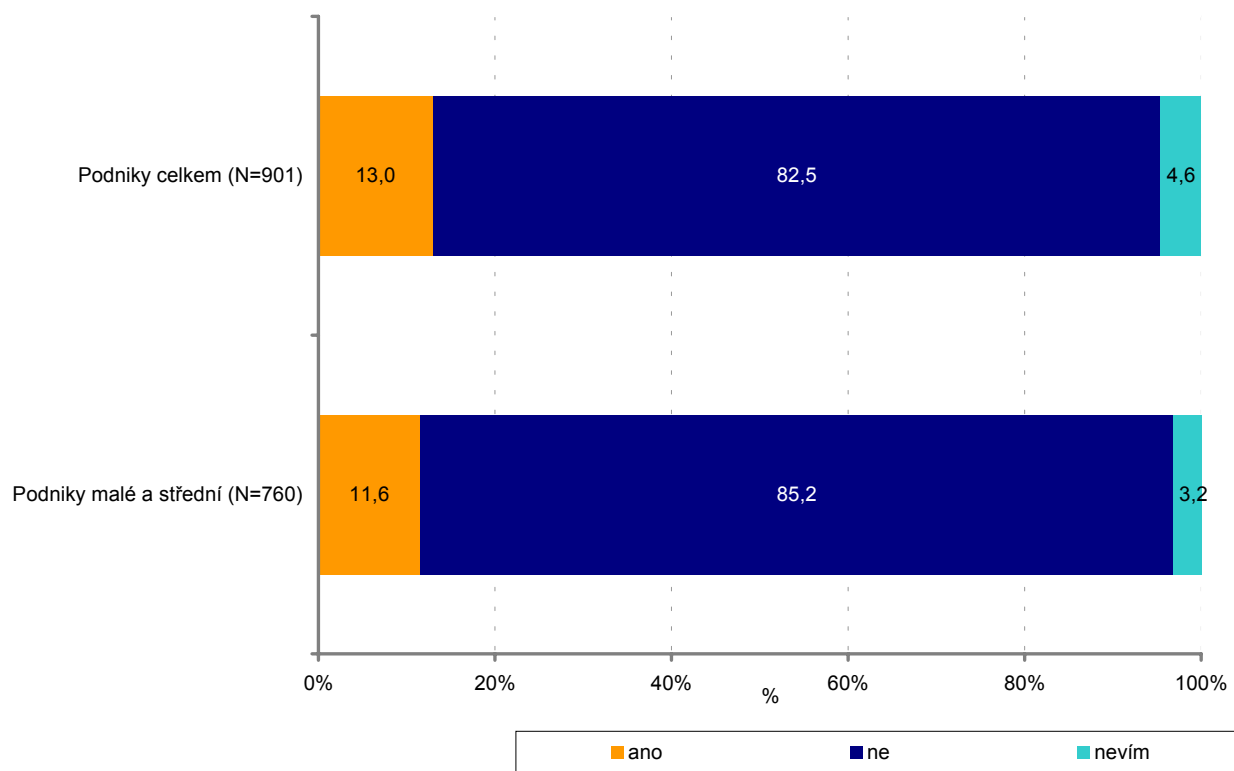
Držitelé francízy – spolupráce ano/ne

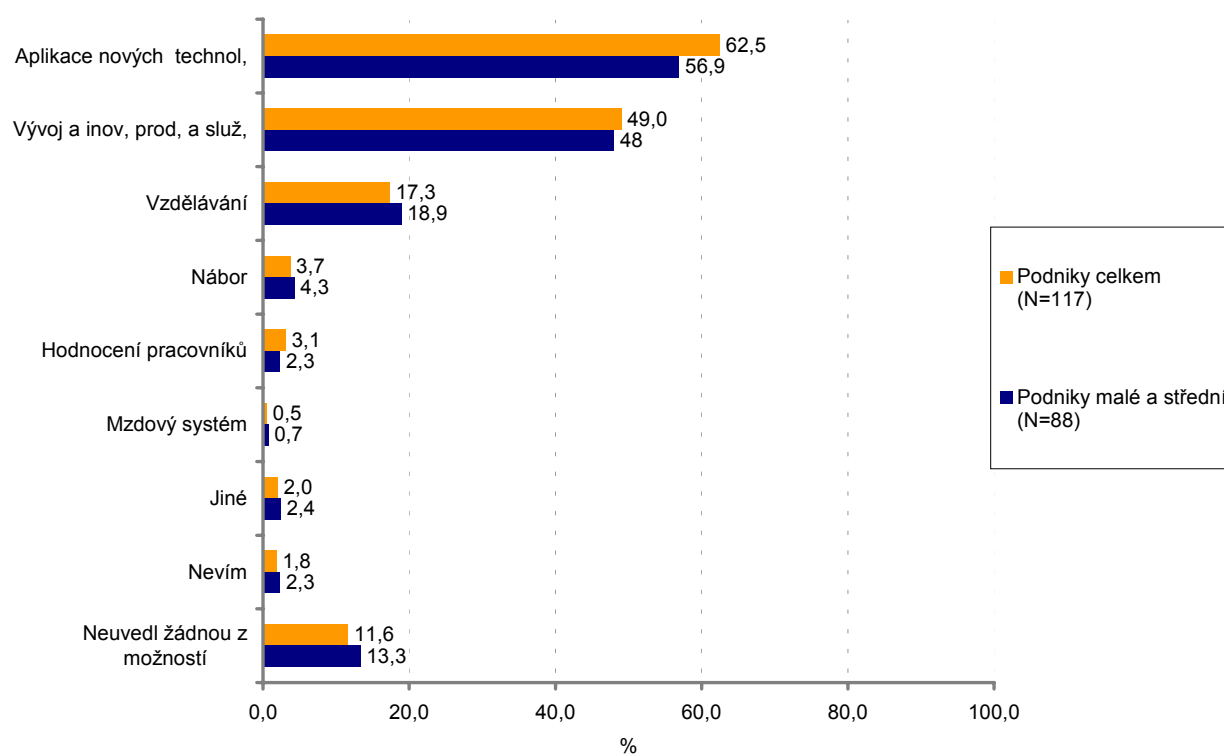
Držitelé frančizy – oblast spolupráce

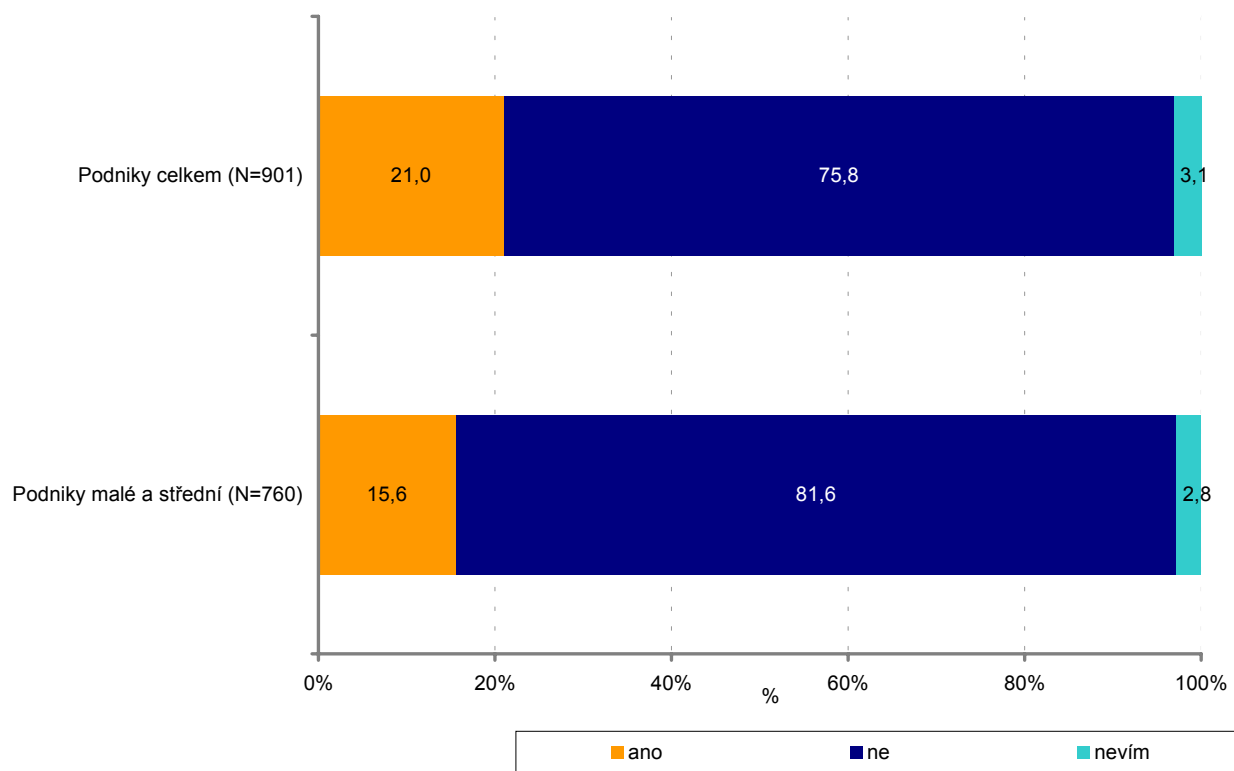
Výzkumné ústavy/organizace – spolupráce ano/ne

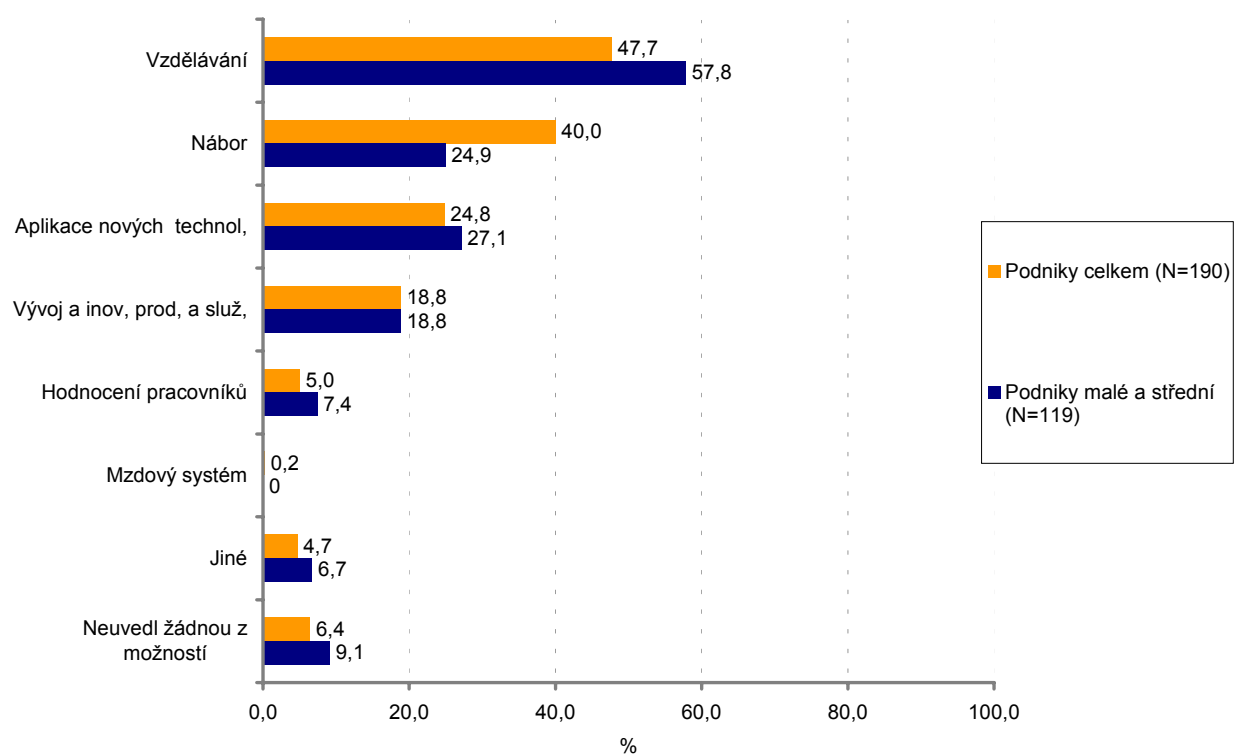
Výzkumné ústavy/organizace – oblast spolupráce

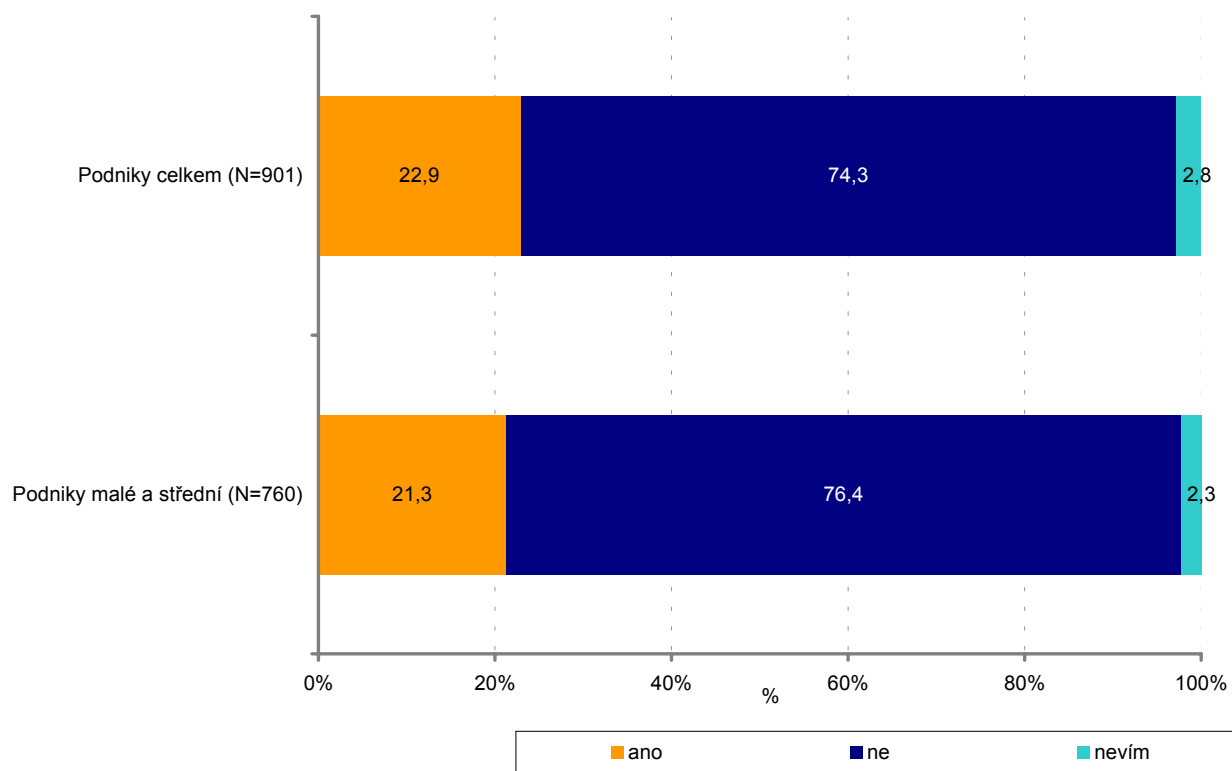
Vysoké školy a vyšší odborné školy – spolupráce ano/ne

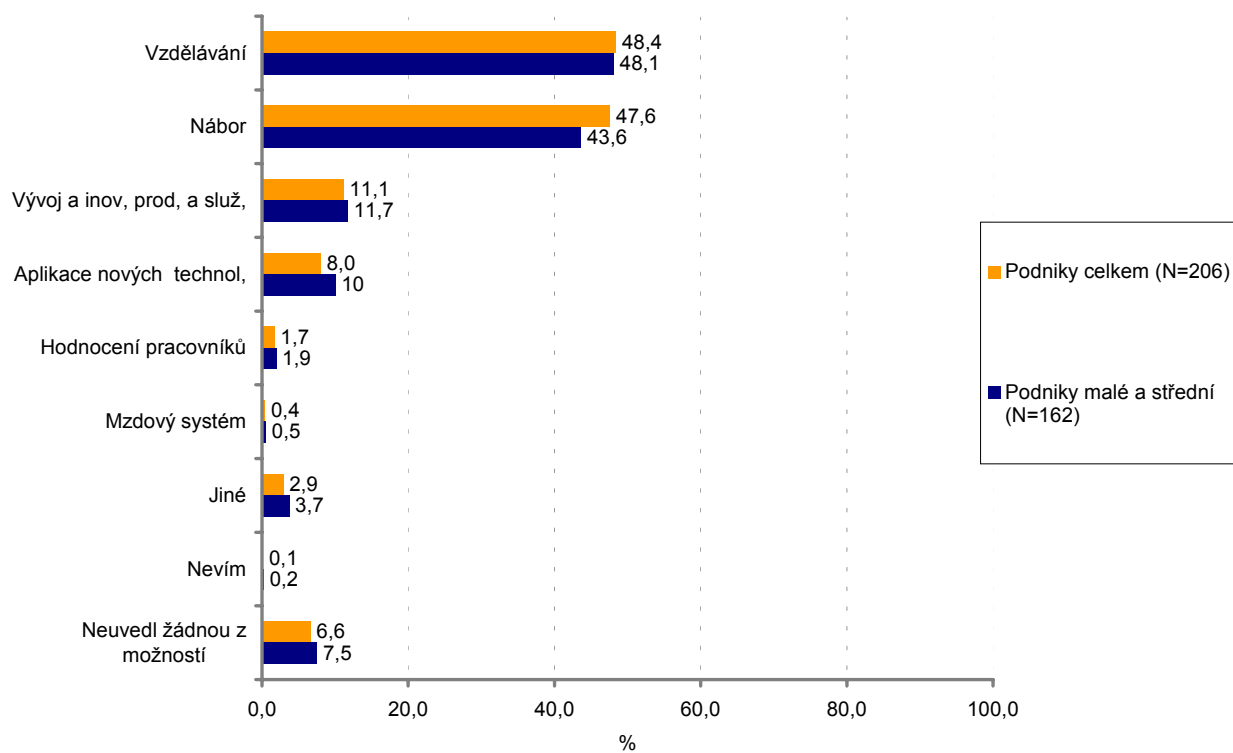
Vysoké školy a vyšší odborné školy – oblast spolupráce

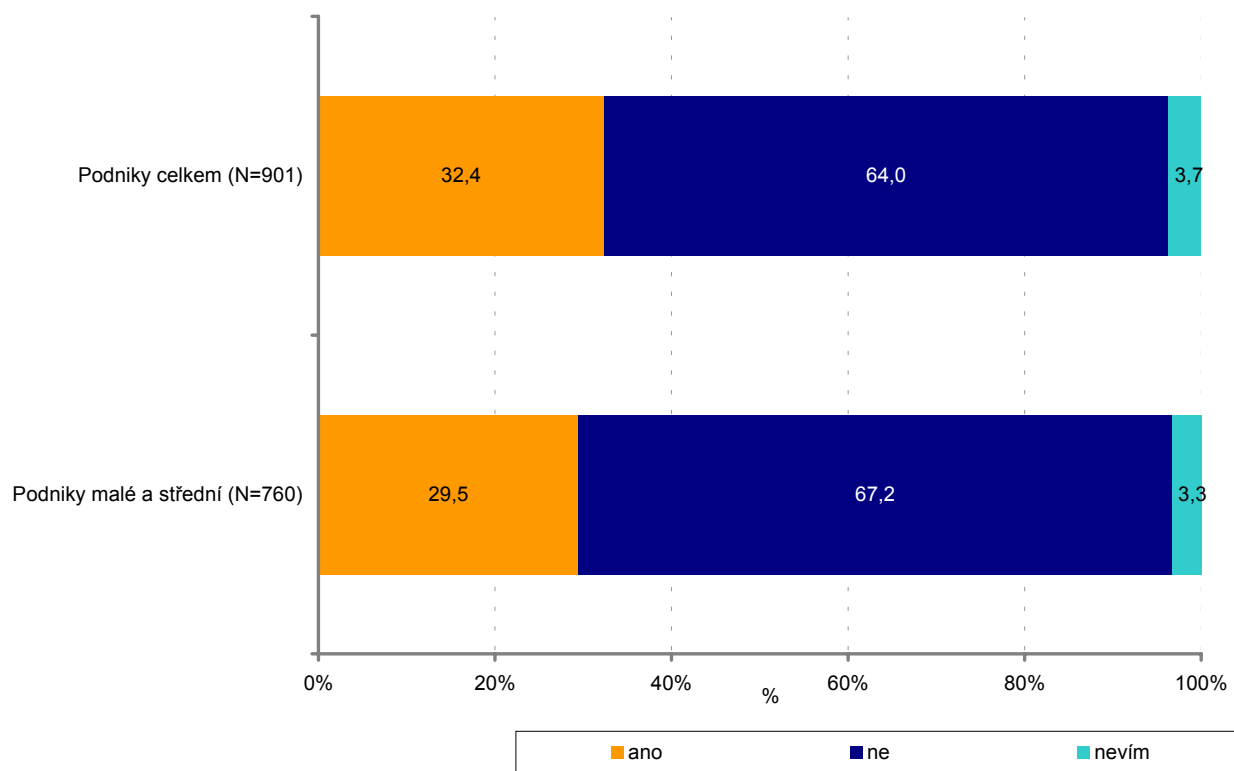
Střední odborné školy a učiliště – spolupráce ano/ne

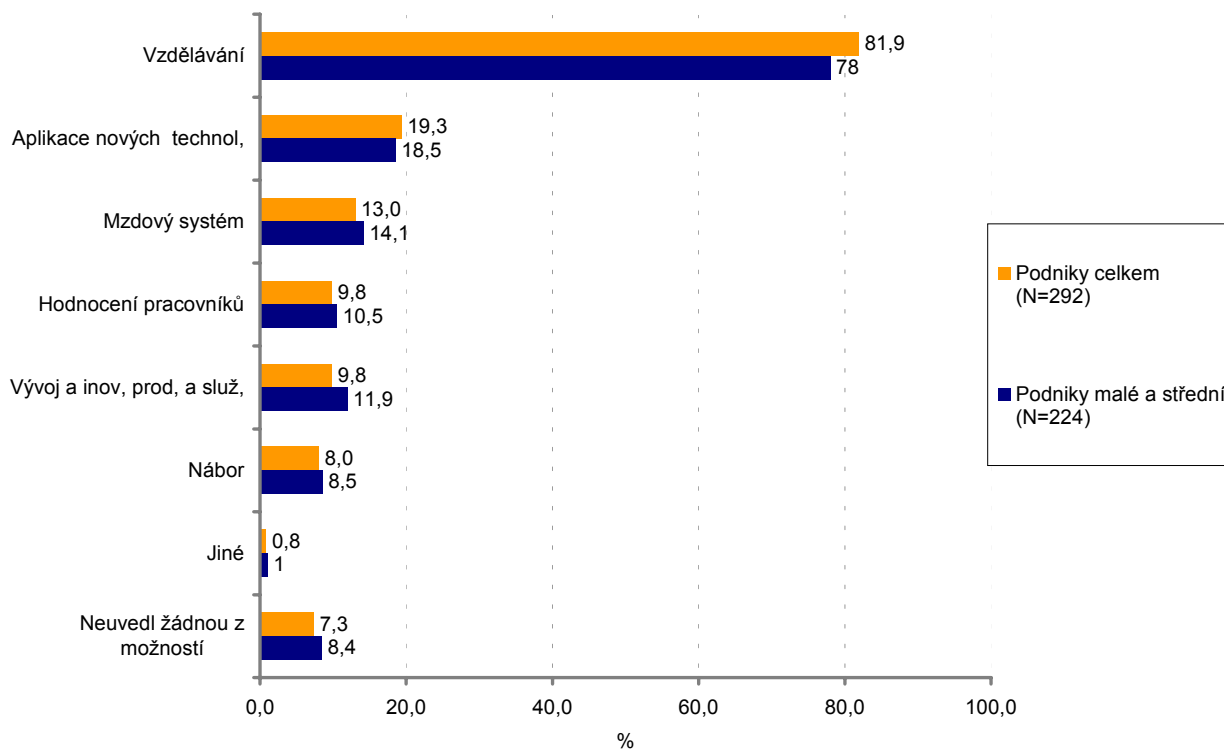
Střední odborné školy a učiliště – oblast spolupráce

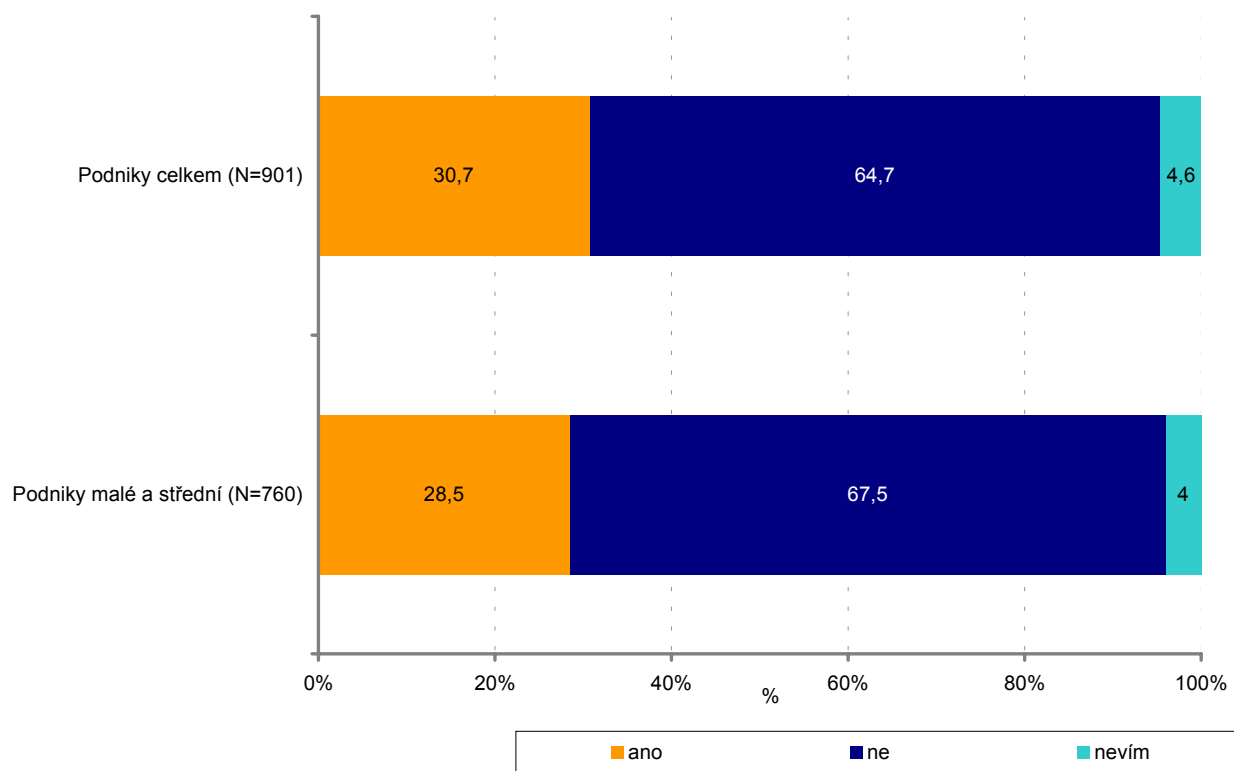
Soukromé vzdělávací instituce (kromě škol) – spolupráce ano/ne

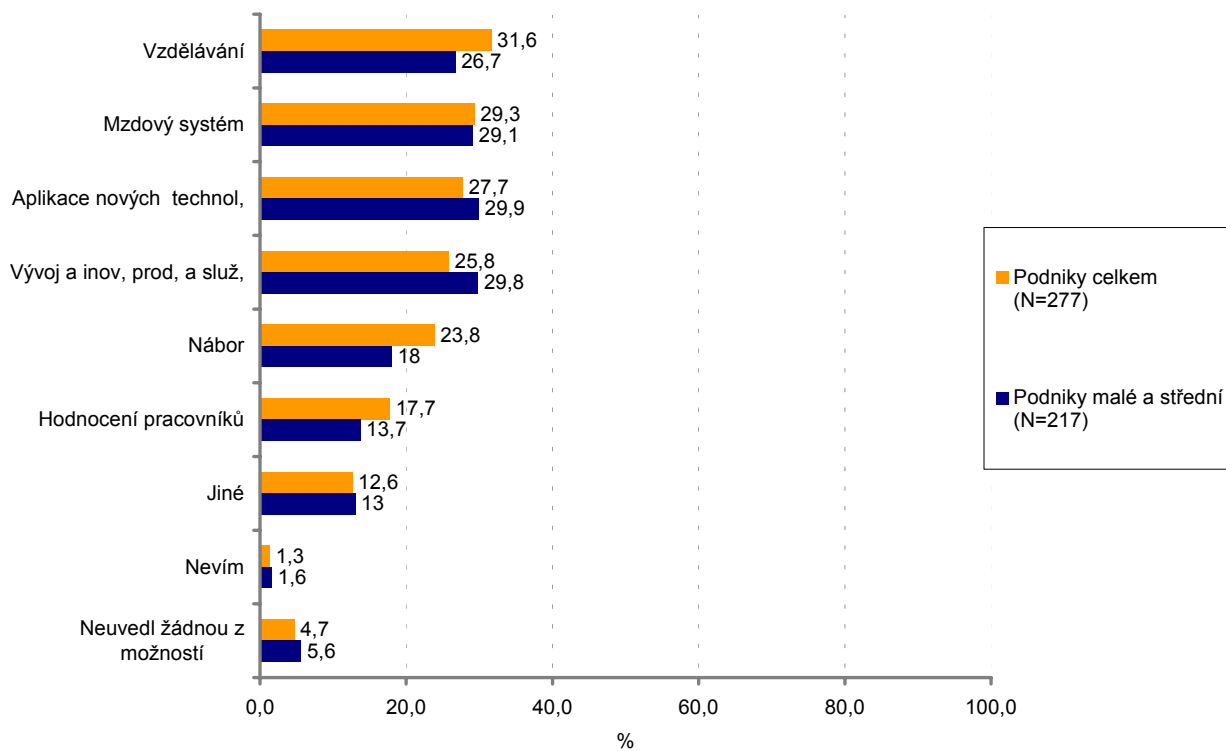
Soukromé vzdělávací instituce (kromě škol) – oblast spolupráce

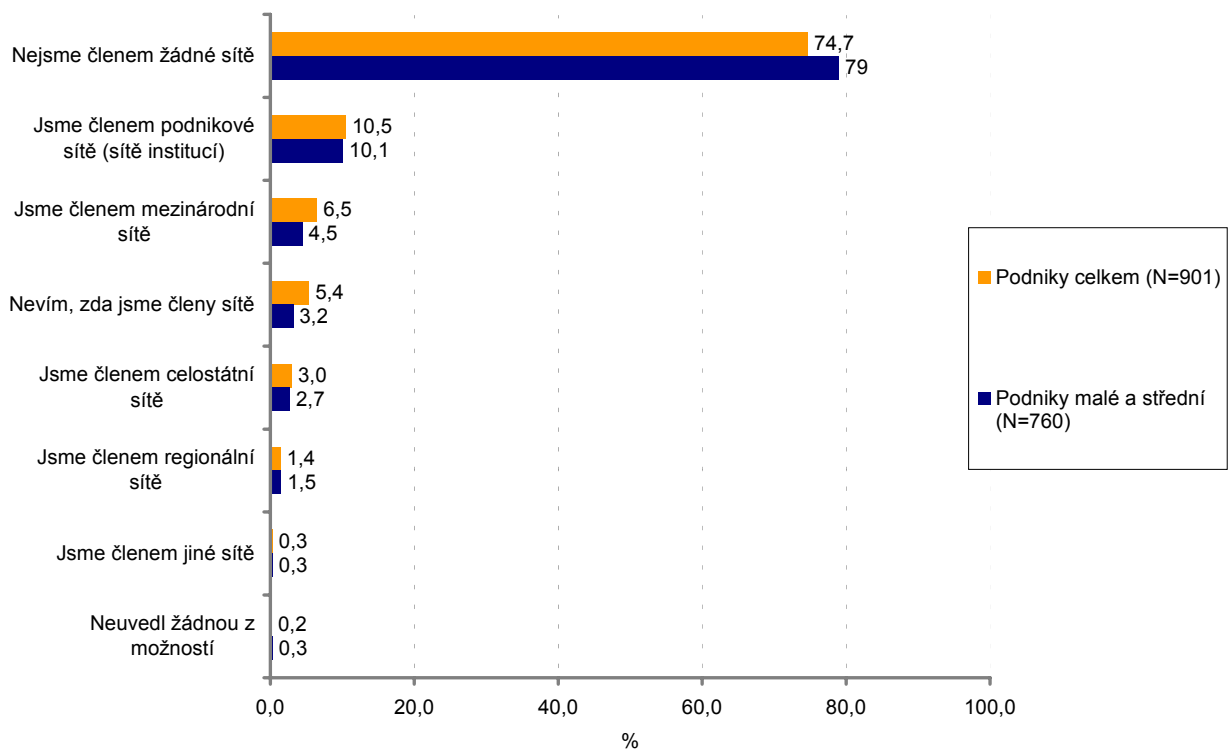
Poradenské firmy – spolupráce ano/ne

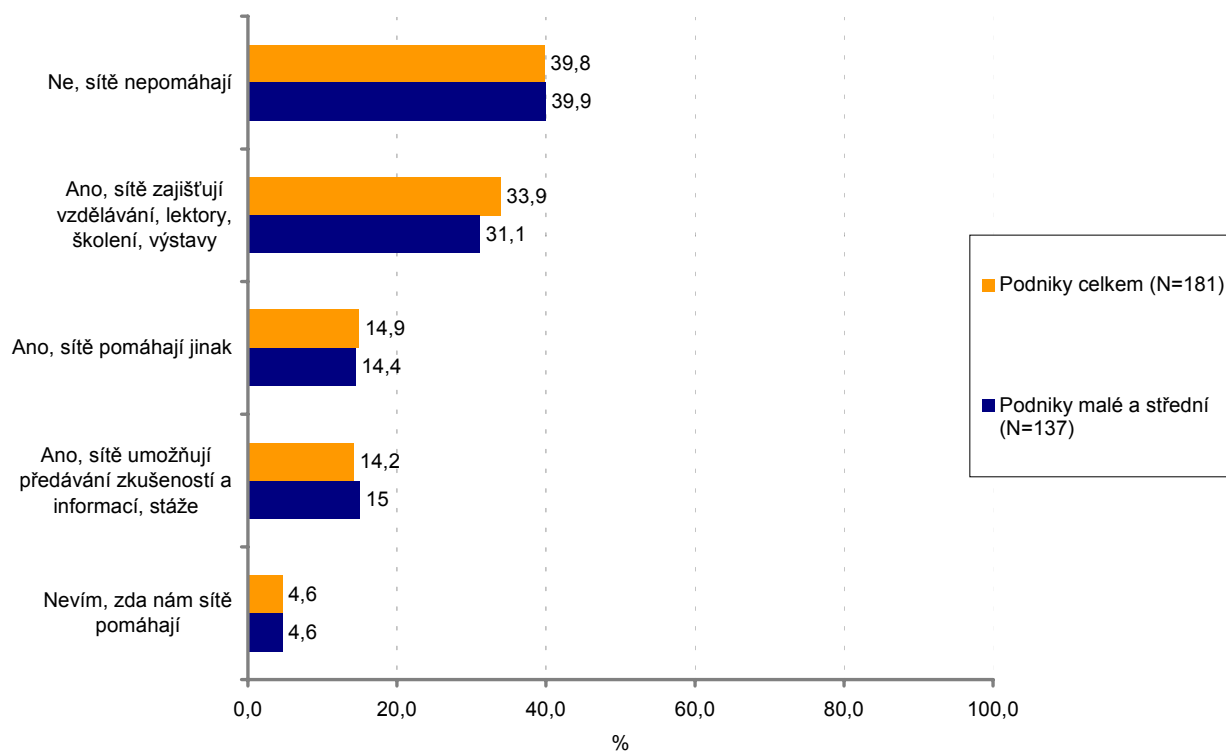
Poradenské firmy – oblast spolupráce

D03 Je vaše organizace součástí nějaké sítě (např. podnikové, regionální, mezinárodní, atd.)?

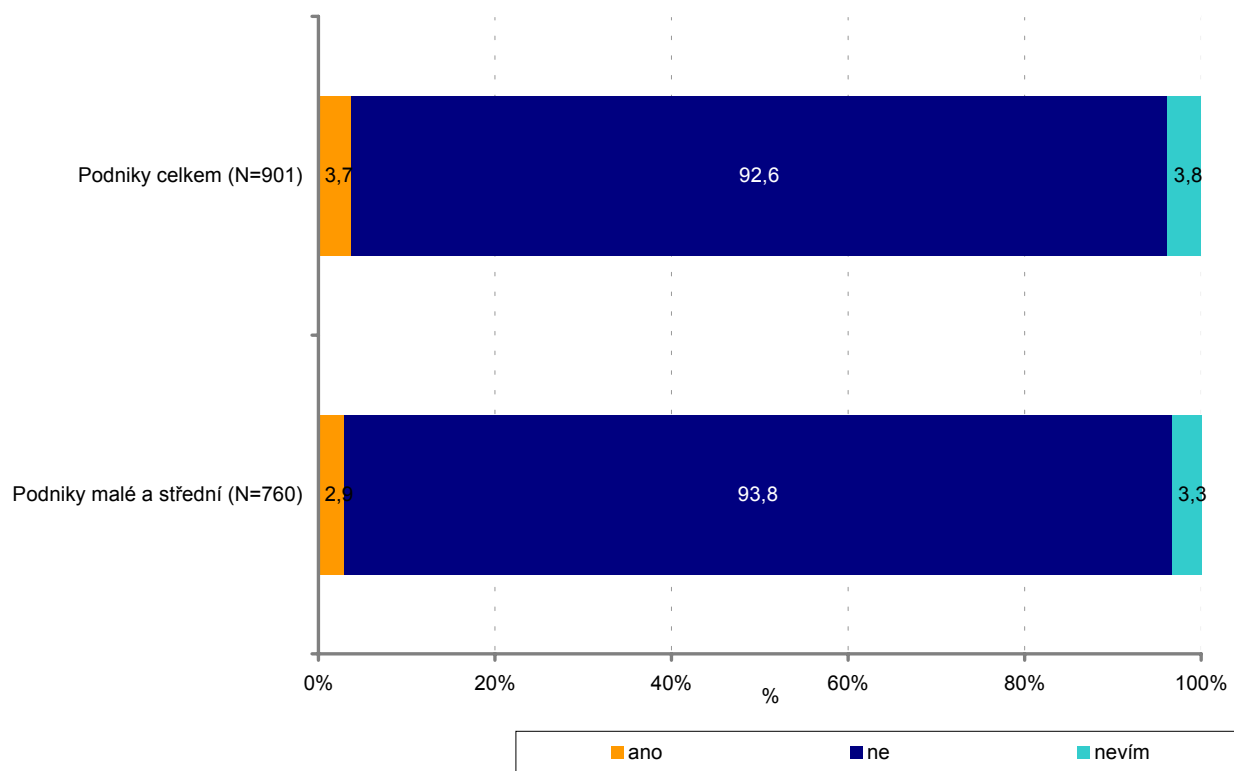

D04 Ovlivňují tyto sítě nějakým způsobem vzdělávání ve vaší organizaci?

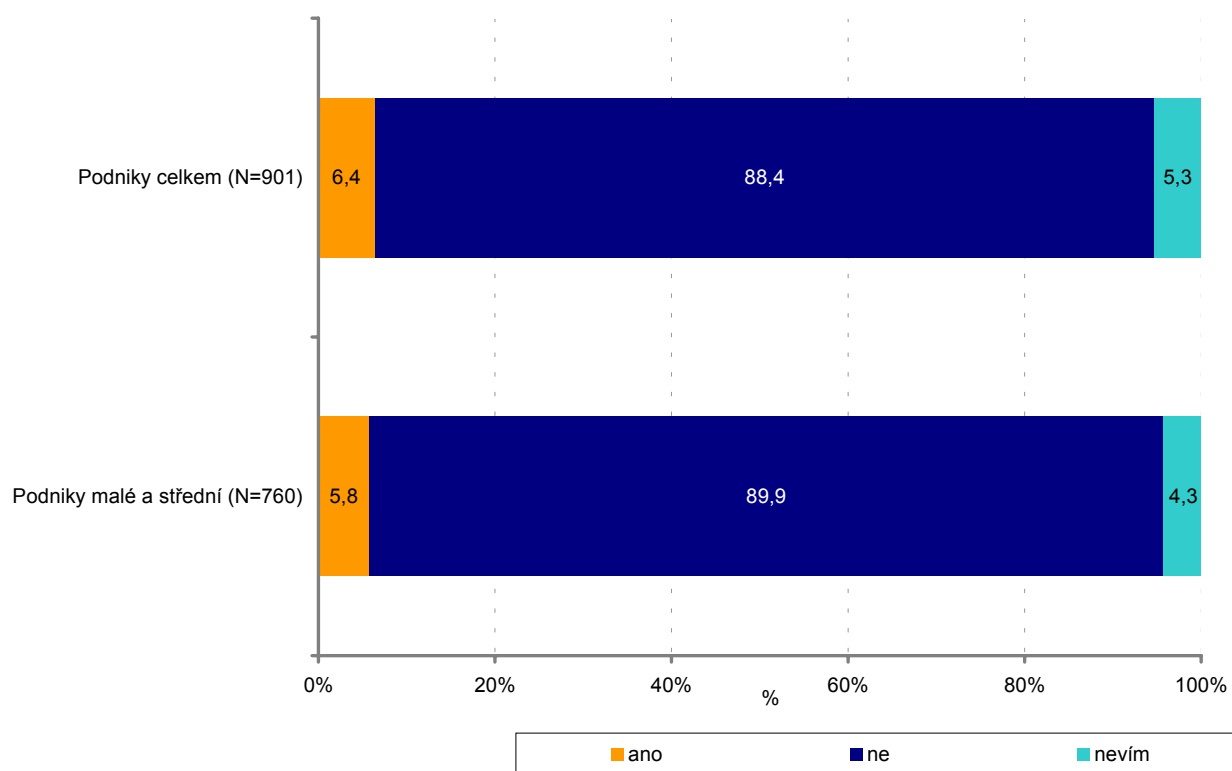

D05 Čerpá v současné době vaše organizace nějakou formu veřejné pomoci a jakou?

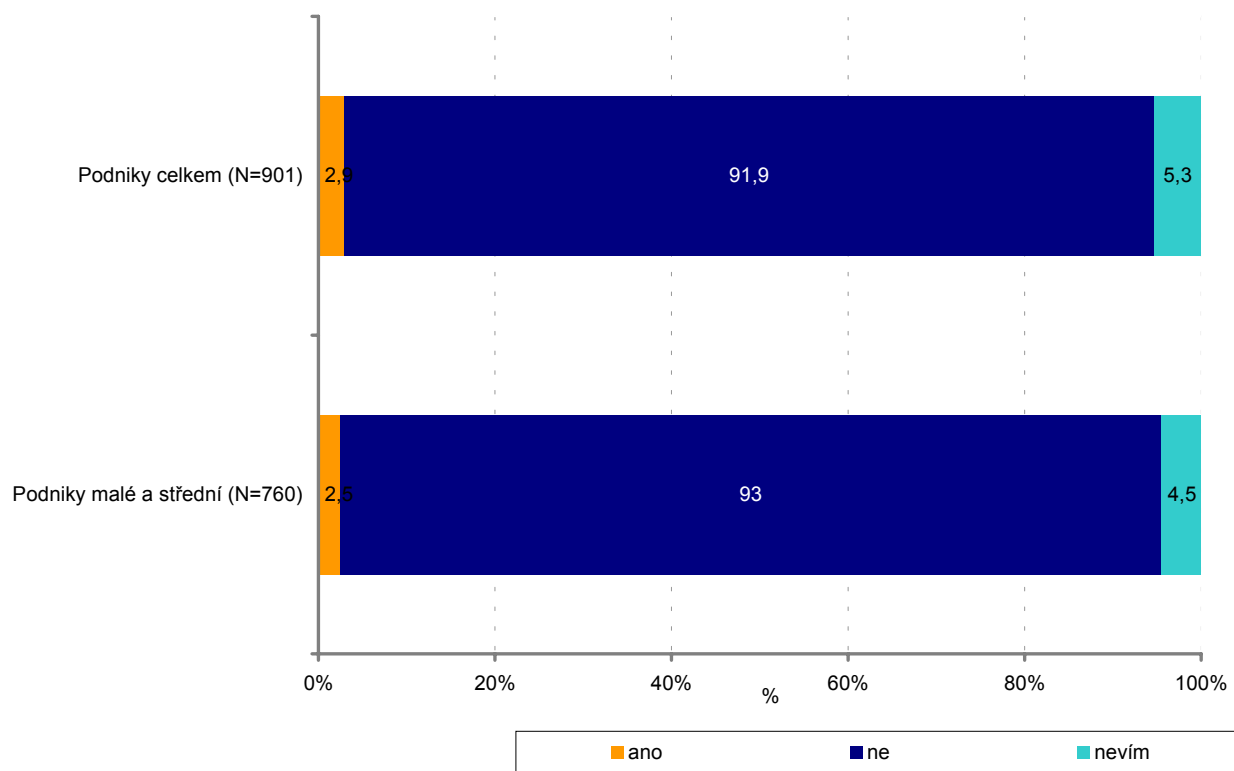
Z programů EU či jiných mezinárodních institucí

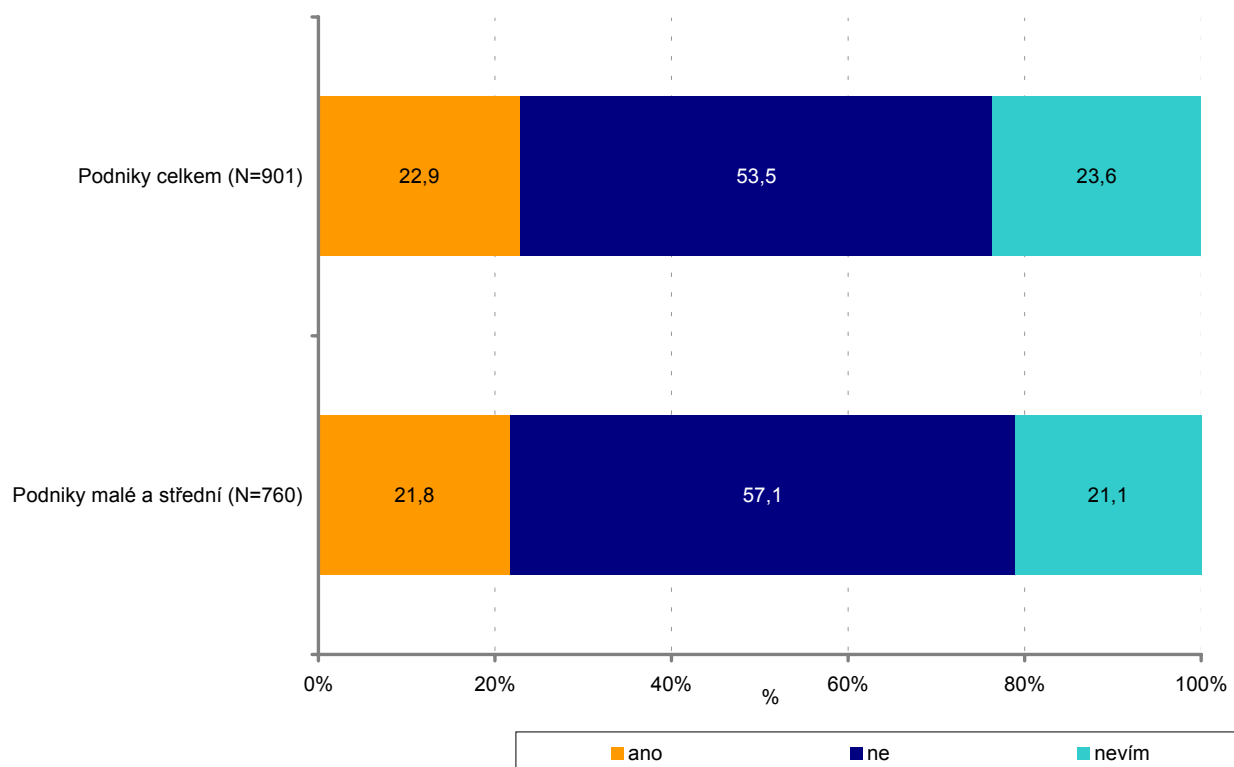
Z programů ministerstev

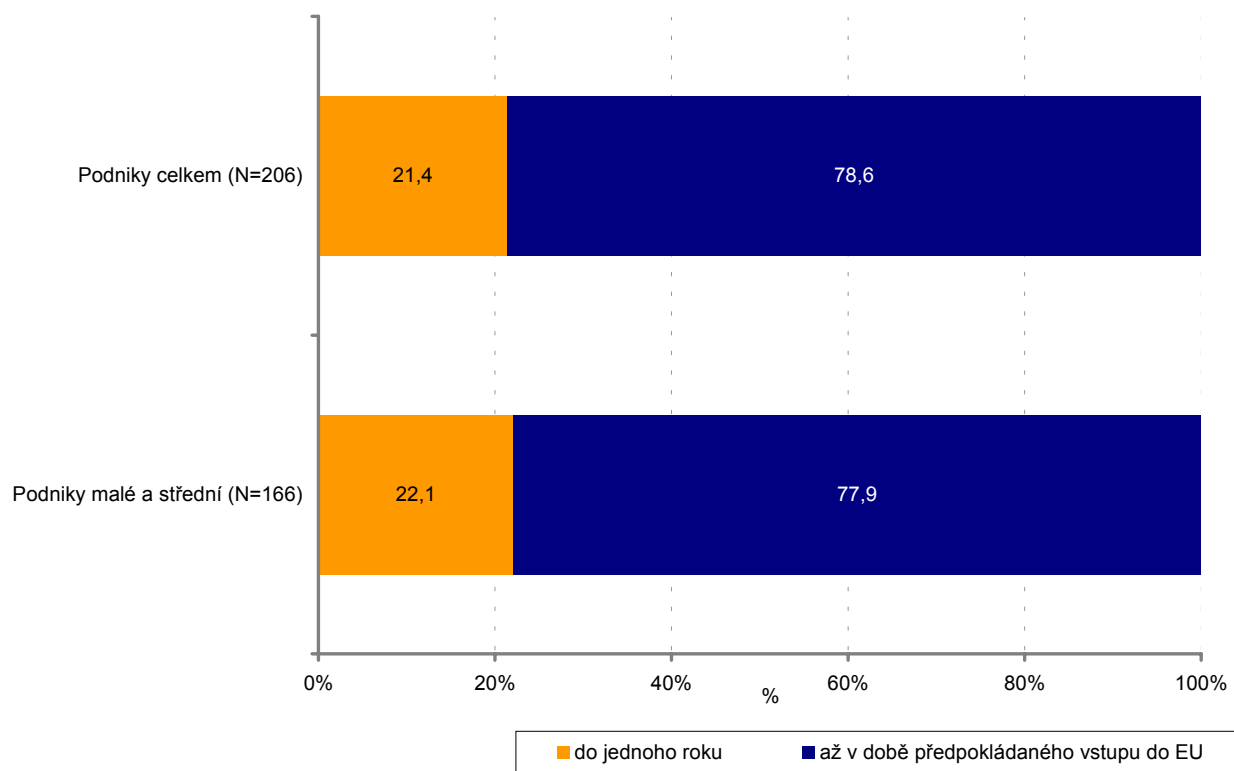
Z programů jiných domácích institucí

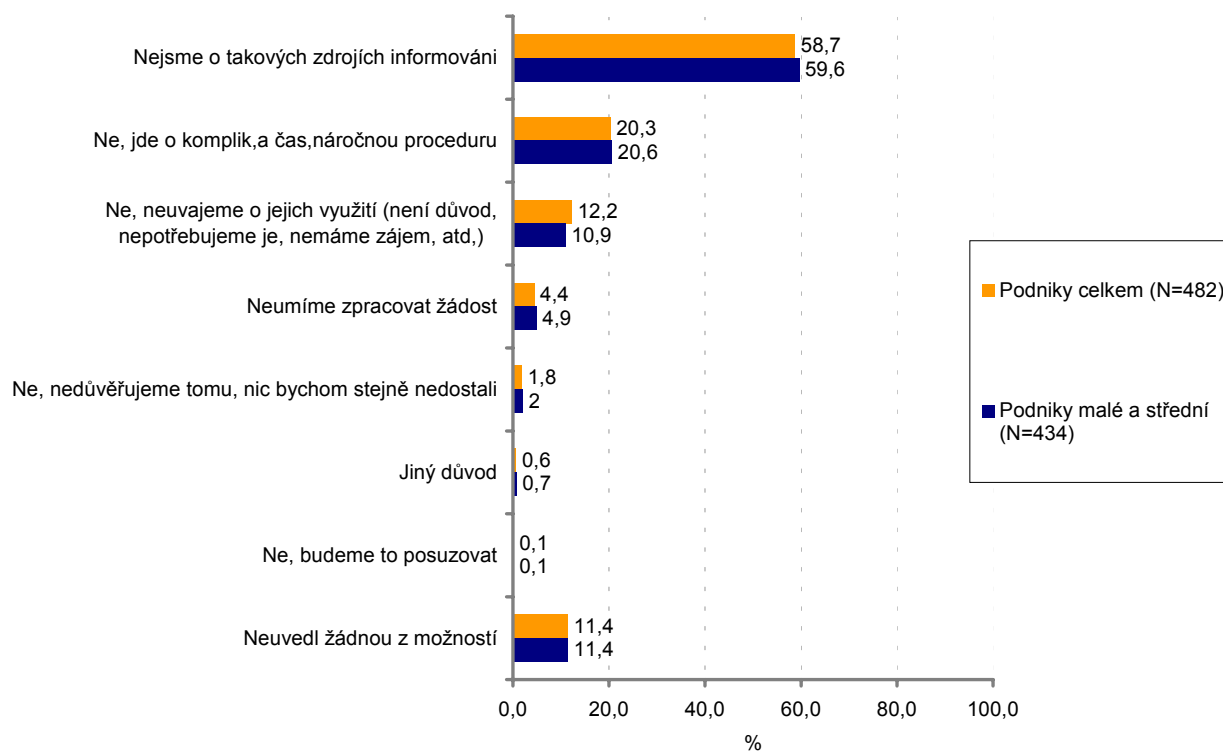
D06 Uvažujete o využití finančních prostředků z přípravných/podpůrných fondů Evropské unie?

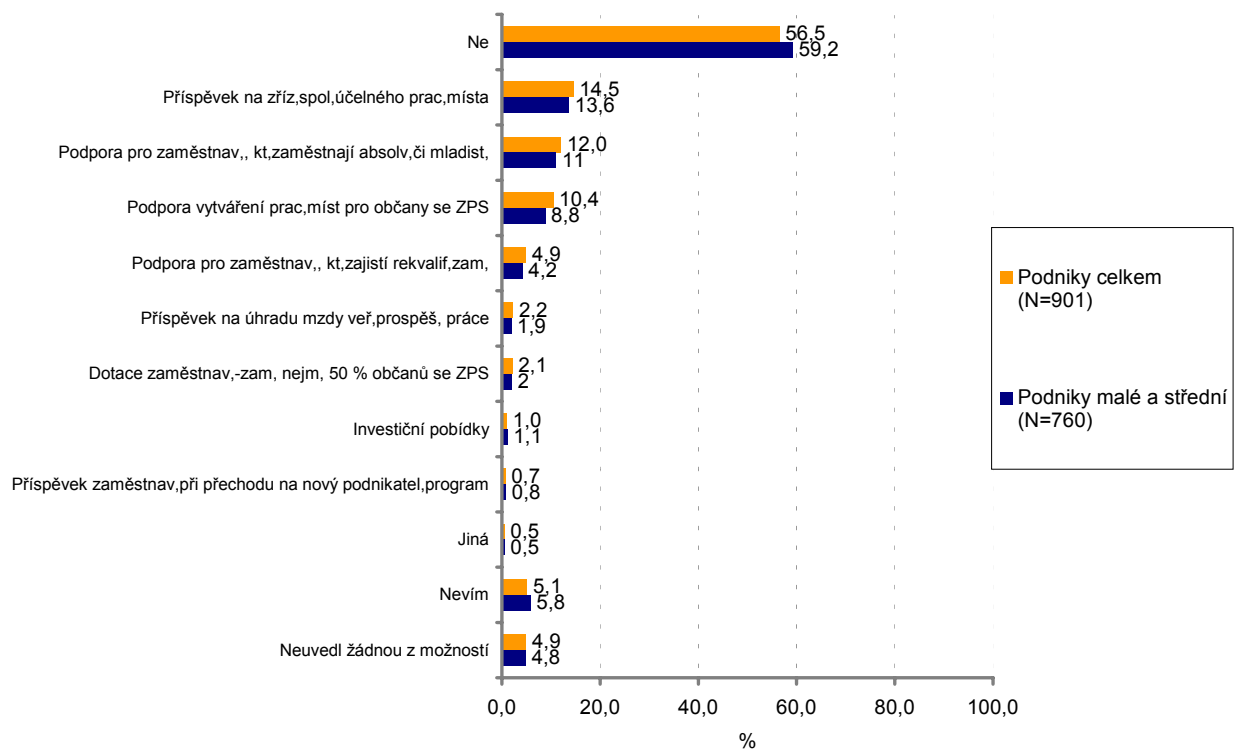
ANO

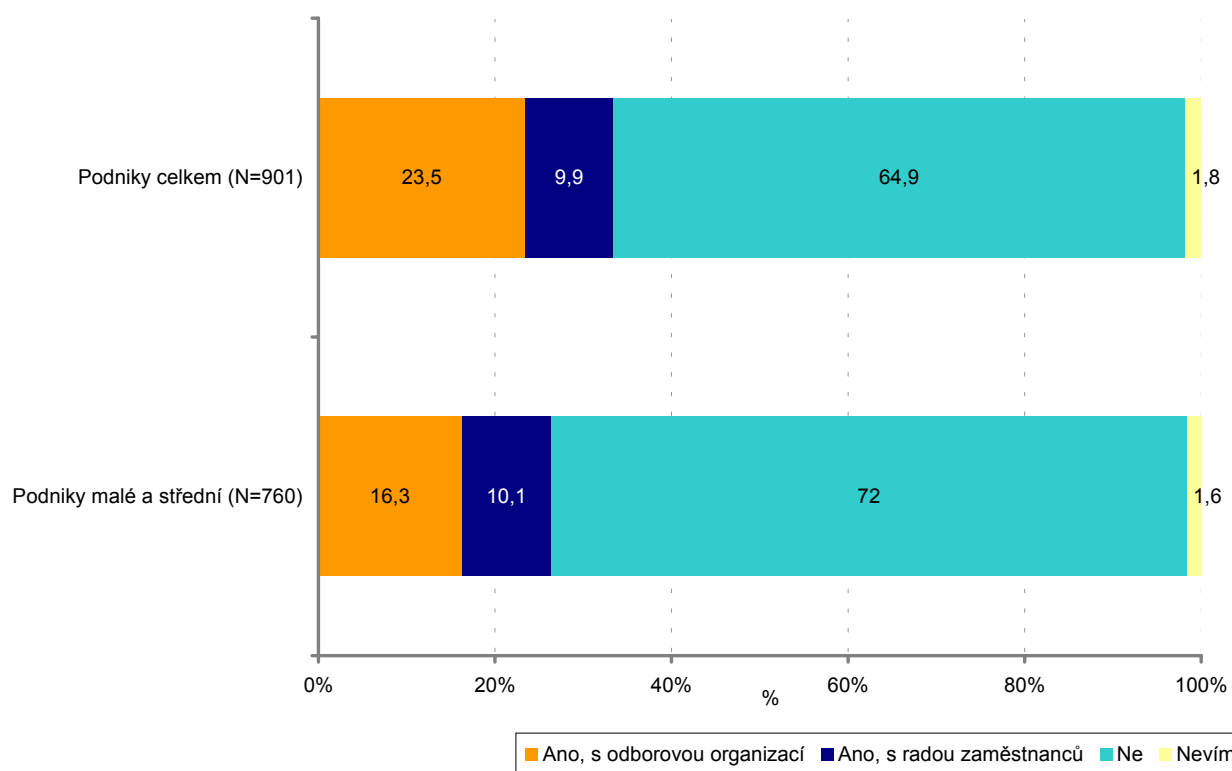
NE

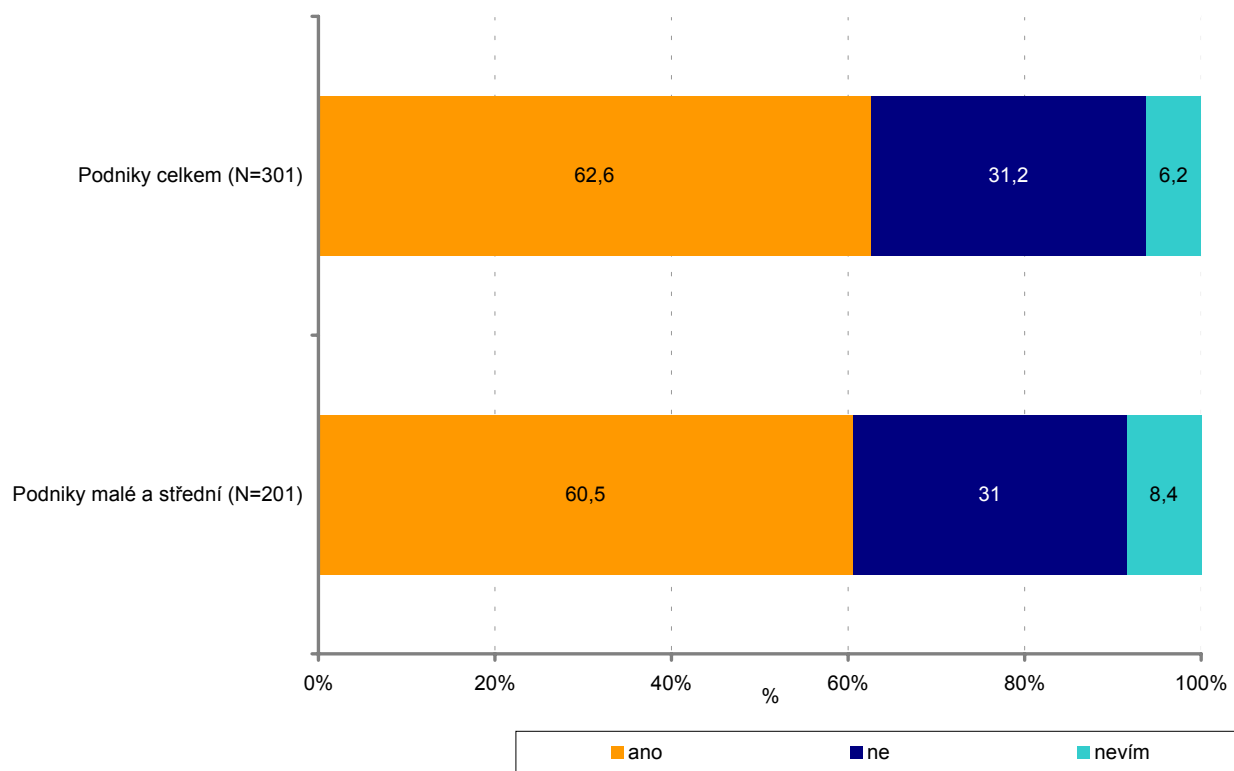
D07 Realizujete některá opatření aktivní politiky zaměstnanosti s podporou úřadu práce

D08 Máte uzavřenou podnikovou kolektivní smlouvu? V případě, že ano, s kým?

D09 Obsahuje kolektivní smlouva ujednání či článek o dalším odborném vzdělávání a rozvoji pracovníků?

Struktura neváženého výběrového souboru

Počet zam.	Celkem		Hl. m. Praha		Středočeský kraj		Jihočeský kraj		Plzeňský kraj		Karlovarský kraj	
	Poč et	Sl. %	Poč et	Sl. %	Poč et	Sl. %	Poč et	Sl. %	Poč et	Sl. %	Poč et	Sl. %
	901	100,0	142	100,0	66	100,0	66	100,0	43	100,0	12	100,0
6-9	121	13,4	16	11,3	8	12,1	12	18,2	6	14,0	1	8,3
10-19	158	17,5	31	21,8	7	10,6	7	10,6	4	9,3	1	8,3
20-49	217	24,1	37	26,1	22	33,3	17	25,8	10	23,3	3	25,0
50-99	144	16,0	18	12,7	12	18,2	13	19,7	10	23,3	1	8,3
100-249	125	13,9	15	10,6	8	12,1	10	15,2	6	14,0	3	25,0
250-499	68	7,5	7	4,9	6	9,1	3	4,5	4	9,3	2	16,7
500-999	36	4,0	9	6,3	1	1,5	1	1,5	2	4,7	1	8,3
nad 1000	32	3,6	9	6,3	2	3,0	3	4,5	1	2,3		

Počet zam.	Ústecký kraj		Liberecký kraj		Královhradecký kraj		Pardubický kraj		Vysočina	
	Poč et	Sl. %	Poč et	Sl. %	Poč et	Sl. %	Poč et	Sl. %	Poč et	Sl. %
	79	100,0	47	100,0	53	100,0	22	100,0	46	100,0
6-9	9	11,4	5	10,6	4	7,5	3	13,6	5	10,9
10-19	16	20,3	10	21,3	4	7,5	7	31,8	5	10,9
20-49	17	21,5	7	14,9	10	18,9	6	27,3	13	28,3
50-99	8	10,1	8	17,0	15	28,3	5	22,7	4	8,7
100-249	15	19,0	6	12,8	9	17,0	1	4,5	14	30,4
250-499	7	8,9	6	12,8	6	11,3			5	10,9
500-999	6	7,6	2	4,3	4	7,5				
nad 1000	1	1,3	3	6,4	1	1,9				

Počet zam.	Jihomoravský kraj		Olomoucký kraj		Zlínský kraj		Moravskoslezský kraj	
	Poč et	Sl. %	Poč et	Sl. %	Poč et	Sl. %	Poč et	Sl. %
	98	100,0	35	100,0	83	100,0	109	100,0
6-9	16	16,3	2	5,7	20	24,1	14	12,8

10-19	19	19,4	7	20,0	18	21,7	22	20,2
20-49	21	21,4	11	31,4	20	24,1	23	21,1
50-99	16	16,3	5	14,3	6	7,2	23	21,1
100-249	10	10,2	6	17,1	12	14,5	10	9,2
250-499	6	6,1	2	5,7	5	6,0	9	8,3
500-999	3	3,1	1	2,9	2	2,4	4	3,7
nad 1000	7	7,1	1	2,9			4	3,7

Odvětví činnosti	Celkem		Hl. m. Praha		Středočeský kraj		Jihočeský kraj		Plzeňský kraj	
	Počet	Sl. %	Počet	Sl. %	Počet	Sl. %	Počet	Sl. %	Počet	Sl. %
	901	100,0	142	100,0	66	100,0	66	100,0	43	100,0
Zemědělství, myslivost a související činnosti	32	3,6			4	6,1	2	3,0		
Lesnictví, těžba dříví a přidružené činnosti	6	0,7								
Rybolov, chov ryb, přidruž. činnosti v rámci rybolovu	1	0,1								
Dobývání černého a hnědého uhlí, rašeliny	4	0,4								
Dobývání ropy, zem. plynu, bitumen. hornin a souv. činnosti	3	0,3			1	1,5				
Dobývání a úprava uranových a thoriových rud	5	0,6								
Dobývání a úprava ostatních nerostů	1	0,1					1	1,5		
Výroba potravin a nápojů	47	5,2	5	3,5	6	9,1	4	6,1	1	2,3
Textilní průmysl	24	2,7	3	2,1	2	3,0	2	3,0		
Oděvní průmysl, zpracování a barvení kožešin	11	1,2	1	0,7	1	1,5				
Činění a úprava usní, výr. brašnář. a sedlář. zboží a obuvi	7	0,8					1	1,5		
Prům. dřevař. a korkař. kromě výr. náb.; výr. košů a prout. zb.	15	1,7	1	0,7	2	3,0	2	3,0	2	4,6
Výroba vlákniny,	4	0,4			1	1,5			1	2,3

papíru a lepenky										
Vydavatelství, tisk a reprodukce zvuk.a obraz.map	12	1,3	5	3,5	2	3,0			1	2,3
Koksování, raf.zprac.ropy, výr.jader.paliv, rad.prv.a slouč.	3	0,3								
Výroba chemických výrobků	5	0,6	1	0,7	1	1,5				
Výroba pryžových a plastových výrobků	7	0,8			1	1,5				
Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků	18	2,0	2	1,4						
Výroba kovů vč. hutního zpracování	3	0,3			1	1,5				
Výr.kov. konstrukcí a kovoděl.výr.kromě výr.strojů a zař.	29	3,2	1	0,7	2	3,0	2	3,0	2	4,6
Výroba strojů a zařízení	30	3,3			2	3,0	1	1,5	1	2,3
Výr.kancel.strojů a počítačů (vč. přístrojů na zprac.dat)	1	0,1			1	1,5				
Výroba el.strojů a přístrojů jinde neuvedených	10	1,1					1	1,5		
Výroba radiových, televiz.a spoj.zařízení a přístrojů	4	0,4	1	0,7						
Výroba zdravot.,přesných,opt . a časoměr.přístrojů	4	0,4					1	1,5		
Výroba dvoustopých motor.vozidel, přívěsů a návěsů	2	0,2	1	0,7						
Výroba ostatních dopravních zařízení	6	0,7	1	0,7					1	2,3
Výroba nábytku; ostatní zpracovatelský průmysl	23	2,6	1	0,7			2	3,0	1	2,3
Zpracování druhotných surovin	8	0,9							1	2,3
Výroba a rozvod el.,plynu,páry a teplé vody, výr.chladu	18	2,0	1	0,7	3	4,5			1	2,3

Úprava a rozvod vody	6	0,7			1	1,5				
Stavebnictví	74	8,2	6	4,2	4	6,1	2	3,0	6	13,9
Prodej, údržba a opravy motor.voz.a prodej poh.hmot	23	2,6	2	1,4			1	1,5	2	4,6
Velkoobchod a zprostřed.velkoobchodu (kromě mot.voz.)	40	4,4	2	1,4	5	7,6	2	3,0	3	6,9
Maloobchod, opravy spotř.zboží kromě mot.vozidel	71	7,9	5	3,5	3	4,5	16	24,2	2	4,6
Pohostinství a ubytování	54	6,0	9	6,3	4	6,1	6	9,1	2	4,6
Pozemní doprava; potrubní přeprava	23	2,6	4	2,8	4	6,1			1	2,3
Letecká a kosmická doprava	2	0,2					1	1,5		
Vedlejší a pomoc.činnost v dopravě; činnosti cest.kanc.	3	0,3	2	1,4					1	2,3
Činnost poštovní a telekomunikační	12	1,3	3	2,1	1	1,5	2	3,0		
Peněžnictví	11	1,2	5	3,5	1	1,5	1	1,5	2	4,6
Pojišťovnictví kromě sociálního zabezpečení	11	1,2	4	2,8			1	1,5		
Činnosti související s úvěry a pojišťovnictvím	8	0,9	4	2,8					2	4,6
Činnosti v oblasti nemovitostí	30	3,3	24	16,9	2	3,0	1	1,5		
Zpracování dat a související činnosti	9	1,0	4	2,8						
Služby převážně pro podniky	25	2,8	15	10,6					2	4,6
Veřejná správa a obrana, sociální pojištění	19	2,1			2	3,0	2	3,0	1	2,3
Školství	49	5,4	2	1,4	3	4,5	8	12,1	2	4,6
Zdravotnictví, veterinární a sociální činnosti	29	3,2	6	4,2	2	3,0	3	4,5	4	9,3
Odstraňování odpad.vod a pevného odpadu, čištění města	7	0,8			1	1,5				
Činnosti organizací společenských	2	0,2	1	0,7	1	1,5				
Rekreační, kulturní a	9	1,0	1	0,7						

sportovní činnosti										
Ostatní služby	39	4,3	18	12,7	1	1,5	1	1,5	1	2,3
Exteritoriální organizace a spolky	2	0,2	1	0,7	1	1,5				

Odvětví činnosti	Karlovarský kraj		Ústecký kraj		Liberecký kraj		Královehradský kraj		Pardubický kraj	
	Počet	Sl. %	Počet	Sl. %	Počet	Sl. %	Počet	Sl. %	Počet	Sl. %
	12	100,0	79	100,0	47	100,0	53	100,0	22	100,0
Zemědělství, myslivost a související činnosti	1	8,3	2	2,5	1	2,1	2	3,8	4	18,2
Lesnictví, těžba dříví a přidružené činnosti	1	8,3	1	1,3						
Rybolov, chov ryb, přidruž.činnosti v rámci rybolovu										
Dobývání černého a hnědého uhlí, rašeliny										
Dobývání ropy, zem.plynu, bitumen.hornin a souv. činnosti			1	1,3						
Dobývání a úprava uranových a thoriových rud										
Dobývání a úprava ostatních nerostů										
Výroba potravin a nápojů			7	8,9	1	2,1	3	5,7		
Textilní průmysl			2	2,5	2	4,3	5	9,4		
Oděvní průmysl, zpracování a barvení kožešin			1	1,3			1	1,9		
Činění a úprava usní, výr.brašnář.a sedlář.zboží a obuvi					2	4,3	1	1,9		
Prům.děvař.a korkař.kromě výr.náb.;výr.košů a prout.zb.							1	1,9	1	4,5
Výroba vlákniny, papíru a lepenky					1	2,1			1	4,5
Vydavatelství, tisk a reprodukce zvuk.a obraz.map			1	1,3						
Koksování, raf.zprac.ropy,			2	2,5						

výr.jader.paliv, rad.prv.a slouč.										
Výroba chemických výrobků			1	1,3			1	1,9		
Výroba pryžových a plastových výrobků			1	1,3			2	3,8		
Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků	2	16,7			13	27,7				
Výroba kovů vč. hutního zpracování										
Výr.kov. konstrukcí a kovoděl.výr.kromě výr.strojů a zař.			3	3,8	2	4,3	3	5,7	2	9,1
Výroba strojů a zařízení	1	8,3	4	5,1	3	6,4	5	9,4	2	9,1

Výr.kancel.strojů a počítačů (vč. přístrojů na zprac.dat)										
Výroba el.strojů a přístrojů jinde neuvedených			1	1,3			2	3,8	1	4,5
Výroba radiových, televiz.a spoj.zařízení a přístrojů										
Výroba zdravot.,přesných,opt. a časoměr.přístrojů			1	1,3						
Výroba dvoustopých motor.vozidel, přívěsů a návěsů										
Výroba ostatních dopravních zařízení			1	1,3						
Výroba nábytku; ostatní zpracovatelský průmysl			5	6,3			1	1,9	1	4,5
Zpracování druhotných surovin			2	2,5	2	4,3	1	1,9		
Výroba a rozvod el.,plynu,páry a teplé vody, výr.chladu	1	8,3	1	1,3	1	2,1	1	1,9		
Úprava a rozvod vody							1	1,9		
Stavebnictví			11	13,9	1	2,1	3	5,7	2	9,1
Prodej, údržba a opravy motor.voz.a prodej poh.hmot			2	2,5			1	1,9	2	9,1
Velkoobchod a zprostřed.velkoobchodu (kromě mot.voz.)	1	8,3	1	1,3	1	2,1	2	3,8	1	4,5
Maloobchod, opravy spotř.zboží kromě mot.vozidel	1	8,3	6	7,6	2	4,3	1	1,9	1	4,5
Pohostinství a ubytování			5	6,3	3	6,4			1	4,5
Pozemní doprava; potrubní přeprava			2	2,5	1	2,1	2	3,8		
Letecká a kosmická doprava			1	1,3						
Vedlejší a										

pomoc.činnost v dopravě; činnosti cest.kanc.										
Činnost poštovní a telekomunikační			1	1,3	1	2,1				
Peněžnictví							1	1,9		
Pojišťovnictví kromě sociálního zabezpečení			1	1,3	1	2,1				
Činnosti související s úvěry a pojišťovnictvím										
Činnosti v oblasti nemovitostí										
Zpracování dat a související činnosti			1	1,3						
Služby převážně pro podniky			1	1,3			1	1,9		
Veřejná správa a obrana, sociální pojištění	2	16,7			1	2,1	3	5,7		
Školství			1	1,3	3	6,4	2	3,8	2	9,1
Zdravotnictví, veterinární a sociální činnosti	1	8,3	4	5,1	1	2,1	2	3,8		
Odstraňování odpad.vod a pevného odpadu, čištění města	1	8,3	1	1,3			2	3,8		
Činnosti organizací společenských										
Rekreační, kulturní a sportovní činnosti					2	4,3				
Ostatní služby			4	5,1	2	4,3	3	5,7	1	4,5
Exteritoriální organizace a spolky										

Odvětví činnosti	Vysočina		Jihomoravský kraj		Olomoucký kraj		Zlínský kraj		Moravskoslezský kraj	
	Počet	Sl. %	Počet	Sl. %	Počet	Sl. %	Počet	Sl. %	Počet	Sl. %
	46	100,0	98	100,0	35	100,0	83	100,0	109	100,0
Zemědělství, myslivost a související činnosti	5	10,9	4	4,1	4	11,4	3	3,6		

Lesnictví, těžba dříví a přidružené činnosti			2	2,0	1	2,9	1	1,2		
Rybolov, chov ryb, přidruž. činnosti v rámci rybolovu							1	1,2		
Dobývání černého a hnědého uhlí, rašeliny			1	1,0					3	2,8
Dobývání ropy, zem. plynu, bitumen. hornin a souv. činnosti									1	0,9
Dobývání a úprava uranových a thoriových rud									5	4,6
Dobývání a úprava ostatních nerostů										
Výroba potravin a nápojů	6	13,0	3	3,1	5	14,3	4	4,8	2	1,8
Textilní průmysl	1	2,2	1	1,0			2	2,4	4	3,7
Oděvní průmysl, zpracování a barvení kožešin	2	4,3	1	1,0	1	2,9	2	2,4	1	0,9
Činění a úprava usní, výr. brašnář. a sedlář. zboží a obuvi	1	2,2	1	1,0			1	1,2		
Prům. dřevař. a korkař. kromě výr. náb.; výr. košů a prout. zb.	1	2,2	3	3,1	1	2,9	1	1,2		
Výroba vlákniny, papíru a lepenky										
Vydavatelství, tisk a reprodukce zvuk. a obraz. map			1	1,0			1	1,2	1	0,9
Koksování, raf. zprac. ropy, výr. jader. paliv, rad. prv. a slouč.							1	1,2		
Výroba chemických výrobků							1	1,2		

Výroba pryžových a plastových výrobků			1	1,0			2	2,4		
Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků					1	2,9				
Výroba kovů vč. hutního zpracování									2	1,8
Výr.kov. konstrukcí a kovoděl.výr.kromě výr.strojů a zař.	2	4,3	3	3,1	2	5,7	3	3,6	2	1,8
Výroba strojů a zařízení	3	6,5	5	5,1	1	2,9	2	2,4		
Výr.kancel.strojů a počítačů (vč. přístrojů na zprac.dat)										
Výroba el.strojů a přístrojů jinde neuvedených	1	2,2	3	3,1			1	1,2		
Výroba radiových, televiz.a spoj.zařízení a přístrojů			3	3,1						
Výroba zdravot.,přesných, opt. a časoměr.přístrojů			2	2,0						
Výroba dvoustopých motor.vozidel, přívěsů a návěsů					1	2,9				
Výroba ostatních dopravních zařízení	1	2,2	1	1,0			1	1,2		
Výroba nábytku; ostatní zpracovatelský průmysl	4	8,7	1	1,0	2	5,7	1	1,2	4	3,7
Zpracování druhotných surovin			1	1,0			1	1,2		
Výroba a rozvod el.,plynu,páry a teplé vody, výr.chladu			5	5,1			2	2,4	2	1,8
Úprava a rozvod vody			2	2,0					2	1,8
Stavebnictví	4	8,7	11	11,2	3	8,6	6	7,2	15	13,8
Prodej, údržba a opravy motor.voz.a prodej poh.hmot			1	1,0			1	1,2	11	10,1
Velkoobchod a			6	6,1	6	17,1	3	3,6	7	6,4

zprostřed.velkoobch odu (kromě mot.voz.)										
Maloobchod, opravy spotř.zboží kromě mot.vozidel	4	8,7	4	4,1	1	2,9	11	13,3	14	12,8
Pohostinství a ubytování			8	8,2	1	2,9	5	6,0	10	9,2
Pozemní doprava; potrubní přeprava	1	2,2	4	4,1	2	5,7	1	1,2	1	0,9
Letecká a kosmická doprava										
Vedlejší a pomoc.činnost v dopravě; činnosti cest.kanc.										
Činnost poštovní a telekomunikační	1	2,2	2	2,0			1	1,2		
Peněžnictví							1	1,2		
Pojišťovnictví kromě sociálního zabezpečení	1	2,2							3	2,8
Činnosti související s úvěry a pojišťovnictvím							1	1,2	1	0,9
Činnosti v oblasti nemovitostí									3	2,8
Zpracování dat a související činnosti							2	2,4	2	1,8
Služby převážně pro podniky			4	4,1			1	1,2	1	0,9
Veřejná správa a obrana, sociální pojištění							6	7,2	2	1,8
Školství	4	8,7	9	9,2	1	2,9	8	9,6	4	3,7
Zdravotnictví, veterinární a sociální činnosti	2	4,3	2	2,0					2	1,8
Odstraňování odpad.vod a pevného odpadu, čištění města	2	4,3								
Činnosti organizací společenských										
Rekreační, kulturní a sportovní činnosti			1	1,0			4	4,8	1	0,9
Ostatní služby			2	2,0	2	5,7	1	1,2	3	2,8
Exteritoriální										

organizace a spolky										

Struktura váženého výběrového souboru

Počet zam.	Celkem		Hl. m. Praha		Středočeský kraj		Jihočeský kraj		Plzeňský kraj		Karlovarský kraj	
	Poč et	Sl. %	Poč et	Sl. %	Poč et	Sl. %	Poč et	Sl. %	Poč et	Sl. %	Poč et	Sl. %
	901	100,0	176	100,0	85	100,0	52	100,0	46	100,0	25	100,0
6-9	113	12,5	26	14,8	6	7,0	8	16,0	8	16,2	1	5,9
10-19	141	15,7	23	13,2	10	12,3	5	9,5	4	7,7	3	12,1
20-49	169	18,8	37	21,0	24	28,3	8	15,5	8	16,9	5	19,5
50-99	213	23,6	36	20,6	24	28,7	13	24,2	13	29,1	3	12,1
100-249	125	13,9	16	9,2	8	9,2	11	20,9	9	18,6	6	24,7
250-499	80	8,8	11	6,5	9	10,1	3	5,1	4	8,6	4	15,8
500-999	36	4,0	17	9,9	0	0,5	2	3,1	1	1,6	2	9,9
nad 1000	25	2,7	9	4,9	3	3,9	3	5,7	1	1,3		

Počet zam.	Ústecký kraj		Liberecký kraj		Královhradecký kraj		Pardubický kraj		Vysočina	
	Poč et	Sl. %	Poč et	Sl. %	Poč et	Sl. %	Poč et	Sl. %	Poč et	Sl. %
	64	100,0	37	100,0	48	100,0	40	100,0	37	100,0
6-9	6	9,0	5	14,2	1	3,0	4	8,9	3	7,7
10-19	17	27,1	8	21,7	6	12,7	11	27,5	4	11,5
20-49	10	16,0	3	8,2	6	13,3	11	28,4	7	19,8
50-99	8	13,2	10	25,9	20	42,6	13	33,2	5	13,6
100-249	10	15,3	3	9,2	8	17,1	1	1,9	14	38,4
250-499	7	11,6	3	8,5	4	8,1			3	9,1
500-999	5	7,3	3	7,8	1	2,5				
nad 1000	0	0,5	2	4,6	0	0,6				

Počet zam.	Jihomoravský kraj		Olomoucký kraj		Zlínský kraj		Moravskoslezský kraj	
	Poč et	Sl. %	Poč et	Sl. %	Poč et	Sl. %	Poč et	Sl. %
	104	100,0	47	100,0	52	100,0	88	100,0

6-9	19	17,9	3	7,0	14	27,5	8	9,6
10-19	17	16,0	7	14,8	12	23,5	13	15,1
20-49	10	9,8	16	34,8	8	14,9	15	17,1
50-99	23	21,9	10	21,0	6	11,4	28	31,2
100-249	17	16,5	5	10,0	6	12,2	11	12,1
250-499	13	12,6	4	8,2	5	9,3	10	10,9
500-999	1	1,2	0	1,0	1	1,2	2	2,6
nad 1000	4	4,1	1	3,1			1	1,4

Odvětví činnosti	Celkem		Hl. m. Praha		Středočeský kraj		Jihočeský kraj		Plzeňský kraj	
	Počet	Sl. %	Počet	Sl. %	Počet	Sl. %	Počet	Sl. %	Počet	Sl. %
		901	100,0	176	100,0	85	100,0	52	100,0	46
Zemědělství, myslivost a související činnosti	25	2,8			4	4,9	1	1,2		

Lesnictví, těžba dříví a přidružené činnosti	5	0,5								
Rybolov, chov ryb, přidruž.činnosti v rámci rybolovu	0	0,0								
Dobývání černého a hnědého uhlí, rašeliny	1	0,1								
Dobývání ropy, zem.plynu, bitumen.hornin a souv. činnosti	1	0,1			0	0,4				
Dobývání a úprava uranových a thoriových rud	2	0,2								
Dobývání a úprava ostatních nerostů	0	0,0					0	0,6		
Výroba potravin a nápojů	17	1,9	2	0,9	3	3,1	1	2,3	0	0,7
Textilní průmysl	9	1,0	1	0,5	1	1,3	1	1,2		
Oděvní průmysl, zpracování a barvení kožešin	4	0,5	0	0,2	0	0,4				
Činění a úprava usní, výr.brašnář.a sedlář.zboží a obuvi	3	0,3					0	0,6		
Prům.dřevař.a korkař.kromě výr.náb.;výr.košů a prout.zb.	7	0,8	0	0,2	1	1,0	1	1,2	1	1,4
Výroba vlákniny, papíru a lepenky	3	0,4			0	0,4			0	0,8
Vydavatelství, tisk a reprodukce zvuk.a obraz.map	4	0,4	2	0,9	1	0,7			0	0,7
Koksování, raf.zprac.ropy, výr.jader.paliv, rad.prv.a slouč.	1	0,1								
Výroba chemických výrobků	2	0,2	0	0,2	1	0,6				
Výroba pryžových a plastových výrobků	3	0,3			1	1,0				
Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků	10	1,1	1	0,3						
Výroba kovů vč. hutního zpracování	1	0,1			0	0,4				
Výr.kov. konstrukcí a kovoděl.výr.kromě	9	1,0	0	0,2	1	0,7	1	1,2	1	1,3

výr.strojů a zař.										
Výroba strojů a zařízení	10	1,1			1	0,7	0	0,6	0	0,6
Výr.kancel.strojů a počítačů (vč. přístrojů na zprac.dat)	0	0,0			0	0,4				
Výroba el.strojů a přístrojů jinde neuvedených	4	0,4					0	0,6		
Výroba radiových, televiz.a spoj.zařízení a přístrojů	1	0,1	0	0,2						

Výroba zdravot., přesných, opt. a časoměr.přístrojů	1	0,2					0	0,6		
Výroba dvoustopých motor. vozidel, přívěsů a návěsů	1	0,1	0	0,2						
Výroba ostatních dopravních zařízení	2	0,2	0	0,2					0	0,7
Výroba nábytku; ostatní zpracovatelský průmysl	7	0,8	0	0,2			1	1,2	0	0,7
Zpracování druhotných surovin	2	0,3							0	0,7
Výroba a rozvod el., plynu, páry a teplé vody, výr. chladu	6	0,7	0	0,2	1	1,2			0	0,7
Úprava a rozvod vody	2	0,2			0	0,4				
Stavebnictví	104	11,6	6	3,6	9	10,6	2	3,3	6	13,4
Prodej, údržba a opravy motor. voz. a prodej poh. hmot	39	4,3	3	1,5			3	5,6	5	9,8
Velkoobchod a zprostřed. velkoobchodu (kromě mot. voz.)	96	10,6	4	2,2	15	17,6	2	3,8	8	16,2
Maloobchod, opravy spotř. zboží kromě mot. vozidel	123	13,7	9	5,4	9	10,6	23	44,2	5	10,5
Pohostinství a ubytování	44	4,8	5	2,7	7	7,8	4	7,7	1	2,0
Pozemní doprava; potrubní přeprava	23	2,6	2	1,1	7	7,7			0	0,8
Letecká a kosmická doprava	1	0,1					0	0,6		
Vedlejší a pomoc. činnost v dopravě; činnosti cest. kanc.	1	0,1	1	0,3					0	0,8
Činnost poštovní a telekomunikační	9	1,0	2	0,9	2	2,8	1	1,6		
Peněžnictví	19	2,1	6	3,6	2	2,6	1	2,6	4	8,2
Pojišťovnictví kromě sociálního zabezpečení	18	2,0	6	3,6			2	3,9		
Činnosti související s úvěry a pojišťovnictvím	11	1,2	5	2,9					4	8,7
Činnosti v oblasti	77	8,6	59	33,6	6	7,0	3	5,8		

nemovitostí										
Zpracování dat a související činnosti	22	2,4	11	6,3						
Služby převážně pro podniky	68	7,5	39	22,3					6	12,4
Veřejná správa a obrana, sociální pojištění	17	1,9			3	3,7	1	1,8	0	1,0
Školství	30	3,4	1	0,3	2	2,2	3	5,1	1	2,0
Zdravotnictví, veterinární a sociální činnosti	20	2,2	2	1,4	3	3,7	1	2,4	3	5,5
Odstraňování odpad.vod a pevného odpadu, čištění města	10	1,1			2	2,4				
Činnosti organizací společenských	2	0,2	0	0,2	2	2,1				
Rekreační, kulturní a sportovní činnosti	4	0,4	0	0,2						
Ostatní služby	20	2,2	6	3,7	1	0,9	0	0,6	0	0,6
Exteritoriální organizace a spolky	1	0,1	0	0,2	1	0,9				

Odvětví činnosti	Karlovarský kraj		Ústecký kraj		Liberecký kraj		Královehradecký kraj		Pardubický kraj	
	Počet	Sl. %	Počet	Sl. %	Počet	Sl. %	Počet	Sl. %	Počet	Sl. %
		25	100,0	64	100,0	37	100,0	48	100,0	40
Zemědělství, myslivost a související činnosti	1	5,9	1	1,0	1	2,8	1	2,8	6	14,2
Lesnictví, těžba dříví a přidružené činnosti	2	10,0	0	0,5						
Rybolov, chov ryb, přidruž.činnosti v rámci rybolovu										
Dobývání černého a hnědého uhlí, rašeliny										
Dobývání ropy, zem.plynu, bitumen.hornin a souv. činnosti			0	0,5						
Dobývání a úprava uranových a										

thoriových rud										
Dobývání a úprava ostatních nerostů										
Výroba potravin a nápojů			2	3,4	0	1,1	1	2,9		
Textilní průmysl			1	1,2	1	2,7	2	4,6		
Oděvní průmysl, zpracování a barvení kožešin			0	0,5			0	0,6		
Činění a úprava usní, výr.brašnář.a sedlář.zboží a obuvi					1	3,1	0	0,8		
Prům.dřevař.a korkař.kromě výr.náb.;výr.košů a prout.zb.							0	0,6	2	5,3
Výroba vlákniny, papíru a lepenky					1	1,6			2	5,3
Vydavatelství, tisk a reprodukce zvuk.a obraz.map			0	0,6						
Koksování, raf.zprac.ropy, výr.jader.paliv, rad.prv.a slouč.			1	0,9						
Výroba chemických výrobků			0	0,5			0	0,8		
Výroba pryžových a plastových výrobků			0	0,5			1	1,8		
Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků	4	15,8			5	13,2				
Výroba kovů vč. hutního zpracování										
Výr.kov. konstrukcí a kovoděl.výr.kromě výr.strojů a zař.			1	1,4	1	1,7	1	1,9	1	1,9

Výroba strojů a zařízení	0	1,3	1	1,9	1	2,6	2	3,2	1	3,1
Výr.kancel.strojů a počítačů (vč. přístrojů na zprac.dat)										
Výroba el.strojů a přístrojů jinde neuvedených			0	0,5			1	1,4	1	2,3
Výroba radiových, televiz.a spoj.zařízení a přístrojů										
Výroba zdravot.,přesných,opt. a časoměr.přístrojů			0	0,5						
Výroba dvoustopých motor. vozidel, přívěsů a návěsů										
Výroba ostatních dopravních zařízení			0	0,5						
Výroba nábytku; ostatní zpracovatelský průmysl			2	2,4			0	0,6	0	0,9
Zpracování druhotných surovin			1	0,9	1	1,8	0	0,6		
Výroba a rozvod el.,plynu,páry a teplé vody, výr.chladu	1	2,6	0	0,5	0	0,8	0	0,6		
Úprava a rozvod vody							0	0,6		
Stavebnictví			13	20,7	3	8,1	6	13,0	6	15,0
Prodej, údržba a opravy motor.voz.a prodej poh.hmot			5	7,5			3	6,3	6	15,1
Velkoobchod a zprostřed.velkoobchodu (kromě mot.voz.)	3	12,1	2	2,8	3	8,0	5	11,2	3	7,5
Malooobchod, opravy spotř.zboží kromě mot.vozidel	3	12,1	12	19,4	5	13,5	2	4,9	3	7,5
Pohostinství a ubytování			4	6,4	4	10,6			3	7,5
Pozemní doprava; potrubní přeprava			1	1,4	1	1,6	3	7,2		
Letecká a kosmická			0	0,7						

doprava										
Vedlejší a pomoc.činnost v dopravě; činnosti cest.kanc.										
Činnost poštovní a telekomunikační			1	2,0	1	2,0				
Peněžnictví							3	6,3		
Pojišťovnictví kromě sociálního zabezpečení			1	1,8	3	7,0				
Činnosti související s úvěry a pojišťovnictvím										
Činnosti v oblasti nemovitostí										
Zpracování dat a související činnosti			3	4,7						
Služby převážně pro podniky			3	4,7			3	6,3		
Veřejná správa a obrana, sociální pojištění	4	18,2			1	2,6	4	7,9		
Školství			1	1,1	1	3,8	2	3,6	4	10,0
Zdravotnictví, veterinární a sociální činnosti	2	9,9	2	3,7	1	2,7	1	2,8		
Odstraňování odpad.vod a pevného odpadu, čištění města	3	12,1	1	1,7			2	3,6		
Činnosti organizací společenských										
Rekreační, kulturní a sportovní činnosti					1	3,9				
Ostatní služby			2	3,3	2	4,9	1	2,9	2	4,5
Exteritoriální organizace a spolky										

Odvětví činnosti	Vysočina		Jihomoravský kraj		Olomoucký kraj		Zlínský kraj		Moravskoslezský kraj	
	Počet	Sl. %	Počet	Sl. %	Počet	Sl. %	Počet	Sl. %	Počet	Sl. %
	37	100,0	104	100,0	47	100,0	52	100,0	88	100,0
Zemědělství,	3	7,5	2	2,3	4	7,9	1	2,3		

myslivost a související činnosti										
Lesnictví, těžba dříví a přidružené činnosti			1	1,2	1	1,1	0	0,6		
Rybolov, chov ryb, přidruž.činnosti v rámci rybolovu							0	0,8		
Dobývání černého a hnědého uhlí, rašeliny			0	0,3					1	1,0
Dobývání ropy, zem.plynu, bitumen.hornin a souv. činnosti									0	0,3
Dobývání a úprava uranových a thoriových rud									2	1,7
Dobývání a úprava ostatních nerostů										
Výroba potravin a nápojů	2	5,7	1	0,9	2	4,7	1	2,3	1	0,7
Textilní průmysl	1	1,4	0	0,4			1	1,2	1	1,4
Oděvní průmysl, zpracování a barvení kožešin	1	2,3	0	0,3	1	1,7	1	1,2	0	0,3
Činění a úprava usní, výr.brašnář.a sedlář.zboží a obuvi	0	1,0	0	0,3			0	0,6		
Prům.dřevař.a korkař.kromě výr.náb.;výr.košů a prout.zb.	1	1,5	1	0,9	0	0,7	0	0,6		
Výroba vlákniny, papíru a lepenky										
Vydavatelství, tisk a reprodukce zvuk.a obraz.map			0	0,3			0	0,6	0	0,3
Koksování, raf.zprac.ropy, výr.jader.paliv, rad.prv.a slouč.							0	0,6		
Výroba chemických výrobků							0	0,6		
Výroba pryžových a plastových výrobků			0	0,3			1	1,2		
Výroba ostatních nekovových minerálních výrobků					1	1,9				
Výroba kovů vč.									1	0,7

hutního zpracování										
Výr.kov. konstrukcí a kovoděl.výr.kromě výr.strojů a zař.	1	1,6	1	0,9	1	1,3	1	1,7	1	0,7
Výroba strojů a zařízení	1	2,6	2	1,4	0	0,6	1	1,2		
Výr.kancel.strojů a počítačů (vč. přístrojů na zprac.dat)										
Výroba el.strojů a přístrojů jinde neuvedených	0	0,8	1	1,2			0	0,6		
Výroba radiových, televiz.a spoj.zařízení a přístrojů			1	0,9						
Výroba zdravot.,přesných,o pt. a časoměr.přístrojů			1	0,9						
Výroba dvoustopých motor.vozidel, přívěsů a návěsů					0	0,6				
Výroba ostatních dopravních zařízení	0	0,8	0	0,3			0	0,6		
Výroba nábytku; ostatní zpracovatelský průmysl	1	3,3	0	0,3	1	1,3	0	0,6	1	1,4
Zpracování druhotných surovin			0	0,3			0	0,6		
Výroba a rozvod el.,plynu,páry a teplé vody, výr.chladu			2	1,4			1	1,2	1	0,7
Úprava a rozvod vody			1	0,6					1	0,7
Stavebnictví	5	14,7	22	21,4	6	13,3	5	9,6	14	15,3
Prodej, údržba a opravy motor.voz.a prodej poh.hmot			3	2,6			1	1,9	12	13,1
Velkoobchod a zprostřed.velkoobchodu (kromě mot.voz.)			16	15,6	18	37,9	5	9,9	12	13,5
Maloobchod, opravy spotř.zboží kromě mot.vozidel	11	28,7	10	9,6	3	6,3	13	25,7	14	16,3
Pohostinství a			9	8,9	1	2,4	2	3,4	4	4,7

ubytování										
Pozemní doprava; potrubní přeprava	1	3,1	3	2,9	4	9,4	0	0,6	0	0,3
Letecká a kosmická doprava										
Vedlejší a pomoc.činnost v dopravě; činnosti cest.kanc.										
Činnost poštovní a telekomunikační	1	1,8	1	1,2			0	0,6		
Peněžnictví							2	4,0		
Pojišťovnictví kromě sociálního zabezpečení	3	8,1							3	3,1
Činnosti související s úvěry a pojišťovnictvím							1	1,5	1	1,3
Činnosti v oblasti nemovitostí									9	10,2
Zpracování dat a související činnosti							4	7,8	4	4,0
Služby převážně pro podniky			12	11,5			2	3,5	3	3,4
Veřejná správa a obrana, sociální pojištění							2	4,3	1	1,1
Školství	3	6,8	8	7,5	2	4,2	3	5,2	1	1,6
Zdravotnictví, veterinární a sociální činnosti	1	3,6	2	1,6					1	0,9
Odstraňování odpad.vod a pevného odpadu, čištění města	2	4,8								
Činnosti organizací společenských										
Rekreační, kulturní a sportovní činnosti			1	0,7			1	2,3	0	0,3
Ostatní služby			2	1,6	2	4,6	0	0,8	1	1,0
Exteritoriální organizace a spolky										

II. podkladová studie

Kvantitativní analýza inzerce v denním tisku a na Internetu

Jiří Vymazal a Kateřina Kyselá

OBSAH

1. CÍLE A METODY ŠETŘENÍ.....	3
1.1. VÝCHODISKA A CÍLE.....	3
1.2. METODY.....	3
1.2.1. OBECNÉ POZNÁMKY.....	3
1.2.2. CHARAKTERISTIKA VÝBĚROVÉHO SOUBORU.....	3
2. ANALÝZA CHYBĚJÍCÍCH KVALIFIKACÍ.....	5
2.1. STRUKTURA HLEDANÝCH PROFESÍ.....	5
2.2. NABÍZENÉ FINANČNÍ OHODNOCENÍ.....	10
2.3. SPECIFIKACE NÁROKŮ NA HLEDANÉHO PRACOVNÍKA.....	13
2.3.1. VĚK A POHLAVÍ.....	13
2.3.2. STUPEŇ A OBOR VZDĚLÁNÍ	14
2.3.3. JAZYKOVÉ SCHOPNOSTI.....	18
2.3.4. SCHOPNOST PRÁCE S POČÍTAČEM.....	20
2.3.5. PŘEDCHOZÍ PRAXE.....	22
2.3.6. DALŠÍ OSOBNOSTNÍ VLASTNOSTI ČI POŽADAVKY.....	25
2.3.7. REGION.....	28
3. ZÁVĚR.....	29

1. CÍLE A METODY ŠETŘENÍ

1.1. VÝCHODISKA A CÍLE

Výzkum svým obsahovým vymezením úzce navazuje na analýzy inzerce z let 1999 (viz výstup: „Kvantitativní analýza inzerce v denním tisku a na Internetu“, 6/2000, ÚIV) a 2000 (viz Kvantitativní analýza inzerce v denním tisku a na Internetu II“, 11/2000, ÚIV).

Cílem kvantitativní analýzy inzerce nabídek práce je rozšíření a doplnění pohledu na širokou problematiku trhu práce z hlediska poptávky po povoláních, kvalifikacích a dovednostech vyjadřovaných zaměstnavatelskými subjekty prostřednictvím inzerce v médiích. Hlavním cílem šetření byl pohled na kvalifikace na trhu práce zejména pomocí komparace výsledků všech tří zmíněných šetření a pokus o odhad současných trendů v oblasti poptávaných profesí a kvalifikací.

1.2. METODY

1.2.1 Obecné poznámky

Při analýze inzerátů hledajících pracovníky jsme použili standardní klasifikaci zaměstnání KZAM. Během analýzy jsme používali 3. úroveň této klasifikace. Ukázalo se, že pro další analýzu nemá smysl používat podrobnější třídění (podskupiny a jednotky, tj. 4. a 5. úroveň KZAM), protože rozložení četností jednotlivých profesí se nikterak významně nezměnilo.

V podrobnější analýze profesí z hlediska dalších specifických požadavků jsme se věnovali pouze deseti v inzerátech nejčastěji se vyskytujícím profesím.

V této analýze jsme se narozdíl od předcházejících analýz již tolik nevěnovali podrobnějšímu zkoumání referenčních jednotek, tj. zdrojům inzerátů. Nezabývali jsme se vztahům mezi jednotlivými médii a ostatními hlavními znaky, které inzeráty obsahovaly.

Podstatnou změnou této analýzy oproti předešlým analýzám je sloučení dat pocházejících z denního tisku a z Internetu do jednoho souboru.

Při sledování dynamiky jsme vybírali pro srovnání ze skupin deseti nejčastěji se vyskytujících profesí. Při sledování dynamiky jsme se věnovali podrobnější analýze pouze u nejžádanějších profesí.

1.2.2. Charakteristika výběrového souboru

Byly sledovány inzertní rubriky ve vybraných českých denících a na Internetu a následně kódovány jednotlivé záznamové jednotky (inzeráty). Pro účely dalšího zpracování byl vytvořen soubor (v elektronické podobě) jednotlivých inzertních jednotek dle těchto specifikovaných faktorů:

Záznamová jednotka (předmět) šetření: inzerát nabízející zaměstnání

Referenční jednotka (rámec) šetření:

1. ústřední (celostátní) deníky:

MF Dnes: 13 regionálních mutací (MF Dnes Praha, MF Dnes Střední Čechy, MF Dnes Plzeňský kraj, MF Dnes Hradecký kraj, MF Dnes Jižní Čechy, MF Dnes Ústecký kraj, MF Dnes Pardubický kraj, MF Dnes Střední Morava, MF Dnes Jižní Morava, MF Dnes Moravskoslezský kraj, MF Dnes Východní Morava, MF Dnes Vysočina, MF Dnes Liberecký kraj),
Lidové noviny,
Právo

2. regionální deníky:

tzv. deníky Bohemia,
tzv. deníky Moravia,
Večerník Praha,
Metro

3. inzertní noviny:

Annonce (práce) – 1 výtisk týdně,
Avízo,
Moravský inzerť,
Východočeský inzerť,
Profit (Morava),
Inzerť expres,
Info servis

4. každodenní monitorování následujících odkazů na internetu:

- 1) www.Jobs.cz
- 2) www.Jobpilot.cz
- 3) www.Volna-mista.cz
- 4) www.Profese.cz

Období šetření:

denní tisk: 14.10.2002 – 19.10.2002

Internet: 14.10.2002 – 16.10.2002, 21.10.2002

Způsob kódování záznamových jednotek

Zjišťované znaky:

- 1) datum uveřejnění inzerátu, název média, velikost inzerátu (dle počtu řádků, dle předem nadefinované stupnice)
- 2) žádaná profese – kódování dle KZAM
- 3) firma – pokud je uvedeno – obor činnosti firmy – kódování dle OKEČ (ČSÚ)
- 4) firma – název firmy ANO – NE
- 5) firma – druh vlastnictví firmy - domácí či zahraniční; popř. je-li inzerát podán v cizím jazyce
- 6) druh pracovního poměru – hlavní, vedlejší pracovní poměr, brigáda, práce v zahraničí...
- 7) požadovaný věk, pohlaví
- 8) požadovaná výše vzdělání – vyučen, SŠ, VŠ

- 9) požadovaný obor vzdělání – kódování dle standardního číselníku oborů vzdělání
 10) požadavky na odbornou způsobilost a odborné znalosti (jde o různé certifikáty a znalost odborné problematiky spojené s výkonem profese, tj. např. znalost účtování bankovních výpisů, znalosti v oboru informačních technologií apod. – tzn. mimo bod 12)
 11) požadavky na jazykovou vybavenost uchazečů – aktivní / pasivní znalost, popř.. znalost více jazyků
 12) požadavky na schopnost práce s PC – běžná (uživatelská) znalost, odborná (programovací jazyky), grafické programy atp.
 13) ostatní požadavky – osobnostní vlastnosti (komunikativnost, otevřenost, flexibilita...), vlastní ŘP, popř. ŽL
 14) požadavky na praxi, popř. její délku
 15) nabízené finanční ohodnocení – mzda za hodinu, mzda za měsíc
 16) region, pro který je pracovník hledán – Praha, okres, kraj, popř. zahraničí

Porovnání velikosti výběrových souborů:

	1999		2000		2002	
Denní tisk	26 587	94,8%	10 214	85,2%	7 559	81,6%
Internet	1 468	5,2%	1 777	14,8%	1 700	18,4%
Celkem	28 055	100%	11 991	100%	9 259	100%

Pozn.:

Na základě zkušeností z předcházejících šetření se dospělo k závěru, že srovnatelných výsledků lze docílit i s poměrně nižším celkovým počtem zaznamovaných jednotek (inzerátů), tj. velikost výběrového souboru okolo cca 10 000 záznamových jednotek lze považovat za dostačující. Dále lze z předchozí tabulky pozorovat zvyšující se podíl inzerátů pocházejících z internetu, což s největší pravděpodobností odpovídá skutečnosti, tj. celkovému zvýšení objemu internetové inzerce vzhledem k inzerci v tištěných médiích.

2. ANALÝZA CHYBĚJÍCÍCH KVALIFIKACÍ NA TRHU PRÁCE

2.1. STRUKTURA HLEDANÝCH PROFESÍ

Struktura poptávky po profesích a jejich následné řazení dle aktuální „žádanosti“ na trhu práce představuje klíčový výstup celé analýzy.

Oproti letům 1999 a 2000 jsme zaznamenali **významný úbytek inzerátů bez specifikované profese**. Inzerátů bez specifikované profese bylo 13% oproti 25% v roce 2000 a 34% v roce 1999.

Zjištěné **rozložení poptávaných profesí** je stejně jako v předešlých šetřeních velmi **nerovnoměrné**. Celkově jsme zaznamenali 83 profesních tříd, přičemž 50% inzerátů specifikujících zaměstnání spadá do prvních 9 nejvíce frekventovaných tříd. (V roce 2000 bylo zaznamenáno 74 profesních tříd, 50% inzerátů bylo tvořeno prvními 7 nejvíce frekventovanými profesními třídami. V roce 1999 to bylo 90 profesních tříd, 50% odpovídá prvním 5 profesním třídám.). V letošním roce se pouze 8 skupin profesí na celkové inzertní nabídce podílelo alespoň třemi procenty.

Podívejme se, jaké profese či jejich typy uváděli zaměstnavatelé nejčastěji, tj. na strukturu nejvíce žádaných profesí, a to ve všech sledovaných obdobích. Strukturu profesí ukazuje [tab\tls\prof.xls](#) Profese jsou seřazeny dle četnosti výskytu v roce 2002 a stejně jako v předešlých šetřeních jsou označeny příslušnými kódy KZAM¹. Třídění je poměrně podrobné, operuje s třetí úrovní KZAM.

T-dyn/3: Struktura nabídky volných pracovních míst podle skupin KZAM - proměna 1999-2000-2002

Profese	% z inzerátů			**	% z profesí			**
	1999	2000	2002	99/02	1999	2000	2002	99/02
341 Obch. zástupci, poj. agenti	14,34	12,23	12,63	-1,71	21,81	16,37	14,57	-7,24
512 Kuchaři, číšníci	3,71	3,92	5,54	1,83	5,65	5,25	6,39	0,75
241 Fin.experti, personal., reklama, mark.	3,49	6,62	4,84	1,35	5,31	8,87	5,58	0,28
<i>Práce doma *</i>	8,71	2,78	4,83	-3,88	13,25	3,72	5,57	-7,68
521 Prodavači v obchodě	2,74	2,95	4,50	1,76	4,17	3,95	5,20	1,03
411 Sekretářky, kancel. prac.	4,57	4,92	3,86	-0,72	6,95	6,59	4,45	-2,5
123 Vedoucí útvarů	1,33	3,16	3,20	1,87	2,02	4,23	3,69	1,67
343 Účetní, odb. referenti	1,30	2,08	3,14	1,85	1,97	2,79	3,63	1,65
712 Zedníci, betonáři, tesaři	0,55	1,58	2,88	2,33	0,84	2,11	3,33	2,49
311 Technici v "tech." oborech	1,35	1,90	2,82	1,47	2,05	2,55	3,25	1,2
832 Řidiči os. automobilů	1,79	1,84	2,69	0,9	2,73	2,47	3,10	0,38
514 Kosmetičky, maséři...	1,84	1,55	2,31	0,47	2,80	2,08	2,67	-0,13
312 Technici IT	1,10	2,92	2,30	1,2	1,67	3,91	2,65	0,98
413 Úředníci v dopravě, skladech...	1,04	1,55	1,92	0,89	1,58	2,08	2,22	0,64
214 Tech. inženýři (elektro, stav...)	1,69	2,25	1,90	0,21	2,56	3,02	2,19	-0,37
913 Uklízeči, pomocnice v dom.	0,87	1,29	1,87	1	1,32	1,73	2,16	0,83
122 Vedoucí výr. a prov. celků	0,15	0,31	1,80	1,65	0,23	0,41	2,08	1,85
516 Pracovníci ostrahy	0,77	1,29	1,74	0,97	1,17	1,73	2,01	0,84
713 Pokrývači, izolatéři	0,60	0,59	1,32	0,72	0,91	0,79	1,52	0,61
<i>Všechny obory *</i>	1,27	1,18	1,29	0,02	1,93	1,57	1,48	-0,45
422 Recepční, telefonisté	0,41	1,16	1,19	0,77	0,63	1,55	1,37	0,74
724 Elektromechanici	0,41	0,42	0,98	0,58	0,62	0,56	1,13	0,52
342 Obchodní agenti	0,15	0,34	0,89	0,74	0,23	0,46	1,02	0,79
523 Modelky, manekýnky	0,69	0,55	0,85	0,17	1,05	0,74	0,98	-0,06
421 Krupiéři, pokladníci (v bance, poj.)	0,43	0,88	0,83	0,4	0,65	1,17	0,96	0,31
722 Nástrojaři, soustružníci kovů	0,66	1,08	0,73	0,07	1,01	1,45	0,85	-0,16
211 Geologové, fyzikové...	0,06	0,11	0,66	0,59	0,10	0,15	0,76	0,66
930 Nekval. dělníci a prac.	0,05	0,03	0,65	0,6	0,08	0,04	0,75	0,67
345 Detektivové	0,02	0,07	0,65	0,63	0,03	0,09	0,75	0,72
721 Svářeči, klempíři	0,41	0,55	0,65	0,23	0,63	0,74	0,75	0,12
323 Zdrav. sestry	0,38	0,49	0,64	0,26	0,58	0,66	0,74	0,16
244 Odb. ekonomové, překladatelé	0,22	0,37	0,62	0,39	0,34	0,49	0,71	0,37
513 Pečovatelé, ošetřovatelé	0,47	0,36	0,60	0,13	0,72	0,48	0,70	-0,02
221 Medicína-prodejci	0,77	0,72	0,58	-0,19	1,17	0,96	0,67	-0,5
213 Programátoři	1,20	3,62	0,57	-0,63	1,82	4,85	0,66	-1,16
714 Lakýrníci	0,24	0,33	0,51	0,27	0,36	0,44	0,59	0,22
245 Uměl.pracovníci	0,18	0,22	0,46	0,28	0,28	0,29	0,54	0,26
720 Kval. kovodělníci a strojírenští dělníci	0,02		0,43	0,41	0,03		0,50	0,47
723 Automechanici	0,30	0,33	0,43	0,13	0,46	0,45	0,50	0,04
741 Potrav. dělníci	0,26	0,34	0,43	0,17	0,40	0,46	0,50	0,1
915 Vrátní	0,16	0,15	0,40	0,24	0,25	0,20	0,46	0,21
522 Prodavači ve stáncích	0,24	0,18	0,38	0,14	0,36	0,23	0,44	0,07
235 Ostat.odbor.pedagog.prac.	0,35	0,53	0,36	0,01	0,53	0,70	0,41	-0,12
322 Zubní technici, optici	0,04	0,08	0,31	0,28	0,05	0,11	0,36	0,31

¹ Standardní klasifikace zaměstnání. U některých profesí se nejedná o standardní třídu povolání KZAM a příslušný kód neodpovídá této klasifikaci. Takto označené profese nebylo možno spolehlivě zařadit do žádné z existujících tříd tak, aniž by se ztratila jejich vypovídací hodnota a tvoří tedy samostatné kategorie. Tyto profese jsou označeny hvězdičkou *. Jde zejména o specifické inzeráty nabízející „práci doma“ (kód 981*) a „všechny obory“ (kód 985*).

825 Tiskaři, knihvazači (obsluha strojů)	0,01	0,31	0,31	0,01	0,36	0,35		
242 Právníci	0,31	0,32	0,29	-0,01	0,47	0,42	0,34	-0,13
349 Pracovník náboženské org.			0,26	0,26			0,30	0,3
826 Obsluha strojů - textil, kůže	0,02		0,25	0,23	0,03		0,29	0,26
321 Laboranti, zem. technici...	0,06	0,10	0,23	0,17	0,09	0,13	0,26	0,18
820 Obsluha stacionárních zařízení a montážní děl.			0,22	0,22			0,25	0,25
412 Účetní, statistik, finanční úř.	0,02		0,21	0,18	0,04		0,24	0,2
812 Obsluha zařízení - zpracování kovů	0,02		0,18	0,17	0,03		0,21	0,18
348 Trenéři, cvičitelé	0,06	0,05	0,16	0,1	0,10	0,07	0,19	0,09
743 Krejčí, šičky	0,25	0,29	0,15	-0,1	0,38	0,39	0,17	-0,21
911 Pouliční prodavači	0,05	0,08	0,15	0,1	0,08	0,10	0,17	0,09
121 Ředitel velké firmy	0,01		0,14	0,13	0,01		0,16	0,15
742 Truhláři, řezbáři	0,55		0,14	-0,4	0,83		0,16	-0,67
334 Instruktoři, lektoři, jiní pedagogové	0,14	0,16	0,14	0	0,21	0,21	0,16	-0,04
800 Dělníci nespecif.	0,11	0,13	0,14	0,03	0,17	0,18	0,16	-0,01
821 Obsluha strojů - výrobky z kovu	0,01		0,13	0,12	0,02		0,15	0,13
232 Učitelé na ZŠ, SŠ	0,48	0,38	0,12	-0,37	0,74	0,50	0,14	-0,6
234 Učitelé na spec. školách	0,09	0,20	0,12	0,03	0,14	0,27	0,14	0
828 Montážní dělníci	0,01	0,05	0,11	0,1	0,02	0,07	0,12	0,11
247 Odborní administrat. prac.	0,01	0,02	0,10	0,09	0,01	0,02	0,11	0,1
347 Prac. zábavy (diskžokej...)	0,39	0,32	0,10	-0,29	0,59	0,42	0,11	-0,48
833 Řidiči zem. strojů	0,04	0,01	0,10	0,06	0,05	0,01	0,11	0,06
313 Obsluha optic. a elektron. zař.	0,10	0,04	0,09	-0,01	0,15	0,06	0,10	-0,05
344 Celní a daňovní prac.	0,05	0,15	0,09	0,04	0,08	0,20	0,10	0,02
414 Korektoři, kodovači...	0,04	0,08	0,09	0,05	0,05	0,11	0,10	0,05
315 Bezpečnostní technici	0,06	0,03	0,08	0,02	0,09	0,03	0,09	0
610 Chovatelé, pěstitelé, les. děl.	0,14	0,11	0,06	-0,08	0,22	0,15	0,07	-0,14
243 Archiváři, knihovníci	0,02		0,05	0,04	0,03		0,06	0,04
734 Tiskaři	0,29	0,29	0,05	-0,23	0,43	0,39	0,06	-0,37
331 Pedagogové mimo školy	0,01	0,04	0,04	0,04	0,01	0,06	0,05	0,04
914 Správci, domovníci	0,10	0,03	0,04	-0,06	0,15	0,04	0,05	-0,1
310 Technici nespecif.	0,39	1,22	0,02	-0,37	0,60	1,63	0,02	-0,57
744 Obuvníci	0,03	0,04	0,02	-0,01	0,04	0,06	0,02	-0,02
130 Vedoucí malých org.	0,15	0,29	0,02	-0,12	0,22	0,39	0,02	-0,2
231 VŠ pedagogové	0,03	0,05	0,01	-0,02	0,04	0,07	0,01	-0,03
511 Průvodčí, stevardi	0,01	0,01	0,01	0	0,01	0,01	0,01	0
827 Obsluha strojů - výroba potravin	0,00		0,01	0,01	0,01		0,01	0,01
834 Lodní posádka	0,00		0,01	0,01	0,01		0,01	0,01
916 Sběrač odpadků, metař	0,00		0,01	0,01	0,01		0,01	0,01
212 Matematici	0,02	0,03		-0,02	0,03	0,03		-0,03
221 Biochemici, farmakolog.	0,04	0,06		-0,04	0,07	0,08		-0,07
410 Nižší úředníci - nespec.	0,04	0,12		-0,04	0,06	0,16		-0,06
700 Řemesl., kval.vyr., opr. - nespec.	0,03			-0,03	0,05			-0,05
711 Horníci	0,02	0,03		-0,02	0,03	0,03		-0,03
731 Vyr. a opr. přesných strojů a šperků	0,02			-0,02	0,04			-0,04
732 Skláři, hrnčíři	0,01	0,02		-0,01	0,02	0,02		-0,02
816 Topiči, strojníci energ. zař.	0,06	0,13		-0,06	0,10	0,18		-0,1
<i>Ostatní profese, spec. *</i>	0,13		0,02	-0,11	0,20		0,02	-0,17
Neuvedena	34,24	25,34	13,35					
Celkem	100,00	100,00	100,00		100,00	100,00	100,00	

* Kategorie není v KZAM.

** Rozdíl 2002-1999, procent. body.

Mezi profesemi stejně tak, jako v minulých šetřeních, dominují povolání nějakým způsobem spojená s obchodem, tzv. „**odborní pracovníci – zprostředkovatelé obchodních a finančních transakcí**“ (třída 341, především obchodní zástupci, obchodní poradci, prodejci, dealeri, ale i pojišťovací poradci a realitní či burzovní makléři) – tyto profese se vyskytovaly v cca 13% všech inzerátů a v cca 15% inzerátů, u nichž byla profese definována.

Přes své nesporné prvenství mezi poptávanými profesemi je však zastoupení této třídy opět nepatrně nižší oproti roku 2000 (kdy tvořilo 16% z celkového počtu profesí a 12% ze všech inzerátů) a zejména vzhledem k roku 1999 (to tvořilo 22% z celkového počtu profesí a 14% ze všech inzerátů). Poptávka po této profesi je nižší o sedm procentních bodů oproti roku 1999 (vzhledem k počtu inzerátů, jež specifikovaly profesi, viz [tab\dyn\dyn_3.xls](#)). Z těchto výsledků lze usuzovat na trend mírného poklesu zájmu o tyto profese v inzerátech.

Druhou nejfrekventovanější skupinou jsou „**provozní pracovníci stravování**“ (tř. 512) – tj. zejména kuchaři a číšníci. Ti tvoří 6,4% z profesí a 5,5% ze všech inzerátů. Vzhledem k předešlému šetření jsme zaznamenali **mírný nárůst poptávky** po těchto profesích (v roce 2000 představovaly jen 5,3% nabídky profesí a 4% ze všech inzerátů a byly 4. nejfrekventovanější skupinou, v roce 1999 to bylo 5,7%, resp. 3,7%, 4. nejfrekventovanější skupina) a „posunuly“ se ze 4. místa na místo druhé.

Na dalších dvou místech v žebříčku nejžádanějších profesí se „umístily“ skupiny profesí „**odborní duševní pracovníci v oblasti podnikání a v příbuzných oborech**“ (tř. 241) a inzeráty nabízející „**práci doma**“ (981*). Třída 241, což jsou především finanční a bankovní experti, personalisté a odborní pracovníci a specialisté v marketingu, reklamě a průzkumu trhu, tvoří 5,6% z nabídky profesí a 4,8% ze všech inzerátů, tzn. zaznamenali jsme **mírný pokles zájmu** o tyto profese vzhledem k roku 2000, kdy se tyto profese těšily poměrně velkému zájmu (v roce 2000 tvořily celých 8,9% z nabídky profesí a cca 6,6% z nabídky všech inzerátů, v roce 1999 jen 5,3%, resp. 3,5%). Stejných hodnot nabývaly inzeráty, nabízející tzv. „práci doma“². Tato skupina zaznamenala **mírný nárůst zájmu** – cca o dva procentní body oproti roku 2000. (přičemž mezi lety 1999 a 2000 byl zjištěn výrazný trend opačný – pokles zájmu o téměř 10 procentních bodů - vzhledem k počtu profesí).

„Magickou“ 5% hranici z celkového počtu zaznamenaných profesí překročili ještě „**prodavači v obchodě**“ (tř. 521), kteří činí 5,2% nabídky všech profesí a 4,5% nabídky všech inzerátů. Vzhledem k předešlým šetřením se podíl těchto povolání výrazněji nezměnil (v letech 2000 i 1999 tvořil 3,9%, resp. 2,9%, v roce 1999 4,1%, resp. 2,7%).

Co se týče následujících pořadí ve struktuře nabízených povolání **poměrně výrazný pokles nabídky** jsme zaznamenali u profesí „**kancelářští a manipulační pracovníci, sekretářky, písáčky**“ (tř. 411) – o 2,5 procentních bodů (vzhledem k počtu profesí). Zatímco v předešlých letech patřily tyto profese do trojice nejžádanějších, letos se „umístily“ až na místě šestém, tvořily 4,4% z nabídky profesí a 3,9% z nabídky inzerátů (zatímco v roce 2000 to bylo 6,6%, resp. 4,9%, srovnatelně i v roce 1999 6,9%, resp. 4,6%).

U následující skupiny profesí, tj. „**účetní, odborní referenti**“ (343) došlo k **mírnému nárůstu zájmu**. Tato skupina se podílela ve 3,6% na celkové nabídce povolání a ve 3,1% na všech inzerátech (v roce 2000 2,8%, resp. 2%, v roce 1999 2%, resp. 1,3%).

Další a zajímavou skupinou v pořadí je skupina profesí „**zedníci, betonáři, tesaři**“ (tř. 712). U této skupiny jsme zaznamenali **mírně rostoucí zájem**. V tomto roce už představují 3,3% z celkové nabídky profesí a 2,9% nabídky všech inzerátů. V roce 2000 tato nabídka činila 2,1% z celkové nabídky profesí a 1,6% ze všech inzerátů, ještě výraznější nárůst zájmu oproti roku 1999 (tvořily 0,8%, resp. 0,6%).

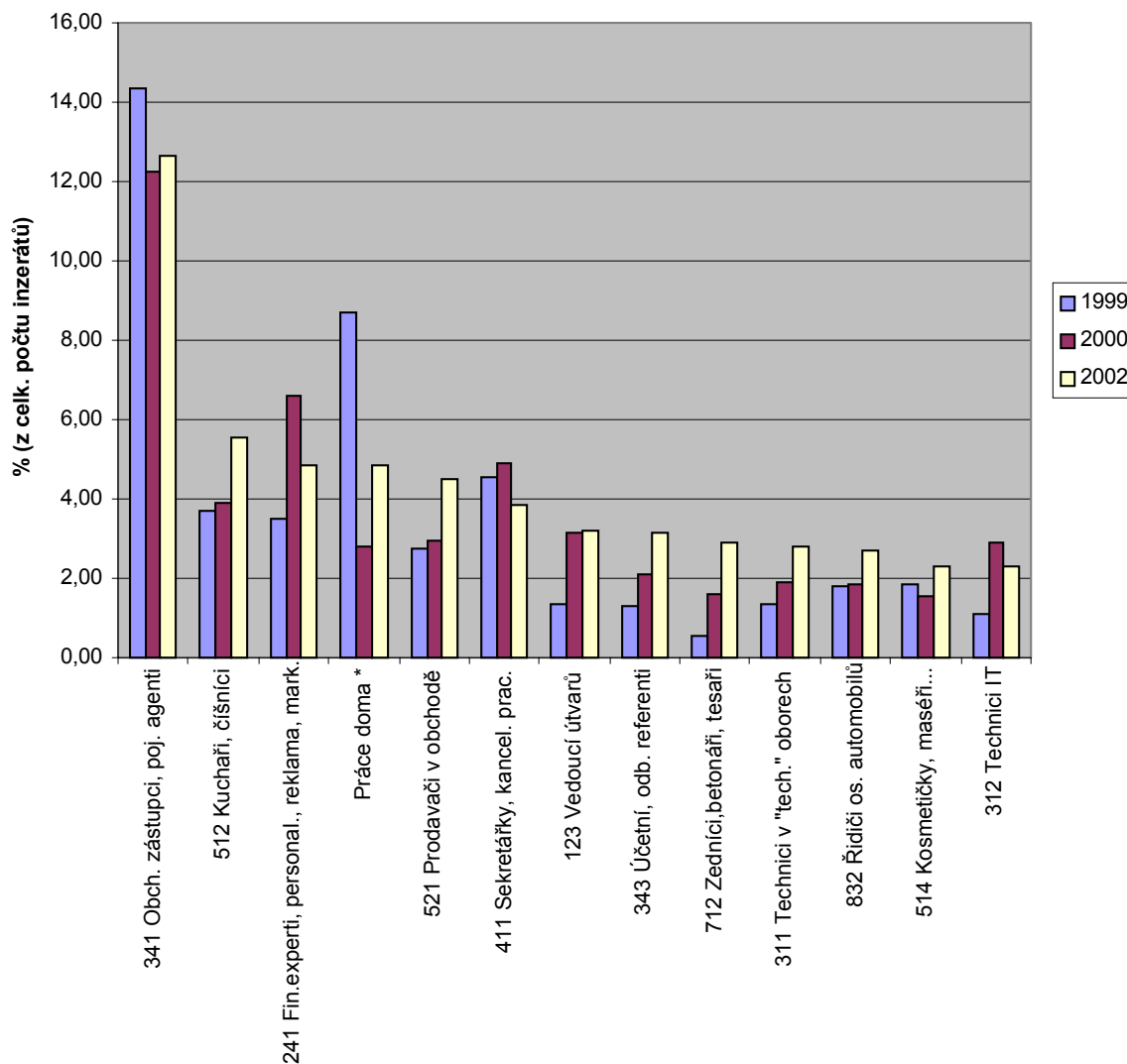
² Jde o blíže nespecifikované domácí práce bez udání dalších podrobností (nejspíše jde o skryté dealerství, popř. lepení či rozesílání obálek a reklamních předmětů).

Obdobný zájem či mírný nárůst zájmu jako v předešlých letech lze vysledovat i u skupin profesí „**technici v „technických“ oborech**“ (tř. 311), „**řidiči osobních automobilů**“ (tř. 832), „**kosmetičky, maséři..**“ (tř. 514) či „**technici IT**“ (tř. 312). U dalších skupin profesí nedošlo oproti rokům 2000 a 1999 k výraznějším změnám.

Ve všech třech srovnávaných šetřeních se **na prvních šesti místech vyskytují shodné skupiny profesí**. Nejvíce požadovanou skupinou profesí byla ve všech srovnávaných letech skupina „**odborní pracovníci – zprostředkovatelé obchodních a finančních transakcí**“ (341, především obchodní zástupci, obchodní poradci, prodejci, dealeri, realitní a burzovní makléři či pojišťovací poradci). V letošním roce jsme oproti roku 1999 zaznamenali pokles zájmu o tuto profesi o 7 procentních bodů. Dále lze říci, že opět mezi prvními deseti skupinami profesí **převažovala povolání spíše „středně kvalifikovaná“** (obchodníci, nižší administrativní profese) a **obslužná** (pracovníci ve stravování, dopravě, osobní služby); samostatně pak opět stojí nabídky typu „**práce doma**“ (981*) u nichž došlo vzhledem k roku 1999 k mírnému poklesu žádanosti (také o 7 procentních bodů). Mezi devíti nejčastěji se vyskytujícími nabídkami zaměstnání je opět jediná skupina „**dělnických**“ profesí, a to „**zedníci, tesaři, betonáři**“ (712). A dokonce zde lze vidět mírný nárůst zájmu, a to o dva a půl procentního bodu. V tomto roce se mezi nejméně frekventovanějšími skupinami profesí vyskytla pouze jedna skupina profesí, jež vyžadují vysokoškolské vzdělání a vysokou odbornost: „**odborní duševní pracovníci v oblasti podnikání a příbuzných oborech**“ (241), tj. finanční a bankovní experti, personalisté a odborní pracovníci a specialisté v marketingu, reklamě, průzkumu trhu. Zájem o tyto profese zůstal oproti roku poměrně stabilní. Zájem o skupinu profesí „**vedoucí útvarů**“ (123) se zvýšil o necelé dva procentní body. U těchto profesí lze pozorovat stabilní, mírně rostoucí zájem. O profese „**vedoucí výrobních a provozních celků**“ (122) byl zaznamenán zvýšený zájem, a to o cca dva procentní body. Stejně zvýšený zájem se objevil také u „**úředníků v dopravě a skladech**“ (413). Zájem o ostatní nejčastěji se vyskytující skupiny profesí je relativně stabilní. Z profesí, jež nebyly v našem šetření výrazněji zastoupeny (tj. tvořili pouhých 0,7% inzerátů, jež specifikovaly profesi), se jako poměrně zvláštní jeví situace „**programátorů**“ (213), zájem o tuto profesi totiž klesl oproti roku 2000 (kdy se na celkovém počtu inzerátů s uvedenou profesí podíleli cca 5%) o celé čtyři procentní body³.

³ V této souvislosti by stálo za to se zamyslet, zda nedochází k posunu v chápání pojmů „programátor“ a „technik IT“. Zda se tato pojmenování profesí v podvědomí zaměstnavatelských subjektů nezaměňují.

G-dyn/3: Struktura nabídky volných prac. míst podle skupin KZAM 1999-2000-2002

2.2. NABÍZENÉ FINANČNÍ OHODNOCENÍ

Plat, který zaměstnavatelský subjekt nabízí, spoluurčuje (spolu s dalšími charakteristikami) pozici dané profese na trhu práce. Při analýze byla použita šest kategorií nabízených měsíčních platů. Další kategorií pak tvoří, podobně jako v předchozích dvou šetřeních, nespécifikované „dobré finanční ohodnocení“, kdy zaměstnavatel sice nevedl konkrétní částku, ale finanční atraktivitu nabízené pozice vyjádřil slovy. Poslední sledovanou položkou je, zda je mzda udaná v Kč za hodinu.

Co se týče specifikování nabídky mzdy ze strany zaměstnavatelských subjektů a vývoje nabízené mzdy v rámci profesních skupin, tak při obecném pohledu lze pozorovat, že u každé skupiny došlo k celkovému zvýšení počtu inzerátů, v níž zaměstnavatel alespoň nějakým způsobem specifikoval mzdu.

Nabízená mzda byla specifikovaná v necelé čtvrtině (24,7%) inzerátů, což představuje oproti roku 2000 nárůst o dva procentní body a oproti roku 1999 o necelých deset procentních bodů (mzda byla specifikována v roce 2000 ve 22,7% inzerátů, v roce 1999 cca ve 15% inzerátů). Celkově lze tedy tvrdit, že stoupá počet inzerátů s určenou mzdou (včetně tzv. „dobrého finančního ohodnocení“).

V následujícím výčtu jsou uvedeny profese, jež se relativně nejčastěji pojily s nabídkou tzv. „**dobrého finančního ohodnocení**“:

- technici IT (312)
- vedoucí útvarů (123)
- finanční experti, personalisté... (241)
- obchodní zástupci, pojišťovací agenti... (341)
- pracovníci ostražky (516)
- obchodní agenti (342)
- techničtí inženýři (214)

Inzeráty nabízející tyto profese uváděly tzv. „dobré finanční ohodnocení“⁴ cca v 15% až 25% případů. Relativně častá nabídka „dobrého finančního ohodnocení“ (cca v 12-14% inzerátů hledajících danou pozici) se objevovala i u dalších profesí, jako jsou elektromechanici (u této kategorie se v podstatě jiné mzdové vymezení neobjevovalo), účetní a odborní referenti, sekretářky a kancelářští pracovníci, technici v „technických“ oborech.

Konkrétní nabídku měsíčního platu zaměstnavatelé specifikovali pouze v 11% všech inzerátů.

Profese, pohybující se ve vyšších příjmových kategoriích (stejně jako v předešlých šetřeních se za ně považují ty od 20 000 Kč měsíčně) byly následující:

- technici IT (312)
- obchodní zástupci, pojišťovací agenti... (341)
- účetní, odborní referenti... (343)
- vedoucí útvarů (123)

částečně i:

- obchodní agenti (342)
- vedoucí výrobních a provozních celků (122)
- finanční experti, personalisté... (241)
- sekretářky, kancelářští pracovníci (411)
- technici v „technických“ oborech (311)

Do **nejnižší mzdové kategorie**, tj. do 10 000 Kč měsíčně, spadá pouze necelé 1% ze všech inzerátů. Profese nejvíce patřící do této kategorie byly následující:

- uklízeči, pomocnice v domácnosti (913)
- pracovníci ostražky (516)
- „práce doma“ (981*)
- prodavači v obchodě (521)
- sekretářky, kancelářští pracovníci (411)

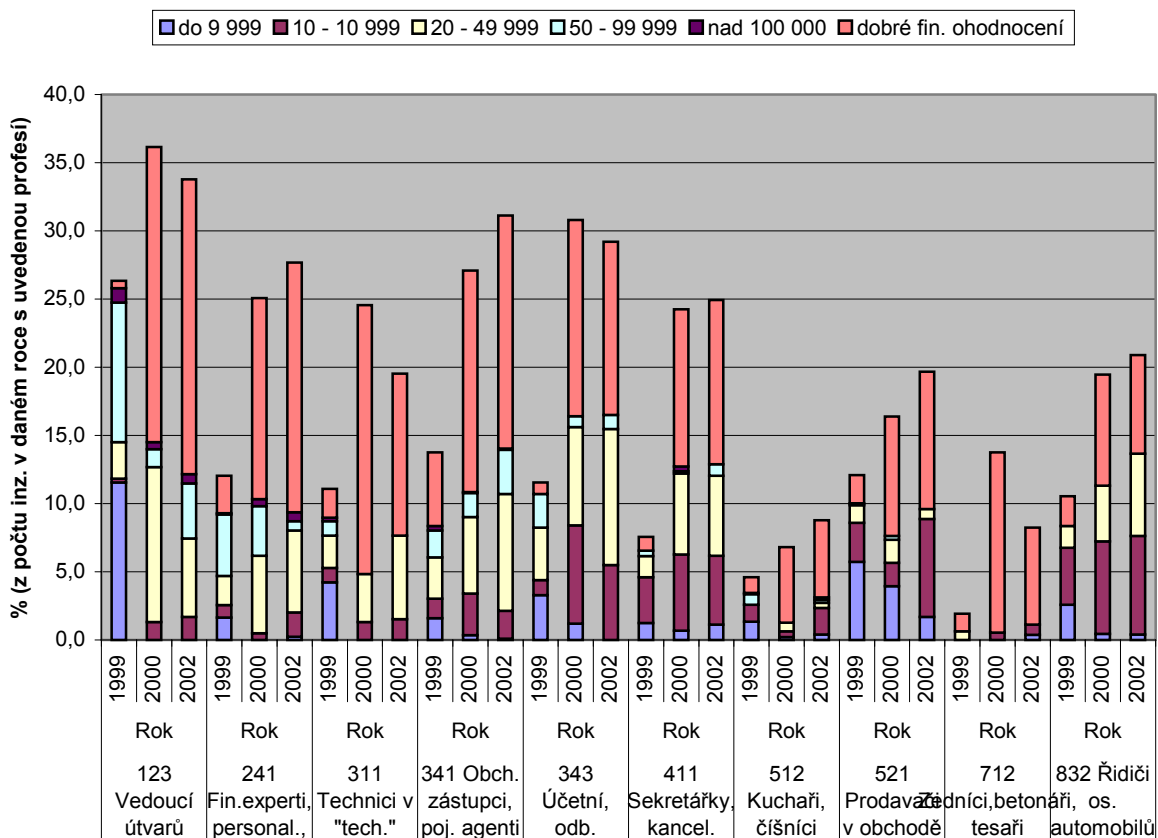
⁴ Výrok „dobré finanční ohodnocení“ je výrok krajně relativní. Otázkou je, jak tento výrok zaměstnavatel myslí. Např. do jaké míry je „dobré finanční ohodnocení“ v případě např. dělnických profesí opravdu „dobré“, se lze jen dohadovat. Může jít i o „krycí manévry“ zaměstnavatele s cílem nalákat pracovníky např. na nevýhodný směnný provoz. Často se však použitím tohoto výroku inzerující subjekty pravděpodobně snaží zvýšit pochybnou atraktivitu podivného znění inzerátu.

Kategorie „**sekretářky, kancelářští pracovníci**“ (411) se ukazuje jako poměrně zajímavá. Je relativně často zastoupena jak ve vyšších příjmových kategoriích, tak v nejnižší mzdové kategorii. Nezanedbatelný je i její výskyt v kategorii tzv. „dobrého finančního ohodnocení“. Tato skutečnost pravděpodobně ukazuje na to, že tato profese je vnitřně relativně diverzifikována z hlediska mzdových kategorií (6,1% z této profesní skupiny spadá do nižších mzdových kategorií, tj. do 20 000 Kč za měsíc, 6,6% do kategorií nad 20 000 Kč za měsíc, přibližně stejné procento, tj. 12%, pak do nabídky „dobré finanční ohodnocení“).

Zajímavým výsledkem je i postavení profesní skupiny „**řidičů osobních automobilů**“ (832) a inzerátů nabízejících „**práci doma**“ (981*) z finančního hlediska. Poměrně vysoký podíl (6%) u těchto profesí obsahoval nabízenou měsíční mzdu v kategorii 20 – 39 000 Kč za měsíc.

V následujícím grafu jsou vidět rozdíly mezi nabízenou mzdou u vybraných (nejvíce požadovaných) skupin profesí během let 1999 až 2002:

G-dyn/3-b/mz: Nabízená mzda (odměna) u vybraných profesí 1999-2000-2002

Do skupiny profesí, které na trhu práce představují nejlépe ohodnocované, dle inzerce patří zejména technici IT (312), obchodní zástupci, pojišťovací agenti... (341), účetní, odborní referenti... (343) a vedoucí útvarů (123). Dále se k nim řadí také obchodní agenti (342), vedoucí výroby a provozních celků (122), finanční experti, personalisté... (241), sekretářky, kancelářští pracovníci (411) a technici v „technických“ oborech (311).

Naopak uklízeči, pomocnice v domácnosti (913), pracovníci ostrahy (516), prodavači v obchodě (521) a zároveň sekretářky, kancelářští pracovníci (411) spadají do skupin profesí nejnižše finančně hodnocených.

U **techniků IT, obchodních zástupců a pojišťovacích agentů, finančních, personálních a marketingových expertů** došlo od roku 1999 ke zvýšení, jak počtu inzerátů, jež konkrétně specifikují nabízenou mzdu, tak k posunu směrem k vyšším platovým kategoriím a zejména ke zvýšení počtu inzerátů jež nabízejí tzv. „dobré finanční ohodnocení“.

Relativně opačná tendence, co se týče konkrétně vyjádřené výše mzdy, je vidět u **vedoucích útvarů**. Zde došlo k poměrně výraznému snížení inzerátů, jež specifikovaly konkrétní výši mzdy. Zřejmě se tak stalo na úkor tzv. „dobrého finančního ohodnocení“, které se v inzerátech objevovalo oproti roku 1999 častěji.

Přestože kategorie tzv. „dobrého finančního ohodnocení“ je sporná, dá se předpokládat, že zejména u nedělnických profesí se za ní skrývá vyšší finanční ohodnocení, tj. i z tohoto lze usuzovat na perspektivnost dané profese. Lze tedy na základě tohoto usuzovat na povolání, jež mohou být aktuálně perspektivní.

2.3. SPECIFIKACE NAROKŮ NA HLEDANÉHO PRACOVNÍKA

2.3.1 Věk a pohlaví⁵

Specifikace požadovaného věku v inzerátech se objevila pouze u 3% procent všech inzerátů, tj. v 97% všech inzerátů jsme požadavek na věk nenašli. (V roce 2000 to bylo přes 2%, resp. 98%, v roce 1999 téměř 5%, resp. 95%.)

Požadovaný věk jsme zaznamenávali do čtyř kategorií – kategorie do 25 let, do 35 let, 40 – 60 let a do kategorie logicky odlišně vymezené, tj. nad 30, 40 let.

Byli-li nároky na **věk uchazečů** specifikovány, skoro vždy šlo o preferenci mladých lidí, zejména do 25 let, případně do 35 let. Lze tedy říci, že oproti předešlým letům specifikované věkové požadavky spíše směřují k nižším věkovým kategoriím. Maximální věk do 25 let byl požadován u celých 43% inzerátů, jež specifikovaly věk, kategorie do 35 let u cca 27% inzerátů, kategorie od 40 do 60 let u cca 16% inzerátů a kategorie nad 30, 40 let u cca 14% inzerátů.

V otázce **preferencí pohlaví uchazečů** o zaměstnání je situace jasnější. 90% inzerátů neobsahovalo žádné požadavky na to, zdali má uchazeč být muž či žena (v roce 2000 to bylo 93% inzerátů, v roce 1999 95%). Pokud však tento požadavek uveden byl, z 93% byly požadovány ženy. (Viz [tab\2s\3_pohl-vek.xls](#)).

U těchto profesí se relativně častěji vyskytoval požadavek, aby hledanou pracovnící byla **žena**:

⁵ Požadavky na pohlaví a věk uchazečů o zaměstnání jsou specifické: jsou osobního rázu a se skutečnými schopnostmi a znalostmi mají jen velmi málo společného. Také by se nemělo zapomínat na to, že požadavky tohoto typu kladené na potencionální uchazeče o zaměstnání od října 1999 zákon nedovoluje a jsou tak ve své podstatě nelegitimní.

prodavači v obchodech předváděči zboží (521)
kuchaři, číšníci (512)
sekretářky, kancelářští pracovníci (411)
uklízečky, pomocnice v domácnosti (913)
kosmetičky, maséři (514)
manekýnky, modelky (523)

Nyní se podívejme na nabídku profesí, jež požaduje **muže**:

kuchaři, číšníci (512)
uklízeči, pomocníci (913)
pracovníci zajišťující ostatní služby, tj. maséři atp. (514)
pracovníci ochrany a ostrahy (516)
manekýni, modelové (523)
kancelářští a manipulační pracovníci (411)

Z výše uvedeného lze usuzovat spíše než na existenci typicky „ženských“ či typicky „mužských“ profesí, na existenci profesí, které vykonávají jak muži, tak ženy, ale požadované pohlaví konkrétně a vysoce specifikují. Mezi tyto profese tedy patří zejména: kuchaři a číšníci (512), pracovníci zajišťující ostatní služby, tj. maséři, kosmetičky atp. (514), uklízeči, pomocníci (913), kancelářští pracovníci (411) a především manekýni, manekýnky a modelky (523).

Požadavky na věk uchazeče o zaměstnání patří ke kategoriím, jež byly v inzerátech vyjádřeny pouze ve velmi malé míře. V tomto šetření byly věkové požadavky specifikovány pouze ve 3% všech sledovaných inzerátů.

Typická profese vyžadující výslovně mladší zaměstnance (tj. do 25 let) jsou „manekýni, manekýnky a modelky“ (523). Mladší, ale i o poznání starší zaměstnance, tj. až do 35 let, byli požadováni u skupin profesí „kuchaři a číšníci“ (512), „prodavači v obchodech a předváděči zboží“ (521), „kosmetičky, maséři“ (514).

U 47 inzerátů jsme se setkali s požadavkem na věk vyšší než 40 let. Mezi profese, jež požadují zaměstnance v této věkové kategorii patřily nejvíce: obchodní zástupci, pojišťovací agenti (341), sekretářky, kancelářští pracovníci (411) a prodavači v obchodě (521).

2.3.2 Stupeň a obor vzdělání

Nároky na vzdělání a jejich vývoj v souvislosti s jednotlivými druhy profesí představují velmi důležitý ukazatel celkových trendů v oblasti trhu práce. Požadavky na vzdělání vyjadřované v inzerci do značné míry reflektují náročnost profese v očích zaměstnavatelů i celé veřejnosti a jsou tak při orientaci na trhu práce podstatným „vodítkem“.

Vyjádření požadavků na **stupeň vzdělání** byl zaznamenán u cca 27% inzerátů. V roce 2000 byl tento požadavek vyjádřen v 26% inzerátů, v roce 1999, kdy se tak stalo pouze ve 16,5% inzerátů. Je důležité si uvědomit, že velkou část inzertní nabídky tvoří inzeráty, kde nebyla profese uvedena vůbec, v těchto inzerátech požadavek na příslušné vzdělání zpravidla chyběl.

Nejčastěji se v inzerátech objevoval požadavek na SŠ vzdělání, a to v 8,7% všech z celkového počtu inzerátů (a ve 32% inzerátů, které uváděly požadovanou profesi), dále požadavek na SŠ nebo VŠ vzdělání v 8% všech inzerátů (resp. 30%), pouze VŠ vzdělání, a to v 7% případů (resp. 27%) a nakonec požadavek na vyučení, který se vyskytl v necelých 3% všech inzerátů (resp. v 10% inzerátů, jež uváděly požadovanou profesi).

Podívejme se nejdříve na ty skupiny profesí, u kterých se v porovnání s ostatními **relativně nejčastěji** vyskytoval požadavek na **vysokoškolské vzdělání** (ve cca 22 až 51% případů):

- techničtí inženýři (214)
- vedoucí útvarů (123)
- vedoucí výrobních a provozních celků (122)
- technici IT (312)
- finanční experti, personalisté... (341)

U následujících profesí zaměstnavatelé nejčastěji uváděli požadavek na **vysokoškolské či středoškolské vzdělání** (ve cca 20 až 25% případů):

- vedoucí útvarů (123)
- technici v „technických“ oborech (311)
- technici IT (312)
- účetní, odborní referenti (343)
- finanční experti, personalisté... (341)

Pokračujeme profesemi, jež se z hlediska inzerce jeví jako „zpravidla středoškolské“, tzn. vyžadující – dle zaměstnavatelů – **středoškolské vzdělání s maturitou**.

Nejvíce (v 25 až 30% případů) se tento požadavek vyskytl u těchto skupin profesí:

- technici v „technických“ oborech (311)
- účetní, odborní referenti (343)
- obchodní agenti (342)
- sekretářky, kancelářští pracovníci (411)
- recepční, telefonisté (422)

částečně i (v 12 – 17% případů):

- finanční experti, personalisté... (241)
- úředníci v dopravě, skladech (413)
- vedoucí útvarů (123)
- obchodní zástupci, pojišťovací agenti (341)
- elektromechanici (724)

U kvalifikovaných dělnických povolání dominovaly požadavky na **vyučení** v oboru. Vyskytovaly se zejména u:

- elektromechaniků (724)
- kuchařů, číšníků (512)
- pokryvačů, izolatérů (713)
- zedníků, betonářů, tesařů (712)

Co se týče požadavků na **obor vzdělání** uchazeče, podobně jako v předešlých šetřeních nebyl u většiny inzerátů (86%) specifikován (v roce 2000 nespecifikován obor u 94% všech inzerátů, v roce 1999 to bylo téměř 100%). Z výše uvedeného lze usuzovat, že zaměstnavatelé zřejmě stále předpokládají přímo konkrétní znalosti a dovednosti potřebné pro výkon dané profese. Přesto je vidět určitý trend – příslušnému oborovému zaměření možná začínají přisuzovat větší váhu.

Strukturu požadavků na obor vzdělání u vybraných profesních tříd ukazuje [tab\2s\3_obo.xls](#).

U následujících skupin profesí byly s požadavky na **obor vzdělání** uváděny relativně nejčastěji:

techničtí inženýři (211)
technici v „technických oborech“ (311)
vedoucí výrobních či provozních celků (122)
vedoucí útvarů (123)
zástupci – agenti – obchodní, přepravní, úředníci (342)
odborní administrativní pracovníci, účetní (343)
technici IT (312)

U **technických inženýrů** (214) převažoval, což asi nebude překvapením, zájem o obory technického směru, ve 23% byl požadován obecně technický obor vzdělání bez konkrétnější specifikace, v cca 13% strojírenství, v 11% „elektro“ a v 10% stavebnictví. Ze srovnání s minulými roky lze usuzovat, že požadavek na obor vzdělání u této skupiny profesí **mírně stoupá**. Poptávka po oboru vzdělání se zde vyvíjela takto:

strojírenství: 1999 – 10% inzerátů, 2000 – 6%, 2002 – 13%
„elektro“: 1999 – 7%, 2000 – 7%, 2002 – 11%
stavebnictví: 1999 – 2%, 2000 – 7%, 2002 – 10%

Zájem o všechny obory poměrně výrazně stoupl. Zajímavý je poměrně vysoký nárůst zájmu o strojírenské obory. Stále vysoký a navíc poměrně rostoucí je zájem o elektrotechnické obory (zejména, telekomunikace, elektronika). Rychlý vývoj moderních technologií si prostě žádá špičkové odborníky. Taktéž v letošním roce stoupl zájem o stavební profese.

U **techniků v „technických“ oborech** (311) byl nejvyšší zájem o elektronické obory (13%), a to s nejvyšší pravděpodobností ze stejných důvodů jako u technických inženýrů.

U vedoucích pracovníků (122, 123) převažoval podobně jako v letech 2000 i 1999 zájem o obory technického směru – v těchto případech se jednalo o vedoucí pozice v průmyslové výrobě, u třídy 122 (vedoucí výrobních a provozních celků) je nejvyšší zájem o stavebnické obory.

U skupiny profesí **obchodní agenti** (342) jsou nejvíce požadovány obory technického (11%) a ekonomického směru. V předešlých letech se tato skupina profesí neobjevovala mezi profesemi, jež nějakým způsobem výrazněji specifikovaly požadovaný obor vzdělání.

V kategorii **účetní a odborní referenti** (343) stejně jako v předešlých letech dominoval zájem o vzdělání ekonomického směru a je patrné směřování zaměstnavatelů

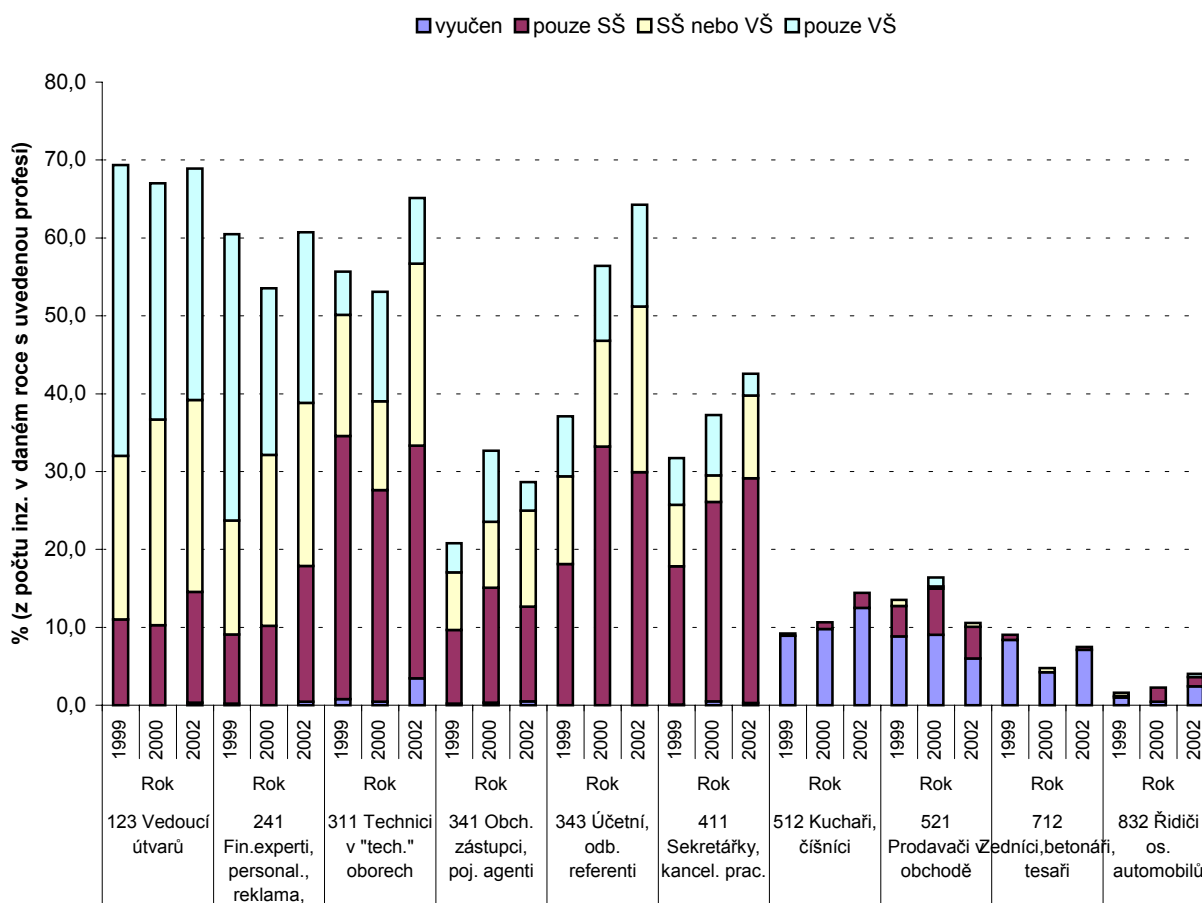
k jasnější specifikaci požadavků. Jestliže byl v obou předešlých letech podíl inzerátů požadujících ekonomické vzdělání 11%, v letošním roce to už bylo 23%.

Co se týče **techniků IT** (312), je v letošním roce oproti předchozím letům, také patrný trend jasnější specifikace požadavků na obor vzdělání ze strany zaměstnavatelů – zejména u oboru „elektro“ – z 2% (1999) na 6% (2000) a posléze na 13% (2002). Směřování k vyšší specifikaci se vyskytl i u stavebnictví – z 0,7% (1999, v roce 2000 0%) na 8% (2002). Obdobný trend je i u oborů strojírenských. Lze tedy potvrdit trend předpokládaný z předešlé studie, že bude docházet k jasnější specifikaci ze strany zaměstnavatelů a k větší vyhraněnosti výběru nových pracovníků.

Shodně jako v předešlých letech v inzertní nabídce u obslužných, kvalifikovaných dělnických a nekvalifikovaných profesí nehrál požadovaný obor v podstatě žádnou roli a v drtivé většině případů nebyl vůbec uváděn. Zaměstnavatelé jej buď automaticky předpokládali (vyučení v příslušném oboru) anebo šlo o pomocné či nekvalifikované profese. Nicméně u elektromechaniků (724) a kuchařů, číšníků (512) byl obor vzdělání specifikován poměrně jednoznačně – 13% obor „elektro“, resp. 9% obor gastronomie, pohostinství.

Vývoj v letech 1999 až 2002 požadavků na **stupeň vzdělání** u vybraných profesních tříd ukazuje následující graf:

G-dyn/3-b/vzd: Požadované vzdělání u vybraných profesí 1999-2000-2002

Jedinou skupinou profesí, u nichž došlo během let 1999 až 2002 ke zvýšení požadavků na výslovně **vysokoškolské vzdělání** byla „**technici IT**“ (312) – z 7,4% v roce 1999 na 27,7% v roce 2002. U této profesní skupiny podobně došlo i ke zvýšení požadavků na **středoškolské nebo vysokoškolské vzdělání**, a to o více jak deset procentních bodů.

U ostatních profesních skupin většinou nedošlo k výraznějším změnám v požadavcích na stupeň vzdělání oproti předešlým šetřením. Pokud však byla taková změna zaznamenána, byla způsobena spíše větším (menším) vyjádřením požadavků na stupeň vzdělání ze strany zaměstnavatele.

2.3.3. Jazykové schopnosti

Znalost cizích jazyků a požadavky zaměstnavatelských subjektů na jazykovou vybavenost uchazečů jsou dalším důležitým aspektem dané profese a ukazatelem jejího postavení na současném trhu práce.

V inzerátech jsme sledovali aktivní znalost jednoho, popř. více jazyků anebo zda je jazyková znalost „výhodou“. (Viz [tab\tls\j.xls](#)).

Co se týče požadavků na jazykovou vybavenost uchazečů ze strany zaměstnavatele, i zde je vidět oproti předešlým šetřením jednoznačný trend k většímu specifikování požadavků.

Zatímco v roce 1999 cca 12% inzerátů vyžadovalo **aktivní znalost jednoho světového jazyka**, v roce 2000 to bylo pouze 10%. V letošním roce už tento požadavek byl vyjádřen v cca 19,5 % všech inzerátů. V převážné většině šlo o **jazyk anglický** (75% anglický jazyk, 12% německý jazyk, 11% anglický nebo německý jazyk).

Podíl inzerce, jež specifikovala pouze znalost jazyka „výhodou“, činil necelé 4 %. Požadavek na aktivní znalost dalšího jazyka, popř. znalost dalšího jazyka „výhodou“ činil vždy po 1%. V tomto případě šlo většinou o **jazyk německý**.

S těmito profesemi se v letošním roce nejčastěji pojil požadavek na **aktivní znalost jednoho světového jazyka**:

- technici IT (312)
- sekretářky, kancelářští pracovníci (411)
- vedoucí výrobních a provozních celků (122)
- finanční, marketingoví a reklamní experti, personalisté (241)
- obchodní zástupci (342)

Aktivní znalost anglického jazyka se nejvíce objevovala u těchto skupin profesí (v 50% až 30% v rámci dané skupiny):

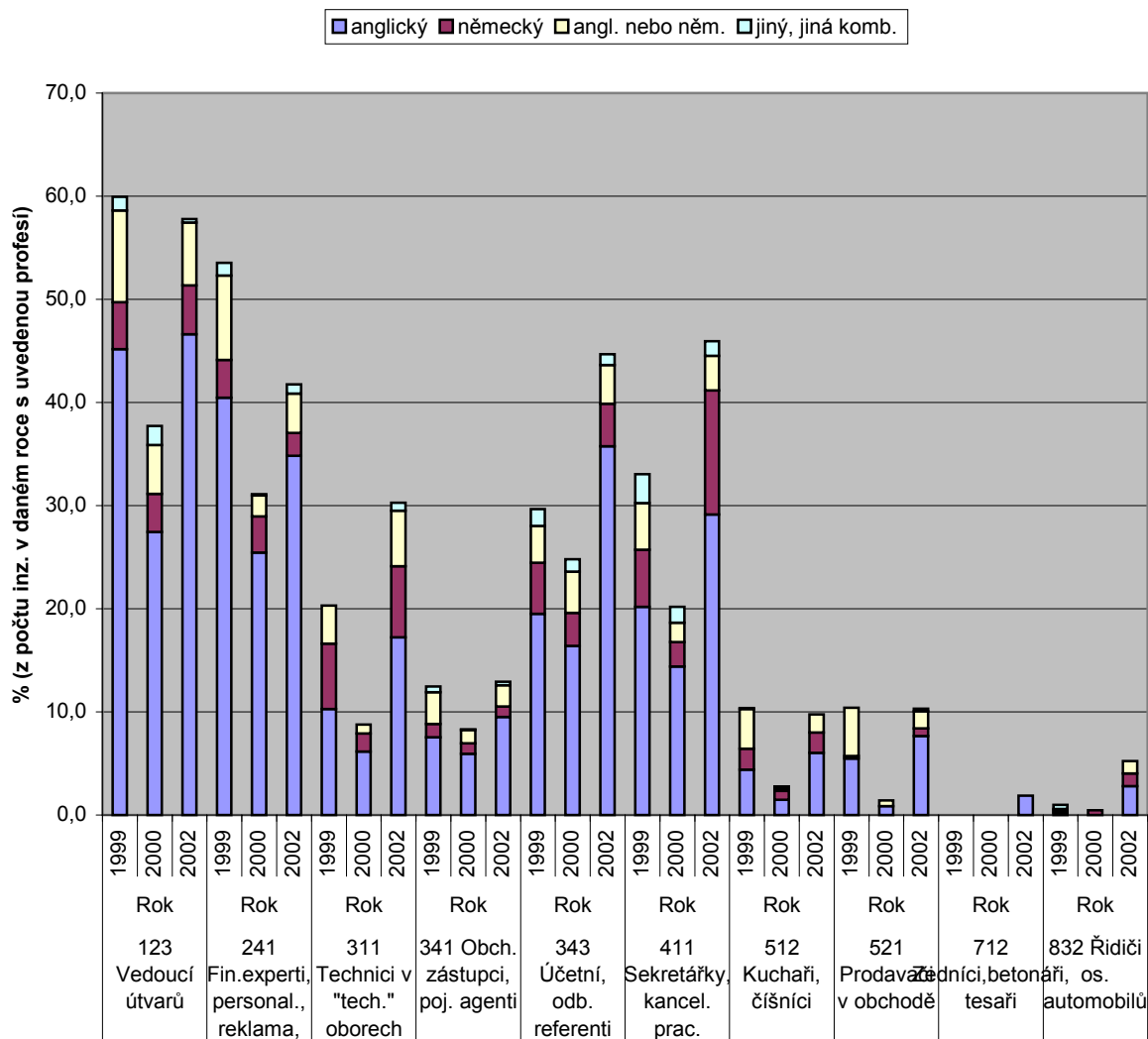
- technici IT (312)
- vedoucí útvarů (123)
- obchodní agenti (342)
- techničtí inženýři (214)
- recepční (422)
- účetní, odborní referenti (343)
- finanční, personální a marketingoví experti (241)
- vedoucí výrobních a provozních celků (122)

Co se týče vývoje jazykových požadavků, lze vidět celkový posun směrem k vyšším nárokům. Stále více je vyžadována aktivní znalost. Navíc je patrné jednoznačně výraznější preferování anglického jazyka, především na úkor němčiny. Jedinou výjimkou tvoří skupina profesí „sekretářky, kancelářští pracovníci“ (411), kde roste zájem právě o jazyk německý.

Co se týče požadavků na **aktivní znalost anglického jazyka**, byl tento nejčastěji zmiňovaný jazyk v letech 1999 požadován v cca 7% inzerátů, zatímco v roce 2002 už v cca 15% inzerátů. Požadavek na aktivní znalost německého jazyka se celkově také zvýšil, i když jen nepatrně. Nicméně podíváme-li se na něj podrobně, tj. v rámci nejfrekventovanějších skupin profesí, výslovný požadavek na německý jazyk je během zkoumaných let buď poměrně stabilní anebo poklesl (viz dále).

Vývoj a změny jazykových požadavků u nejčastěji požadovaných skupin profesí během let 1999 až 2002 byly následující:

G-dyn/3-b/j1: Požadovaný jazyk 1 - aktivně u vybraných profesí 1999-2000-2002

K nejvyššímu nárůstu požadavků na aktivní znalost anglického jazyka došlo u „**techniků IT**“ (312), a to o téměř 37 procentních bodů (z 15,2% v roce 1999 na 52,1 v roce 2002).

U „**vedoucích výrobních a provozních celků**“ (122) došlo v letošním roce k výraznému (o téměř 20 procentních bodů) zvýšení poptávky po aktivní znalosti anglického jazyka, a to ze 14% v roce 1999 na 33,5% v roce letošním. Stalo se tak zřejmě na úkor jazyka německého, u něhož byl zaznamenán opačný vývoj, a to pokles žádanosti o cca 11 procentních bodů (16,3% v roce 1999, 18,9% v roce 2000 a 5,4% v roce 2002). U profesí „vedoucí útvarů“ se jazykové požadavky oproti roku 1999 takřka nezměnily.

Výrazné zvýšení těchto požadavků bylo zaznamenáno také u „**účetních a odborných referentů**“ (343). Tyto požadavky stouply o 16 procentních bodů, tj. z 19,5% v roce 1999 na 35,7 v roce 2002.

Ke zvýšení požadavků na aktivní znalost anglického jazyka došlo také u „**technických inženýrů**“, a to o 13 procentních bodů vzhledem k roku 1999 (z 27,5% na 40,9%).

Téměř o 10 procentních bodů vzrostly požadavky na aktivní znalost anglického jazyka také u „recepčních a telefonistů“ (422), „úředníků v dopravě a skladech“ (413), „obchodních agentů“ (342) a „sekretářek“ (411). Poslední jmenovaná skupina profesí je jedinou skupinou, u níž byl zaznamenáno zvýšení požadavků na aktivní znalost jazyka německého, a to z 5,5% v roce 1999 na 12% v roce 2002. U ostatních skupin profesí je zájem o aktivní znalost německého jazyka buď poměrně stabilní anebo poklesl.

Jedinou skupinou, u níž byl zaznamenán obecně pokles zájmu o aktivní znalost světového jazyka jsou „finanční, personální a marketingoví experti“ (241). Požadavek na aktivní znalost anglického jazyka poklesl o téměř šest procentních bodů, podobně i požadavek na aktivní znalost jazyka německého, který je nižší o čtyři procentní body. Může to být způsobeno tím, že aktivní znalost světového jazyka se s těmito profesemi pojí jaksi „automaticky“, nicméně tento výsledek se ukazuje jako zajímavý vzhledem k tomu, že u ostatních skupin profesí požadavek (popř. jeho vyjádření) na aktivní jazykovou znalost převážně vzrostl.

2.3.4. Schopnost práce s počítačem

Schopnost práce s počítačem je stále více považována za samozřejmou součást kvalifikační výbavy uchazečů o zaměstnání. Stává se pomalu a jistě součástí většiny profesí.

Při analýze jsme rozlišovali, zda zaměstnavatel požaduje „běžnou“ uživatelskou, „odbornou“ (programátorské jazyky) schopnost práce s počítačem, popř. znalost grafických programů.

Zmíněné schopnosti byly v letošním roce specifikovány v 18% inzerátů, zatímco v roce 2000 to bylo ve 12% inzerátů a v roce 1999 v 8% sledovaných inzerátů. Z tohoto je patrné, že i co se schopnosti práce s počítačem týče, zaměstnavatelé své požadavky stále více vymezují. Nejčastěji se objevoval požadavek běžnou, uživatelskou znalost práce s PC (v 75% inzerátů, jež požadovaly znalost práce s PC), dále odbornou znalost (17%) a nakonec znalost grafických programů (8%).

Skupiny profesí, u nichž se relativně nejčastěji objevovaly **požadavky na uživatelskou – „běžnou“ – znalost práce s počítačem**, a to ve cca 40 až 50% inzerátů hledajících danou profesi, byly v letošním roce tyto:

sekretářky, kancelářští pracovníci (411)
účetní, odborní referenti (343)
obchodní agenti (342)

Relativně vysoký podíl inzerátů (cca 15 až 30% u dané profese) požadoval uživatelskou znalost práce s počítačem i u těchto profesí:

finanční, reklamní a marketingoví experti, personalisté (241)

recepční, telefonisté (422)
technici v „technických“ oborech (311)
úředníci v dopravě, skladech (413)

vedoucí útvarů (123)
techničtí inženýři (214)
vedoucí výrobních a provozních celků (122)
obchodní zástupci, pojišťovací agenti (341)

S požadavkem na znalost **grafických programů** jsme se nejvíce setkali u technických inženýrů (214), a to ve 24% inzerátů (2000 – 27%, 1999 – 40%). Zajímavý je fakt, že tento požadavek se nevyskytoval ve zvýšené míře u techniků v „technických“ oborech podobně jako tomu bylo v roce 2000 (2002 – 4%, 2000 – 27%). **Odborná znalost (programovací jazyky)** byla jednoznačně nejvíce požadována u techniků IT (312). Zajímavá je pozice vedoucích pracovníků (122, 123), zdá se, že požadavky na schopnost práce s počítačem zde relativně nejsou vysoké, nicméně je možné, že u řídicí pozice předpokládají zaměstnavatelé tuto schopnost jaksi „automaticky“.

Podobně jako v předešlých letech se požadavky na schopnost práce s počítačem u ostatních profesí takřka nezměnily.

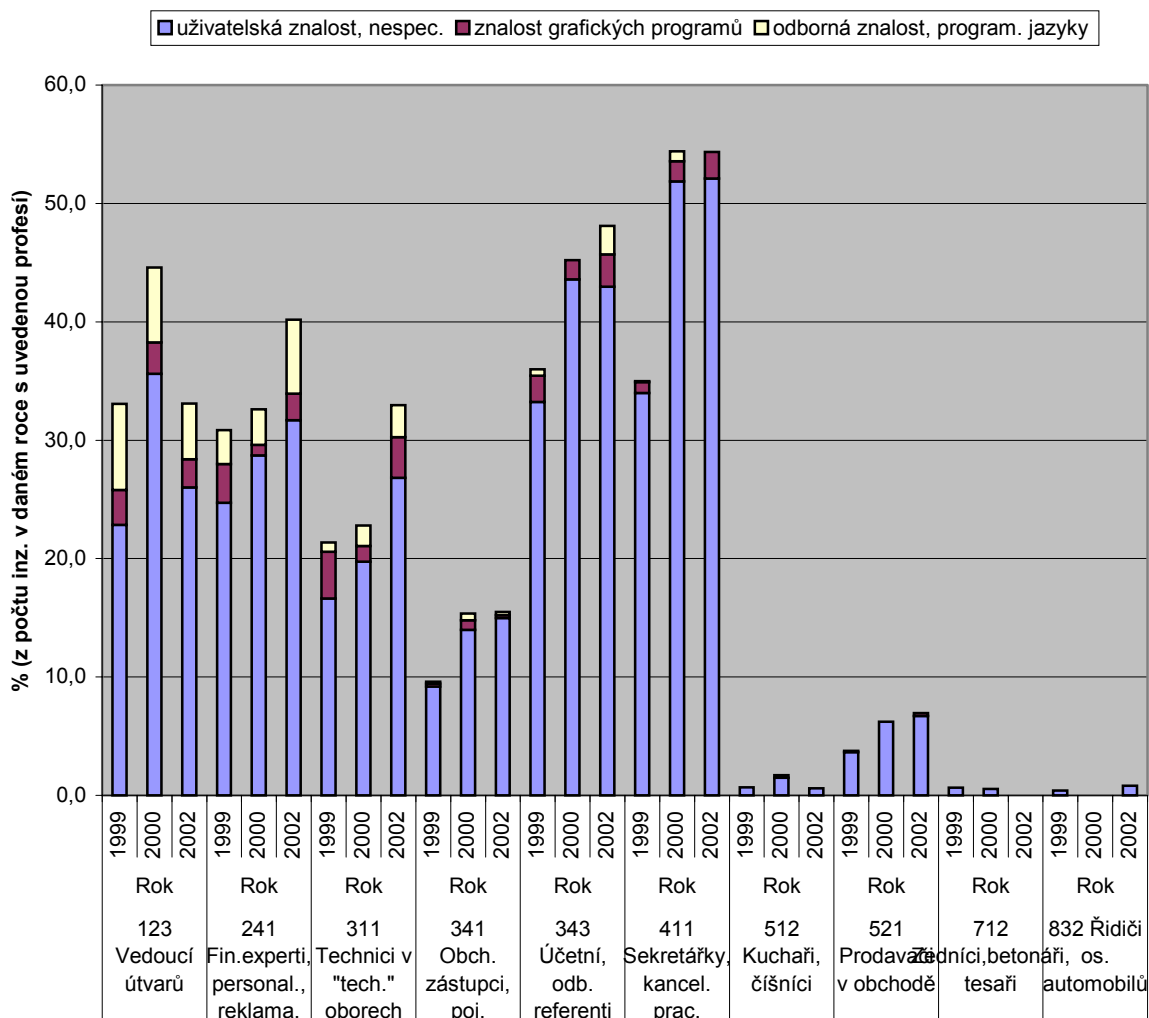
Srovnáme – li nároky na „počítačovou gramotnost“ v jednotlivých skupinách profesí ve všech třech letech šetření, lze dojít k relativně jasnému závěru a potvrdit tak trend z předešlých let, totiž že **nároky na schopnost či znalost práce s počítačem vzrůstají**. Tento trend je vidět již na vyšším procentu inzerátů zaměstnavatelů, jež obsahovaly požadavky na znalost práce s PC. V rámci jednotlivých skupin profesí sice nedošlo k tak výraznému „skoku“ jako tomu bylo mezi lety 1999 a 2000, nicméně „vzrůstající“ trend je zřejmý.

Nejvýraznější proměnlivost lze pozorovat u **techniků IT** (312), kde došlo k výraznému nárůstu (vyjádření) požadavků na odbornou znalost počítačových jazyků, a to o 37 procentních bodů, naopak požadavek na znalost grafických programů se o 28 procentních bodů snížil. Tento „rozpor“ je snad možno vysvětlit tím, že zaměstnavatelé často přiřazují znalost grafických programů pod odbornou znalost.

Největší zvýšení požadavků na běžnou – uživatelskou – znalost práce s počítačem lze pozorovat u **sekretářek a kancelářských pracovníků** (411), kdy se tento požadavek zvýšil o 18 procentních bodů oproti roku 1999. Poměrně velké zvýšení nastalo také u **techniků v „technických“ oborech** (311) a **účetních a odborných referentů** (343), a to vždy o 10 procentních bodů vzhledem k roku 1999.

Zajímavá situace nastala opět u skupiny profesí **vedoucí výrobních a provozních celků** (122), kdy jsme zaznamenali relativně velký pokles v požadavcích na běžnou – uživatelskou znalost práce s počítačem. Došlo zde k poklesu o 14 procentních bodů oproti roku 1999. Tuto změnu lze snad přičítat tomu, že běžná uživatelská znalost práce na počítači je u této skupiny profesí snad pokládána za samozřejmou.

G-dyn/3-b/pc: Schopnost práce s PC u vybraných profesí 1999-2000-2002

2.3.5. Předchozí praxe

Požadavek předchozí **praxe v oboru** se vyskytl zhruba v 24% inzerátů a týkal se všech profesí. V roce 1999 se požadavek na praxi v oboru objevoval pouze v 10,5 % inzerátů, což je ještě méně než v roce 2000, kdy se požadavek, aby uchazeč měl praxi v oboru, objevil v 16% inzerátů. Je tedy opět patrný trend směřování k větší specifikaci požadavků ze strany zaměstnavatelských subjektů.

V letošním roce jsme rozlišovali pouze, zda je „požadována praxe“ (tj. ano/ne) a „praxe výhodou“.

Praxe byla nejčastěji požadována u následujících skupin profesí:

- vedoucí útvarů (123)
- účetní, odborní referenti (343)
- finanční experti, personalisté (241)
- vedoucí výrobních a provozních celků (122)
- techničtí inženýři (214)

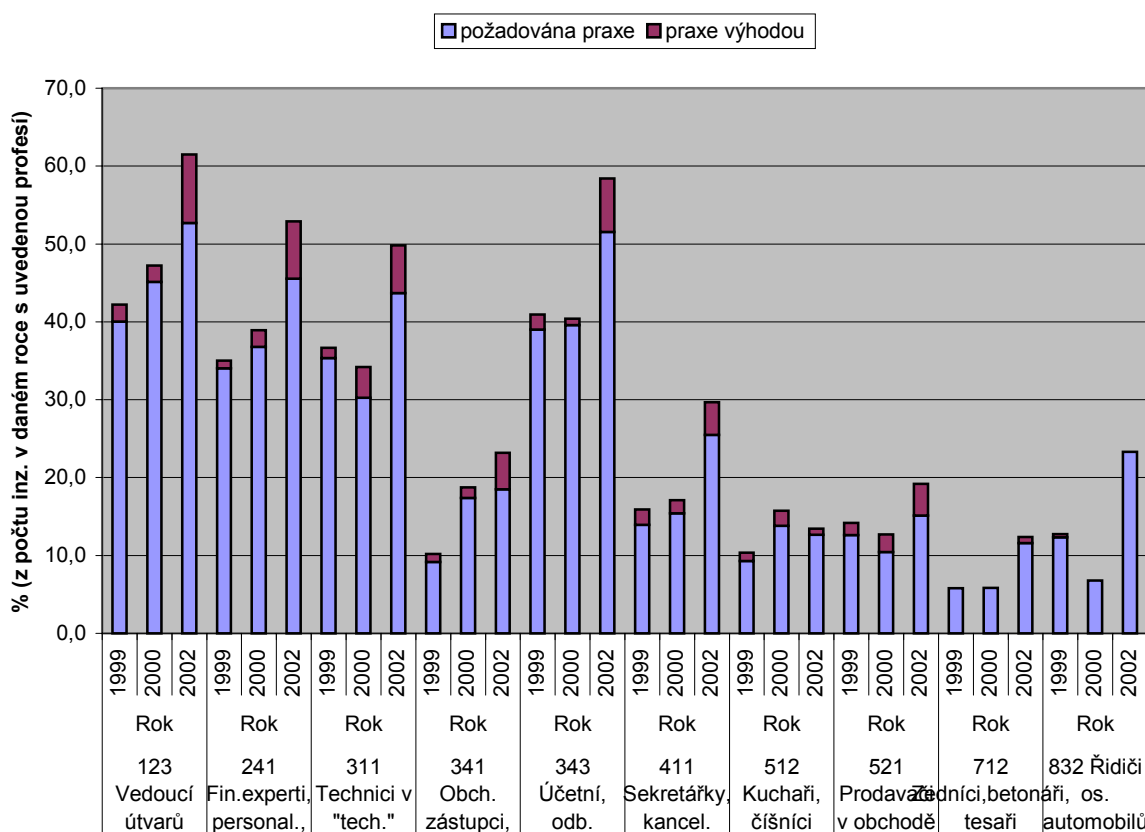
technici IT (312)
 obchodní agenti (342)
 elektromechanici (724)

U těchto profesních skupin se požadavek na praxi objevil cca ve 40 až 50% inzerátů hledajících danou profesi. S požadavkem na praxi jsme se v o něco nižší míře (cca ve 20 až 30%) setkali také u těchto profesí:

úředníci v dopravě, skladech (413)
 sekretářky, kancelářští pracovníci (411)
 řidiči osobních automobilů (832)
 obchodní zástupci, pojišťovací agenti (341)

Rozložení požadavků na praxi uchazeče v oboru u vybraných profesních tříd ukazuje následující graf:

G-dyn/3-b/px: Požadovaná praxe u vybraných profesí 1999-2000-2002

Podobně jako v předešlém šetření vidíme, že požadavky na praxi se objevovaly v širokém spektru profesí – od pozic manažerských a vysoce kvalifikovaných až po pozice dělnické. Dále se oproti předešlým šetřením objevovaly nároky na praxi u většiny profesí opět o něco častěji.

I když požadavky na praxi stejně jako v minulých letech zasahují široké spektrum profesí, na základě porovnání všech tří šetření se potvrzuje obecný **trend zvyšování (vyjadřování) požadavku na praxi** v oboru, o nějž se pracovník uchází. Toto zvýšení se

nejvýrazněji objevilo u **techniků IT**, a to o 18 procentních bodů, dále u **technických inženýrů** (zvýšení o 15 procentních bodů), nárůst o téměř 13 procentních bodů byl zaznamenán u **vedoucích útvarů a účetních a odborných referentů**.

2.3.6. Ostatní požadavky

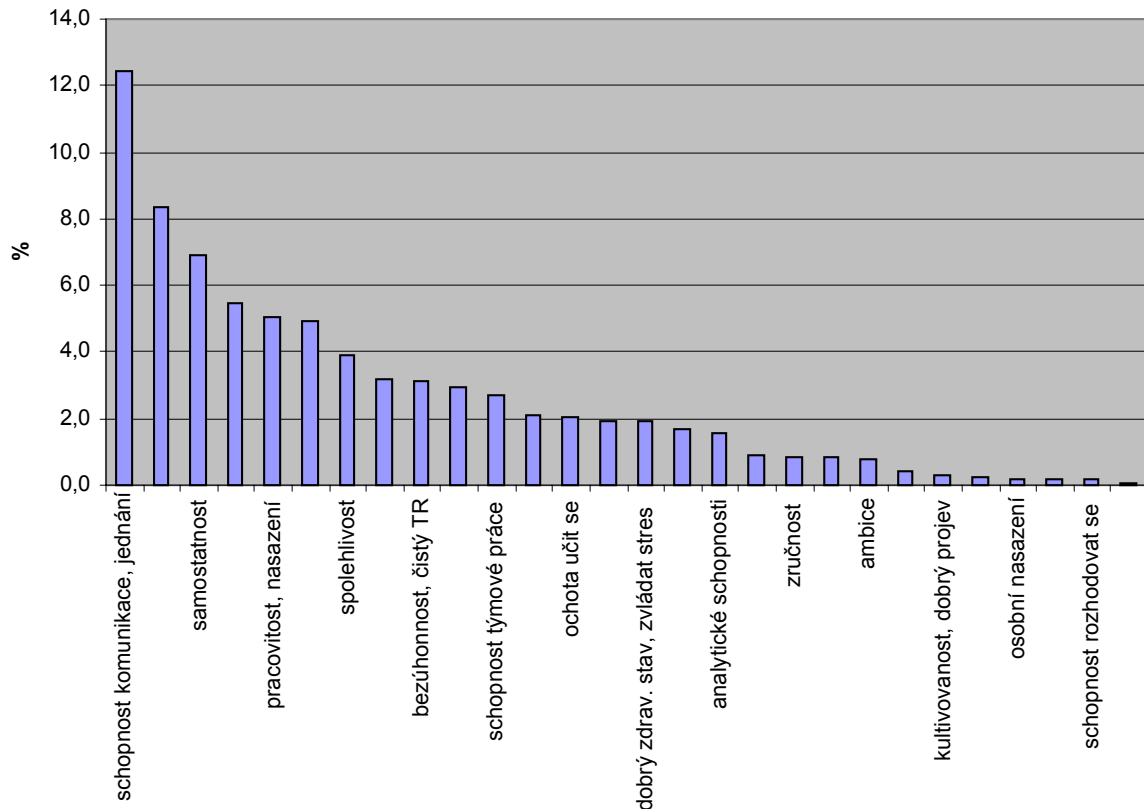
V inzerátech zaměstnavatelských subjektů se objevují i další požadavky na uchazeče o zaměstnání. Patří k nim zejména tzv. „**osobnostní**“ **vlastnosti**, jako např. schopnost komunikace, flexibilita, adaptabilita, dynamika, samostatnost, vystupování, pracovitost, nasazení, organizační schopnosti, spolehlivost, zodpovědnost, schopnost týmové práce, řídicí schopnosti, ochota učit se, pečlivost, kreativita atp.

Kromě výše uvedených znalostí, schopností a vlastností potenciálních uchazečů o zaměstnání jsme určitou pozornost věnovali i dalším specifickým požadavkům ze strany zaměstnavatelských subjektů, a to především požadavku na vlastnictví **řidičského průkazu**.

Podobně jako v předešlých šetřeních jsme zkoumali, jaké osobnostní vlastnosti se vyskytují v nárocích zaměstnavatelů hledajících určitou profesi. Požadavek na alespoň jednu osobnostní vlastnost se objevil v 35% všech inzerátů. Je to o cca 6 procentních bodů více než v roce 2000 (požadavek na osobnostní vlastnosti uveden v 29% všech inzerátů) a cca o 19 než v roce 1999 (tento požadavek se objevil v 16% inzerátů). Ukazuje se tedy, že zaměstnavatelé zvyšují, popř. ve zvýšené míře specifikují, své nároky na uchazeče o zaměstnání.

Mezi nejvíce žádané osobnostní vlastnosti potenciálního uchazeče o zaměstnání patřily schopnost komunikace, flexibilita, adaptabilita a dynamika, samostatnost, osobní prezentace, pracovitost a nasazení, organizační schopnosti a spolehlivost. (viz následující graf) Tento seznam se v podstatných rysech shoduje s výčty nejčastěji požadovaných vlastností z šetření v letech 1999 a 2000 (viz Kvantitativní analýza inzerce 6/2000, ÚIV a Kvantitativní analýza inzerce II 11/2000, ÚIV).

G-op: Ostatní požadavky 2002 (% z inzerátů)

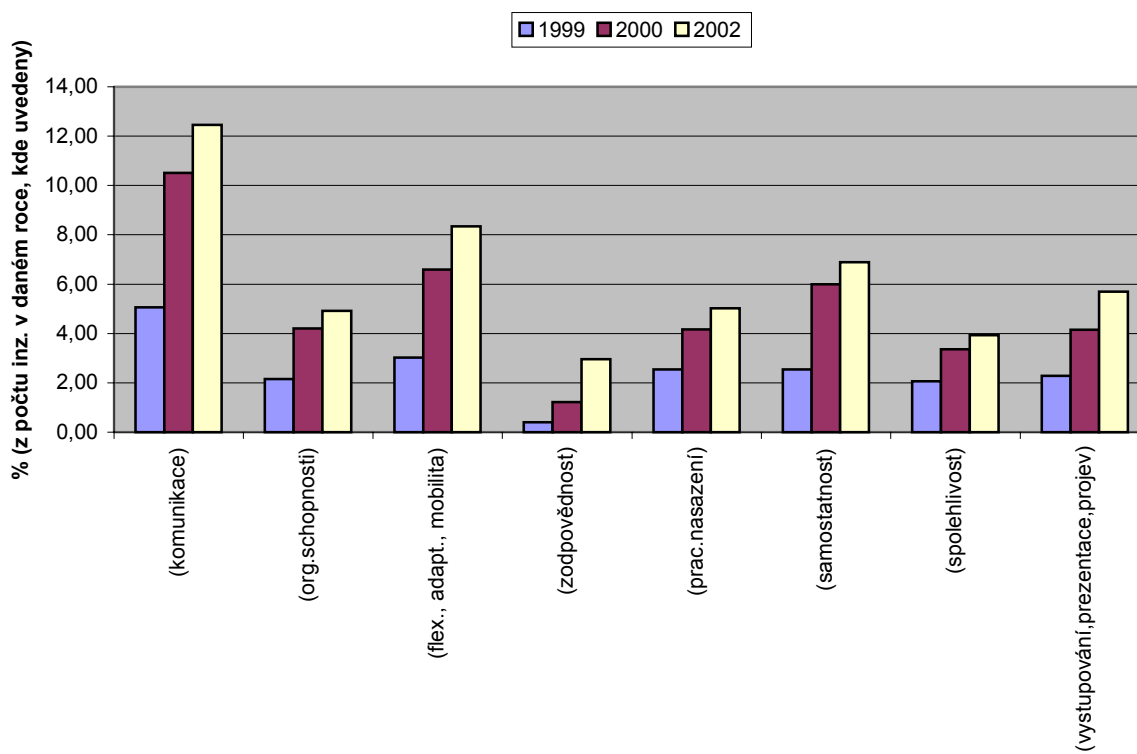

Srovnáme-li výsledky šetření v letech 1999, 2000 a 2002, lze usuzovat na stále se **zvyšující nároky na osobnostní vlastnosti** uchazečů o zaměstnání. Zvýšení podílu inzerátů, které obsahovaly požadavky na nejméně jednu ze sledovaných osobnostních vlastností, jsme zaznamenali zejména u následujících skupin profesí:

- vedoucí útvarů (123)
- techničtí inženýři (214)
- finanční, personální a marketingoví experti (241)
- technici v „technických“ oborech (311)
- technici IT (312)
- obchodní agenti (342)
- účetní, odborní referenti(343)
- recepční, telefonisté (422)
- elektromechanici(724)

Požadavek na **komunikační schopnosti** je ve všech třech šetřeních vůbec nejfrekventovanějším požadavkem na osobnostní vlastnosti, jež se v inzerátech vyskytoval. (viz následující graf) Důležitá byla a je především u vedoucích pracovníků, finančních, personálních a marketingových expertů, obchodních zástupců, sekretářek a recepčních.

G-dyn/op: Ostatní požadavky (vybrané) 1999-2000-2002

Co se týče **vedoucích útvarů**, nejvíce stouply nároky na komunikační schopnosti

a flexibilitu. Zajímavý je mírný pokles nároků na samostatnost.

Naopak u **technických inženýrů** se požadavky na samostatnost zvýšily. Zvýšily se i nároky na komunikační schopnosti, dále i nároky na pracovní nasazení a zodpovědnost.

U **finančních, personálních a marketingových expertů** stouply požadavky především na komunikační schopnosti a samostatnost, dále pak na flexibilitu a vystupování. U ostatních sledovaných vlastností nebyly zaznamenány žádné výraznější změny.

Požadavky na komunikační schopnosti, flexibilitu a samostatnost se zvýšily u **techniků v „technických“ oborech** a u **techniků IT**.

V profesní skupině **obchodních agentů** se nejvíce zvýšily požadavky na flexibilitu, organizační schopnosti, samostatnost, vystupování a pracovní nasazení. Nároky na komunikační schopnosti zůstaly poměrně vysoké. U těchto profesí patří v inzerátech nároky na osobnostní vlastnosti k nejvyšším.

U **účetních a odborných referentů** došlo k poměrně výraznému zvýšení požadavků na komunikační schopnosti, dále se zvýšily i požadavky na samostatnost, organizační schopnosti, flexibilitu a vystupování.

Na pozice **recepčních a telefonistů** jsou hledáni pracovníci s výraznými komunikačními schopnostmi a vystupováním. Oproti roku 1999 se v inzerátech již tolik neobjevuje požadavek na pracovní nasazení a také na spolehlivost.

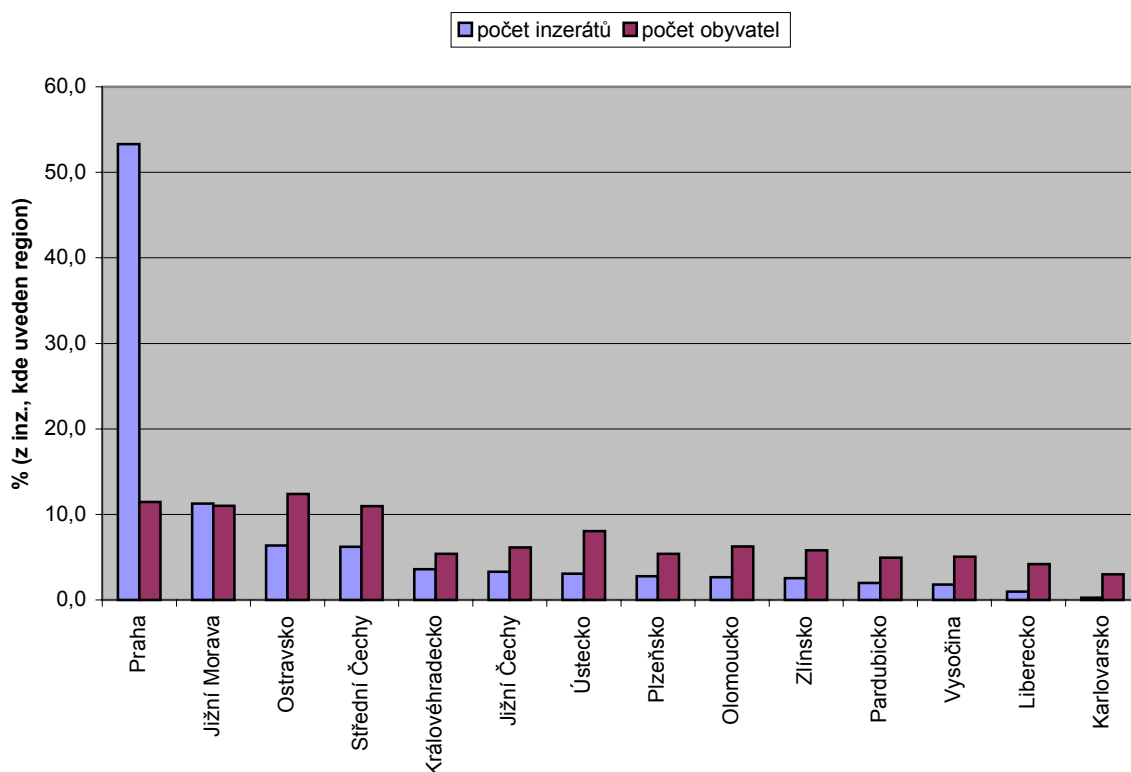
Počet inzerátů, v nichž zaměstnavatelé vyjádřili požadavek na **řidičský průkaz**, v letošním roce také stoupl. Tento požadavek se objevil v 10,3% inzerátů, zatímco v roce 2000 se objevil v 8,8% inzerátů a v roce 1999 v 5,7% inzerátů. V 80% těchto inzerátů je požadován řidičský průkaz skupiny B.

2.3.7. Region

Poslední charakteristikou, kterou jsme v analýze sledovali, je regionální určení pracovního místa, pro které je uchazeč požadován, a to na úrovni krajů, popř. zahraničních států. Tato specifikace pracovního místa se vyskytovala bez ohledu na to, o jaké medium se jednalo.

Regionální určení jsme v letošním roce zaznamenali u 35% inzerátů. Rozložení regionální specifikace pracovního místa ukazuje následující graf:

G-reg: Srovnání počtu inzerátů 2002 a obyvatelstva (jen kraje ČR)

Vezmeme-li v potaz inzeráty, jež specifikovaly region v České republice, pro něž pracovníka požadují, pak více jak polovina inzerátů hledala pracovníka pro pražský region (tj. 19% šech inzerátů), 11% inzerátů pro Jihomoravský kraj (4% všech inzerátů), po 6% inzerátů pro Ostravsko a kraj Středočeský (2%).

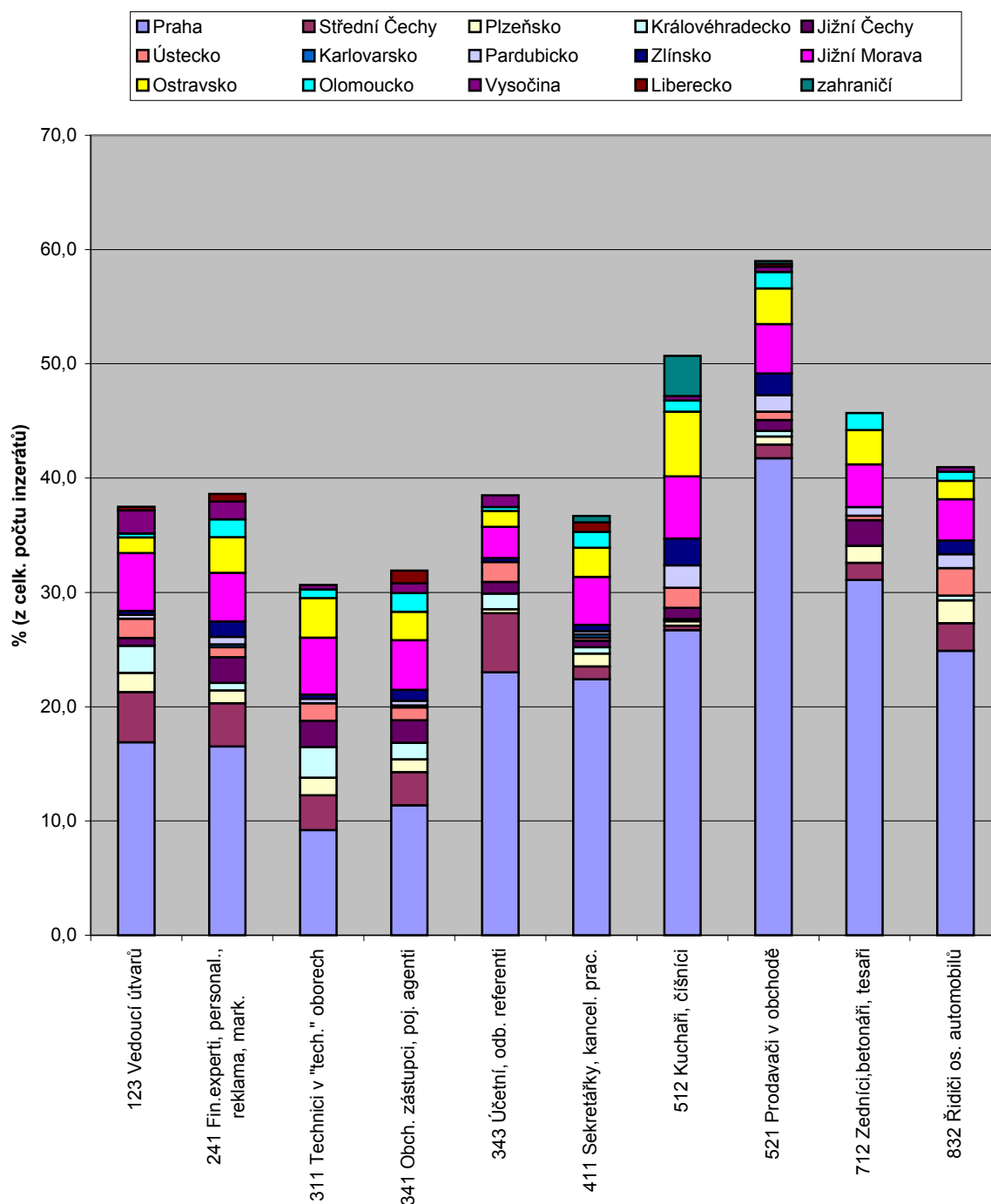
Co se týče **pražského regionu** jsou vzhledem k celkovému počtu profesí nejvíce požadováni prodavači v obchodě (521), dále kosmetičky, maséři (514), pracovníci ostrahy (516), zedníci, betonáři, tesaři (712), uklízeči, pomocnice v domácnosti (913), kuchaři, číšníci (512) a technici IT (312).

Z profesí, jež byly v určitých krajích požadovány významněji, jsou to zejména účetní, odborní referenti (343) v kraji Středočeském, obchodní zástupci, pojišťovací agenti (341) v kraji Jihočeském, na Liberecku a Olomoucku a dále kuchaři, číšníci (512) na Pardubicku a Zlínsku

V zahraničí byla zaznamenána významná poptávka po uklízečích, pomocnicích v domácnosti (913) a kosmetičkách a masérech (514).

Požadavky na profese v jednotlivých regionech ukazuje následující graf. Tabulka je v příloze [tab\2s\3_reg.xls](#).

G-3/reg: Profese a kraj (ČR)

Pozn.:

Bohužel nelze z hlediska regionů srovnávat letošní a předešlá dvě šetření, jelikož byla pro každé šetření použita jiná označení krajů. Během těchto let totiž došlo k administrativním změnám v označování krajů.

3. SHRNU TÍ

Klíčovým výstupem celé analýzy byla struktura poptávky po profesích a jejich následné řazení dle aktuální „žádanosti“ na trhu práce. Oproti letům 1999 a 2000 byl zaznamenán významný úbytek inzerátů bez specifikované profese. Zjištěné rozložení poptávaných profesí je ovšem stejně jako v předešlých šetřeních velmi nerovnoměrné. Ve všech třech srovnávaných šetřeních se na prvních šesti místech vyskytují shodné skupiny profesí. Nejčastěji se vyskytujícími skupinami profesí stále jsou obchodní zástupci, pojišťovací agenti (341). Druhou nejžádanější skupinou profesí jsou kuchaři a číšníci (512), u které lze navíc pozorovat jednoznačný nárůst poptávky.

Co se týče nabídky mzdy ze strany zaměstnavatelských subjektů a vývoje nabízené výše mzdy v rámci profesních skupin, u každé skupiny došlo k celkovému zvýšení počtu inzerátů, v níž zaměstnavatel alespoň nějakým způsobem mzdu specifikoval. Mzda bývá specifikována především u dobře finančně ohodnocených profesí. Požadavek na vysokoškolské vzdělání bývá obvykle spojován i s vyšším finančním ohodnocením.

Stupeň vzdělání obecně patřil k nejuváděnějším požadavkům, a to ve všech třech sledovaných obdobích. Nejčastěji se vyskytujícím požadavkem na vzdělání bylo vzdělání středoškolské. Vyučení jsou sice oproti středoškolákům a vysokoškolákům v souboru stále nejméně zastoupeni, ale oproti roku 2000 je o ně větší zájem. Stále častěji byl také specifikován obor vzdělání uchazeče. Největší zájem stále zůstává o obory technického směru, ze společenských věd jsou to zejména vědy ekonomické.

Co se týče požadavků na jazykovou vybavenost uchazečů, i zde je vidět oproti předešlým šetřením jednoznačný trend k většímu specifikování jazykových požadavků. Co se týče vývoje těchto požadavků, lze pozorovat celkový posun směrem k vyšším nárokům. Stále více je vyžadována především aktivní znalost jazyka. Navíc je patrné stále výraznější preferování jazyka anglického, a to především na úkor němčiny. Toto lze obecně pozorovat u všech skupin profesí, vyjma skupiny sekretářek, kancelářských pracovníků (411), u níž se zvýšil právě požadavek na aktivní znalost němčiny.

I schopnost práce s počítačem je stále více považována za samozřejmou součást kvalifikační výbavy uchazečů o zaměstnání. Stává se pomalu a jistě součástí většiny profesí. Srovnáme-li nároky na „počítačovou gramotnost“ v jednotlivých skupinách profesí ve všech třech sledovaných obdobích, lze dojít k poměrně jasnému závěru a potvrdit tak trend z předešlých let: nároky na schopnost práce s počítačem vzrůstají. Tento trend je vidět již na vyšším procentu inzerátů zaměstnavatelů, jež obsahovaly požadavky na znalost práce s PC. V rámci jednotlivých skupin profesí sice nedošlo k tak výraznému skoku jako tomu bylo mezi lety 1999 a 2000, nicméně vzrůstající trend je zřejmý.

Podobně jako v předešlých šetřeních vidíme, že požadavky na praxi se objevovaly v širokém spektru profesí. Oproti předešlým šetřením se tyto požadavky vyskytly u většiny profesí opět o něco častěji. Potvrzuje se tak obecný trend zvyšování (vyjadřování) požadavku na praxi v oboru, o něž se pracovník uchází.

Srovnáme-li výsledky šetření v letech 1999, 2000 a 2002, lze usuzovat na stále se zvyšující nároky na osobnostní vlastnosti uchazečů o zaměstnání, přičemž „skladba“ těchto požadavků se oproti předešlým obdobím nezměnila. Stále jsou nejvíce požadovány komunikační schopnosti, flexibilita, dynamika, adaptabilita, samostatnost, popř. vystupování a pracovní nasazení.

Specifikace požadovaného věku se objevila pouze ve 3% procent všech inzerátů. Vyjadřování věkových požadavků se vzhledem k předešlým sledovaným obdobím stále více snižuje. Byli-li nároky na věk uchazečů specifikovány, skoro vždy šlo o mladší uchazeče, zejména do 25 let, případně do 35 let. Lze tedy říci, že oproti předešlým letům specifikované věkové požadavky směřují spíše k nižším věkovým kategoriím. V otázce preference pohlaví uchazečů o zaměstnání je situace jasnější. 90% inzerátů neobsahovalo žádné požadavky na

to, zda má být uchazeč muž či žena. Pokud tento požadavek uveden byl, v naprosté většině byly požadovány ženy.

Analýza inzerce tohoto druhu může jen částečně pomoci více přiblížit skutečnou situaci na trhu práce a lépe charakterizovat chybějící kvalifikace. Výběrový soubor byl však dostatečně velký, a tak výzkum svým rozsahem mohl poskytnout užitečný obrázek. Bylo dosaženo větší plastičnosti díky srovnání šetření z let 1999, 2000 a 2002.

Byla zaznamenána celkově vyšší specifikace požadavků na potenciální zaměstnance ze strany zaměstnavatelských subjektů. Požadavků je v inzerátech čím dál tím více a jsou konkrétnější. Anebo jsou možná častěji vyjadřovány. Lze tedy konstatovat, že představy zaměstnavatelů o hledané profesi jsou přesnější a na potenciální uchazeče jsou tak teoreticky kladeny vyšší nároky.

III. podkladový materiál

Dílčí analýzy zpracované na základě různých šetření

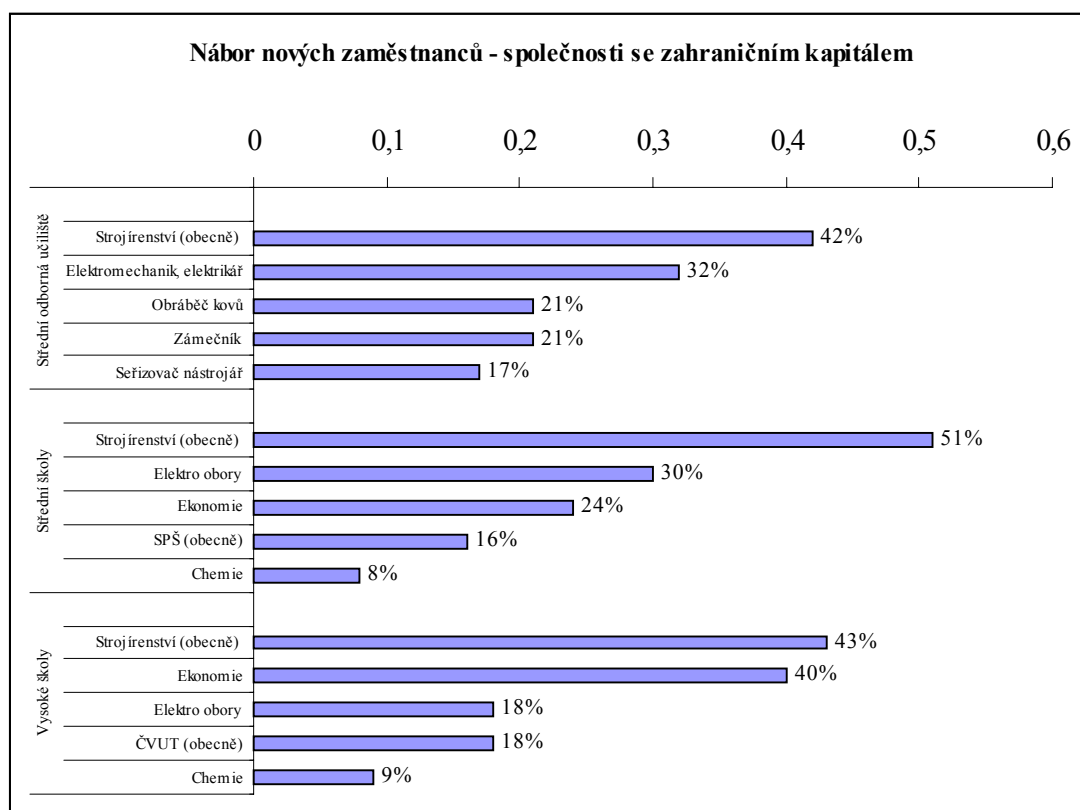
Alena Zuckersteinova

1. Šetření agentury CzechInvest

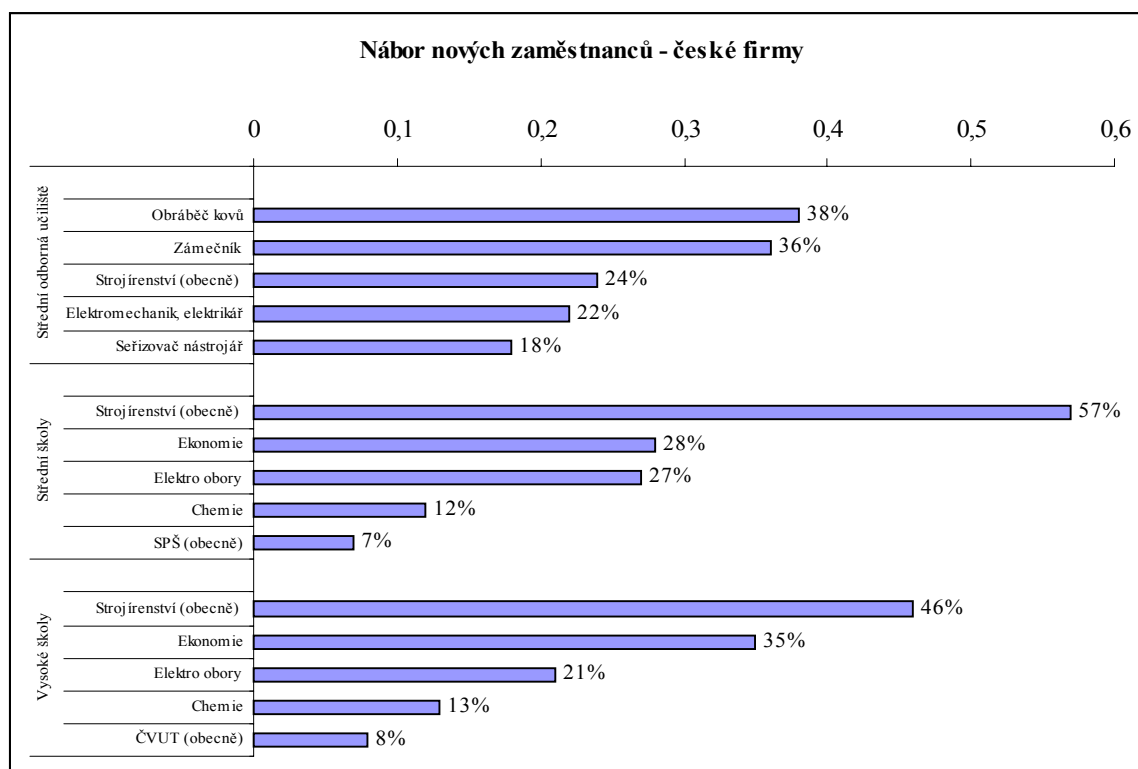
V roce 2002 provedla agentura CzechInvest výzkum zaměřený na porovnání dynamiky růstu českých a zahraničních firem a identifikaci potenciálních investorů v České republice. Výběrový vzorek tvořily české firmy a společnosti se zahraničním kapitálem vybrané z databáze ukončených projektů CzechInvestu a z externí databáze českých a zahraničních společností. Mezi základní kritéria výběru patřilo odvětví, tzn. že byly vybírány pouze firmy zabývající se zpracovatelským průmyslem (OKEČ 15-36). Dalším kritériem byl počet zaměstnanců vyšší než 50 a obrat vyšší než 50 mil. Kč. Návratnost dotazníků byla poměrně vysoká, činila 23 % (vrátilo se 183 vyplněných dotazníků z 811 rozeslaných).

Nábor nových zaměstnanců

Společnosti se zahraničním kapitálem v České republice přijali v roce 2002 v průměru 31 pracovníků s učňovským vzděláním (72 %), 19 pracovníků se střední školou (16 %) a 14 vysokoškoláků (12 %). Nábor pracovníků na strojírenské profese s učňovským vzděláním předpokládá ve střednědobém výhledu (tzn. do roku 2004) 42 % podniků. Elektromechaniky a elektrikáře předpokládá přijmout 32 % podniků. Obráběče kovů přijme 21 % podniků a zámečníky také 21 %. Středoškoláky se strojírenským zaměřením předpokládá ve střednědobém výhledu přijmout 51 % podniků, s vystudovanými elektro obory 30 % podniků, s ekonomickým zaměřením 24 % a se střední průmyslovou školou 16 % podniků. 43 % podniků se rozhodlo přijímat ve střednědobém výhledu vysokoškolsky vzdělané pracovníky se strojírenským zaměřením, 40 % podniků s vystudovaným oborem ekonomie a 18 % podniků by rádo přijalo vysokoškolsky vzdělané pracovníky z oborů elektro a technických oborů.

České firmy přijaly v roce 2002 v průměru 14 pracovníků se středním odborným učilištěm (61 %), 5 středoškoláků (22 %) a 4 vysokoškoláky (17 %). Ve střednědobém výhledu předpokládá velké množství podniků přijmout pracovníky se strojírenským vzděláním. Co se pracovníků s učňovským vzděláním týče, 38 % podniků by rádo přijalo obráběče kovů, 36 % zámečníky a 18% seřizovače a nástrojáře. Pracovníky s ukončeným středoškolským vzděláním v oboru strojírenství předpokládá přijmout 57 % podniků a vysokoškoláky se stejným vystudovaným oborem 46% podniků. České firmy dále předpokládají v blízké budoucnosti přijmout středoškolsky vzdělané pracovníky z oborů ekonomie (28 % firem), elektro (27%) a chemie (12%) a vysokoškolsky vzdělané pracovníky z oborů ekonomie (35 % podniků), elektro oborů (21 %) a chemie (13 %).

Poptávka po pracovnících s **učňovským vzděláním**, oboru strojírenství (zejména obráběče kovů) je nejvyšší v Pardubickém kraji, kde je hodlá přijímat 63 % podniků (jak podniků českých, tak se zahraničním kapitálem). O zámečníky je největší zájem v Královéhradeckém kraji (44 % podniků). Elektromechaniky by rády přijaly podniky v kraji Zlínském a Pardubickém (50 % podniků v obou krajích). Seřizovači a nástrojáři budou mít největší uplatnění v Královéhradeckém kraji, kde o ně bude mít zájem 44 % podniků.

Středoškolsky vzdělané pracovníky v oboru strojírenství předpokládá přijmout 73 % firem z Olomouckého kraje a 69 % firem z kraje Moravskoslezského. O pracovníky s ukončeným středoškolským vzděláním, oboru elektro, je největší zájem v Praze (45 % podniků). Naproti tomu ekonomické obory jsou nejžádanější ve Středočeském kraji (44 % podniků). Absolventy středních průmyslových škol předpokládá přijmout 40 % podniků z Plzeňského a Libereckého kraje.

O **vysokoškolsky** vzdělané pracovníky v oboru strojírenství mají největší zájem firmy z Prahy a z kraje Vysočina (55 % firem). Absolventi oboru ekonomie jsou nejžádanější v Královéhradeckém kraji (58 % podniků) a 43 % podniků ve Zlínském kraji předpokládá přijímání vysokoškoláků s vystudovaným oborem elektrotechnika. O absolventy Českého vysokého učení technického mají největší zájem podniky v Plzeňském kraji (40 % podniků).

Tabulka: Počet zaměstnanců, které budou ve střednědobém výhledu české společnosti i společnosti se zahraničním kapitálem v průměru poptávat

	Střední odborné učiliště		Střední škola		Vysoká škola	
	absol.	%	absol.	%	absol.	%
Společnosti se zahraničním kapitálem						
2002	31	72%	7	16%	5	12%
2003	29	71%	7	17%	5	12%
2004	24	65%	7	19%	6	16%
České firmy						
2002	14	61%	5	22%	4	17%
2003	16	62%	6	23%	4	15%
2004	17	61%	6	21%	5	18%

Společnosti všeobecně hodlají přijímat více vyučených pracovníků než pracovníků se středoškolským či vysokoškolským vzděláním. V tabulce je však vidět, že tento trend se v budoucnu bude nepatrně měnit a firmy začnou přijímat více vysokoškolsky a středoškolsky vzdělaných pracovníků na úkor pracovníků vyučených.

Podíl zaměstnanců přijatých přes úřady práce

Společnosti se zahraničním kapitálem přijaly v průměru 18,9 % zaměstnanců přes úřady práce. Nejvyšší podíl uvádí Olomoucký kraj (40 % zaměstnanců) a kraj Ústecký (34 % zaměstnanců). Podíl zaměstnanců přijatých přes úřady práce u českých firem činí 15,8 % zaměstnanců, přičemž nejvyšší podíl je v Moravskoslezském kraji (47 %).

Školení zaměstnanců

Situace v oblasti školení zaměstnanců je, jak u podniků se zahraničním kapitálem, tak u podniků ryze českých, obdobná. U výrobních dělníků se školení orientují zejména na odbornou profesní přípravu, a to hlavně v oblasti strojírenství a na školení povinná ze zákona. U managementu je nejvíce kurzů věnováno manažerským dovednostem, jazykům a managementu kvality.

Společnosti se zahraničním kapitálem plánují u **výrobních dělníků** nejčastěji školení a kurzy zaměřené na odbornou profesní přípravu (33 % podniků). 30 % podniků uvedlo, že bude provádět školení výrobních dělníků v oblasti managementu kvality a jakosti (ISO normy). 25 % podniků počítá se svářečským školením a 17 % podniků by rádo vyškolilo své výrobní dělníky na obsluhu vysokozdvížných a manipulačních vozíků. Další kurzy, které společnosti se zahraniční účastí plánují pro své výrobní dělníky, jsou školení jeřábníků, školení řidičů a různá zákonem povinná školení. U **managementu** předpokládají tyto společnosti věnovat nejvíce prostředků na školení manažerských dovedností a různé další

manažerské kurzy (40 % podniků). Dalším nejčastějším zaměřením kurzů pro management jsou jazykové lekce, což uvedlo 38 % podniků. 29 % podniků počítá se školením v oblasti managementu kvality a jakosti (ISO normy). Mezi další kurzy, které společnosti se zahraničním kapitálem plánují pro svůj management, patří právo a legislativa, PC a IT školení, ekonomie a obchodní dovednosti.

Relativně velké procento **českých firem** předpokládá uspořádat pro **výrobní dělníky** svářečská školení (36 % podniků). Školení managementu kvality a jakosti předpokládá pro tuto skupinu pracovníků 33 % podniků. 28 % podniků uvedlo, že by rádo uspořádalo školení bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a školení požární ochrany, což je mimo jiné školení povinné ze zákona a 26 % podniků by rádo zorganizovalo různá odborná profesní školení. Dalšími plánovanými kurzy pro výrobní dělníky jsou opět školení obsluhy vysokozdvizných a manipulačních vozíků, školení jeřábníků a školení řidičů.. Co se **managementu** týče, 46 % českých firem předpokládá kurzy manažerských dovedností a různá další manažerská školení. 36 % českých firem plánuje pro svůj management jazykové lekce a 34 % podniků školení managementu kvality a jakosti. Mezi další plánovaná školení managementu patří odborná profesní příprava, právo a legislativa, obchodní dovednosti, PC a IT školení a kurzy v oblasti ekonomie.

Jazykové schopnosti

Společnosti se zahraničním kapitálem hodnotí jazykovou vybavenost svého **managementu** velice kladně. 74 % podniků uvádí, že management splňuje požadavky týkající se anglického jazyka a 17 % podniků hodnotí angličtinu v této skupině jako nedostatečnou. U německého jazyka splňuje management požadavky ve 45 % podniků a 15 % podniků je hodnotí jako nedostatečné. U skupiny **technicko-hospodářských pracovníků** je hodnocení poměrně vyrovnané. Ve 35 % podniků splňuje tato skupina požadavky na anglický jazyk a 31 % podniků hodnotí angličtinu za nedostatečnou. U německého jazyka je poměr ještě vyrovnanější, ve 20 % podniků jsou požadavky splněny a 19 % podniků uvedlo, že považuje schopnosti za nedostatečné. Další skupina, **operátoři a montážní dělníci**, má s jazykovými schopnostmi problémy. Pouze 8 % podniků vnímá znalost anglického jazyka u této skupiny pracovníků jako dostatečnou a 20 % podniků ji považuje za nedostatečnou. U německého jazyka je situace ještě horší. 6 % podniků považuje znalost německého jazyka u této skupiny pracovníků za dostatečnou a 30 % podniků ji vnímá jako nedostatečnou.

U **českých firem** je situace obdobná. Znalost anglického jazyka u **managementu** je považována za dostačující u 59 % podniků a za nevyhovující u 24 % podniků. U německého jazyka je 54 % podniků toho názoru, že jeho management splňuje požadavky a 24 % podniků je názoru opačného. **Technicko-hospodářští pracovníci** splňují požadavky na anglický jazyk ve 22 % podniků a ve 34 % podniků je nesplňují. Znalost německého jazyka považuje u této skupiny pracovníků 20 % podniků za uspokojivou a 28 % je opačného názoru. **Operátoři a montážní dělníci** splňují v 9 % podniků požadavky na znalost anglického jazyka a v 19 % podniků je nesplňují. S německým jazykem je to obdobné, v 8 % podniků splňují tito pracovníci požadavky a v 17 % podniků nikoliv.

2. Úroveň jazykové vybavenosti dospělé populace České republiky

Konsorciium pro užitnou sociologii – UNIVERSITAS provedlo výzkum, jehož cílem bylo zjistit nejen celkovou úroveň jazykové vybavenosti dospělé populace České republiky ve věku 18-59 let, ale i míru znalosti jednotlivých jazyků. Dotazováno bylo celkem 2953 respondentů.

Češi ovládají cizí jazyky na poměrně vysoké úrovni, pouze čtvrtina dotázaných popřela znalost nějakého jazyka. Znalost minimálně jednoho cizího jazyka má 14 % populace, dvou jazyků 28 % a tří jazyků 21 % populace. Vědomosti jsou přímo úměrné vzdělání, kvalifikaci a postavení v zaměstnání a jsou typické zejména pro mladší věkové skupiny. Například 36 % vysokoškoláků ovládá tři jazyky a téměř 30 % pak čtyři a více.

V České republice je nejrozšířenějším jazykem němčina, následovaná ruštinou. Z hlediska kvality však tyto jazyky předstihuje angličtina. Plynule, dobře anebo částečně anglicky hovoří celkem 35,3 % populace České republiky. Znalost angličtiny je nejfrekventovanější ve skupině 18-39 let, kde je její znalost 52 %. Pro srovnání, podle výsledků Eurobarometru kandidátských států z roku 2001, bylo konverzace v anglickém jazyce schopno 24 % Čechů, 21 % Poláků, 14 % Maďarů a 13 % Slováků. Tradičně silnou pozici na poli vědomostí má u nás němčina, kterou ovládá 35,9 % obyvatel, z toho ve věkovém rozmezí 18-39 let je její znalost 42 %.

Existuje také jistá souvislost mezi znalostí jazyka a počítačovou gramotností. 89 % z lidí, kteří pracují s počítačem ovládá cizí řeč oproti 46 % u ostatních. U uživatelů internetu dosahuje podíl jazykové vybavených 95 %. Pozitivní informací je také stále se zvyšující zájem o studium jazyků, kterému se v současné době věnuje 28 % populace.

3. Šetření Národní observatoře v personálních agenturách

Zkoumaný vzorek činil celkem 69 personálních agentur (zprostředkovatelen práce) z celé České republiky.

Současnost

Mezi profese, u nichž jsou v současné době největší potíže při zprostředkování zaměstnání, konkrétně při vyhledávání vhodných zaměstnanců personálními agenturami, patří **vrcholoví manažeři a ředitelé** pro různé oblasti. Nejvyhledávanějšími jsou manažeři kvality, výrobní, obchodní a personální ředitelé. U této profese je ve většině případů požadováno vysokoškolské vzdělání, někteří zaměstnavatelé požadují i ukončený manažerský program MBA a naopak některým zaměstnavatelům stačí i vzdělání středoškolské. Obor vzdělání většinou závisí na oblasti, pro kterou je daný manažer či vedoucí pracovník hledán. Nejčastěji to však bývá ekonomie, personalistika a technické obory. Mezi specifické dovednosti, které zaměstnavatelé u této profese vyžadují, patří jazykové znalosti, manažerské dovednosti, odbornost, zralost, jednání s lidmi, vedení týmu, práce s PC a znalost personálního řízení. Jako důvod nedostatku kvalifikovaných osob v této profesi zprostředkovatelé uvádějí příliš málo zahraničních zkušeností u kandidátů a velké nároky na kandidáta za nízké finanční ohodnocení, a to zejména v menších městech. Objevil se i názor, že u starších generací není snaha dalšího vzdělávání, zejména jazykového a neochota těchto pracovníků komunikovat e-mailem.

Druhou velkou skupinou, u které mají personální agentury potíže při vyhledávání vhodných zaměstnanců, jsou **strojírenské profese**. Jedná se zejména o obráběče kovů, svářeče, operátory CNC strojů, nástrojáře a zámečníky. U těchto profesí požadují zaměstnavatelé zpravidla učňovské, ale někdy i středoškolské vzdělání v oboru strojírenství a strojírenská výroba. U strojírenských profesí typu technolog, programátor strojů CNC a strojní inženýr je však vyžadováno vzdělání vysokoškolské. Mezi požadované specifické dovednosti obráběčů kovů, nástrojářů a operátorů CNC strojů patří obsluha NC strojů a CNC soustruhů, u technologů, programátorů a inženýrů je důležité programování, znalost jazyků a program CAD. Důvodem těchto potíží s vyhledáváním je, podle personálních agentur, nezáměr o profese jako takové, nezáměr o studium těchto oborů a tím pádem nedostatek absolventů technických oborů oproti velké poptávce. Dalšími důvody jsou neochota pracovat na směny, nízká úroveň platů a obecně malý sociální status těchto profesí. Dalším problémem je, že firmy sídlí zpravidla v lokalitách, o které není zájem. U programátorů CNC strojů se objevuje vysoká poptávka a s tím spojený požadavek vysoké úrovně mezd, kterou nechtějí noví investoři akceptovat.

Výrazné potíže při vyhledávání mají agentury také s **projektanty a konstruktéry**, a to jak stavebními, tak strojními. Zaměstnavatelé u nich požadují vysokoškolské, popř. středoškolské vzdělání, a to většinou v oboru strojírenství a strojírenská výroba, stavebnictví a geodézie a elektro. Mezi specifické požadavky, které jsou na tuto profesi kladeny, patří praxe, projektování, znalost jazyků, konstruování 3D a znalost programu AUTOCAD. Důvodem těchto potíží s vyhledáváním vhodných kandidátů na pozice projektantů a konstruktérů je zejména obecný nedostatek absolventů technických oborů a zejména vysokoškoláků. Dalším důvodem je slabší znalost cizích jazyků a nízká mobilita pracovní síly, tzn. neochota dojíždět či stěhovat se za prací.

Další obtížně obsaditelnou profesí je profese **obchodního zástupce a obchodníka**. U těchto profesí je zpravidla požadováno středoškolské vzdělání a v některých případech i vysokoškolské. Požadovaný obor se různí podle oblasti obchodu. Nejčastěji se jedná např. o obchod, marketing, ekonomii, strojní či farmacii. Mezi specifické dovednosti, které jsou u této profese žádoucí, patří obchodní dovednosti a praktiky, odbornost, jazyková výbava, praxe a komunikativnost. Důvodem nedostatku vhodných obchodníků a obchodních zástupců je vyšší poptávka než nabídka na trhu práce spojená s přehnanými platovými požadavky a v kombinaci s nedostatečnou kvalifikací. U kandidátů s praxí často chybí jazykové či odborné znalosti. Dalšími důvody jsou neznalost obchodu a obtížnost této práce, neexistence hrdosti na toto řemeslo a neochota stěhovat se za prací.

Potíže s nalezením vhodného kandidáta mají agentury také u profesí **IT specialista a programátor**. Zaměstnavatelé většinou u této profese požadují vysokoškolské vzdělání, ve výjimečných případech i středoškolské, a to většinou v oboru informační technologie či elektro. Mezi specifické dovednosti těchto pracovníků patří znalost softwaru, hardwaru, jazykové a odborné znalosti. Jako hlavní důvody těchto potíží uvádějí personální agentury velkou poptávku a potřebu trhu a odchod odborníků do zahraničí. Dalším důvodem je nepružnost škol v zavádění nových poznatků do výuky a zrušení oborů na školách, kde je již nyní patrný nedostatek těchto pracovníků na regionálním trhu práce. Někteří se domnívají, že největší problém není se vzděláním a dovednostmi, ale kupodivu s jazykovým vybavením.

Mezi další profese, u kterých mají personální agentury a zprostředkovatelé práce potíže s nalezením vhodného zaměstnance, patří technici, účetní a finančníci, technologové, kuchaři, číšníci a dělníci.

Situace před třemi lety

Před třemi lety byla situace velmi obdobná. Největší potíže při vyhledávání vhodných kandidátů personálními agenturami byly zaznamenány u **manažerů**, a to zejména u výrobních, personálních a manažerů kvality. Dalšími obtížně obsaditelnými skupinami jsou opět **strojírenské profese** (obráběči kovů, nástrojáři a operátoři CNC strojů) a **IT specialisté a programátoři**. Výrazné potíže byly zaznamenány také u **konstruktérů a projektantů** (strojních i stavebních). Další profese, u kterých byly zaznamenány potíže při vyhledávání vhodného kandidáta, byly účetní/finančníci, obchodní zástupci/obchodníci, technici a asistentky (administrativa).

Situace v době vzniku personálních agentur

Profese, u nichž měly agentury největší potíže při vyhledávání vhodných kandidátů v době jejího vzniku jsou následující. V roce 1990 se objevily největší potíže s ekonomicky zaměřenými profesemi jako jsou ekonomové, finanční pozice či obchodní zástupci. Od roku 1992 byly zaznamenány největší potíže při vyhledávání manažerů (finančních, obchodních či personálních) a objevila se zvýšená poptávka po IT specialistech. V letech 1993 a 1994 byly obtížně obsaditelnými profese ekonom/účetní, manažer a obchodník. V roce 1995 se objevily potíže, kromě ekonomů/účetníků, manažerů a obchodníků, také u programátorů a technických profesí. Zlom nastal v roce 1998, kdy se začíná zvyšovat poptávka po stavebních projektantech, stavbyvedoucích a stavebních dělnících a objevují se potíže s obsazením těchto

míst. V roce 1999 k nim přibyli ještě strojní konstruktéři a v roce 2000 obráběči kovů a soustružníci.

Regionální hledisko

Pokud se na zkoumaný soubor podíváme z regionálního hlediska zjistíme, že 38 % personálních agentur, které na dotazník odpověděli, mají své sídlo v Praze. Pražské personální agentury a zprostředkovatelny práce mají v současné době největší potíže při vyhledávání manažerů, a to zejména manažerů kvality a výrobních manažerů. Nejčastěji jsou na tyto pozice požadovány znalosti cizích jazyků, praxe, jednání a komunikace s lidmi, vyjednávání, zralost a znalost řízení systémů jakosti u manažerů kvality. Druhou „problémovou“ skupinou jsou obchodní zástupci a obchodníci, kteří by měli mít znalosti IT a cizích jazyků, praxi prodejce a umění vyjednat. Třetí místo obsadila profese projektant/konstruktér (stavební i strojní). Požadované specifické dovednosti pro tuto profesi jsou znalosti konstrukčních programů (AUTOCAD), znalosti jazyků a praxe. Na čtvrtém místě se objevuje profese IT specialista, na kterou jsou kladeny zejména požadavky v podobě znalosti IT a cizích jazyků, praxe v IT, odborné znalosti konkrétních produktů a komunikativnost. Dalšími profesemi, u nichž se v Praze objevují potíže při vyhledávání vhodného kandidáta, jsou technik, účetní, právník, controller a šička. Před třemi lety byla situace i v Praze velice podobná té současné. Největší potíže byly zaznamenány u manažerů, následují obchodní zástupci a obchodníci, IT specialisté a technici. Oproti současnosti byly před třemi lety zaznamenány menší potíže s vyhledáváním strojních a stavebních inženýrů.

Výraznější potíže s vyhledáváním manažerů se objevily také v Plzeňském a Zlínském kraji, a to jak v současné době, tak před třemi lety. V Ústeckém, Moravskoslezském, Jihomoravském a Libereckém kraji mají největší potíže se strojírenskými profesemi. Královhradecký kraj má potíže s vyhledáváním konstruktérů. Zajímavé je, že v Jihomoravském kraji jsou největší potíže při zprostředkování zaměstnání u kuchařů a číšníků.

Přípravenost absolventů vzhledem k požadavkům domácích zaměstnavatelů

Zprostředkováním zaměstnání absolventů středních odborných učilišť pro domácí zaměstnavatele se zabývá pouze 66 % soukromých zprostředkovatelen práce. Více než třetina těchto zprostředkovatelen hodnotí připravenost absolventů učilišť převážně jako dobrou. Stejně procento hodnotí připravenost těchto absolventů spíše záporně. Absolventům chybí zejména ucelená praktická zkušenost, jejich připravenost je hodnocena jako velmi nízká, nejsou ochotni investovat čas a námahu, pouze si diktují peníze a podmínky, nejsou ochotni se dále vzdělávat a chybí jim znalosti cizích jazyků. 30 % zprostředkovatelen hodnotí vyučené absolventy jako průměrně připravené, a to jak z hlediska teorie, tak praxe. Obecně jsou absolventi středních odborných učilišť považováni za odborně připravené, ale chybí jim měkké dovednosti a znalosti jazyků.

U absolventů středních škol je situace velmi obdobná. Se zprostředkováním těchto absolventů pro domácí zaměstnavatele má zkušenosti 81 %. Třetina těchto personálních agentur považuje absolventy středních škol za dobře připravené. Více než třetina zprostředkovatelen je však hodnotí spíše záporně. Výhrady jsou zejména k nedostatečné praxi a špatné jazykové vybavenosti absolventů. Absolventi nejsou připraveni a ochotni učit se novým věcem a rychle se adaptovat, mají široké znalosti teorie, která je podle zaměstnavatelů k ničemu. 32 %

zprostředkovatelen hodnotí absolventy jako průměrně připravené. Tito absolventi jsou dobře připraveni teoreticky, ale chybí jim praxe a praktická zkušenost. Dalším výrazným problémem je neznalost cizích jazyků u této skupiny absolventů.

Zprostředkováním práce absolventů vysokých škol se zabývá 89 % zprostředkovatelen práce. Z nich více než polovina (56 %) považuje absolventy vysokých škol za dobře až výborně připravené. 18 % zprostředkovatelen je hodnotí spíše jako nepřipravené, a to zejména z hlediska jazykových znalostí a nedostatku praktických zkušeností. Objevuje se i nereálnost v posuzování pracovní nabídky absolventů ve vztahu k výši platů. Jako průměrně připravené hodnotí absolventy vysokých škol 26 % zprostředkovatelen. Obecně jsou velmi dobře připraveni absolventi technických oborů. Zato absolventi humanitních oborů jsou velice těžce umístitelní, protože většinou neuplatňují nic z toho, co studovali.

Připravenost absolventů vzhledem k požadavkům zahraničních zaměstnavatelů

Zkušenost se zprostředkováním zaměstnání absolventů středních odborných učilišť zahraničním zaměstnavatelům má okolo 60 % soukromých zprostředkovatelen práce. Téměř polovina těchto zprostředkovatelen hodnotí absolventy učilišť jako nedostatečně připravené. Chybí jim ucelená praktická zkušenost a znalost jazyků, nejsou ochotni pracovat na 100 %, chybí jim disciplína a širší znalosti. 27 % zprostředkovatelen hodnotí tyto absolventy jako průměrně připravené. Ve většině případů jsou odborně připraveni, ale chybí jim znalosti jazyků. Téměř čtvrtina zprostředkovatelen je hodnotí pozitivně, většinou slovy „dobře připravení“.

Zprostředkování absolventů středních škol pro zahraniční zaměstnavatele hodnotilo 83 % soukromých zprostředkovatelen. Zbytek s touto kategorií nepracuje. Polovina tyto absolventy hodnotí jako nepřipravené. Zprostředkovatelé většinou uvádějí, že absolventi středních škol jsou profesně slabí, mají slabé jazykové znalosti, chybí jim praxe, mobilita a flexibilita. Více než čtvrtina zprostředkovatelen se domnívá, že jsou tito absolventi dobře připraveni a necelá čtvrtina je hodnotí jako průměrně připravené. Největší důraz je v této skupině kladen na jazykové znalosti.

Zprostředkováním vysokoškolských absolventů pro zahraniční zaměstnavatele se zabývá 84 % soukromých zprostředkovatelen práce. Téměř polovina se domnívá, že jsou tito absolventi dobře až výborně připraveni. Většinou uvádějí, že vysokoškolští absolventi mají kvalitní profesní znalosti, jsou dobře jazykově vybaveni, jsou flexibilní a mají chuť se dále učit. Více než čtvrtina zprostředkovatelen hodnotí tyto absolventy spíše záporně. Zdají se jim být málo připraveni, nejsou jazykově vybaveni a chybí jim praxe. Téměř čtvrtina zprostředkovatelen je považuje za průměrně připravené.

Návrhy na zlepšení kvality absolventů

Velké procento soukromých zprostředkovatelen práce navrhuje klást větší důraz na jazykovou přípravu studentů, tzn. zlepšit její úroveň na školách či umožnit studium jazyků v rámci rekvalifikací. Dále navrhují dlouhodobé odborné praxe či stáže během studia, a to zejména u zahraničních společností. Důraz by měl být kladen také na rozvoj měkkých dovedností a schopností (kompetencí) a na univerzálnost pracovníka. V České republice není zvykem se za prací stěhovat, proto je velmi důležitý rozvoj mobility u pracovníků. Některé

zprostředkovatelný navrhuje změnu struktury vzdělávání a volby kvalifikací, tzn. že vzdělávání na určitých školách je třeba zaměřit podle predikce rozvoje pracovních míst v určitých oblastech či oborech. Další návrh spočívá v podpoře studia technických oborů a pěstování většího zájmu o studium těchto oborů. Mělo by se pokračovat v rekvalifikačních cílených na potřeby zaměstnavatelů. Objevil se i návrh na reorganizaci školství tak, aby bylo méně maturantů a více vyučených, což by lépe odpovídalo požadavkům trhu práce. Další návrhy spočívají v tlaku k vyšší motivaci a osobní zodpovědnosti uchazečů, propagaci nedostatkových oborů tak, aby o nich žáci při rozhodování věděli, zlepšení komunikace mezi aktéry trhu práce a změna systému sociálních podpor státu, které nemotivují člověka k práci.

4. Šetření Národní observatoře na úřadech práce

Zkoumaný vzorek činil celkem 74 úřadů práce z celé České republiky.

Volná pracovní místa nabízena a neobsazena z jakéhokoliv důvodu během posledního roku

Typickými volnými pracovními místy, které byly úřady práce v celé České republice opakovaně nabízeny během posledního roku a nepodařilo se je z jakéhokoliv důvodu obsadit jsou **strojírenské profese**, včetně zámečníků a svářečů. U těchto profesí je ve většině případů zaměstnavateli požadováno učňovské vzdělání v oboru. V některých případech střední odborné vzdělání s požadavkem na vyšší kvalifikovanost nabízené pracovní pozice. Mezi hlavní uváděné důvody, které vedou k problematickému uspokojování poptávky po těchto profesích, patří nedostatek vhodných uchazečů vycházející z jejich nízké kvalifikace a neodpovídající praxe. Do této situace se dále promítá nedostatek počtu vyučených v těchto oborech, jehož důvodem je reálné nízké platové ohodnocení, fyzická náročnost a práce na směny.

Druhou pozici mezi těmito obtížně obsaditelnými volnými pracovními místy početně zaujímají **dělnické profese**, zejména dělníci ve výrobě, stavební, strojírenští, dále potravinářští, zemědělní a pomocní dělníci. Požadavky na vzdělání v těchto případech zůstávají velice nízké. Převažuje požadavek na vzdělání základní, dále na vyučení v oboru u těch volných pracovních míst, kde je opět kladen větší důraz na kvalifikovanost specifické náplně práce, např. dělník v elektrotechnice. Obtížnost spojená s obsazením těchto poptávaných profesí je úřady práce definována především v závislosti na charakteru této práce. Jedná se opět o situaci kdy nízká mzda nekoresponduje s nastavenými pracovními podmínkami. V této souvislosti je poukazováno na faktický nedostatek uchazečů v evidenci úřadů práce a je zde také zmíněna konkurence v zahraniční pracovní síle, která snížila úroveň mzdy a požadavků na pracovní podmínky.

Další volná pracovní místa, která byla evidována úřady práce za Českou republiku a opakovaně nabízena během posledního roku, jsou **kuchaři, číšníci, servírky a prodavači**. Zaměstnavatelé u těchto profesí nekladou vysoké nároky na vzdělání, tj. je zde požadavek na základní vyučení v oboru. Vysoká fluktuace a převažující poptávka jsou základní charakteristické rysy těchto neobsazovaných pracovních míst. Důvodem je zde opět nízká mzda, práce ve směnných provozech o víkendech a svátcích. V evidencích úřadů práce je vysvětlován nedostatek nabídky na tato volná pracovní místa především převahou evidovaných žen s dětmi.

Požadavky na práci ve vícesměnném provozu, fyzicky náročná práce, malé finanční ohodnocení jsou hlavními důvody nízkého zájmu nejen kvalifikovaných uchazečů o volná pracovní místa spojená s profesemi **šička, švadlena**, které se v neposlední řadě objevují v evidenci neobsazených pracovních míst úřadů práce. Nízký zájem platí i v případě těch uchazečů, kteří splňují předpoklady základního stupně vzdělání či základního stupně vyučení.

Nejvyhledávanější profese během posledního roku, které nebylo možno obsadit z důvodu nedostatku pracovní síly s vhodnou kvalifikací

Mezi profese, které byly během posledního roku nejvíce vyhledávány zaměstnavateli a které nebylo možno obsadit z důvodu nedostatku pracovní síly s vhodnou kvalifikací patří jednoznačně **strojírenské profese** - mezi nejvíce uváděné patří obráběč, frézař, slévač, soustružník, včetně zámečníků a svářečů. Nedostatek vyučených absolventů v oboru a obecně nízký zájem z evidovaných uchazečů úřadů práce má za následek převažující poptávku po těchto profesích nad nabídkou. Důvodem nedostatku vhodných uchazečů, kteří by měli odpovídající odbornost a kvalitu je i nízké mzdové ohodnocení, nezájem o manuální práci i mezi uchazeči se základním vzděláním, přesto, že je zaměstnavateli požadováno alespoň minimální vyučení v oboru a odpovídající praxe. Výše popsané platí i v případě profesí **šičky a švadleny**, kde převažuje nabídka nad poptávkou ze stejných, výše popsaných, důvodů.

Další profesí, u které se objevil problém nedostatku uchazečů s vhodnou kvalifikací, jsou **lékaři**. U této profese je jasný požadavek na vysokoškolské vzdělání – lékařský obor však není u žádného případu specifikován. Mezi zvláštní požadavky, které jsou na uchazeče o tuto profesi kladeny, patří příslušné či specializované atestace, praxe a odolnost vůči stresu. Důvodem nedostatku uchazečů s vhodnou kvalifikací na pozici lékaře je zejména odchod lékařů do atraktivnějších míst v České republice (velká města), případně do zahraničí. Mladí lékaři odcházejí i do soukromé sféry či do jiného oboru, a to zejména za vyššími výdělky a menší odpovědností (např. do firem zabývajících se výrobou léků nebo lékařských přístrojů). Zmiňována je i nedostatečná kapacita lékařských fakult a výrazný nedostatek u některých konkrétních lékařských specializací.

Výrazný nedostatek uchazečů s vhodnou kvalifikací se objevil také u profese **dělníka**. Dělníci jsou vyhledáváni pro různé oblasti – nejčastěji dělníci v zemědělství, ve výrobě, montážní či strojní dělníci. Většina zaměstnavatelů požaduje pouze základní vzdělání, někteří požadují i střední odborné učiliště. Mezi specifické dovednosti, které zaměstnavatelé po dělnících požadují, patří manuální zručnost, práce s motorovou pilou, průkaz na VZV (vysokozdvíhací vozík), jeřábnický průkaz a další zkoušky na odborné stroje. Zaměstnavatelé také velice často požadují praxi. Důvody nedostatku těchto pracovníků jsou následující. Ve většině případů se jedná o fyzicky náročnou práci za nízkou mzdu. Dalším důvodem je nevyhovující pracovní doba (směnnost), dále zdravotní způsobilost pracovníků, dojíždění za prací a špatná dopravní dostupnost pracovišť. Důvodem nedostatku dělníků mohou být i nárazové požadavky vysokého počtu pracovníků.

Zdravotní sestra je další významnou profesí, kterou nebylo možno obsadit z důvodu nedostatku uchazečů s vhodnou kvalifikací. Základní podmínkou pro výkon této profese je ukončená střední zdravotnická škola s maturitou. Specifické požadavky kladené na tuto profesi zahrnují zejména praxi, spolehlivost, morální úroveň a ochotu pracovat na tři směny. Právě ochota pracovat na směny je jedním z uváděných důvodů nedostatku kvalifikovaných zdravotních sester. Dalším důvodem jsou špatné platové podmínky, fyzická námaha, sedmidenní pracovní týden, nedostatek uchazečů s požadovanou kvalifikací a odliv zdravotnického personálu do zahraničí či do jiných oborů, např. odchod do soukromé sféry za vyššími výdělky.

Další ze stejného důvodu obtížně obsaditelnou profesí jsou **technici**, a to zejména strojní, stavební a důlní. Na pozici technika je ve většině případů požadováno úplné střední odborné

vzdělání či vzdělání vysokoškolské. Požadovaný obor vzdělání se odvíjí od oblasti, pro kterou je daný technik vyhledáván. Nejčastěji se objevuje obor strojírenství a stavebnictví, včetně pozemního stavitelství. Ojediněle se objevuje i obor elektro, hornictví a geologie. Mezi specifické požadavky kladené na tuto profesi patří praxe v oboru, jazykové znalosti a znalost programu autocad. Důvodem nedostatku stavebních techniků je velká poptávka výrazně přesahující nabídku. Nedostatek kvalifikovaných pracovníků pro tuto profesi je také způsoben tím, že málo lidí studuje tento obor. Profese stavebního technika se neobjevuje ani v evidenci uchazečů o práci, protože tito lidé rychle najdou zaměstnání nebo začnou podnikat. U strojírenských techniků se jako důvod objevují vysoké nároky zaměstnavatelů v podobě dlouholeté praxe, jazykových znalostí odborně zdatných zájemců a slabší ocenění práce. Uchazeči v evidenci často nemají požadované jazykové znalosti a neovládají PC v požadovaném rozsahu. U důlních techniků se objevuje nezájem o obor a nejistá perspektiva oboru - některé školy již tento obor zrušily.

Před třemi lety byla situace velmi obdobná s tím rozdílem, že nebyly potíže s lékaři a potíže se zedníky byly výraznější.

Profese nejvíce požadovány přicházejícími investory v posledních třech letech

Profesí, která byla nejvíce požadována přicházejícími českými investory v posledních třech letech, byla profese dělníka pro různé oblasti. Nejžádanějšími byli montážní dělníci, stavební dělníci, dále elektro, pomocní, výrobní, sklářští a strojírenští dělníci. Čeští investoři požadovali ve velké míře také strojírenské profese včetně zámečníků a svářečů, dále šičky a švadleny a prodavače.

Přicházející zahraniční investoři v posledních třech letech také nejvíce požadovali dělníky pro různé oblasti (nejvíce montážní dělníky). Dále požadovali strojírenské profese, švadleny a šičky, techniky, prodavače a skladníky.

Situace v Praze

V Praze byly během posledního roku opakovaně nabízeny a nepodařilo se obsadit pozice pracovníků strážních a bezpečnostních služeb, pomocných a stavebních dělníků a zdravotních sester.

Jazykoví lektori, zdravotní sestry, vedoucí pracovníci firem a kvalifikovaní dělníci ve strojírenství (svářeč, kovoobráběč) patří mezi profese, které byly v Praze během posledního roku nejvíce vyhledávány zaměstnavateli a nebylo možno je obsadit z důvodu nedostatku pracovní síly s vhodnou kvalifikací. Před třemi lety zde byly zaměstnavateli nejvíce požadováni a vyhledáváni pracovníci bezpečnostních agentur, stavební dělníci, zdravotní sestry a kvalifikovaní dělníci ve strojírenství a nepodařilo se je obsadit ze stejného důvodu.

Čeští investoři přicházející do Prahy v posledních třech letech požadovali nejvíce vedoucí pracovníky a manažery pro oblast ekonomickou, strojní a stavební a dále poptávali stavební profese. Přicházející zahraniční investoři vyhledávali nejvíce manažery pro obchod a dopravu a obchodní zástupce.

Regionální hledisko

Z regionálního hlediska jsou v naprosté většině krajů nejvíce vyhledávány stejné profese, a to profese strojírenské, včetně zámečníků a svářečů, dále šičky, švadleny a dělníci různých typů (stavební, pomocní, elektro, montážní atd.) Výraznější a zajímavá je poptávka českých investorů po truhlářích a poptávka zahraničních investorů po obsluze strojů v posledních třech letech ve Středočeském kraji. V Královehradeckém a Jihomoravském kraji byla během posledního roku opakovaně úřady práce nabízena volná pracovní místa kuchaře a číšníka a nepodařilo se je obsadit. Stejná situace s kuchaři a číšníky se objevila během posledního roku i v kraji Vysočina, ale zde se tyto místa nepodařilo obsadit z důvodu nedostatku pracovní síly s vhodnou kvalifikací. Ve Zlínském kraji požadovali čeští investoři v posledních třech letech skláře na ruční foukání skla a zahraniční investoři vyhledávali zejména elektroprofese a elektrodělníky.

Absolventi obtížně umístitelní na trhu práce podle stupně a oboru vzdělání

Základní vzdělání

S mladými lidmi bez kvalifikace, kteří právě ukončili základní školu a nemají zájem o další vzdělávání či studium, nastávají velice často potíže s umístěním na trhu práce. Hlavním důvodem bývá nechuť pracovat a nedostatek motivace. Mezi další důvody patří vysoká nemocnost těchto pracovníků, jejich nízký věk, absence pracovních návyků a právní nezodpovědnost. Je nutný stálý dohled nad takovými pracovníky, protože se ve většině případů jedná o nepřizpůsobivé občany.

Učňovské vzdělání

Z absolventů středních odborných učilišť jsou velice obtížně umístitelní absolventi oboru **automechanik**. Důvodem je příliš velké množství absolventů tohoto oboru na trhu práce a nízká poptávka, tedy nedostatek volných pracovních míst pro tyto absolventy. Zaměstnavatelé mají pouze malý zájem o tuto profesi a pokud již zájem mají, mají také vysoké požadavky na odbornost a kvalitu, včetně praxe. Objevuje se tu velká konkurence ve starší a zkušenější generaci. Jednoduše se jedná o atraktivní obor s vysokým počtem absolventů, ovšem pouze s omezenou uplatnitelností. Další početnou skupinou vyučených absolventů, která je obtížně umístitelná na trhu práce, je skupina vyučená v oboru **gastronomie**, tzn. kuchaři a číšníci. Jako důvod tohoto stavu uvádějí úřady práce zejména nedostatečnou praxi absolventů, dále je požadována konverzační znalost alespoň jednoho světového jazyka, časová flexibilita a ochota pracovat na směny. Navíc u řady absolventů není velká snaha o umístění a práci v oboru. Zaměstnavatelé také často dávají přednost nekvalifikovaným či zaučeným uchazečům, a to z důvodu nižších mzdových nákladů. Další problematickou skupinou vyučených absolventů jsou vyučení v oboru **kadeřník, kadeřnice a kosmetička**. Zde je důvodem produkce velkého množství absolventů než stačí trh práce vstřebat – nedostatek pro ně vhodných míst. Jedná se o profese, které jsou vykonávány téměř výhradně na živnostenský list a platná legislativa to absolventům bez praxe ihned po ukončení školy neumožňuje. Jedná se tedy o jakýsi začarovaný kruh. Problémovou skupinou vyučených absolventů jsou také **šičky a švadleny**. Důvodem zde je neochota absolventů pracovat v tomto oboru. Jedná se o neatraktivní profesi, ale tito absolventi se chtěli alespoň něčím vyučit bez zájmu o zvolenou profesi. Další skupina absolventů, kteří ukončili střední odborné učiliště a mají problém s umístěním na trhu práce, jsou **truhláři**. Zde je důvodem nasycenost trhu a tím pádem

nedostatek volných pracovních míst. Pokud by chtěl absolvent provozovat samostatně výdělečnou činnost, je nutná počáteční investice, která je u absolventů velmi nepravděpodobná. Jako problém byla také zmiňována značná fixace na rodinu a neochota dojíždět. U absolventů vyučených v oboru **zemědělství** spočívá problém v celkovém útlumu zemědělství jako hospodářského odvětví. U absolventů vyučených v oboru **stavební a strojírenská výroba** se často objevuje jako důvod nedostatek volných pracovních míst, neochota nastoupit do vystudovaného odvětví a také to, že hodně uchazečů je před nástupem na vojenskou službu, což může mít negativní dopad na zaměstnavatele. Tato situace je také ovlivněna mobilitou pracovních sil, protože u nás chybí pracovní místa s možností ubytování.

Středoškolské vzdělání

U absolventů středních škol se největší problém s umístěním na trhu práce v současné době objevuje u **ekonomických a manažerských oborů**, konkrétně o obory ekonomika a podnikání, ekonomika a management, ekonomika a administrativa či organizace a management. Mezi hlavní uváděné důvody patří neexistence faktické poptávky a přebytek absolventů, neexistence reálné možnosti uplatnění oboru management a řízení a dlouhodobá přesycenost trhu práce těmito profesemi. Jako další důvod je uváděna restrukturalizace a snižování zaměstnanosti ve velkých podnicích, které není kompenzováno tvorbou nových pracovních míst v malém a středním podnikání. Poptávka po absolventech manažerských škol opravdu není velká. Často se jedná o dívky, které ke skutečné manažerské či podnikatelské práci příliš neinklinují. Objevují se zde i vyšší nároky na mzdové ohodnocení, které bohužel neodpovídá znalostem a zkušenostem. Stejný problém se objevuje u absolventů středních škol, oboru **administrativa** a také u absolventů **obchodních akademií a technicko-administrativních pracovníků**. Výraznější problém s umístěním na trhu práce se objevuje také u absolventů **gymnázií**. Zde je hlavním důvodem těchto potíží zejména absence odborných znalostí v jakémkoliv oboru, nedostatečná jazyková vybavenost, nulová praxe a nezájem uchazečů o vstup na trh práce z důvodu dalšího budoucího studia na vysoké škole, tzn. nezájem o zaměstnání před pokračováním ve studiu na vysoké škole. Zaměstnavatelé však ve většině případů upřednostňují přijetí absolventů s konkrétní odborností a o absolventy gymnázií zájem nemají. Potíže se objevují i u absolventů oboru **cestovní ruch, turismus a hotelnictví**. Důvodem je zde nedostatečný rozvoj turismu, nedostatek praxe a pouze výjimečný výskyt volných pracovních míst v tomto oboru.

Vysokoškolské vzdělání

U vysokoškolsky vzdělaných absolventů se problém s umístěním na trhu práce objevil pouze u **humanitních** oborů, a to zejména z důvodu neexistence faktické poptávky. Na trhu práce se tento obor prakticky nevyskytuje a jen malé procento těchto absolventů nachází uplatnění.